

HISTÒRIA DEL REIAL MALLORCA
(1916-2003)

Miquel Vidal Perelló
Jordi Vidal Reynés

és. A tots els que han fet possible que el Mallorca sigui el que

M. V. P.

A na Carme, en Paco, en Biel i en Miquel Àngel.

J. V. R.

“Raro será el pueblo medianamente civilizado que no cuente ya con su equipo” (Francisco Jofre de Villegas, 1924)

Fútbol: “Once diestros y aventajados atletas que compiten en el esfuerzo de impulsar con los pies y la cabeza una bola elástica con el afán, a veces desmesurado, de introducirla en el lugar solícitamente guardado por otra cuadrilla de once atletas, y viceversa” (Ban d’Enrique Tierno Galván, alcalde de Madrid durant la celebració del Mundial d’Espanya de 1982)

TAULA

Pròleg (Mateu Alemany)

Introducció

1. L'Alfonso XIII (1916-1931)

2. El Mallorca (1931-1960)

3. El Mallorca dels seixanta. Anys de glòria

4. El Mallorca dels setanta. Anys difícils

5. Miquel Contestí (1978-1992)

6. Conversió en Societat Anònima (1992-2004)

Apèndixs

Antologia d'articles

Fonts i Bibliografia

Introducció

El futbol és sense cap dubte l'esport i l'entreteniment estrella dels nostres dies, un autèntic conjunt de ritus i mites, tal i com va definir una vegada Vicente Verdú, generador d'alegries i tristesses, motiu de discussió a l'oficina cada dilluns, un espectacle televisiu amb molt de doblers en joc, nits de dimecres europeus, font d'inspiració per a narradors i poetes, en definitiva, quasi una religió per a la societat de tot arreu. Un esport que ha estat capaç d'aturar batalles en temps de guerra i també de produir-ne en temps de pau.

Quant a la societat mallorquina s'ha produït els darrers anys un canvi molt significatiu, pel que fa a les simpaties seculares per un club. Fa temps tothom parlava de Barça i Madrid, ara és normal veure joves i nins amb equipaments del Mallorca. El club sembla que ha arribat a la seva majoria d'edat, ha aconseguit una Copa del Rei, una fita històrica, es consolida a Primera divisió, juga a Europa, té uns camps d'entrenament en propietat i és un referent per al nostre esport. La recent creació d'una fundació permetrà integrar i vertebrar la relació entre aficionats, les penyes, el futbol base, les empreses mallorquines i el Club. Fins i tot, en espectes com la llengua, s'ha fet un esforç per a utilitzar amb tota normalitat el català com a vehicle d'expressió, com és la megafonia de l'estadi, les publicacions oficials, la pàgina web, els carnets d'abonats, etc.

La història del futbol es veu, en general, molt de passada a les històries de Mallorca editades fins ara i formen part dels capítols del segle XX dedicats a esports i diversions. També és present a la historiografia local, tal i com queda reflectit a les corresponents notes a peu de pàgina.

Fins ara havíem conegut poques històries del Reial Mallorca. Les anomenades clàssiques, ja molt antigues però d'obligada consulta com la publicada el 1917 per Adolfo Vázquez, fundador i primer president de la Real Societat Alfonso XIII, precedent de l'actual Mallorca, o la del exjugador, directiu i periodista Gabriel Font i Martorell, editada el 1944. Per la seva part, Lluís Fàbregas dedicava un important capítol de la sèrie *Ca Nostra* (1966) als orígens del nostre futbol i la història dels clubs més importants de Palma. El 1924 Francisco Jofre de Villegas havia publicat un reglament.

A finals dels anys vuitanta es publicaren dues històries del Mallorca sota la direcció del periodista Bartomeu Maura. Una formava part de la col·lecció *Equipos con Historia* (1989) de l'editorial Universo, redactada per Maura i Jaume Martí, els mateixos que després llançarien *Historia del Real Mallorca*, col·leccionable en fascicles que edità El Día 16 de Baleares, molt detallada i il·lustrada, que arribava fins a la

temporada 1990-91, i amb la participació de molts periodistes i homes del esport balear. Aquesta obra no només era una història cronològica del club, també hi havia entrevistes a exjugadors i jugadors en actiu.

Ja els anys noranta Bartomeu Maura publicà tres obres que completaven les dues anterior: *El Mallorca de Beltrán* (Monograma Ediciones, 1997), un anàlisi de les temporades 1995-96 i 1996-97, àmbdues recordades per les dramàtiques promocions amb el Rayo Vallecano i que expliquen i clarifiquen la conversió del Mallorca en Societat Anònima Deportiva. *De Buenos Aires a Birmingham* (1999), suggestiu títol per a indicar de manera breu la trajectòria del club des dels seus orígens –el camp de Buenos Aires- fins a la final de la Recopa de 1999 jugada a la ciutat anglesa. El llibret va ser distribuït conjuntament amb el diari El Mundo/El Día de Baleares. A la *Década prodigiosa*, editada en format revista atot color, analitzava l’edat d’or del Reial Mallorca (1990-2000), amb dues finals de Copa i diversos ascensos a Primera divisió. Un any abans Carlos Montes de Oca publicava *El Mallorca de los Récords*, un acurat estudi de la fins llavors millor temporada de la Història del club (1997-1998). Per a conèixer la història del fútbol a la Part Forana cal consultar el col·leccionable *Pobles de Mallorca* (1988-1989) i la *Gran Enciclopèdia de Mallorca* (abreviat GEM, 1988-1998).

Com a monografia, és la primera Història del Mallorca publicada en català. Abans havien vist la llum les veus corresponents de la GEM, com són “Reial Societat Alfons XIII” (volum 14), signat per Joan Josep Páez i “Mallorca, RCE” (volum 10), signat per Pere Fullana, i les biografies de tots els jugadors illencs que han participat a la màxima categoria del futbol espanyol, la majoria signades per Joan J. Páez; un repàs a l’evolució del Mallorca des de 1974 a 1996 publicat al col·leccionable *Memòria Viva* (Palma, 1995) i signat per Pep Verger; el fascicle corresponent de la col·lecció *Història dels Clubs de Futbol* (Edicions del País Valencià, 1999), dirigida per Jordi Fortuny, una aproximació a la història de l’Alfonso XIII publicat a la revista *Lluc* dedicada a l’esport a les Illes Balears (juliol-octubre de 2003) i el recent i simpàtic còmic *L’estrella del RCD Mallorca*, obra d’Imna Bianchi amb il·lustracions de Mariluz Miranda, a iniciativa de la Fundació Reial Mallorca (2003), sense oblidar les divertides anècdotes de Jaume Martí a les planes del Programa Oficial del RCD Mallorca .

Aquest volum és el fruit de la col·laboració entre un periodista i un historiador. S’inicia amb la primera vegada que hem trobat escrita la paraula “foot ball” a una publicació palmesana l’any 1901 i finalitza amb la temporada 2003-2004, si bé s’havia plantejat en un principi tancar amb la consecució de la Copa de l’any 2003. A un apèndix hem afegit informacions diverses (himnes, escuts, palmarès, plantilles, etc) i una sèrie d’articles significatius.

El text d'aquest llibre i les biografies dels jugadors es basen en l'original castellà publicat a *Ultima Hora Domingo* amb el títol "Historias del Real Mallorca" (2002-2003), de Miquel Vidal Perelló, una sèrie que forma part d'aquesta ingent tasca periodística iniciada el 1998 amb la publicació de "Leyendas mallorquinas" (1998-2001), la dedicada a Miquel Àngel Nadal (2001-2002) i que se completa en l'actualitat amb "Los mejores deportistas mallorquines de la A a la Z" (des de l'any 2003). El text original ha estat traduït, ampliat i anotat. En general hem optat per conservar els noms dels clubs en llur idioma original, i hem seguit els criteris ortogràfics fixats pel *Diccionari de futbol* de Rudolf Ortega (Edicions 62, Barcelona, 2003).

Els diferents capítols repassen la trajectòria del Mallorca des de la seva fundació, amb el nom d'Alfonso XIII (1916-1931); el canvi de nom com a CD Mallorca fins al seu primer ascens a Primera divisió (1931-1960); el Mallorca dels seixanta, anys de glòria; el Mallorca dels setanta, anys difícils; l'era Contestí (1978-1992) i la conversió en Societat Anònima Deportiva (1992-2004).

Les fonts utilitzades són, a més de la bibliografia ja esmentada i citada al final del llibre, entrevistes directes amb els protagonistes (jugadors, directius, entrenadors), actes del club i consulta de premsa, històries d'altres clubs mallorquins, revistes, anuals, cromos, calendaris esportius, pàgines web, enciclopèdies, etc.

Les il·lustracions formen part, en la seva majoria, de les col·leccions privades dels autors.

Agraïm les atencions rebudes per part de David Ginard, Toni Marimón, Jaume Boada, Pere Fullana, Emili Collado, Jaume Bover, Miquel Àngel Vidal, Paula Riutort, Miquel Coll, Pep Calvo Buades, Josep Antoni Calvo, Catalina Mut, Pepa Frau, Miquel Vilar, del personal de la Biblioteca Pública i de la Biblioteca March, de Palma, i per suposat, d'Antoni Nadal, vertader impulsor d'aquest projecte.

Palma-Consell, primavera de 2004

1. L'ALFONSO XIII (1916-1931)

Sembla que l'any 1901 fou la primera vegada que aparegué a la premsa palmesana la paraula foot-ball, en concret a un article publicat a la revista Palma Ciclista i en referència a uns partits disputats a Barcelona. Per la seva part Gabriel Font i Martorell atorgà dit honor al diari La Almudaina, on es relatava la invitació a veure una exhibició d'aquest nou esport introduït pels mariners anglesos. Era Adolfo Revuelta, professor de Gimnàstica de l'Institut Balear, qui s'adreçava a la joventut de Ciutat. Arribava així a Mallorca el futbol, un joc de pilota que es juga entre dos equips d'onze jugadors dins un gran camp a cada extrem del qual hi ha una porteria i cada equip ha de procurar fer anar a cops de peu la pilota dins la porteria dels contraris. Aleshores l'esport a Mallorca estava representat a principis de segle pel ciclisme, la natació (banys a la mar), vela, curses pedestres i l'hípica. Lluís Ripoll ironitzava sobre el fracàs inicial del futbol dins la societat illenca quan afirmava que "sólo se juega por varios equipos de estudiantes en el trozo de muralla contigua a San Jerónimo". El futbol havia nascut a Anglaterra l'any 1863. Estudiants espanyols residents a les Illes Britàniques i els propis mariners i treballadors anglesos el dugueren cap a la Península i així varen néixer entitats esportives que el practicaven com és ara el Recreativo de Huelva (1889), el Futbol Club Barcelona (1899), l' Athletic Club de Bilbao (1898), l'Espanyol de Barcelona (1900), el Madrid FC (1902) i l'Atlético de Madrid (1903) entre d'altres. Des de 1892 es tenen notícies dels primers partits disputats a Catalunya.

El desembre de 1902, el mateix any que es creà el Campionat de Copa, Josep Oliver Bauzà i els seus fills Bartomeu, Zoilo i Santiago fundaren l'Espanya, el primer equip mallorquí de futbol. En realitat es tractava d'una secció del Cercle Ciclista de Palma, que el 1900 havia habilitat el velòdrom de Son Espanyolet per a practicar-lo; el primer partit es jugà el 28 de desembre contra una selecció catalana. El 1903 va aparèixer el Palmesano, dirigit pel professor Revuelta i que perdé 7-0 contra l'Espanya i es disputaren enl primers partits al col·legi Santo Tomás de Aquino d'Inca. Després arribarà el Veloz, que jugava al velòdrom del Tirador, amb una tribuna de dos mil espectadors i que guanyà el primer campionat de Balears, celebrat l'any 1904, però que desaparegué el 1916. Cal recordar que en aquell moment l'esport més popular a Mallorca era el ciclisme, i que molts d'equips de futbol apareixien al si d'una entitat ciclista. L'any 1908 el Campionat de Balears va ser guanyat pel Mahón FC, que es mostrà superior als palmesans Veloz Sport Balear, Regional, Espanya i Unión, i és que a Menorca també havia arrelat aquest nou espectacle. La final fou contra el

Veloz, a doble partit, 1-0 i 2-1 jugat al Velòdrom del Tirador, i és que fins a la construcció del camp de Buenos Aires, de mesures reglamentàries, com veurem, els equips jugaven els seus partits en els trenta metres escassos que separaven les pistes d'un velòdrom. El 1909 arribà el futbol a Alcúdia.

Poc després hi aparegueren nous equips –*teams*- com la Unión Protectora Mercantil (UPM), Blanco y Negro, Asistencia Palmesana, Inca FC, Progreso (de la barriada de Santa Catalina), Manacor FC, Luliano, CD Mallorquí, La Veda, CD Consell, CD Binissalem, etc. Cal destacar l'existència del Mallorca FC, amb seu al Cafè de Can Meca, a Palma, que no s'ha de confondre amb el Reial Mallorca. A Eivissa el futbol no arribà fins a 1920, a Lluçmajor i Lloseta, el 1923.

1.1 *La Real Sociedad Alfonso XIII*

El 22 de gener de 1916 s'elegí una junta per dirigir una Asociación de Clubs, la tasca de la qual fou efímera, car el Veloz abandonà aquesta iniciativa. Aquest fet fou determinant per a l'aparició d'un nou club a Palma: l'Alfonso XIII, protagonista de la nostra història.

“Una tarde presenciaba yo, en la plaza de toros de Palma, una becerrada benéfica, y allí vi a un oficiante de matador, alto, huesudo, bien plantado, que con gran valor y mucho arte cumplía su cometido, siendo cariñosamente ovacionado por el público asistente. Era Antoni Moner; me inspiró gran simpatía, ¿por qué? no sabré decirlo; de esa simpatía instintiva, de esa atracción que suele ser recíproca en el hombre y que en la primera ocasión que se presenta, se convierte en sincera y sólida amistad. Más tarde pude apreciar su habilidad en el tiro de pichón, y en virtud de esta buena disposición que hacía él experimentaba, deseé su triunfo, y el éxito coronó su esfuerzo, y mi deseo.

Cuando me metí en andanzas futbolísticas, Alberto Elvira, mi colaborador, me señaló a Moner como antiguo aficionado, que había practicado el foot-ball en Palma y Barcelona, con gran éxito, y tras de su cooperación me lancé. Estaba en el Círculo Mallorquín; tresilleaba; atentísimo, me escuchó, y a pesar de no poseer ningún título de recomendación para que accediese a lo que yo solicitaba, por deferencia a la súplica y simpatía a la idea, aceptó mi propuesta, y colaboró con todo el prestigio que rodea su figura en Palma, y toda la valía de su personalidad anímica.

Moner es un carácter rectilíneo; culto como corresponde a quien posee un título académico meritorio, inteligente y de férrea voluntad, es un ser de los que llegado el momento arrastran multitudes, por la sinceridad de sus resoluciones y la simplicidad con que sabe exponerlas y ejecutarlas. El peligro le enardece; no busca impremeditamente el conflicto, pero cuando se presenta no lo rehuye, haciéndole frente con

valor y serenidad. Al querer él desechar la pereza de una vida provinciana regalona, y entrar en la vorágine de la sociedad, llegaría muy arriba, en el campo de la ciencia, de la política o de cualquier orden de actividad que eligiese para el desarrollo de sus excepcionales aptitudes; no piensa en ello, y quizá esté en lo cierto; las luchas traen muchos sinsabores; la vida es efímera y hay que vivirla lo mejor posible... No tiene enemigos; todos los que le conocen le quieren; Don Toni, como le llaman los humildes que lo respetan y lo veneran al mismo tiempo; Moner por antonomasia, cual si fuera el único de este apellido, como le decimos los demás, es una cumbre en la Real Sociedad Alfonso XIII de Football. Yo personalmente, le estoy sumamente agradecido por su valiosa cooperación, y cumplo un ineludible deber, al dedicarle este modesto trabajo de recopilación, debiendo hacer constar, que aunque en el Alfonso XIII no hubiera tenido satisfacciones -que a Dios gracias no han faltado- solo el hecho de haber logrado por su intermedio la amistad de Antoni Moner Giral, me compensa de todos los sacrificios impuestos”.

Aquestes paraules plenes de sentiment i admiració apareixen en el pròleg del llibre “Año y medio de vida sportiva” que, amb el pseudònim de Tribolites, va escriure Adolfo Vázquez Humasqué, un enginyer català que aleshores dirigia la Granja Escola d’Agricultura de les Balears. Com a escriptor destacà com a autor de la novel·la *El secreto de la pedriza* (1920). Visqué a Mallorca fins a l’any 1929. Durant la II República ocupà diferents càrrecs polítics a la Península i el 1939 s’exilià a Mèxic, on morí l’any 1975. Li devem la construcció del primer camp de futbol de mesures reglamentàries que hi va haver a Mallorca, el camp de Buenos Aires, situat entre l’hipòdrom i la caserna de la Guàrdia Civil, i la fundació de l’Alfonso XIII, l’equip de les cendres del qual sorgiria l’actual Real Club Esportiu Mallorca, i van dirigides al que seria primer president electe de l’entitat vermellenca Antoni Moner Giral. El llibre duu curiosament en portada una foto del Real Madrid. Don Adolfo Vázquez Humasqué no podia ocultar la seva ascendència madrilenya ni les seves preferències madridistes. El desembre de l’any 1915 Vázquez es reuní amb els directius del Veloz per a crear una “Asociación Regional de Clubs de Foot-ball” insulars, “pero sabía que el darle forma legal estribaba en la creación del campo, y estaba seguro de que a mi alrededor se agruparían un par de centenares de aficionados, en cuanto ese campo dejara de ser un producto de mi imaginación para convertirse en una realidad. Y así fue en efecto: yo me había liado la manta a la cabeza como se dice vulgarmente y construía un campo. La voz se corrió entre la afición, y empezaron a fluir footballistas que a la vista del trabajo efectuado, solicitaban el ingreso en el naciente Club”.

Però aquesta iniciativa fracassà i llavors es decidí per crear l’Alfonso XIII. El club palmesà va ser fundat el 5 de març de 1916, i va

passar a denominar-se Club Deportivo Mallorca el 15 d'abril de 1931, en renunciar el Rei Alfonso XIII i constituir-se Espanya en República amb un govern presidit per Niceto Alcalá Zamora. Que pugui dir que vestís els colors alfonsins, encara que no passassin del seu equip juvenil, queden en vida Miquel Caldentey Salaberri (Palma, 1905), un periodista que va popularitzar el pseudònim de Calet en les pàgines del Diario de Mallorca, el més antic de tots, ja que va ingressar en el Juvenil de l'Alfonso XIII el 1920. Li segueixen Tomeu Abad Obrador i Sebastià Rosselló, bastant més joves que ell mateix. “El meu debut amb el Juvenil de l'Alfonso no va poder ser més memorable: vàrem guanyar a La Salle per 7-0. El porter contrari era un tal Amer, que després seria dentista de prestigi en el carrer dels Oms”, recorda un Calet nascut a Palma el 7 de maig de 1907 i que és una mica la memòria històrica de tota una època.

El 5 de març de 1916 Adolfo Vázquez presidí la primera Junta Directiva que es constituí al carrer de Can Armengol de Palma. Hi formaven part com a President: Adolfo Vázquez; Vicepresident: Antoni Moner; Secretari: Rafael González; Vice-secretari: Rafael Mascaró; Tresorer: Mateu Palmer; Comptador: Pedro Barbarín; Vice-comptador: Fernando Pinillos; com a vocals, Miquel Estades, Miquel Vidal, Josep Llauger i Gabriel Muntaner. Es crearen dos equips: el primer, pròpiament anomenat l'Alfonso i el segon, o reserva, el Victoria Eugenia. Per escollir els jugadors que formarien part de les plantilles es realitzaren proves entre els jugadors més coneguts de Palma. El club comptà, en un principi, amb 140 socis i un local social al Born. Com la idea de crear una associació de clubs de les Balears, l'Alfons s'integrà en l'Associació de Clubs de la Federació Catalana.

Aquell mateix dia els jugadors d'ambdós equips realitzaren un partidet per a estrenar el camp de Buenos Aires, que seria on jugaria l'Alfons XIII –i després el CD Mallorca- fins a l'any 1944. El camp feia 96 x 61 m i era situat al carrer General Riera. El camp de Buenos Aires ja no existeix més que en la memòria dels que hi jugaren o acudiren com afeccionats; en el seu lloc avui hi ha edificis. Aquest primer partit finalitzà amb el resultat de 5-1 en favor de l'Alfonso. Les alineacions, que ens permeten tenir una idea dels jugadors –*equipers*- de la plantilla, foren: per l'Alfonso XIII, Ferrà, Gabriel Parpal, Castañer, Ferrer, Elvira, Miquel Llauger, Riera, Ramis, Barbarín, Ferrer i Socias; pel Victoria Eugenia, Mulet, A. Parpal, Joaquim Llauger, Garrigosa, Llabrés, Janer, Cirer, Pinillos, Font, Estarellas i Vidal.

El 25 de març de 1916 l'Alfonso s'enfrontà al reserva del Barcelona. Aquest fou el primer partit seriós de l'entitat mallorquina i podem dir que fou quan s'inaugurà oficialment el camp de Buenos Aires. La recaptació fou de 800 pessetes. Hi assistiren les màximes autoritats illenques i el rector de Sant Miquel beneí el camp. El resultat fou de 0-5. Aquesta fou l'alineació de l'Alfonso XIII: Ferrà, Ballester, G Parpal,

Calafell, Llauger, B Janer, Vidal, Quint, Ramis, Ferrer i Llabrés.
L'àrbitre fou Josep Mascaró.

El 31 de març jugà un amistós contra el Mahón F.C., amb el resultat de 4-2.

Adolfo Vázquez va ser el president fundacional, però el seu mandat va durar poc més d'un mes, ja que el 8 d'abril se celebraren eleccions al club per a renovar la Junta. Fou elegit president Antoni Moner Giral (1916-1920) i Vázquez passa a ser President Honorífic quan el 14 d'abril es va celebrar Junta General en el local de l'Assistència Palmesana i Antoni Moner Giral va ser elegit president de l'Alfonso XIII, conta Calet, que se sap fil per randa la història alfonsina.

Antoni Moner era metge otorrino i havia jugat a la seva època d'estudiant a Barcelona. També fou jugador del Veloz. Adolfo Vázquez, fundador de l'Alfonso XIII i efímer president (va durar poc més d'un mes en el càrrec), va morir exiliat a Mèxic. El seu successor, i primer president electe, Antoni Moner Giral, un prestigiós metge que tenia la seva consulta davant del cinema Rívoli i que es va casar *in articulo mortis* amb Francisca Rosselló, sogra del que seria porter internacional Antonio Ramallets. Antoni Moner encapçala la reduïda llista de tres personatges que al finalitzar la seva labor al capdavant de l'entitat vermellenca, o gràcies a la seva eficient gestió, varen ser recompensats amb el nomenament de presidents honoraris del club. Els altres dos són Ramis d'Ayreflor i Lluís Sitjar.

Antoni Moner, nascut a Palma en 1886, havia jugat amb l'Espanyol de Barcelona mentre cursava els seus estudis de medicina en la ciutat comtal i de tornada a casa havia contribuït com a jugador a impulsar en les files del Veloz el futbol en la nostra terra. Al mes escàs de fundar-se l'Alfonso XIII va ser el seu president, càrrec que va ostentar en dues ocasions, de 1916 fins a 1920, i de 1924 fins a 1927. Antoni Moner Giral va ser elegit president de l'Alfonso XIII el 14 d'abril de 1916 i la seva primera acció com a tal va poder acabar en tragèdia. A fi d'oferir als afeccionats que acudien al camp de Buenos Aires alternatives d'oci, va contractar l'aviador Hedilla, primer pilot a cobrir el trajecte Barcelona-Palma, perquè donàs una exhibició amb la seva avioneta "Santander", que havia duit a Palma en vaixell. Hedilla, en efecte, va donar unes quantes tombarelles en l'aire, però quan anava a prendre terra en el propi terreny de joc va calcular malament la distància i va atropellar amb la seva avioneta una porteria i es va dur per davant més de deu metres de la paret que limitava amb la caserna de la guàrdia civil. Hedilla va sortir il·lès d'aquest accident, però no del que li costà la vida uns mesos més tard.

El 30 d'abril jugà contra l'Iluro, equip de Mataró (3-3) i el 7 de maig de 1916 fou la primera vegada que l'Alfonso jugà fora Mallorca, en concret a Barcelona, un amistós contra l'Universitari. El diari Última Hora

relatava en la seva edició del 7 de maig el primer viatge a la Península de l'Alfonso XIII, viatge realitzat perquè els seus jugadors presenciassin la final de la Copa del Rei que anaven a dirimir Athletic Club de Bilbao i Real Madrid a Barcelona, aprenguessin com era el futbol d'elit i de passada jugar un amistós amb l'Universitari, un dels set equips de primera categoria que hi havia en l'època a Catalunya (els altres eren Barcelona, Espanyol, Espanya, Internacional, Centre de Sports de Sabadell i Atlètic) i que tenia en un molt jove Ricardo Zamora a la seva figura. El partit es va saldar amb un 4-0 favorable a l'equip català (el mateix resultat que després endossà l'Athletic de Bilbao al Real Madrid). L'Alfonso XIII jugà amb Ferrà; Ferrer, G. Parpal; Calafell, Elvira, Llauger; Vidal, Quint, Font, Estarellas i Cirer

El 28 de maig es jugà a Palma un partit de màxima rivalitat, aquesta vegada contra el Veloz, suspès per la violència quan anaven 1-0 en favor dels alfonsins. Poc després el Veloz es dissolgué.

Un mes més tard l'Alfonso XIII participava, amb el seu filial Progreso, al *Trofeo Copa Darder Hermanos*, amb victòria final contra el Mallorca. Es pot dir que fou el primer torneig guanyat per l'entitat palmesana.

El 30 de juny de 1916 el Rei concedí el títol de Reial al club, que passà a denominar-se Real Sociedad Alfonso XIII. El text, adreçat a D. Adolfo Vázquez, deia el següent:

Jefe Superior de Palacio

Su Majestad el Rey (q.D.g.), accediendo a los deseos del Alfonso XIII Football Club que V. manifiesta se ha servido conceder al mismo, el Título de Real.

Lo que de Real Orden participo a V. para su conocimiento y el del Club a afectos consiguientes.

Dios guarde a V. muchos años.

Palacio, 26 de junio de 1916.

El Marqués de la Torreçilla.

Antoni Moner va arrendar una caseta de fusta situat en el Passeig del Born, conegut pel nom de "Es cadafal de sa música", que l'1 de juny de 1916 es va convertir en el primer local social de l'Alfonso XIII, i a la fi d'aquest mateix mes va dur a Palma l'entrenador del Barcelona, l'anglès Jack Greenwell, contractat durant un sol mes perquè perfeccionàs el rudimentari futbol de l'equip alfonsí que al juliol es va anar de gira per la Península per a enfrontar-se a Alacant al Lucentum FC (al qual va

guanyar 2 a 0) i en la capital d'Espanya al Real Madrid, que va guanyar per 6-1, el darrer gol dels blancs obra de Santiago Bernabéu. Aquesta primera confrontació històrica entre el Real Madrid i l'Alfonso XIII va tenir lloc el 30 de juliol de 1916, amb aquestes alineacions:

REAL MADRID: Teus; Múgica, Estarrufi; Aranguren, René Petit, Álvarez; De Miguel, Sansinenea, Santiago Bernabéu, Muguiro i Aranguren II.

ALFONSO XIII: Ferrà; Oliver, Parpal; Calafell, Elvira, Cirer; Miguel Vidal, Ramis d'Ayreflor, Barbarín, Estarellas i Pere Llauger.

El gol de l'honor alfonsí va ser obra d'un davanter menut de cos i gran d'esperit anomenat Josep Ramis d'Ayreflor i Rosselló, que ho seria tot en l'Alfonso XIII, des de jugador destacat (hi va ser dues temporades) a president. Nascut a Palma el 7 de desembre de 1893, ciutat en la qual morí el 25 de novembre de 1976, Josep Ramis d'Ayreflor va ser un prestigiós advocat, primer, i magistrat, després. Retirat del futbol actiu el 1920, aquest mateix any va succeir a Moner en la presidència de l'Alfonso XIII, en uns moments de crisi que només la seva templança de caràcter i la seva resolució va aconseguir salvar. En el seu haver cal ressaltar el fitxatge del primer entrenador estranger en la història per a dirigir a l'Alfonso XIII (l'anglès Greenwell només havia estat contractat el 1916 per a fer unes classes particulars) un txec anomenat Jozsef Ferri, un antic jugador del Sparta de Praga que aquí a Palma coneixien, sense que se sàpiga bé per què, potser perquè feia més estranger, com a *Zaubeck*.

El darrer partit de l'esmentada gira es jugà el 30 de juliol contra la Gimnástica Española, de Madrid, a la qual guanyà per 2-0.

Dia primer d'octubre l'Alfonso jugà el seu primer partit internacional. Fou contra la tripulació del vaixell anglès *Browen*, amb un resultat d'escàndol, 9-0 en favor dels mallorquins. L'octubre i novembre s'enfrontà dues vegades a l'Espanyol (0-6 i 0-1) i la seu social passà al carrer Unió. El 8 i 10 de desembre jugà a Terrassa dos partits. El 31 de desembre de 1916 es disputà la Copa Alfonso XIII, que la guanyà l'amfitrió en un partit contra el Manacor 2-0.

El gener de 1917 el Terrassa tornà la visita del mes anterior. El març feu una gira per Sevilla, Madrid i Huelva. El maig guanyà una Copa cedida pel baró de Güell.

1.2 *L'Alfonso XIII (1917-1931)*

L'octubre de 1917 l'Alfonso XIII participà, com a campió de Balears, en el Campionat de Segona Lliga de Catalunya. El Campionat de Balears de 1916 havia estat un torneig polèmic. S'hi havien inscrit els

dos equips de l'Alfonso XIII i els dos de La Veda. Quan s'hagueren d'enfrontar els dos equips de l'Alfonso, el segon li cedí els punts, i La Veda, en protesta, es retirà de la competició. L'Alfonso XIII fou proclamat, doncs, campió de Balears, i passà a jugar contra els semifinalistes catalans de la Segona Lliga del Principat. Fou a Sabadell, i hi participaren els campions provincials de Barcelona (Júpiter), Girona (Palafrugell), Tarragona (Deportiu de Reus) i Balears (Alfonso XIII). L'equip mallorquí, amb Ferrà, Elvira, Juncosa, J. Llauger, Triay, Soler, Vidal, Calafell, Estarellas, Barbarín i Llabrés, guanyà el 8 d'octubre 3-2 al Júpiter i la final, jugada el 14 d'octubre, contra el Palafrugell per 3-1. Així doncs, fou proclamat Campió de la Segona Lliga de Catalunya, un dels seus primers èxits esportius, la qual cosa fou celebrada amb una gornació reunida al Gran Hotel de Palma.

L'any 1918 fou un any trist marcat per l'epidèmia del grip i només es disputaren alguns partits amistosos, a Palma, Manacor –s'hi inaugurà el camp- i a Badalona, si bé es creà la secció ciclista excursionista, presidida per Gabriel Font i Martorell, que es dissolgué dos anys més tard.

El 3 de febrer 1919 l'Alfonso partí cap a la Península i s'enfrontà en partit amistós al Real Madrid, i aconseguí un meritori 1-1. També jugà tres partits a Múrcia.

El Campionat de Balears de 1919 també fou guanyat per l'Alfonso XIII. A la fase final els alfonsoins s'enfrontaren al Monte Pío (4-1) i al Manacor (6-0), i a continuació jugaren la final, celebrada a Palma, contra el Mahón F.C., a doble partit: 1-0, 1-1, i un desempat definitiu en un partit molt violent, amb el resultat clar de 3-0. El trofeu havia estat donat per la mateixa Casa Reial. Degut a la violència de la final contra l'equip menorquí, no se tornà a celebrar el Campionat de Balears fins a la temporada 1923-24.

De tots els jugadors que varen defensar els colors del primer equip de l'Alfonso XIII, entre 1916 i 1931, només un va arribar a jugar en la Primera divisió espanyola, la competició de la qual va arrencar el 10 de febrer de 1929 per a concloure el 23 de juny del mateix any amb el triomf del Barcelona. Aquest jugador, nascut a Palma el 1911, va ser Felip Ferrer. Interior esquerre de gran tècnica, Felip Ferrer va ser campió de Mallorca amb l'Alfonso XIII i en la temporada 1935-36 el va fitxar l'Oviedo, amb el qual arribaria a jugar cinc partits en la màxima categoria. Després del parèntesi de la guerra civil, *Felipe* juga en el Levante, en Segona divisió, la temporada 1939-40 i en el València en Primera divisió la temporada 1940-41. De tornada a Palma va jugar amb el Mallorca i va penjar les botes en l'Atlètic Balears.

Un altre jugador destacat fou el davanter Miquel Nadal, juvenil des de la fundació de l'Alfonso XIII i que arribà a ser president de la Federació Balear de Futbol des dels anys cinquanta. Morí l'any 1966

l'endemà d'haver-se signat les escritures dels terrenys on avui es troba el camp que du el seu nom des de 1993.

Durant l'any 1920 molts de jugadors importants deixaren l'equip, i l'Alfonso disputà alguns intrascendents amistosos contra tripulacions de vaixells anglesos. A més se n'havia previst un contra una selecció catalana, que a la fi es va suspendre. Davant una situació de desànim i amb perill real de dissolució, car el nombre de socis abaixà a una vintena, el 31 de desembre es formà una nova junta presidida per Josep Ramis d'Ayreflor, advocat i regidor de l'Ajuntament de Palma.

L'any 1921 s'inicià amb uns amistosos contra el Veloz i l'Espanyol de Barcelona. El 13 de març l'Alfonso s'enfrontà, per primera vegada, al seu gran rival, el Baleares, en un partit molt violent. El Baleares s'havia fundat el novembre de 1920 i era una fusió entre el Mallorca FC i el Mecanico, aquest darrer format per treballadors de la Companyia Isleña Marítima i que ja vestia de blanc i blau. També es disputà la *Copa Ayuntamiento*, que guanyà l'Alfonso, tant en primera com a segona categoria. El sistema era de lliga, encara que tots els partits se jugaven al Buenos Aires. Un dels jugadors més destacats del troneig fou el malaurat Vert.

El 1922 es fundà l'Atlético FC, que el 1942 es fusionarà amb el Baleares, donant pas a l'actual Atlètic Balears, de la barriada palmesana de Son Canals. També fou l'any de l'aparició del Constància, d'Inca, un altre gran rival del Reial Mallorca i club més representatiu de la part forana.

El 25 de març de 1922 l'Alfonso jugà un partit contra els reserves del Barcelona, la qual cosa molestà els directius mallorquins, que s'esperaven un millor contrincant. El mes d'abril s'amplià la tribuna de l'estadi alfonsí, que s'estrenà amb dos partits contra el segon equip de l'Europa, de Barcelona. El setembre es disputà la Copa Mallorca i l'Alfonso hi participà amb el seu tercer equip, encara així, la guanyà. El 31 de desembre de 1922 i l'1 de gener de 1923 el primer equip s'enfrontà amb el Badalona, amb el resultat de 0-1 en els dos partits. El mes de març partí cap a Alacant, on jugà dos partits, el darrer dels quals fou un desastre arbitral; el mes d'abril arribà a Palma l'Arenas, un equip que havia guanyat el Campionat d'Espanya l'any 1919. Es disputaren dos partits (1-2, 1-3), en homenatge a Ferrà, el primer porter de l'Alfonso, que després decidí continuar al Club. El mes de maig se jugaren més partits de preparació: dos contra el Sabadell i un contra el Meteor de Praga, que per mal temps només es va poder jugar un dels dos amistosos concertats, el 26 de maig (0-6). A la fi, el 13 de juny arribava el primer equip del Barcelona, que arrasà amb un 0-14 i un 0-3 l'endemà.

Després de les edicions de 1904, 1909 i 1919, a partir de la tardor de 1923 es disputaren ja els Campionats de Balears cada temporada fins a 1929. La temporada 1923/24 es fitxà com a entrenador el txec Ferry,

més conegut com a Zaubek. L'Alfonso es proclamà campió de Balears després de jugar els partits d'anada i tornada contra Balears, Regional i UPM. Com a primer de grup s'enfrontà en la final amb la Unió Sportiva de Maó (4-1 i 1-1). Ambdós partits es disputaren a Palma, el primer a Son Canals (antic estadi del Balears) i el segon a Bons Aires. Com a campió de Balears passà a jugar el campionat de Catalunya de segona categoria, però fou eliminat clarament (7-1) per l'Iluro, en un partit celebrat al Poble Nou. El primer entrenador estranger i també el primer futbolista estranger a vestir els colors vermellencs, ja que Zaubek es va alinear en dos partits amb l'Alfonso XIII aquesta temporada 1923-24. També cal posar-li en l'haver de Ramis d'Ayreflor l'haver recuperat a un jugador carismàtic en l'època, Miquel Llauger, que se n'havia anat a l'Espanyol de Barcelona. El dia de Sant Jaume de 1923 el "Blancos y Rojos", filial de l'Alfonso, va jugar un amistós contra el Ràpid Sport de Sa Pobla.

El 1924 va abandonar el càrrec, no sense abans haver deixat el club sanejat i l'equip sent campió de Balears, pel que va ser distingit com president honorari. El 1929 va tornar a la presidència, però als pocs mesos va ser rellevat pel directiu Sebastià Sancho Nebot. Encara així va tenir temps de dotar al camp de Buenos Aires de gespa natural, superfície que es va inaugurar amb tot luxe el 16 d'abril de 1930 amb la visita de l'Espanyol de Barcelona en partit valedor per a la Copa del Rei. Amb luxe, la millor entrada coneguda i pluja de gols, ja que els catalans no varen tenir pietat dels alfonsins i els varen golejar davant el seu propi públic per 1-7, per a rematar la feina el diumenge següent a Sarrià amb un altre explícit 6-1. Durant l'estiu es disputaren dos partits benèfics contra l'Espanyol de Barcelona. Després dimití el president Ramis d'Ayreflor.

La temporada 1924/25, amb Antoni Moner com a president, guanyà el campionat de Mallorca, amb el Regional, Manacor i Constància. La gran final del Campionat Balear fou contra el CD Menorca, al qual derrotà per 1-2 i 1-0, el primer partit jugat a Maó i el segon a Palma. Per desavinences amb la Federació Catalana, no va participar en el campionat de segona Lliga com altres vegades havia fet. Se gestava la creació d'una Federació Balear de Futbol. El mes de maig es disputà un amistós contra el Nacional de Montevideo (1-2). Cal dir que l'entrenador Zaubek fou destituït després d'una derrota contra el Balears. Fou substituït per Ferrà, porter del primer equip. El que havia estat jugador del Mallorca i que llavors jugava a l'Espanyol, Miquel Llauger, va ser convocat per a la Selecció Espanyola, però no va debutar.

El 29 de juny de 1924, en una de les enèsimes reestructuracions de la Junta Directiva de l'Alfonso XIII, apareix per primera vegada com a vocal el nom de Lluís Sitjar Castellà, un home de clar amor als colors alfonsins i al qual el destí li reserva l'honor de figurar en la història com

el darrer president de l'Alfonso XIII i el primer amb la seva nova denominació de Club Esportiu Mallorca. Eren temps de canvis. Josep Ramis d'Ayreflor i Rosselló, que guardava gelosament en la seva butxaca el carnet de soci número 1 de l'entitat, que havia estat hàbil davanter en l'equip pioner de l'Alfonso XIII, apurava el seu tercer mandat com a president. El 8 d'agost de 1924 contraïa matrimoni a Palma amb María Josefa López-Pinto Ripoll, una canària que li donaria quatre fills, José Francisco, Victorià, Paula i Gabriel, i el 21 de setembre convocava una Junta Extraordinària per a presentar la seva dimissió com president de l'Alfonso XIII i dedicar-se a la seva professió d'advocat, primer, i de magistrat, després. Ramis d'Ayreflor va morir el 25 de novembre de 1976, però pocs com ell hauran viscut amb la mateixa intensitat els avatars del Mallorca: ni més ni menys que seixanta anys de córrer en paral·lel i braç a braç amb el primer equip representatiu de l'illa.

Ramis d'Ayreflor, no obstant això, se'n va anar i va deixar en la presidència una altra vegada Antoni Moner Giral, que al seu torn va nomenar vicepresident Lluís Sitjar, el seu amic i veí. Començava així la irresistible carrera cap a la fama d'aquest personatge que forma part de la mitologia del futbol espanyol per haver donat nom a un estadi, l'estadi Lluís Sitjar, que el Mallorca utilitzaria durant molts anys i que ell va fer construir a costa del seu patrimoni encara que amb el nom de "Es Fortí", ja que els terrenys adquirits pertanyien a una finca del mateix nom que limitava amb la "Sínia d'en Gil", propers al Velòdrom del Tirador, entre aquest i la carretera de Son Massanet. "Va perdre molts doblers darrere del Mallorca i amb la construcció del camp: cada any les finques se li quedaven més petites", diu la seva vídua Maria Mulet Miró, una dona plena de records i d'afecte que encara avui guarda el cor negre de dol pel seu difunt marit. "Sempre li vaig dir don Lluís perquè era un home digne de respecte. Ens vàrem casar l'any 1938 a Lluç i no vàrem fer festa perquè s'estava en guerra. Ell tenia trenta-nou anys i jo vint. Jo vaig començar a aficionar-me al Mallorca amb l'històric ascens a Segona divisió sent el meu marit president i l'apoteòsica rebuda que els varen fer a la volta de València en el vaixell Jaime II", afegeix la senyora Mulet recordant la fita de la temporada 1943-44 que el Mallorca va quedar campió del Grup IV de Tercera divisió i després campió de campions en la fase final per a pujar de categoria juntament amb Málaga, Elche i Levante UD.

La vida de Lluís Sitjar Castellà està, en efecte, carregada de detalls del seu senyoriu. Nascut a Palma el 16 d'agost de 1900, gairebé al mateix temps que el músic Xavier Cugat, el cineasta Luis Buñuel o el compositor Amadeu Vives, contemporani també de la introducció del tennis en el nostre país, esport titllat aleshores d'elitista i avorrit, Lluís Sitjar tenia setze anys quan va néixer l'Alfonso XIII. I divuit quan varen

morir el seu pare i el seu germà, víctimes de la grip. El propi Lluís Sitjar va morir jove, amb cinquanta-sis anys, el 21 de desembre de 1956, després d'un calvari de tretze anys en una cadira de rodes per culpa d'una polineuritis. "Pràcticament la inauguració des Fortí el 23 de setembre de 1945 seria la seva darrera presència pública. Després li va venir la malaltia i ja no va sortir de casa. Així i tot estava al punt de tot el que ocorria en el Mallorca, fins i tot poc abans de morir em va demanar que mentre jo pogués ajudàs el club. Quan li vaig comentar que havien posat el seu nom a Es Fortí no li va agradar molt, li feia vergonya. De totes maneres el canvi de nom d'Es Fortí a Lluís Sitjar es va produir el 15 de juny de 1955 i ell ja estava molt malament, perquè la polineuritis és l'infart dels nervis", assegura sense poder reprimir les llàgrimes a pesar del temps transcorregut Maria Mulet en el seu retir d'Alcoraia, a Montuïri.

La temporada 1925/26 se celebrà dues vegades el Campionat de Mallorca, previ al de Balears. El primer campionat fou suspès quan ja s'havien jugat alguns partits; el segon, que s'inicià el gener de 1926 finalitzà amb empat a punts entre l'Alfonso i el Manacor. En el desempat, 0-0 i 1-0 a favor dels palmesans. La final del campionat de Balears contra la U. S. Mahón es va perdre (1-1, 1-2). Fou una de les primeres –de tantes- decepcions del club palmèsà. El juny de 1926 fou elegit nou president Sebastià Sancho Nebot.

La temporada 1926/27 suposà nous triomfs per a l'entitat alfonsina. El 16 de juny de 1926 es creava la Federació Balear de Futbol i vuit dies més tard, el 24, l'Alfonso XIII celebrava Junta General ordinària i elegia per unanimitat Lluís Sitjar com a nou president. Aviat es va notar la mà del nou màxim mandatari vermellenc ja que l'Alfonso XIII es proclamava el 22 de març de 1927 campió de Balears després d'eliminar al CD Menorca i de derrotar (1-0) en el camp de Son Canals la Unió Sportiva de Maó. Temps just per a assaborir les primeres mels de l'èxit, ja que tan sols tres mesos després -el 19 de juny- en una acció inexplicable Lluís Sitjar era relegat al càrrec de vocal perquè Sebastià Sancho Nebot ocupàs la presidència de l'Alfonso XIII. El juliol l'Alfonso XIII s'enfrontà –i guanyà- al València C.F. en dos partits amistosos jugats al camp de Buenos Aires.

La temporada 1927/28 es produí una escissió en la Federació Balear. El motiu fou la clausura del camp de Bons Aires per haver-hi deixat jugar el Regional, un equip que havia estat sancionat l'any anterior per no voler jugar contra el Manacor. A tot això la Federació Espanyola de Futbol negava als equips pertanyents a la Federació Balear el dret de jugar la Copa d'Espanya, amb l'excusa que aquí no existien terrenys de joc amb gespa. Això potser va precipitar el caos organitzatiu que es va viure a les illes, amb dos blocs clarament enfrontats, organitzant cadascun d'ells el seu respectiu campionat: el de la Federació, guanyat

per la Unió Sportiva Maó, en el qual jugaven els equips mallorquins del Balears, Constància, F.C. Felanitx, Mallorca, Ràpid, Universal, Isleño, Ibèric i els menorquins Alaior, España de Villacarlos, Unió Sportiva de Maó i Zamora de Ciutadella. La final fou Unió Sportiva 1. Balears 0, partit jugat a Maó. Com que a partir de la temporada 1927/28 s'havia aconseguit que el campió de Balears pogués disputar la Copa d'Espanya, la Unió Sportiva tengué dret a jugar una eliminatòria prèvia de la Copa del Rei, torneig que es celebrava des de l'any 1902. L'equip menorquí fou eliminat per l'Europa en partit únic jugat a Barcelona (8-2).

L'altre bloc, anomenat Bloc de Defensa, l'integraven a més de l'Alfonso XIII els següents equips: Alaró, Andraitx, Antoniana, Buñola, Campos, Español, Felanitx, Júpiter, Libertad, Manacor, Mediterraneo, Nacional, Palma, Petra, Pont d'Inca, Porreras, Soller, Industrial Marià (de Consell), Internacional, regional i Atlètic. Aquest títol no oficial fou guanyat per l'Alfonso, que derrotà per 6-0 a l'Atlètic. L'Alfonso XIII capejava el temporal com millor podia, sempre en permanent conflicte d'estabilitat amb si mateix. El 26 de febrer de 1928 es nomenava nova Junta Directiva aquesta vegada amb Manuel Vilallonga Alomar com a president, mentre quatre expresidents, Antoni Moner, Josep Ramis d'Ayreflor, Lluís Sitjar i Sebastià Sancho, eren vocals. Aviat varen fer ingressar de bell nou a l'entitat dins la Federació Balear de Futbol. El nou entrenador va ser el jugador Antoni Socias, que ho va ser fins a 1930.

Durant la temporada 1928/29 s'enfrontaren en una lligueta l'Alfonso XIII, el Constància, el Balears i el Manacor per decidir qui era el campió de Mallorca; l'Alfonso guanyà el campionat mallorquí i eliminà en la semifinal del Campionat de Balears el CD Menorca per 2-0 en l'anada i per haver-se retirat a la tornada després d'una expulsió injusta. La gran final insular fou a Son Canals contra la Unió Sportiva de Maó (5-1). L'Alfonso XIII tenia dret, doncs, a participar en la prestigiosa Copa del Rei, que aleshores comptava només amb la participació dels campions regionals i el sistema era d'eliminatòria a doble partit. Per sorteig tocà la Gimnàstica de Torrelavega, però la reglamentació permetia que un equip peninsular es negàs a jugar a Mallorca tal i com li havia passat a la Unió Sportiva de Maó l'any anterior. Aquesta absurda regla perjudicà l'Alfonso XIII, que es vegé obligat a jugar la tornada a Barcelona. L'anada es jugà el 9 de desembre i la va perdre per 5-1 en un partit plujós. La tornada es jugà al camp de les Corts una setmana després, i tornà a perdre, aquesta vegada per 1-2. El viatge s'havia efectuat en el vapor Bellver, amb tres-cents seguidors alfonsins, que es marejaren per la *penosa* travessia. A més hi havia nombrosos mallorquins esperant al port de Barcelona. Llavors l'Alfonso XIII organitzava partits amistosos amb equips de la Península per a intentar convèncer la Federació Espanyola de Futbol que reunia tots els requisits

per a participar en el campionat d'Espanya, però els prebosts federatius es negaven en rodó perquè el terreny de joc del camp de Buenos Aires era de terra. En aquests partits amistosos contra equips de primera línia va venir a Palma l'Espanyol, sempre amb Ricardo Zamora de figura, i la Real Sociedad de San Sebastián també amb totes les seves figures com Marculeta, Mariscal i Bienzobas. En la Península eren ja professionals la majoria de jugadors dels deu clubs (per ordre de classificació final Barcelona, Real Madrid, Athletic de Bilbao, Atlético de Madrid, Real Sociedad, Arenas de Getxo, Espanyol, Europa, Real Unió d'Irun i Racing de Santander) que aquella temporada 1928-29 havien inaugurat la Primera divisió del futbol espanyol.

L'Alfonso XIII tampoc no va ser inclòs en la Segona divisió, integrada també per ordre de finalització per Sevilla, Iberia de Saragossa, Deportivo Alavés, Sporting de Gijón, València, Betis, Oviedo, Deportivo de la Coruña, Celta i Racing de Madrid.

El 15 de maig s'elegí nova junta directiva, i va ser elegit president Josep Ramis d'Ayreflor, que tornava així a dirigir el club.

La temporada 1929/30 s'assegurà la disputa de les eliminatòries de la Copa d'Espanya a les Illes. El 9 de setembre es jugaren dos amistosos contra el Barcelona, un esdeveniment que comptà amb la presència en la tribuna de l'Infant don Jaume i de Miguel Primo de Rivera. Quant als resultats esportius, L'Alfonso XIII es tornà a proclamar campió de Mallorca. El torneig fou excessivament dur, en especial en els partits contra el Balears i contra el Constància. El gener de 1930 s'elegí president en Assembla Sebastià Sancho. En la Copa del Rei l'Alfonso jugà l'eliminatòria contra l'Espanyol de Barcelona, guanyador de l'anterior edició. A l'anada, el 6 d'abril, l'estadi de Buenos Aires registrà una entrada impressionant, però l'Espanyol s'hi imposà per 1-7 en un camp ple de gom a gom i amb una gran expectació a tota l'illa. El terreny era de gespa (*gazón*), una novetat per als locals; la tornada es jugà el dia 13 a Sarrià (6-1) en un partit amb pluja.

El dia 20 d'abril l'Alfonso inicià una breu gira per Alger, serà la primera i única vegada que jugarà a l'estranger. El trajecte el feu en el *paquebot* "Marza II". Aquell mateix dia s'enfrontà al Gallia Sport (2-0) i l'endemà a l'A.S.S.S. Eugonaise (4-1), ambdós equips foren reforçats amb internacionals francesos. El mig centre Vicente Delvalle es va enamorar d'una noia algeriana i es va quedar allí per a sempre.

El mes de maig es jugaren a Palma dos amistosos contra l'Arenas de Getxo, aleshores un equip de molt de prestigi.

La temporada 1930/31 s'inicià amb el fitxatge com a entrenador de Jack Greenwell. Amb Antonio Parietti com a president l'Alfonso guanyà el Campionat de Mallorca, però un esdeveniment polític marcà el final de la temporada: la proclamació de la II República el 14 d'abril de 1931 produí el canvi de nom. Sembla que un conserge del club fou el primer

en reaccionar i per evitar un avalot a la seu social va treure una pissarra amb el nom de Club Deportivo Mallorca. Una nova Junta Directiva integrada per Lluís Sitjar Castellà (president), Gabriel Esteva Llompart (vicepresident), Miquel Seguí Darder (secretari), Joan Bestard Ramón (sotssecretari), Sebastià Sancho Nebot (tresorer), Josep Valent Barceló (comptador) i els vocals Josep Quint Zaforteza, Gabriel Font Martorell, Arnau Oliver Capó, Federico Pérez Zurbano i Miquel Forteza Fuster va decidir canviar oficialment el nom al club, que va deixar d'anomenar-se Real Sociedad Alfonso XIII per a passar a ser Club Deportivo Mallorca. Amb aquest nom jugà la nova Copa, que passà ser Copa d'Espanya, contra el Castelló, com veurem al següent capítol. Així, el dia 15 es convocà una Junta General Extraordinària que va emetre la següent nota de premsa: “Anoche se reunió en Junta General Extraordinaria la Real Sociedad Alfonso XIII acordándose, por unanimidad, cambiar el nombre de la Sociedad por el de Club Deportivo Mallorca y telegrafiar dicho acuerdo a la Nacional para que autorice este cambio de nombre a fin de poder jugar ya con él el partido de campeonato del próximo domingo”.

Palmarès de l'Alfonso XIII

Campionat de segona Lliga de Catalunya: 1917

Campió de Mallorca: 1919, 1923/24, 1924/25, 1925/26, 1926/27, 1928/29, 1929/30, 1930/31

Campió de Balears: 1917, 1919, 1923/24, 1924/25, 1926/27, 1928/29

Campeonato del Bloque de Defensa (no oficial): 1927/28

Participació en la Copa d'Espanya: 1928/29, 1929/30

2. EL CD MALLORCA (1931-1960)

Com ja hem dit a l'anterior capítol, Lluís Sitjar havia tornat a la presidència el 10 de novembre de 1930 i seria l'encarregat de signar la resolució adoptada el 14 d'abril de 1931 mitjançant la qual l'Alfonso XIII passava a anomenar-se Club Deportivo Mallorca, que continuà amb uniforme vermell.

2.1 *El C. D. Mallorca durant la II República (1931-1936)*

El primer partit que jugà el CD Mallorca fou el corresponent a la Copa d'Espanya, contra el Castelló. L'anada es jugà el 19 d'abril (1-0, gol de Gornés) i la tornada el dia 26 (3-0). La primera alineació del CD Mallorca fou la següent: Ferrer, Vidal, Camps, Reynés, Antolín, Ramis, Liras, Mulet, Gornés, Felipe i Pizà.

Tot just un mes més tard es produí un nou canvi en la presidència, que passà a les mans d'Antonio Parietti Coll, l'entrenador Jack Greenwell, un anglès establert des de feia molt temps a Barcelona i que havia estat jugador i entrenador abandonà el club per motius familiars. Llavors se va aconseguir incloure per primera vegada el Mallorca en un torneig nacional de Lliga, el corresponent a la temporada 1931-32, tenint com a adversaris de grup el Sabadell, Badalona, Martinenc i Júpiter, tots ells catalans, i l'Iberia de Saragossa. Precisament les pèrdues econòmiques d'aquests partits i desplaçaments, però especialment l'escàndol amb invasió de camp i retirada del contrari en el partit de Copa Mallorca-Espanyol el 10 d'abril de 1932, varen dur amb si noves i dràstiques marejades directives i el 3 de maig es va nomenar un triumvirat format per Josep Sancho Nebot (president), Gabriel Font Martorell (vicepresident i secretari) i Josep Valent Barceló (tresorer i comptador) i el 23 de juliol de 1932 va ser elegit nou president del Mallorca el senyor Ramon Cavaller.

L'equip titular de la temporada 1931-32 va ser: Ferrer, Vidal, Cerdà, Mulet, Gomila, Ubeda, Salvà, Felipe, Antolín, Albella i Pizà.

Lluís Sitjar seguia contemplant com el Mallorca es precipitava al buit. El 1933 el club va estar seriosament amenaçat de desaparició, els socis desertaven i ningú volia fer-se càrrec de l'entitat. Es necessitarien ni més ni menys que quatre mogudes assemblees per a trobar un president, Miquel Seguí Darder, de passada tan fugaç com intens fins que el 15 de juny de 1935 el Mallorca va trobar en Andreu Homar Rullán el president que li donaria estabilitat durant un llarg període de temps.

Les temporades 1932-33, 1933-34 i 1934-35 el Mallorca participà en els corresponents campionats locals, que guanyà el Constància, i disputà diversos partits amistosos, com el que es va jugar a Bunyola en hometage al president honoari Andreu Homar. El Constància, per la seva

part, participà en les edicions de la Copa d'Espanya dels anys 1933 i 1934, i s'enfrontà al Castelló i al Barcelona en primera ronda.

L'equip titular de la temporada 1932-33 va ser: Ferrer o Muñoz, Vidal, Cerdà o Liras, Antolín, Ubeda, Carrasco, Alzamora, Albella, Planas, Sánchez o Cerdà i Gomila; el de la temporada 1933-34 va ser Abad, Carrasco, Liras, Crespí, Sánchez, Gomila, Darder, Planas, Albella, Salvà i Mora; el de la temporada 1934-35 fou Abad, Vidal, Liras, Sans, Sánchez, Crespí, Alzamora, Albella, Planas, Ubeda i Mora.

Del 1934 al 1936 es disputà la *Copa Presidente de la República*, una lligueta en la qual participaren els quatre primers del Campionat de Mallorca de la temporada anterior, és a dir, Mallorca, Balears, Constància i Atlètic. El Mallorca guanyà la primera edició, i el Balears les altres dues. L'any 1935 es fundà la Unión Sportiva Poblense, un dels altres clubs importants de l'illa.

L'equip titular per a la temporada 1935-36 va ser: Abad o Estabens, Vidal, Vázquez, Sans, Guzmán, Parera, Alzamora, Felipe, Planas, Gomila i Pocoví.

Un dels jugadors més destacats d'aquesta època precisament fou Sebastià Pocoví, el petit gran capità. La primera vegada que es va parlar de Sebastià Pocoví en el Mallorca, va coincidir amb el primer dels 104 gols que va marcar al llarg de setze temporades en l'equip vermellenc. Va ser el 29 d'abril de 1934, i no és precisament un partit per a recordar, de no intervenir l'efemèride del debut del genial extrem, i el seu gol, perquè el Constància es va imposar amb claredat al Mallorca per 4-2. Pocoví va marcar el segon tant d'un onze mallorquinista integrat per Abad; Pepín, Lires; Carrasco, Gotande, Gomila; Salvà, M. Borràs, Planas, Albella i Pocoví.

Pocoví tenia devuit anys quan es va enfundar per primera vegada la samarreta del Mallorca, però eren tan evidents les seves excepcionals condicions futbolístiques que amb catorze ja jugava en el primer equip del Manacor. I amb setze reforçava el Constància en la Copa Mediterrani de 1932 que a més dels inquers disputaren Mallorca, Castelló, Levante, Júpiter i Sabadell.

Sebastià Pocoví, cinquè dels sis fills del matrimoni format per Joan Pocoví Ordinas i Petra Santandreu Morey, va néixer circumstancialment a Capdepera el 16 d'octubre de 1916, però sempre es va considerar de Manacor, ciutat on deixaria d'existir el 26 de gener de 2000 als vuitanta-quatre anys d'edat. Amb la mort de Pocoví el Mallorca perdia definitivament una de les seves llegendes, a un dels futbolistes més carismàtics i millors de la seva història. És el tercer màxim golejador de l'entitat, amb cent quatre gols, per darrere d'Antoni Socias (139) i Vicente Moranta (133), i el que més anys romandria lligat a l'entitat vermellenca, setze, juntament amb Bernat Sans. Pocoví va pertànyer al Mallorca de 1934 fins a 1949. El màxim que va arribar a cobrar varen ser

set mil pessetes de fitxa i dos mil mensuals quan ja estava a punt de penjar les botes. Va viure ascensos, descensos, caos econòmics i molts de problemes. Va tractar cinc presidents distints (Miquel Seguí, Llorenç Lladó, Andreu Homar, Lluís Sitjar i Conde d'Olocau) i va aprendre de deu tècnics diferents: Socías, Alzamora, Guzmán, Pagaza, Prat, Martí, Castro, Balaguer, Mauri i Patricio Caicedo.

El 29 de juliol de 1935, per les festes de San Abdón i San Senén, el Mallorca va disputar la Copa Ayuntamiento de Inca. Jugà contra el Constància amb l'únic objecte de presentar el seu fitxatge més sonat fins aleshores: l'internacional espanyol absolut en tres oportunitats, Ramón Guzmán, que provenia del Barcelona.

Ramón Guzmán va subscriure fitxa professional pel Mallorca com jugador, però també com entrenador, per la qual cosa va percebre unes quantitats mai somiades en la illa: cinc mil pessetes de fitxa i set-centes mensuals de sou. Guzmán, nascut a Barcelona el 22 de gener de 1899, va jugar en el Barcelona des de 1928 fins a 1935, conquerint un títol de Lliga i un altre de Copa. Després del seu pas pel Mallorca, al qual pertanyeria cinc temporades (algunes de les quals en plena guerra civil) i jugaria seixanta-vuit partits (va fer quatre gols) va tornar al Barcelona com a entrenador per a la temporada 1941-42. El 1954, mentre jugava un partit de veterans, va morir d'un atac al cor.

L'equip titular de la temporada 1936-37 fou Abad o J. Alzamora, Vidal, Vázquez, Sans, Pueyo, Liras, S. Alzamora, Felipe, Gomila i Pocoví.

Les temporades 1935-36, 1936-37 i 1937-38 el Mallorca guanyà el successius campionats de Balears. El juny de 1936 organitzà un "Torneo Interregional" amb la participació de l'Hèrcules –que fou el guanyador- i l'Osasuna. També participà i guanyà aquells mateixos anys el *Torneo Liga Mallorca*, que organitzava la Federació Balear de Futbol. La darrera jornada de l'edició de 1936 va ser suspesa per l'inici de la Guerra Civil.

2.2 La Guerra Civil (1936-1939)

La Guerra Civil va agafar als jugadors de vacances. La Lliga 1936-37 ja no va començar, i en tot cas se celebraren campionats regionals (Catalunya, Llevant, Galícia) i partits benèfics a àmbdues zones. El 1937 s'organitzaren a la zona republicana la *Liga del Mediterráneo* i la *Copa España Libre* (1937); a la zona sublevada el *Torneo Nacional de Fútbol* (ja el 1939 i finalitzada la guerra), guanyat pel Sevilla.

L'agost de 1936 el CD Mallorca feu pública la seva adhesió al "Moviment", en un text remissiu a la premsa:

Adhesión del C.D. Mallorca.

El Sr. Coronel Presidente de la Diputación ha recibido la siguiente carta que da a la publicidad:

«Excmo. Sr. Gobernador Militar de Palma.

Muy Sr. Nuestro:

En los momentos de altísima emoción patriótica que vivimos, por la generosa empresa del Ejército de Salvación que ha de redimir España de los enemigos que la quieren hundir, nos es muy grato en nombre de esre club la mayoría de cuyos componentes están alistados en las distintas organizaciones y milicias que luchan para aquel fin, testimoniar a V. E. la más ferviente adhesión y entusiasmo por la noble causa.

¡Viva España!

Por el C. D. Mallorca –firma ilegible.

El 27 de setembre de 1936 s'organitzà un partit a benefici "de la suscripción por el Movimiento Salvador de España". S'enfrontaren els millors jugadors de l'illa i el CD Mallorca. A la Selecció Mallorquina jugaren Oliver (Soledad), Gomila (Manacor), Puigserver (Lluchmajor), Crespí (Manacor), Gregorio (Athlétic), Bordoy (Felanitx), Sard (Manacor), Tatono (Hércules, d'Alacant), Mayol (Athlétic), Sanchiz (Felanitx) i De la Monja (Soledad); pel Mallorca jugaren Abad, Vidal, Vázquez, Sans, Guzmán, Parera, Alzamora, Felipe, Planas, Pueyo i Pocoví.

El campionat regional de 1937-38 s'inicià el mes de desembre i hi participaren el Mallorca, el Balears, l'Athlétic, la Gimnàstica de Felanitx i el CD Soledad. El *Correo de Mallorca* proposà que cada un d'aquests clubs dedicàs la recaptació d'un dels seus partits en benefici dels soldats mallorquins. En finalitzar el campionat la Federació Balear de Futbol organitzaria dos partits benèfics amb la mateixa intenció. El 3 d'abril de 1938 un camp de Buenos Aires gairebé ple s'adornà amb les banderes d'Espanya, Falange, Navarra i Portugal. Primer s'hi enfrontaren el Regional amb una selecció de 3ª categoria (3-3); després, el Mallorca, com a campió de Balears, amb una selecció de 1ª categoria (2-3).

L'equip titular de la temporada 1937-38 fou Abad, Alzamora, Liras, Pueyo, Guzmán, Mesquida, Pocoví, Felipe, D. Oliver, Gomila i Berrocal.

La tardor de l'any 1938 el Mallorca patia una manca de jugadors i es trobava apartat de les competicions oficials. Hi va haver intents de reorganitzar l'equip. El novembre el President de la Federació Balear de Futbol anuncià la possibilitat de que Espanya (es refereix a l'Espanya Nacional) jugàs partits contra Portugal, Alemanya i Itàlia, potències amigues del règim franquista. Lamberto Cortés signava la crònica del Espanya-Portugal (1-2) jugat a Vigo el 28 de novembre de 1938.

Durant les festes de Nadal de 1938 l'Athletic i el Balears

disputaren la *Copa Navidad*, guanyada pels primers (6-5, 2-1).

2.3 *El Mallorca de la Postguerra (1939-1950)*

Finalitzada la guerra el futbol espanyol va sofrir una radical reestructuració, i Mallorca i Constància varen ser inscrits en Grup III de Segona divisió, amb Levante UD, Sabadell, Girona, Castelló, Granollers i Badalona. Aquesta temporada 1939-40 va quedar campió de grup el Levante i varen descendir Mallorca i Badalona. El descens del Mallorca i la permanència del Constància havia estat una dutxa d'aigua freda per a l'afició vermellenca, que s'havia fet il·lusions amb la política de fitxatges empresa pel president Andreu Homar. Fitxatges que no varen quallar, especialment el del porter Rafael Vidal, provinent del Real Madrid, a qui alguns cronistes despistats de l'època presentaven com a internacional, quan en realitat l'internacional havia estat Manuel Vidal, porter que va anar de l'Athlètic Club de Bilbao i del Barcelona. Mentrestant el Vidal que si progressava era el de Lluçmajor, Pau Vidal, que a poc a poc es feia indispensable.

L'equip titular de la temporada 1939-40 va ser Poncio o Estabens, Vázquez, Mesquida, Pueyo, De la Rubia, Parera, Alzamora, Planas, Felipe, Leal i Pau Vidal.

Cinc grans futbolistes de Manacor va arribar a tenir el Mallorca de començaments dels anys quaranta, encara que la fortuna no els acompanyés a tots per igual. Des de l'òptica del Mallorca, el de més rendiment va ser Pocoví, però no ens podem oblidar d'Antoni Mesquida, Pere Gomila, Bartomeu Parera i el porter Francesc Sureda, aquest darrer va arribar fins i tot a jugar a Primera divisió amb el Real Madrid. D'ells, només Gomila, retirat aquella temporada després de nou anys en el club i cent vint-i-vuit partits a la seva esquena, no era a la plantilla de l'històric primer ascens a Segona divisió el 1944.

Durant la temporada 1940-41 el Mallorca celebrà les noces de plata, exactament el 9 de març de 1941, l'únic positiu en un any que es va perdre el campionat de Mallorca en els despatxos, en benefici del Constància; la temporada 1941-42 quedà campió de Mallorca i de Balears, però no ascendí a Segona, després de perdre amb el Terrassa; finalment, la temporada 1942-43 fou nefasta i s'arribaren a donar de baixa 130 dels 140 socis de l'entitat i la Federació Balear cesà el president Homar i Antoni Moner formà una gestora provisional a l'espera d'elegir una nova junta.

Els equips titulars des de 1940 a 1943 varen ser: Urreta o Sureda, Alzamora, Mesquida, Simonet, Vázquez, Parera, Pocoví, Albella, Planas, Leal o Oliva i Pau Vidal (1940-41); Sureda, Oliver, Mesquida, Simonet, Medina, Sanchiz o Parera, Pocoví, Turró, Arnau, Leal i Pau Vidal (1941-42); Sureda, D. Oliver o Vázquez, Mesquida, Grech, Niubó, Fernandito,

Pocoví, López Herranz, Pau Vidal, Turró i Salvà o Gomila (1942-43).

Val la pena assaborir la temporada 1943-44, temporada de vaques grosses en el Mallorca en tots els aspectes. En la directiva, perquè havia tornat Lluís Sitjar a la presidència, envoltat de dos vicepresidents que havien estat jugadors de l'Alfonso XIII: José Quint Zaforteza Amat i Antoni Socías Montis. En l'equip, perquè amb una plantilla extensa de trenta jugadors no hi havia problemes perquè l'entrenador elegís els millors a cada moment.

Un entrenador, la contratació del qual suposà tot un encert, va ser Cristòfol Martí Batalla, nascut el 14 d'octubre de 1903 a Granollers (Barcelona). Va ser jugador del Barcelona des de 1928 fins 1936, en la temporada 1928-29 es va proclamar campió de Lliga i va ser internacional en tres oportunitats. La primera d'elles el primer de gener de 1930 a l'estadi de Montjuïc contra Txecoslovàquia, la segona a l'estadi de San Mamés de Bilbao el 19 d'abril de 1931 enfront d'Itàlia i la tercera i darrera de bell nou a Montjuïc el 26 d'abril de 1931 davant Irlanda.

Com a entrenador Cristòfol Martí havia estat a l'Oviedo, Málaga, Racing de Santander i Girona, però seria en el Mallorca on la seva fama es va créixer en aconseguir-se per primera vegada en la història del club vermellenc l'ascens a Segona divisió. També es va aconseguir el primer títol a nivell nacional aquella temporada: el títol de campió del grup IV de la Tercera divisió Nacional i el de campió de campions en guanyar la fase final que donava dret a l'ascens de categoria.

En efecte, el Grup IV de la Tercera divisió Nacional aquella temporada 1943-44 anava a ser un duel entre catalans i mallorquins. Allí estaven Girona, Terrassa, Gimnástico de Tarragona, Reus, Granollers, Lleida, San Martín i Figueres, mentre que els nostres representants eren el Mallorca i un club que començava a fer-li ombra sorgit de la fusió de dos clubs palmesans, l'Athlétic i el Balears: l'Atlètic Balears.

El Mallorca es proclamà campió d'aquest grup, però per a complir el somni d'ascendir a Segona divisió es veié obligat a enfrontar-se en una fase final als campions dels grups 5, 7 i 8, Levante UD, Elche i Málaga, respectivament, un passeig per a aquell sorprenent Mallorca que va acabar invicte. Amb el Levante va empatar a València i va guanyar a Palma, amb el Málaga va empatar a zero ambdues trobades i amb l'Elche CF va guanyar ambdós pel mateix resultat: 1-0. Precisament el triomf en Altavix el 9 d'abril de 1944, amb gol de Morales, va suposar la fita aleshores històrica del primer ascens a Segona divisió.

Més de vint mil afeccionats es varen donar cita al matí següent en el port de Palma per a victorejar els campions.

Formaven la plantilla que aconseguí l'ascens a Segona divisió Sureda, Bennassar, Gil, García Hortelano, Grech, Simonet, Medina, Niubo, Modol, Matas, Duran, Pocoví, López Herranz, Morales, Pau Vidal; Turró, Egea, González Prieto i Villacampa; l'equip titular per a la

temporada 1944-45 va ser: Sureda, Gil, Mesquida, Grech, Mateu, Modol, Pocoví, Turró, Primo, Felipe i Giralaldós.

El primer jugador vermellenc a donar el salt a un gran seria Pau Vidal Oliver, que va passar del Mallorca al Real Madrid el gener de 1945. Va passar de cobrar sis-centes pessetes al mes, quantitat que equivalia al sou mig d'un sergent de l'exèrcit, a cobrar vuitanta mil pessetes de fitxa i dos mil cinc-centes mensuals que li va oferir Santiago Bernabéu per a vestir de blanc. La seva vida va canviar de forma tan radical que tot just jugats uns partits com a titular en el seu nou equip es va casar amb la seva promesa de sempre, la palmesana Maria Roca Oliver. El futur semblava assegurat.

Nascut a Lluçmajor el 21 d'agost de 1920, Pau Vidal Oliver va ser fill únic del matrimoni format per Pau Vidal Sastre, encarregat d'una fàbrica de sabates i durant vuit anys emigrant a Cuba, i Catalina Oliver Mut. Mudats a Palma posaren una carnisseria i el xaval va deixar els estudis perquè va intuir millor avenir amb el futbol. Com ambdós es delien pel joc de la pilota, el pare dirigiria el juvenil del Regional i el fill va començar a lluir-se en aquest equip. “Vaig començar jugant de davanter centre, però el meu pare va tenir l'encert de posar-me d'extrem, que millorà les meves característiques de joc”, recordava Pau Vidal Oliver en una de les múltiples entrevistes que li varen fer en arribar a la capital d'Espanya.

El 1938, en plena guerra civil, Pau Vidal va ser cridat a files i va fer el servei militar a Menorca. Paral·lelament el Mallorca sobrevivia a aquells durs temps jugant una espècie de campionat regional amb l'Athlètic, Constància, Balears i Gimnàstica de Felanitx, partits que el denominador comú era l'absència d'espectadors, que tenia coses més importants que pensar, com la pròpia supervivència. El Mallorca tenia un bon equip, integrat per Abad, a la porta; Cerdà i Mesquida en defensa; Alzamora, Ramón Guzmán i Lires en el centre del camp, i Pocoví, Felipe, Oliver, Berrocal i Gomila en la davantera, però no podia lluir-lo. El futbol mereixia un mutisme total en la premsa d'aquells dies mentre redoblaven els vents de la cruel guerra fratricida que assolava el país.

El destí li tenia preparades grans coses a Pau Vidal. Protagonista important del primer ascens del Mallorca a Segona divisió per mèrits esportius, la temporada 1943-44, no obstant això no va començar la temporada 1944-45 amb els vermellencs perquè el Real Madrid es va creuar en el seu camí per a dur-lo a la glòria. Pau Vidal es va mantenir en el cim durant les cinc temporades que va pertànyer al Real Madrid i a més de dos títols de Copa d'Espanya, el 1946 i 1947, té en el seu haver l'impagable honor d'haver estat titular del Real Madrid en el partit inaugural de l'estadi de Chamartín (rebatejat després com estadi Santiago Bernabéu) el 14 de desembre de 1947. El Real Madrid aquest dia va guanyar a Os Belenenses de Lisboa i va formar amb Calleja; Clemente, Corona; Pont, Ipiña, Huete; Alsúa, Alonso, Barinaga, Molowny i Pau

Vidal. Dos mallorquins en aquest onze, perquè el palmèsà Guillem Pont havia passat de l'Atlètic Balears al Real Madrid. Coses de la vida: Pau Vidal ja no era jugador del Mallorca quan el 23 de setembre de 1945 els Ramallets; Tamayo, Mesquida; Grech, Mateu, Castro; Pocoví, García Díaz, Sanz, Montalvo i Primer inauguraven oficialment Es Fortí (rebatejat anys després com Lluís Sitjar) amb un triomf davant el Jerez per 2-0.

Però mentre Pau Vidal es convertia en un dels millors extrems espanyols en les files del Reial Madrid, i es convertia en valedor dels fitxatges per a l'equip blanc dels seus excompanys en el Mallorca, Josep Simonet i Francisco Sureda, en el Mallorca despuntava un Antonio Ramallets que amb el temps es convertiria en un dels millors porters de la història del futbol espanyol, en les files del Futbol Club Barcelona.

Antonio Ramallets Simón, nascut a Barcelona el primer de juliol de 1924, va venir a Palma a fer el servei militar i l'Europa, amb el qual havia subscrit un contracte professional poc abans, el va cedir al Mallorca de Segona divisió per a la temporada 1945-46, que se solucionaria sense problemes: es va acabar en un honrós vuitè lloc.

Quan va finalitzar el seu servei militar, i gràcies a les seves excel·lents actuacions en el Mallorca, el Barcelona va fitxar Antonio Ramallets i el va cedir al Valladolid, que estava a Tercera divisió, la temporada 1946-47. De tornada a Les Corts va ser suplent durant dues temporades de Velasco, fins que una lesió en un ull d'aquest li va donar la possibilitat de ser titular. Oportunitat que Ramallets no va desaprovechar, mantenint-se com a titular indiscutible del Barcelona des de 1949 fins a 1962. Va ser internacional absolut en trenta-cinc ocasions. El 1950 va disputar el Mundial de Brasil.

Ni la figura que se n'havia anat (Pau Vidal) ni la que emergia (Antonio Ramallets) arribaren a coincidir en un terreny de joc. Entre altres coses perquè Ramallets va debutar en Primera divisió amb el Barcelona cinc mesos més tard d'aquell juny de 1949 que Pau Vidal regressava al Mallorca una vegada finalitzat el seu contracte amb el Real Madrid.

El temps que Pau Vidal va estar en el Real Madrid el Mallorca havia anat donant alts i baixos, amb un descens i un ascens a l'any següent, amb encert en alguns fitxatges, com el del exsevillista Iturbe, o el de Mascaró, del Poblense, i la sempre eficaç aportació de Sebastià Pocoví. Un Pocoví que deixaria el Mallorca coincidint amb la tornada de Pau Vidal.

Si el primer futbolista internacional fitxat pel Mallorca va ser Ramón Guzmán, al qual seguiria un José Luís Zabala que només va jugar cinc partits amb el Mallorca, passant pràcticament desapercbut, el primer futbolista internacional a ocupar la banqueta mallorquinista com a entrenador va ser Pagaza. Ocorria això la temporada 1939-40 i va

aguantar poc més d'un any en el camp de Buenos Aires.

Francisco Pagazaurtundua González, nascut a Santurce (Biscaia) en 1896, va ser un dels herois dels Jocs Olímpics d'Anvers en el naixement de la selecció espanyola com a tal el 1920. Va jugar els set primers partits de la història de l'equip nacional. El primer d'ells, amb triomf per 1-0 (gol de Patricio Arabolaza) davant Dinamarca, es va disputar el 28 d'agost de 1920 a l'estadi Saint Gilloise de Brussel·les amb aquest onze hispà: Zamora; Otero, Arrate; Samitier, Belauste, Eguizábal; Pagaza, Sesúmaga, Patricio, Rafael Moreno "Pichichi" i Acedo. Francisco Pagaza va ser jugador de l'Arenas de Getxo, Racing de Santander i Gimnástica de Torrelavega, i entrenador del Racing de Santander i Mallorca. Va morir a Madrid el 18 de novembre de 1958.

Per la seva part, Jaume Turró, fill d'un matrimoni de forners, estava molt lluny de suposar, quan amb dotze anys era un petit virtuós del violí, que el temps l'anava a convertir en "un històric" d'un equip del qual ell tot just tenia referències.

Perquè Jaume Turró, nascut a Roses (Girona) l'11 de febrer de 1921, mitjà volant tot *pundonor* en l'equip del seu poble, va arribar a Palma el 1941 per a fer el servei militar i el Mallorca el va fitxar. Un avantatge va ser que l'entrenador del Mallorca era un català que havia estat jugador de l'Espanyol de Barcelona i Real Madrid, Josep Prat Ripollés, a més d'internacional, i això va facilitar les coses per al fitxatge de Turró. Andreu Homar, en aquell temps president, va pronunciar unes paraules premonitòries en el moment de la signatura. "Acabam de fitxar un jugador de club. Estic convençut que Turró romandrà molts anys en el Mallorca", va dir. No es va equivocar el bon president: Jaume Turró representa més d'un quart de segle en la vida del club vermellenc. Tota una vida, turmentada de vegades, feliç altres, perquè així era en aquella època la trajectòria de l'equip mallorquinista. Al final d'aquest llarg camí li queda un partit homenatge enfront del Djurgården de Suècia que en temps de Jaume Rosselló se li va tributar i l'haver dut al club als tribunals per a cobrar un deute en temps de Guillem Ginard.

La cara i la creu. Jaume Turró les ha vist de tots els colors en el Mallorca. Quan va arribar com jugador la temporada 1941-42 ho va fer al mateix temps que Satur Grech, un alacantí fet futbolísticament a Sabadell, amb el qual a partir d'aleshores li uniria una gran amistat dintre i fora dels terrenys de joc. Però a pesar d'aquests fitxatges, i que el Mallorca tenia bons jugadors de la terra com Pocoví, Francisco Sureda, Antoni Mesquida, Josep Simonet i Pau Vidal, entre altres, no es va poder ascendir de categoria, que era l'objectiu, i com la temporada següent, la 1942-43, va ocórrer el mateix, això va deslligar la primera gran crisi de les diverses viscudes per Turró. Al juny de 1943 es donaven de baixa gairebé tots els socis del Mallorca, 130 de 140, dimitia la directiva encapçalada per Andreu Homar i Lluís Sitjar tornava a fer-se càrrec de la

nau per a evitar-ne la desaparició. La primera providència va ser fitxar un nou entrenador, també català i exjugador del Barcelona, Cristòfol Martí. La intenció era pujar l'equip a Segona divisió. El tan anhelat ascens estava molt a prop. “Jo he tingut la sort de viure les dues grans apoteosis del Mallorca en tota la seva història: el primer ascens a Segona divisió com a jugador, la temporada 1943-44, i el primer ascens a Primera divisió la temporada 1959-60 com a segon entrenador. En ambdues oportunitats la rebuda que se'ns va dispensar en el port de Palma és alguna cosa que no s'ha tornat a produir en aquesta terra”, conta Jaume Turró als seus néts.

Jaume Turró Blanch, home de club per excel·lència, paradigma de la fidelitat als colors del Mallorca, club al qual amb alguns parèntesis pel mig va pertànyer des de 1941 fins a 1975. Els parèntesis com a jugador es varen produir en la temporada 1949-50, que va jugar cedit en el Constància, la temporada 1951-52 en l'Algesires, la 1952-53 en el Cádiz CF i les 1953-54 i 1954-55 en l'Atlètic Balears, club que va sol·licitar per a ell i li varen concedir la medalla al Mèrit Esportiu, tot un detall de senyoriu del club blanc-i-blau. En la temporada 1955-56 va tornar al Mallorca, on penjaria les botes el 1957 per a integrar-se en el cos tècnic del club. Càrrec que deixaria el 1968 per a entrenar el Poblense, després el Llosetense i tornada al Mallorca la temporada 1974-75.

Un altre dels casos puntuals que no se li obliden, a Jaume Turró, en la primera temporada de l'equip i seva a Segona divisió, la 1944-45, és el que passà en el darrer partit de Lliga amb la visita del Constància al camp de Buenos Aires.

La Segona divisió aquella temporada constava de catorze equips. En descendien dos equips i en promocionava un tercer. El Baracaldo va arribar a la darrera jornada ja descendit, amb tretze punts, mentre que l'altra plaça de descens mancava noranta minuts era per al Mallorca, amb vint punts, i la de promoció per a la Cultural Leonesa, empatat a vint-i-dos punts amb el Constància, però amb pitjor coeficient particular.

El Mallorca, que havia perdut a Inca per 1-0, necessitava guanyar per dos gols de diferència per a salvar-se. El camp de Buenos Aires va registrar un ple absolut aquell diumenge 20 de maig de 1945, amb un bon nombre d'aficionats inquers desplaçats per a animar el seu equip. “Havíem jugat a Ferrol i ja ens vàrem quedar concentrats quinze dies a Galícia preparant aquest partit. Ens jugàvem la categoria a una carta i estàvem ben mentalitzats, encara que personalment em varen fer una mala passada imperdonable. Havia estat titular tota la temporada i per a aquest partit contra el Constància ja estava vestit de jugador quan va venir un directiu anomenat Antoni Castelló i va dir a l'entrenador, un tal Castro, que havia estat jugador del Murcia, que no era jo qui havia de jugar, sinó González Prieto. Així que vaig veure el partit des de la graderia i a pesar que es va acusar l'àrbitre català Cruellas d'haver-se

venut al Mallorca, la veritat és que no va ser tant robatori com es diu. Va anul·lar dos gols al Constància, és cert, però en jugades discutibles. El cas és que el Mallorca no va aconseguir el gol que el deixava a Segona fins al darrer minut. El seu autor seria Albella”, recorda Turró. Un altre protagonista destacat d'aquell partit, el defensa Tomeu Sales, que a l'any següent sortiria del Constància per a iniciar una brillant carrera a Primera divisió a l'Hércules, Celta de Vigo i Murcia, té una altra visió del que passà en el decisiu partit. “Cruellas va fer la seva fortuna a Buenos Aires, però no a la capital d'Argentina, sinó en el camp del Mallorca. Poques vegades es veurà un arbitratge més casolà”.

En una topada amb Pocoví, en el minut onze, es va lesionar Paris i va deixar el Constància amb deu homes a partir d'aleshores. En el minut 75 seria el Mallorca qui es quedaria minvat d'efectius en expulsar Cruellas a Rancel per emprar-se amb excessiva duresa. Total, el Mallorca es va salvar i el Constància va perdre la promoció contra el Córdoba i va descendir a Tercera. Un Constància que només un any abans havia disputat la promoció d'ascens a Primera divisió, que aleshores es disputava a partit únic en camp neutral, perdent en Chamartín amb el Deportivo de la Coruña per 4-0, i que havia perdut a un dels seus puntals, Antoni Esteva Corró, fitxat pel Barcelona. Pitjor li va anar a l'altre segona, l'Alcoià, apallissat a les Corts per l'Espanyol per 7-0.

“No hi havia manera de tenir tranquil·litat”, diu Jaume Turró quan recorda les seves primeres temporades en el Mallorca, l'arribada d'un entrenador revolucionari anomenat Patricio Caicedo, que va introduir a l'illa la tàctica WM, que va ser molt difícil d'assimilar pels jugadors al principi, fins al punt que Caicedo tot just va durar poc més d'una temporada en Es Fortí, però de manera molt especial els problemes econòmics que motivaven constants canvis de directius.

L'equip titular de la temporada 1945-46 va ser Ramallets, Tamayo, Mesquida o Picas, Castro, Rovira, Pueyo, Montalvo, García Díaz, Mijares, Turró o Iturbe i Pocoví.

El 23 de setembre de 1945 s'inaugurà l'estadi d'Es Fortí, construït segons projecte de Carles Garau i situat en uns terrenys a prop de la Sinya d'en Gil, entre el Velòdrom de Tirador i el Camp d'en Serralta. Es varen emetre 400 accions a 5000 pessetes, i per manca d'interès popular, es rebaixaren a 3000 i se'n feren 666 títols de propietat. Definitivament el nou estadi fou beneït el 22 de setembre, amb una cabuda de 16.000 espectadors i s'inaugurà amb un partit de Lliga contra el Xerez, amb el resultat de 3-0. El primer gol a Es Fortí el marcà Sans. L'any 1955 el camp passaria a anomenar-se Lluís Sitjar. Progressivament s'amplià la capacitat de l'estadi, 25.000 el 1960 i 31.000 el 1982, per a reduir-se el 1998, per les noves normes de seguretat, fins a 17.000 localitats, totes d'assegut.

L'equip titular per a la temporada 1946-47 (Segona divisió) va ser:

Pío o Bennàssar, Tamayo, Picas, castro o Grech, Rovira, Pueyo o Matas, Montalvo, García Díaz, Mijares, Iturbe o Brondo i Pocoví.

La temporada 1947-48 va ser un caos. Va haver-hi canvi de president. Fèlix Pons Marquès, prestigiós advocat i pare de Fèlix Pons Irarazábal, va deixar el seu lloc a Joaquim Fuster de Puigdorfilà, comte d'Olocau, que va recuperar per al Mallorca el nom de Real, passant a anomenar-se des d'aquell juny de 1947 Real Club Deportivo Mallorca. En l'ordre esportiu Cristòfol Martí havia tornat a fer càrrec de la preparació tècnica de l'equip i aconseguí, per les seves bones relacions a Barcelona, que l'Espanyol cedís el seu defensa internacional Ricardo Teruel, que havia sofert una greu crisi nerviosa que li havia minvat facultats. L'interior Montalvo, per la seva banda, havia estat traspassat al Real Madrid per cinquanta mil pessetes.

D'altra banda, Jaume Turró començava com gairebé sempre de suplent per a fer-se imprescindible a partir de la tercera jornada, pel seu esperit de lluita incansable, i Sebastià Pocoví enfocava la seva darrera temporada en el Mallorca. Una temporada bastant nefasta en la qual es va perdre la categoria. El Mallorca va quedar penúltim, amb vint-i-dos punts, els mateixos que el coer Còrdoba. Ambdós varen descendir a Tercera. L'equip titular (1947-48) va ser Bennàssar, Robertín o Guillermo, Tamayo, Teruel o Suñer, Martí o Matas, Rovira, Pueyo, Montalvo, Brondo, Mijares, Iturbe i Pocoví. Per a les temporades següents va ser: Gallard, Robertín, Sánchez, Suñer, Navarro, Sáez, Rullan, Sans, Iriarte, Mijares, Xirau i Farré (1948-49, ascens a Segona divisió); Caldentey o Manzano, Fernández, Urcelay, Perales, Pancho, Pomar o Rullan, Retamar o Alorda, Iriarte, Manolo, Mascaró i Farré (1949-50, Segona divisió).

2.3 Els anys cinquanta

El 1950 fou un any complicat degut a l'afeblida economia del Mallorca, fins al punt que Joaquim Fuster de Puigdorfilà, comte d'Olocau, s'havia passat tot l'estiu en el seu predi de Masnou, a Consell, cavil·lant la millor forma de sortir de la crisi, que en aquells moments era més d'intendència que esportiva. L'equip s'havia mantingut a Segona divisió, que estava dividida en dos grups, de setze equips cada grup: el Mallorca va acabar onzè en el seu, el Grup segon.

En l'aspecte esportiu la cosa funcionava per tant, encara que al juny de 1949 havien succeït coses importants a l'equip, especialment en l'aspecte afectiu: Sebastià Pocoví tornava al Manacor, d'on havia sortit setze anys endarrere. “Vaig dedicar tota la meva vida al Mallorca i el màxim que varen arribar a donar-me varen ser set mil pessetes de fitxa i mil vuit-centes mensuals de sou. Com aquell doblers no em bastaven en les meves estones lliures de futbolista feia talles de fusta a la botiga que

don Josep Bauzà tenia en el carrer dels Oms de Palma”, es lamentava molts anys després Pocoví en les pàgines d'Última Hora.

Un altre que tornava del Real Madrid, amb el qual havia estat dues vegades campió de Copa, era Pau Vidal. I a mitjan temporada Sàtur Grech, que havia estat cedit al Constància d'Inca juntament amb Jaume Turró i Royo, va penjar les botes per a enfundar-se el xandall d'entrenador del Mallorca en substitució de Andonegui, iniciant així una brillant i dilatada carrera de tècnic que li va dur a inventar una frase que ha fet fortuna: “Un entrenador és un home que duu una maleta amb rodes”, va dir una vegada aquest home que sempre va ser un model de professionalitat i saber estar. Sàtur Grech va aguantar el tipus en la banqueta del Mallorca de 1950 a 1953; va ascendir més tard a la Unión Deportiva Las Palmas a Primera divisió, després es va anar al Sevilla, amb el qual va jugar la Copa d'Europa 1957-58, eliminant el Benfica i Aarhus de Dinamarca, per a caure en quarts de final de manera estrepitosa davant el Real Madrid, per 8-0 en el Santiago Bernabéu i 2-2 en el Sánchez Pizjuán, on per cert amb el Real Madrid es va alinear un jove burgalès que amb el temps triomfaria en el Barcelona i seria jugador del Mallorca: Chus Pereda. Del Sevilla va passar Grech a l'Atlètic Balears, Hèrcules d'Alacant, va venir de nou al Mallorca (al qual va fer líder de Primera divisió durant tres glorioses jornades en el campionat 1961-62), Tenerife, Racing de Ferrol (al qual va ascendir a Segona divisió), Compostela, Lleida i finalment Constància d'Inca, on havia penjat les botes i on va voler penjar el xandall d'entrenament.

El Comte d'Olocau, encara que va estar poc temps, just quatre temporades incompletes, va ser un bon president, que va tenir encerts en alguns fitxatges, com el del porter Pere Caldentey i el davanter Antoni Morro, als quals el Mallorca va catapultar a l'èxit en Primera divisió, en les files del Barcelona, Oviedo i el propi Mallorca, el primer, i en el Valladolid i Las Palmas, el segon, i desencerts en la política econòmica, que a pesar de la seva bona voluntat no va poder fer front a una crisi que el desembre l'obligava a dimitir. Però abans de deixar la presidència del Mallorca va recuperar per a l'equip el títol de Reial, que s'havia perdut el 1931 amb l'adveniment de la República. Aleshores li va substituir Andreu Homar, que va fitxar al segon futbolista estranger en la història del Mallorca (el primer, encara que només va jugar dos partits amb l'Alfonso XIII, havia estat el txec Zaubek). Es tractava de l'hongarès Mogoi, que va venir a Mallorca amb l'equip d'apàtrides que Ladislao Kubala havia muntat en el camp de concentració on estaven reclosos, prop de Roma, per a recaptar fons i mantenir les seves famílies. Aquest equip es deia Hungaria i va venir de gira a Espanya patrocinat pel Real Madrid amb la clàusula que l'equip blanc tenia dret de tempteig sobre qualsevol jugador. Santiago Bernabéu va temptejar lògicament Kubala, però José Samitier va ser més llest i se'l va dur al Barcelona. Mogoi,

desconegut com a futbolista fins aleshores, es va quedar en el Manacor, al qual s'havia enfrontat a Na Capellera el Hungaria, reforçat pels jugadors locals Obrador, Badia, Mezquida i Pocoví. “Kubala era un portent, que ens tenia admirats a tots. Va venir a entrenar amb nosaltres una temporadeta en Es Fortí i ho feia descalç. Amb quina força pegava a la pilota!”, recorda el defensa Bernardo Perales.

Mogoi va ser un fracàs en el Mallorca, i Andreu Homar va dimitir, deixant el seu lloc el 26 de juny de 1951 a Joan de Vidal i Salvà, només un mes abans que l'Atlètic Balears ascendís a Segona divisió en empatar el 9 de juliol a dos gols en el camp del Guadalajara.

Joan Vidal Salvà seria president en tres etapes distintes: 1951 la primera, de 1964 a 1966 la segona i de 1972 a 1974 la tercera i darrera. Joan Vidal va néixer a Lluçmajor el 1914, Comissari cap del port de Palma uns anys, va abandonar aquest càrrec per a dedicar-se als negocis. “Casa Ràdio”, primer, i “Telefunken”, després, varen ser els seus bucs-insígnia. Dotat d'una forta personalitat, es va acollir al decret que permetia col·locar la paraula “de” davant dels llinatges patronímics i va passar a ser oficialment Joan de Vidal i Salvà. No content amb això l'advocat Sebastià Feliu de Cabrera, que formava part del Consell Privat de Don Joan de Borbó i estava relacionat amb els representants de la Casa Reial de Rússia en l'exili, li va gestionar la consecució del títol de Baró de Vidal a canvi d'un important donatiu. Don Joan de Borbó, en aquell temps cap de la Casa Reial a Espanya, va donar validesa a aquest títol en el nostre país. Així va ser com el comissari Joan Vidal Salvà passava a ser Excm. Sr. Don Joan de Vidal i Salvà, Baró de Vidal. A més de venedor de televisors, president del Mallorca i promotor d'algunes edicions del Trofeu Ciutat de Palma.

El deute del club, mentrestant, no feia més que créixer i en aquella època ascendia a l'astronòmica xifra de tres milions de pessetes. El Mallorca seguia a Segona divisió –en el seu grup l'Atlético Tetuán havia estat el sorprenent campió i ascendia a Primera divisió- però molt a prop de la desaparició com a club. L'11 de setembre de 1950 moria Alvaro de Figueroa, comte de Romanones, un dels personatges més influents del regnat d'Alfonso XIII, i seguidor a distància del Mallorca. Algú va voler veure en aquesta desgràcia un motiu de mal *farío* per al club vermellenc. En l'aspecte econòmic, per descomptat hi havia motius més que justificats per a pensar malament.

Dotze dies abans havia mort també, deixant una profunda petjada en la societat illenca, un altre mallorquinista de pro, Josep Tous Ferrer, fundador, propietari i director durant cinquanta-set anys del diari Última Hora.

Si al juny de 1950 era Pere Mascaró qui deixava el Mallorca per a fitxar per l'Atlético de Madrid, amb el qual seria campió de Lliga de Primera divisió la temporada 1950-51, obrint-se de tant en tant buit en

aquella davantera de seda integrada per Juncosa, Silva, Ben Barek, Escudero i Carlsson, al juny de 1951 la forta crisi econòmica del Mallorca va possibilitar la marxa de jugadors tan carismàtics com Jaume Turró, que se'n va anar a l'Algesires, i Gabriel Suñer, fitxat pel València. També se'n varen anar els defenses Fernández, Urcelay i Perales, aquest a l'Espanya de Tànger. I Mogoi, Crespo i Sornichero varen rescindir el seu contracte. L'hongarès Mogoi sembla ser que s'en va anar a viure a Suïssa.

El deute que arrossegava el Mallorca no influïa massa en la marxa de l'equip, els components del qual demostraven una gran professionalitat i estima als colors a pesar de no cobrar més que amb promeses, a més de tenir bons entrenadors com Grech, Pau Vidal o Andreu Quetglas, sinó que on es posava de manifest la crisi en tota la seva cruesa era en les bandades entre els dirigents. Dimitia Joan de Vidal i li succeïa Antoni Buades, que impotent per a resoldre la situació va haver de marxar uns mesos més tard. La Federació Espanyola de Futbol, que no havia pogut cobrar un embargament de dotze mil pessetes, perquè en Es Fortí no s'havia fet tanta taquilla, i això que el partit era contra l'Atlètic Balears a Segona divisió, va suspendre la Directiva i va nomenar una Junta Gestora presidida per Josep Tous Lladó, director d'Última Hora i fill del fundador d'aquest rotatiu, Josep Tous i Ferrer, al qual varen ajudar el metge José Abrines, el Comandant d'Aviació Sebastià Virto i l'Agent Comercial Àngel Picó. Curiosament en la biografia de Josep Tous Lladó, que a més de periodista de relleu –signava molts dels seus articles amb el pseudònim de Tío Chupitos- va ser destacat empresari teatral i taurí, no figura aquest episodi de la seva vida que va dirigir de manera breu les destinacions del Real Mallorca. Li varen seguir en la presidència del club José María del Valle i després Bartomeu Mestre Salom (durant el seu curt mandat es va decidir l'11 de juny de 1955 posar a Es Fortí el nom de l'expresident Lluís Sitjar) i Llorenç Munar fins a trobar la beneïda panacea que va suposar Jaume Rosselló, que va arribar a la presidència del Mallorca el 1956. L'Atlètic Balears havia descendit a Tercera al final de la temporada 1952-53 i el Mallorca el va seguir l'any següent, a més com a coer del Grup Segon. La garrotada havia estat tremenda, ja que dels trenta partits el Mallorca només en va guanyar tres, en va empatar altres tres, en va perdre per tant vint-i-quatre, va marcar 40 gols i en va rebre cent tres. Nou punts en total, catorze menys que el Mestalla i setze punts menys que l'Alcoià, que varen ser els qui el varen acompanyar en el descens. De Las Palmas, que va ser campió i va ascendir a Primera, al Mallorca, darrer i descendit a Tercera, hi va haver la barbaritat de trenta punts de diferència. Una temporada nefasta. Una de les situacions anecdòtiques d'aquesta campanya va ser jugar cinc partits seguits fora del seu estadi per estalviar les corresponents despeses en els desplaçaments. Així, a finals de l'any

1953 va jugar a Tetuan, Xerès, la Línia, Las Palmas i Tenerife. En aquest darrer partit es va donar un cas curiós: davant la lesió del porter Salom es contractà un porter per jugar un sol partit. Es tractava d'un tal Tablera, que per cert, va encaixar vuit gols.

Jaume Rosselló Pascual fou un gran president. Blavet durant tres anys en el monestir de Lluc. Aprenent de missioner altres tres, fins que va perdre la vocació i va entrar a la mili. Aprenent de futbolista, va jugar d'extrem en el Binissalem i a la Soledat. Nascut a Binissalem el 6 de febrer de 1921, era aprenent de moltes coses fins que la vida li va reservar un honor impagable: ser el president del Real Mallorca quan l'equip va ascendir per primera vegada a Primera divisió. Aquella fita, aquella gesta, va ocórrer al final de la temporada 1959-60 i està marcada en lletres d'or en la memòria col·lectiva del mallorquinisme.

En la seva etapa com a aprenent de president carismàtic, Jaume Rosselló no va poder tenir millor mestre: Santiago Bernabéu en persona. Ni tampoc millor assessor: Alfredo Di Stéfano li va recomanar l'home adequat per al gran salt. Aquest home era Juan Carlos Lorenzo, un argentí que en el seu país havia estat jugador del Chacarita i més tard del Boca Juniors, però que es va donar a conèixer com a futbolista a Itàlia a les files del Sampdoria de Gènova. Això ocorria el 1949, any que va continuar el seu nomadisme futbolístic en el Nancy francès i el 1951 va arribar a l'Atlético de Madrid, per l'equip del qual es va comprometre per quatre temporades. Amb els *matalassers* va començar com a titular, però aviat Joaquín Peiró li prendria el lloc i després de la tercera temporada Lorenzo va ser cedit al Rayo Vallecano, on coincidiria amb una de les grans figures que ha tingut el Mallorca al llarg de la seva història, l'extrem Antonio Oviedo, i el primer futbolista argentí en vestir-se de vermellenc: Ángel Cobo.

Juan Carlos Lorenzo, amb trenta-tres anys, es va treure el títol d'entrenador a l'estiu de 1954, coincidint en una promoció amb figures il·lustres del futbol espanyol com Alfredo Di Stéfano i Ladislao Kubala, amb els quals mantindrà sempre una bona relació professional. Gràcies a la seva amistat amb Di Stéfano fou possible el seu fitxatge pel Mallorca com jugador-entrenador, figura que es donava amb bastant freqüència en l'època.

Jaume Rosselló va ser un president atípic, un home que va arribar al futbol de la mà dels seus èxits com a comerciant. Era l'enveja de Palma perquè les seves setze dependents no donaven abastament venent calces, tovalloles i mitjons a preus de saldo mentre ell es passejava per Ciutat en un flamant i en aquells dies poc conegut cotxe de la marca *Mercedes*.

La filosofia dels negocis la va aplicar Jaume Rosselló en el Real Mallorca i va guanyar la partida a altres mandataris il·lustres que l'havien precedit –Lluís Sitjar, Andreu Homar, Joan de Vidal- en la persecució del somni de col·locar l'equip entre els grans del futbol espanyol. I és el que

va fer, no sense abans haver protagonitzat una breu travessia en el desert en haver-se trobat un club pràcticament en la fallida i un equip desmoralitzat a Tercera divisió. Quin era el seu secret? Els jugadors del Mallorca el varen batejar com “l'home de la penicil·lina verda”, per la seva afició a tenir-los contents amb bones primes.

Jaume Rosselló es va fer càrrec del Mallorca a principis del mes de juliol de 1956. Concretament el dia 7, efemèride que va passar totalment distreta en la premsa local perquè el mateix dia qui ocupava les primeres planes era Richard Nixon, vicepresident d'Estats Units, que havia arribat a Mallorca de vacances acompanyat de la seva esposa. El mandatari nord-americà, protagonista amb el temps del famós “Watergate”, va estar allotjat a la platja d'Illetes.

Però si Jaume Rosselló va arribar de puntetes al Mallorca, molt aviat varen començar a conèixer-se les seves decisions. La primera d'elles, ho conta tot orgullós, va ser regalar calcetins als jugadors per als entrenaments, que no en tenien. I començar a posar ordre en les finances, que estaven sota mínims. Aquella temporada 1956-57, amb Andreu Quetglas en la banqueta, el Mallorca va acabar campió de Tercera divisió, però en l'eliminària d'ascens a Segona divisió no va poder amb l'Alcoià. La temporada següent, la 1957-58, el titular de la banqueta era el català Miquel Gual, però va ocórrer el mateix: el Mallorca va quedar campió de Tercera, però novament no va poder superar l'eliminària d'ascens que el va enfrontar a l'Elche. Jaume Rosselló va digerir tan malament el nou disgust que com si de *saldos* de fi de temporada es tractàs “va liquidar” tota la plantilla, amb les excepcions del defensa Magí i del centrecampista Joan Forteza.

Els equips titulars des de 1950 a 1958 varen ser:

Temporada 1950-51 (Segona divisió): Caldentey, Suñer o Moreno, Urcelay, Perales o Fernández, Pancho o Ferrer, Pomar, Sans, Sornichero, Manolo, Rius i Mario.

1951-52 (Segona divisió): Caldentey, Moreno, Urcelay, Ferrer II, Prats, Rullan, Sans, Morro, Agustí o Mijares, Rius i Farré.

1952-53 (Segona divisió): Moreno, Salas, Rullan, Ferrer II, Prats, Mengot, Sans, Ramis, Rubicós o Manolo, Rius i Seguí o Farré.

1953-54 (Segona divisió): Barceló o Salom, Escámez, Salas, Juan, Prats, Mengot o Crespí, Sans, Moreno, Ferretjans o Ramis, Orfila i Seguí.

1954-55 (Tercera divisió): Barceló o Salom, Sabater, Paco, verd, Prats o Crespí, Delgado, Muñoz o Monérriz, Ramis, Morro, Espín i Tomàs.

1955-56 (Tercera divisió): Salom, Paco, Salas, Sabater, Lalo, Rullan o Turró, Sans, Delgado, Jofre, Morro i Tomàs.

1956-57 (Tercera divisió): Florentino, Sabater, Crespí, Badía, Lalo, Turró o Rullan, Sans o Alorda, Forteza, Morro, Jofre o Mascaró i

Tomàs.

1957-58 (Tercera divisió): Gasch o Vilar, Campaneta o Vall, Erezuma, Ferrándiz, Lalo o Magín, Ignacio o Romero, Insausti, Forteza, Morro, Jofre i Manolete o Julián.

El nou projecte 1958-59 quedava en mans de l'argentí Juan Carlos Lorenzo. Començava el viatge a la glòria per als vermellencs, qui, amb un equip totalment renovat, no s'aturaren fins arribar a la Primera divisió. La primera etapa va ser arribar a la Segona divisió de manera brillant. Varen quedar brillants campions de Tercera divisió, marcant cent tres gols i encaixant-ne només vuit, perdent només un partit dels trenta del campionat, i després per a l'ascens va eliminar primer el Sans (0-0 a Barcelona i 3-0 en el Lluís Sitjar) i després el Nàstic de Tarragona, amb empat a zero en terreny català i contundent golejada (6-0) a Palma. Aquest dia el Mallorca va alinear Costa; Arqué, Diego, Cobo; Currucale, Forteza; Czoka, Martínez, Juan Carlos Lorenzo (que va ser expulsat en el minut quaranta-quatre), Peña i Villamide.

Plantilla 1958-59:

Porters: Costa i Febrer

Defenses: Arqué, Diego, Cobo, Boixet, Magín i Oliva

Migcampistes: Forteza, Currucale, Paquillo, Simonet, García i Martínez

Davanters: Gassó, Mearle, Czoka, Peña, Lorenzo, Sureda i Hugo Villamide.

El Mallorca 1958-59 va complir les expectatives. Amb Costa a la porteria, que seria el porter menys golejat d'Espanya, ja que sol va encaixar set dels vuit gols amb què el Mallorca va acabar el campionat regular de Tercera divisió (l'altre gol li varen marcar a Febrer), i altres dos gols a Tarragona a l'eliminàtoria d'ascens, intractable en defensa amb un Jaume Arqué que va fer honor als bons informes que es tenien d'ell en el Terrassa, un molt segur Diego de central i un contundent Ángel Cobo en el lateral esquerre. Tan excel·lent va ser el resultat d'aquesta defensa que jugadors com Boixet, Magí i l'argentí Oliva, varen tenir poques oportunitats per al lluïment. En la línia de migcampistes hi havia "els Juanitos", això és, Joan Forteza i el canari Juan Currucale, que varen jugar gairebé tots els partits. En la davantera, on el jove mallorquí Sureda només va disposar d'un partit, els grans triomfadors varen ser Mearle, màxim realitzador de l'equip amb dasset gols en vint-i-sis partits, i Juan Carlos Lorenzo, setze gols en trenta partits. No obstant això l'hongarès Czsoka, al qual Lorenzo va acabar apartant unes setmanes de l'equip per indisciplina, no va quallar com s'esperava, jugant només catorze partits, mentre que l'uruguaià Hugo Villamide va arribar al final de temporada procedent de l'Espanyol de Barcelona i només va actuar en els quatre

partits d'ascens a Segona.

El veritablement important és que de Costa a Mearle, passant per Juan Carlos Lorenzo, el Mallorca va aconseguir de manera brillant l'objectiu perseguit. Jaume Rosselló començava a respirar a ple pulmó, encara que les emocions fortes estaven per arribar.

2.4 Temporada 1959-60: l'ascens a Primera divisió

La temporada 1959-60 es produí el mític ascens a Primera. El 14 d'agost de 1959 Joan Forteza, com sempre, va arribar aviat al Lluís Sitjar a bord del seu flamant Seat 600. De natural tímid, li posava alguna cosa nerviós que la gent començàs a assenyalar-lo com s'assenyala als ídols: amb admiració. Començava a pagar tribut a la fama per haver estat un dels protagonistes importants en l'ascens vermellenc a Segona divisió. A més aquell dia era especial en la història del Real Mallorca, i també per a ell: s'inaugurava la il·luminació artificial en el Lluís Sitjar i Forteza va tenir un company molt especial a l'equip, Alfredo Di Stéfano, considerat el millor futbolista del món, que aquest memorable vespre es vestiria de vermell per a enfrontar-se a l'altre convidat il·lustre per a la efemèride: el Newcastle United anglès. El resultat d'empat a un gol va ser el de menys, perquè la veritat és que el Mallorca, amb la inclusió cojuntural de la *Saeta Rubia*, va causar una molt bona impressió a pesar de la seva evident falta de rodatge.

La il·luminació elèctrica, que col·locava el Lluís Sitjar a l'altura dels bons estadis espanyols, era una excusa per a presentar a un Mallorca que anava a jugar a Segona divisió amb la idea obsessiva de l'ascens a Primera. Aquesta era la força motriu impulsada pel president Jaume Rosselló i duta a la pràctica per Juan Carlos Lorenzo, que no va voler desapropiar l'oportunitat única d'alinear-se al costat del seu cèlebre compatriota. Perquè enfront del Newcastle el Mallorca va formar amb Ricardo Zamora, a la porteria; Arqué, Bolao, Guillamón en defensa; Forteza i Diego en la línia de migcampistes i Oviedo, Martínez, Di Stéfano, Lorenzo i Rodríguez II en atac. Exercint les funcions d'entrenador, a la banqueta es va asseure Jaume Turró, ajudant de Lorenzo.

Juan Carlos Lorenzo havia demostrat no només el seu perfecte coneixement del futbol, sinó que havia aconseguït convèncer Jaume Rosselló d'alguna cosa que és òbvia: per a encarar un ascens amb garanties sempre s'ha de disposar d'una plantilla molt superior a la categoria que es juga. Quan va agafar l'equip a Tercera i el va ascendir a Segona divisió, la temporada 1958-59, ja havia aplicat aquesta filosofia incorporant jugadors d'alt nivell com Currucale, Arqué, Czoka o Villamide.

Per al salt de Segona a Primera, talonari en mà, es va fer el mateix.

La carrera de fitxatges, i a més amb criteri, no es va fer esperar. A la fi de juliol arribava a Palma el primer reforç sonat, Ricardo Zamora de Grassa, que va venir acompanyat del seu pare, el mític Ricardo Zamora Martínez, que havia estat considerat el millor porter espanyol i europeu des de 1920, que va debutar amb la selecció espanyola en l'Olimpíada d'Anvers, a 1936 i que es va retirar amb trenta-cinc anys d'edat. Ricardo Zamora fill procedia del Sabadell. Amb anterioritat s'havia fitxat un altre porter, Vendrell, que havia perdut el seu lloc de titular a l'Oviedo precisament davant el mallorquí i exmallorquinista Pere Caldentey, i va optar per l'oferta de Juan Carlos Lorenzo.

Agost va tenir també una excel·lent collita de fitxatges. El dia 1 signava l'ex-internacional sevillista Fernando Guillamón, un futbolista ja veterà, que s'havia llaurat una excel·lent reputació en el Sevilla durant deu temporades, des de 1945 a 1956, per a passar després al Murcia i Córdoba abans de venir al Mallorca. El dia 6 varen signar dos futbolistes d'un rendiment excepcional, Ángel Gómez, conegut futbolísticament amb el sobrenom de "Bolao", procedent del Badajoz, i Antonio Oviedo, que havia estat cedit pel Sevilla al Recreativo. Amb la temporada en marxa es varen incorporar Pedro Laguardia (Real Sociedad) i Julià Mir (Poblense). El fitxatge d'aquest darrer va produir una espècie de commoció entre la joventut mallorquina, que de seguida va adoptar el pobler com a ídol, pels seus divuit anys i per la seva condició de mallorquí en una plantilla que els jugadors de casa estaven en franca minoria. El Mallorca va pagar cent mil pessetes al Poblense pel traspàs de Mir.

La Segona divisió nacional constava de trenta-dos equips, distribuïts en dos grups per proximitat geogràfica. Ascendia directament el campió de cada grup i promocionava el segon classificat. El Mallorca estava en el Grup Segon on Córdoba, Jaén i Murcia mantenien les seves mateixes aspiracions d'ascens des del començament del campionat. Una Lliga d'infart, tan disputada que no es va resoldre fins a la darrera jornada, que es va arribar amb el Córdoba en primera posició amb 39 punts i viatjant al camp del San Fernando, que estava entrenat per un exjugador del Constància i Atlético de Madrid, criat a Santa Maria (Mallorca), anomenat José Luís Riera Biosca; i el Mallorca amb un punt menys i viatjant al camp de Vallejo per a enfrontar-se al Levante.

En aquesta decisiva darrera jornada, el 17 d'abril de 1960, el Córdoba va perdre en el camp del San Fernando, i els seus jugadors titulars, entre els quals estaven els palmesans Homar i Vila, varen patir repetits intents d'agressió dels seus propis seguidors. El Mallorca, no obstant això, no va desaprofitar l'oportunitat de fer història i es va imposar al Levante per 1-2. Els vermellencs es varen posar aviat per davant en el marcador, ja que el 0-1 el va aconseguir Mir als deu minuts de joc i set minuts més tard Rodríguez II ampliava l'avantatge, mentre que el Levante no retallava distàncies fins ben entrat el segon temps per

mediació de Joseíto. Joan Forteza, titular indiscutible tota la temporada, es perdria aquest partit per lesió, però va estar juntament amb els seus companys, que al matí següent eren passejats a becoll d'una enfervorida afició per tota Palma. L'arribada de l'equip amb vaixell, procedent de València, va ser inenarrable.

Amb arbitratge del col·legiat aragonès Martín Álvarez, els equips formaren així:

LEVANTE UD: Ripoll; Torres, Sutter, Llonja; Camarasa, Arenas; Joseíto, Alegre, Paredes, Folch i Seguí.

MALLORCA: Zamora; Guillamón, Diego, Cobo; Bolao, Currucalé; Czoka, Mir, Laguardia, Oviedo i Rodríguez II.

Plantilla 1959-60:

Porters: Zamora, Vendrell i Febrer.

Defenses: Magín, Diego, Guillamón, Arqué, Juanele i Bolao.

Migcampistes: Forteza, Currucalé, Boixet, Granes i Ladaria.

Davanters: Oviedo, Martínez, Lorenzo, Rodríguez II, Juan Carlos Lorenzo, Gassó, Sureda, García, Czoka, Mir i Laguardia.

2.5 Jaume Turró

Nascut a Roses (Girona), l'11 de febrer de 1921, fill d'un forner anomenat Jaume Turró Turrà i de Maria Blanch Boix, només va tenir una germana: Maria Lluïsa. “De la meva infantesa record que ajudava el meu pare al forn i després estudiava música en el conservatori: tocava el violí. Era fins i tot un virtuós del violí, però als quinze anys em vingué l'afecció pel futbol i ja no vaig voler dedicar-me a una altra cosa, malgrat el monumental enuig dels meus pares”, conta en Jaume Turró. “El meu primer equip fou el Roses, però el 1941 el servei militar em dugué a Palma i de seguida em fitxà el Mallorca. Em donaren dues mil pessetes de fitxa, set-centes mensuals i cent pessetes de prima per partit guanyat. Mai començava de titular, però al tercer partit ja jugava”, afegeix.

Jaume Turró és part important de la història del Mallorca, ja que com a jugador o com a tècnic s'ha mantingut en el conjunt mallorquí ni més ni manco que vint-i-cinc temporades. A la fi d'aquest llarg camí li queda un partit homenatge front al conjunt suec del Djurdgarsen que en temps d'en Jaume Rosselló li tributaren i el fet d'haver dut al club als tribunals per cobrar un deute en temps d'en Ginard. Cara i creu d'un testimoni directe d'un quart de segle de mallorquinisme. Amargor. “El futbol ha canviat molt de continent i el que més ha canviat és el

Mallorca, que no se sembla en res a aquell que jo vaig conèixer i servir tant de temps. Ara només té un mallorquí a les seves files, Francesc Soler, i això no m'agrada", diu. "El futbol no s'ha portat bé amb mi des del punt de vista econòmic. El Constància em deu doblers, igual que l'Algesires i el Cádiz CF, i al Mallorca vaig haver de dur-lo al jutjat. A més, comparat amb el que cobren ara els jugadors, allò nostre era una almoïna", afegeix.

En Jaume Turró les ha vistes de tots colors en el Mallorca. Ha viscut temps d'il·lusió, angoixa, i d'encant. Ascensos i descensos. "Jo vaig arribar al Mallorca com a jugador la temporada 1941-42 junt amb Sàtur Grech. En la plantilla, que entrenava en Josep Prat, un antic jugador de l'Espanyol que havia estat internacional, hi havia molts i molts bons futbolistes mallorquins com Pocoví, Paco Sureda, Mesquida, Simonet i Pau Vidal, entre d'altres. Amb aquests jugadors el Mallorca aconseguí el seu primer ascens a Segona divisió, fet que fou apoteòsic", assegura un Turró que tampoc s'oblida de les males estones. "Tanmateix un any abans de l'ascens el club va estar a punt de desaparèixer per culpa d'una greu crisi en la qual es donaren de baixa 130 socis dels 140 que tenia l'entitat. Crisi que es resolgué amb l'arribada a la presidència del Mallorca d'en Lluís Sitjar".

Poc a poc l'estela mallorquinista d'en Turró comença a debilitar-se i en la temporada 1949-50 fou cedit al Constància d'Inca junt amb Sàtur Grech i Royo. Al mateix temps en Pocoví se'n va al Manacor i en Mascaró a l'Atlético de Madrid. "En la temporada següent vaig tornar al Mallorca, que havia fitxat el seu primer estranger, Mogoi, un hongarès que havia format part amb en Kubala d'aquell equip d'apàtrides anomenat Hongria. El cas és que un error burocràtic permeté que se'm donés de baixa del Mallorca junt amb en Gabriel Suñer i començà el meu periple: Algesires la temporada 1951-52, Cádiz CF, on vaig coincidir amb un Enrique Collar quasi juvenil, i de tornada a casa, perquè sempre he considerat Palma com la meva casa, per fitxar per l'Atlètic de Balears les temporades 1953-54 i 1954-55", aquí en Turró fa un incís en el seu relat per declarar emocionat que a petició del club baleàric se li concedí la Medalla al Mèrit Esportiu. "Un detall meravellós que no oblidaré mentre visqui", assegura.

En la temporada 1955-56 torna a Mallorca. "Vaig fitxar pel sou, perquè sempre he dut el Mallorca en el meu cor", manifesta en Turró, que l'any següent penjaria les botes amb trenta-sis anys i després de traspasar el testimoni de l'amor a uns colors i l'honradesa professional que sempre el distingí al seu més digne successor: el pollencí Joan Forteza. "Jo com a jugador era molt baralladís, per això m'anava bé la posició de mig volant perquè corria, empenyia, jugava la pilota i tirava des de fora de l'àrea. Era una espècie de set pulmons que no em cansava mai. Sempre m'he comparat amb aquell Lora que va tenir el Sevilla o en Joan Forteza, amb

el qual vaig tenir la sort de jugar al seu costat quan arribà al Mallorca el 1957”, postil·la Jaume Turró Blanch, un violinista de Roses que féu càtedra molts anys en el Lluís Sitjar i que se sent tan mallorquí com la Llotja des que vingué l’any 1941 per fer la mili i sobretot des que es casà el 7 d’agost de 1947 amb la palmesana Josefa Gaita Isern, a la qual conegué a la fi d’un partit del Mallorca en el Lluís Sitjar i amb la qual ha tingut cinc fills: Maria José (casada per cert amb un exjugador del Mallorca anomenat Josep Nebot) Carme, Josep Maria, Bernat (exjugador de l’Atlètic Balears i del Porreres) i Jaume, que és entrenador de cadets per seguir la tradició familiar.

La definició que millor escau a en Jaume Turró és la de la fidelitat a uns colors. És un cas comparable al del canari Lluís Molowny en el Reial Madrid, que era apte per a tot després d’una llarga i fructífera etapa com a jugador. En Turró igual. Fou un jugador tot cor i dedicació, serietat i modèstia, i aquestes foren les virtuts que l’ornamentarien també com a entrenador del Mallorca des de 1957 fins a 1968 d’una tirada, i més tard tornaria al club mallorquinista.

Com a ajudant de Juan Carlos Lorenzo col·laborà en l’ascens històric del Mallorca a Primera divisió la temporada 1959-60.

Quan acabà la temporada de 1967-68 deixà el cos tècnic del Mallorca i passà a entrenar el Poblense des de 1969 fins a 1972, i d’allí passà al Llosetense la temporada 1972-73, fins que el reclamà novament el Mallorca el 1974. Temps durs aquells del conjunt mallorquinista, que en la temporada 1974-75 va tenir ni més ni manco que cinc entrenadors: César, Hugo, Villamide, Turró, Vera i Manuel de la Torre, a qui el sorprengueren intentant “manegar” un partit i que avui, vint-i-cinc anys després, es guanya la vida com a periodista a Ceuta.

2.6 Sebastià Pocoví

El 16 és el seu número màgic. Nasqué un dia 16 del mes d’octubre de l’any 16, debutà en el Mallorca amb 16 anys i va romandre en el club 16 temporades. “Vaig néixer per casualitat a Capdepera perquè el meu pare, Joan Pocoví Ordinas, que tenia una fàbrica de rajoles i pedra viva, estava enrajolant allí el palau de Joan March. Vaig ésser el cinquè dels sis fills que tingué la meva mare, Petra Santandreu Morey, encara que a aquestes alçades de la vida tots han mort menys jo”, diu compungit Sebastià Pocoví, que passa per ser el millor futbolista que ha donat l’illa. Inventor de la “bicicleta”, que consistia a passar la cama per damunt de la pilota sense tocar-la per enganyar el contrari. Un jugador molt ràpid i ple de picardia. Un estilista. “No m’agrada que diguin que he estat el millor jugador mallorquí, perquè Mallorca ha donat grans futbolistes, però sí que consider que vaig ésser un futbolista honrat i lluitador. Mai donava una pilota per perduda”, afegeix.

En Pocoví figura com el jugador més jove de la història del Mallorca, ja que encara no havia complert els setze anys quan debutà al Mallorca, i el de més llarga trajectòria: setze temporades es mantingué com a titular en el primer equip. En realitat, en Pocoví és part important de la història mateixa del Mallorca, ja que nasqué tan sols set mesos després de la fundació del club, el 1916, i és testimoni viu de l'evolució del futbol a Mallorca. “Tot ha canviat molt per bé. No hi ha punt de comparació amb la meva època en la qual els futbolistes érem un poc esclaus. Jo vaig dedicar tota la meva vida al Mallorca, que el màxim que m'arribà a donar foren set mil pessetes de fitxa i 1.800 pessetes de sou mensual, i quan ja amb trenta anys d'edat m'arribà l'oportunitat d'anar al Reial Madrid, que m'oferia cinquanta mil pessetes per un contracte de quatre mesos, que hauria resolt el meu futur, no deixaren que me n'anés”, conta en Pocoví sumant-se a la llarga llista de damnificats pel pèssim tracte que sense solució de continuïtat sempre han donat els dirigents mallorquinistes als futbolistes de casa. “Com guanyava poc en el Mallorca vaig haver de cercar-me la vida: en les meves estones lliures de futbolista feia talles de fusta a la tenda que D. Josep Bauzá tenia en el carrer dels Oms de Palma”, afegeix.

La vida mai ha estat fàcil per a Pocoví, la “perla de Manacor”, com l'anomenaven. “Quan el meu pare acabà la seva feina en el palau “d'en Verga”, ja vinguérem a Manacor. Jo tenia tres anys i em record perfectament del primer cotxe que circulà per la ciutat. També record que vaig poder anar poc a l'escola perquè el meu pare ho va vendre tot i se'n va anar amb el meu germà major a Buenos Aires per muntar la fàbrica de rajoles allí. Quan ja ho tenia tot instal·lat i havíem de reunir-nos amb ell es va morir”. En Pocoví no pot evitar una llàgrima quan conta aquest passatge de la seva vida. Havia d'espavilar-se: “Vaig haver de posar-me a treballar des de molt petit, però el futbol em servia de vàlvula d'escapament. No hi havia pilotes de goma, però omplíem un mitjó amb paper i a jugar. Per a nosaltres una era suposava el millor estadi del món.”

Poc a poc les seves innates dots de futbolista sortien a la llum. Era el futbolista prodigi de l'època. “Als catorze anys vaig debutar amb el primer equip del Manacor contra el Constància. Malgrat la meva petita estatura ho vaig fer com a davanter centre. El 1932 es jugà la Copa del Mediterrani amb el Constància, Mallorca, Castelló, Levante UD, Júpiter i Sabadell i el Constància va venir a Manacor a cercar reforços, i entre aquests reforços hi era jo. Vaig jugar amb el Constància contra el Levante i el Sabadell i allò m'agradà molt perquè vaig tenir l'oportunitat de jugar junt a qui era el meu gran ídol, un tal Barber, davanter centre de l'equip d'Inca, a qui admirava per damunt de totes les coses”, conta. Aquella experiència amb el Constància li valgué que el Mallorca es fixés definitivament en ell: “Vaig continuar en el Manacor fins que un dia

vingué el president del Mallorca, Miquel Seguí, a cercar-me. Vaig passar al Mallorca per res: només em pagaven el tren els dijous per anar a entrenar i els diumenges per anar a jugar”.

Llevat de la temporada 1934-35 que provà fortuna a l'Hèrcules d'Alacant, encara que només jugava partits amistosos perquè no havia complert els divuit anys, el parèntesi de la guerra civil, que passà en el front de l'Ebre, i les eliminatòries de Copa de 1942 que jugà cedit amb l'Espanyol, tota la seva vida esportiva va transcórrer en el Mallorca. Ha vist passar molta d'aigua sota el pont de Sa Riera. Ha viscut ascensos, descensos, caos econòmics i problemes. Han desfilat molts de presidents, entrenadors i jugadors abans que en Pocoví sortís el 1949 pel portal de la història. “Fa cinquanta anys que vaig penjar les botes i la gent encara em recorda. Això és el més maco. Encara que el record més meravellós que tinc del futbol és el primer ascens a Segona divisió amb el Mallorca i la colossal rebuda que ens feren a la tornada a Palma”, comenta en Sebastià Pocoví Santandreu.

Sebastià Pocoví fou un extrem golejador, a més d'hàbil i ràpid. En tota la història competitiva del club mallorquí el seu nom figura com el tercer golejador, darrere dels seus antecessors a l'Alfons XIII, primitiu nom del Reial Mallorca, Antoni Socias i Vicenç Moranta, conegut per “la serpiente roja” per la manera que tenia d'encarar l'àrea rival sortejant contraris.

Pocoví ostenta un altre rècord en la seva llarga permanència en el Mallorca, ja que ha vist desfilar pel club cinc presidents (Miquel Seguí, Llorenç Lladó, Andreu Homar, Lluís Sitjar i Conde d'Olocau) i deu tècnics: Socias, Alzamora, Guzmán, Pagaza, Prat, Martí, Castro, Balaguer, Mauri i Patricio Caicedo.

3. EL MALLORCA DURANT ELS SEIXANTA. ANYS DE GLÒRIA

1960, encara que va començar amb la notícia de la mort, als quaranta anys d'edat, del llegendari ciclista italià Fausto Coppi, va ser un gran any per a l'esport mallorquí. Un extraordinari any, ple d'esdeveniments puntuals que convulsionaren la tranquil·la societat mallorquina de l'època. El primer d'aquests meravellosos esdeveniments va succeir el 17 d'abril amb l'ascens a Primera divisió del Mallorca. El segon va tenir lloc el 19 de juliol amb l'arribada a la illa del senyal de Televisió Espanyola, cosa que va fer exclamar a Julià Mir que a la fi deixarien d'haver d'escodrinjar les notícies del NO-DO per a saber una mica del Real Madrid o Barcelona. El tercer esdeveniment, al que ni tan sols va poder enfosquir la tràgica mort en el Coliseo Balear del torero a cavall Salvador Guardiola, seria el més esperat: el debut en Primera Divisió del Reial Mallorca.

3.1 *El debut a Primera divisió (1960-61)*

Això succeïa el 18 de setembre de 1960 i el Lluís Sitjar rebia expectant al Racing de Santander. Ple absolut per tant en les graderies, amb un públic expectant i conscient que aquell partit marcava un abans i un després en la vida del Mallorca, que si fins aleshores es disputava l'hegemonia illenca amb Constància i Atlètic Balears, amb el debut en l'elit començava el definitiu enlairament. No era d'estranyar, per tant, la felicitat que desbordava Jaume Rosselló repartint abraçades en la llotja.

O la felicitat que embargaria a Joan Forteza, autor del primer gol del Mallorca en Primera divisió. Una rematada de cap en el minut set a centre de l'altre mallorquí que aquell horabaixa estava sobre el terreny de joc: Julià Mir. “La sort va voler que el primer gol del Mallorca en Primera divisió fos dissenyat i executat per mallorquins, el que va suposar una doble alegria”, deia anys després Joan Forteza, i a qui aquell gol al porter català del Racing, Joan Piñol, va disparar la seva cotització fins el punt que va aprofitar per a comprar-se un pis que li va costar 225.000 pessetes. Després, en el minut trenta-u, Loren tornaria avançar al Mallorca i a mitjan segon temps Odriozola establiria el 2-1 definitiu.

Amb arbitratge de Ruíz Casasola, la fitxa tècnica d'aquest partit que figura en els annals mallorquinistes com el primer en Primera divisió davant el seu propi públic, és com segueix:

REAL MALLORCA: Zamora; Arqué, Bolao, Guillamón; Flotats, Boixet; Haro, Mir, Hollaus, Forteza i Loren.

REAL RACING CLUB DE SANTANDER: Piñol; Crispi, Santamaría, Miera; Pellejero, Pardo; Odriozola, Duró, Kazsas, Sanpedro i Nando Yosu.

Amb Juan Carlos Lorenzo definitivament en la banqueta, perduda per imperatius d'edat la seva condició d'entrenador-jugador, el Mallorca s'havia marcat l'objectiu de la permanència. Per a això Lorenzo havia confeccionat una plantilla on es donaven la mà experiència i joventut, perquè mentre arribaven a l'equip promeses que necessitaven temps per davant, com Bernat Sans, procedent del Murense; Pío, de l'Atlètic Ciutadella i Jofrá, del Constància, es fitxaven jugadors veterans, però que atresoraven un enorme cabal d'èxits professionals, com Flotats, que va arribar al Mallorca després de vuit temporades en el Barcelona, amb el qual havia aconseguit el títol de Lliga les temporades 1952-53, 1958-59 i 1959-60, i el títol de Copa el 1953, 1957 i 1959. De totes maneres, Flotats només va jugar nou partits oficials en Primera divisió amb el Mallorca.

Altre fitxatge rellevant per a aquesta temporada seria el de Francisco Glaría, nascut a Navarra, que havia estat internacional B dues ocasions essent jugador d'Osasuna i que formava part d'una il·lustre família de futbolistes. Francisco Glaría afegia al seu llinatge la xifra II, per a distingir-lo del Glaría I que va triomfar en el Sporting de Gijón i especialment de Jesús Glaría, Glaría IV, que ho va fer en l'Atlético de Madrid, Espanyol, que va ser vint vegades internacional absolut i que desgraciadament va trobar la mort en un accident de trànsit.

Recomanats per Antonio Oviedo, amb els quals havia coincidit en el Sevilla, varen arribar Parcet (Valladolid), Irusquieta (At. de Madrid), Haro (Jaén), Bernat Sans (Murense), Davoine (Peñarol de Montevideo), Javier, Navarro i Loren (Sevilla), Flotats (Barcelona), Glaría II (Osasuna), Szolnok i Ruíz (Espanyol), Hollaus (Rayo Vallecano), Pío (At. Ciutadella) i Jofrá (Constància).

Plantilla 1960-61:

Porters: Zamora, Parcet i Javier.

Defenses: Irusquieta, Arqué, Guillamón, Diego, Sans, Davoine i Bolao.

Migcampistes: Currucale, Forteza, Flotats, Glaría II i Boixet.

Davanters: Haro, Quirro, Navarro, Mir, Szolnok, Ruíz, Loren, Hollaus, Pío, Jofrá, Laguardia i Oviedo.

El mallorquinisme estava pletòric de moral. Cinc mil afeccionats presenciaven els primers entrenaments de la plantilla i el dia de la presentació, el 27 d'agost, el Lluís Sitjar presentava un magnífic aspecte. L'eufòria era tal que el setmanari *Fiesta Deportiva* no donava abastament per a satisfer la curiositat dels seus lectors. Per una altra part, el diari *Última Hora*, posava en circulació la "Quniela de los Cinco". Es tractava

d'encertar el resultat de cinc partits, i al final de la Lliga, qui hagués encertat més travesses completes guanyava viatges a París, Roma i Madrid. L'engegada d'aquesta travessa seria, per cert, la darrera decisió del director de dita rotativa, Fernando Tous, que moria el mateix diumenge que el Mallorca s'estrenava en l'elit contra el Racing de Santander en el Luís Sitjar, o sigui, el 18 de setembre de 1960. Fernando Tous era germà d'aquell Josep Tous Lladó que va presidir fugaçment el Mallorca el 1951.

Però l'eufòria desmesurada es va apagar progressivament al mateix ritme que avançava la Lliga. El Mallorca al final acabaria en novena posició, però Juan Carlos Lorenzo, el tècnic que havia dut d'una tirada a l'equip de Tercera a Primera, no va acabar 1960 com entrenador de l'equip: el dilluns 19 de desembre, després d'haver perdut 4-2 en el Camp Nou amb el Barcelona, era oficialment destituït. El seu lloc ho va ocupar José Luis Saso, que havia estat porter del Valladolid, on va coincidir les temporades 1951-52 i 1952-53 amb el mallorquí i exmallorquinista Antoni Morro. El que són les coses: amb l'arribada de Saso el Mallorca va deixar de ser coer de la classificació i va salvar la temporada. En aquest sentit les dues confrontacions contra l'Athletic Club de Bilbao varen tenir especial rellevància. La primera d'elles, en el Lluís Sitjar, el 4 de desembre de 1960, perquè l'empat a zero final –en aquesta mateixa jornada el Real Madrid s'imposava al Barcelona per 3-5 en el Camp Nou- situava al Mallorca en la darrera posició en la taula classificatòria, i la segona, a San Mamés, el 26 de març de 1961, es tancava amb un triomf del Mallorca que va ser un autèntic baló d'oxigen per a mantenir la categoria. Aquest dia Antonio Oviedo va treure les seves millors essències i a més d'amargar l'existència del defensa internacional Orúe va marcar el primer gol vermellenc just en començar el segon temps. En el minut 55 va empatar Mauri per a l'Athletic i sis minuts més tard el Mallorca va aprofitar el seu estat de gràcia per a rematar als “lleons” amb una urpada d'Haro. Aquesta feta de guanyar en San Mamés no la repetiria el Mallorca fins el 9 de setembre de 2001, és a dir, quaranta anys després d'aquesta colossal exhibició mallorquinista.

3.2 Temporada 1961-62 (1ª Divisió)

El Mallorca havia salvat de manera acceptable la seva estrena en la Primera divisió del futbol espanyol, pel que s'encarava la temporada 1961-62 com si fos una revàlida. No hi va haver fitxatges espectaculars, amb l'excepció del porter Martí Mora i el defensa Doro. Altres jugadors destacats varen ser López i Zúñiga, procedents del Ceuta, equip al que havia anat cedit per motius del servei militar Bernat Sans, on per cert

coincidiria amb un jove que arribaria a ser llegenda en el Real Madrid com a futbolista, José Martínez, *Pirri*; Mateo (Condal de Barcelona), Pardo (Racing de Santander), Lozano, un davanter procedent del Constància que va jugar els darrers tres partits del campionat de titular, i el desengany dels fitxatges estrangers, com l'uruguaià Cruz, que va regressar al seu país sense arribar a debutar, i el brasiler Martíns Jandyr, fitxat com si fos el mateix Pelé i que només va actuar en tres partits abans d'anar-se per la porta falsa i de puntetes.

Plantilla 1961-62:

Porters: Zamora, Martí Mora, Zúñiga i Mateo.

Defenses: Arqué, Bolao, Doro, Guillamón, Boixet i Davoine.

Migcampistes: Forteza, Currucalc, López i Pardo.

Davanters: Mir, Oviedo, Haro, Ruiz, Loren, Navarro, Quirro, Cruz, Martíns Jandyr i Lozano.

L'entrenador va ser Satur Grech, un històric del Mallorca, com a jugador i com a tècnic, que viuria aquesta temporada en la banqueta del Lluís Sitjar la mel i la fel del futbol. La mel del triomf, perquè en les tres primeres jornades el Mallorca va ser capdavanter de Primera divisió, gràcies als seus triomfs consecutius en el camp del Betis (0-1, amb gol de Forteza), en el Lluís Sitjar davant Osasuna (2-0, gols d'Haro i Martíns Jandyr) i Sarrià enfront de l'Espanyol (0-2, gols de Navarro i Ruíz). Però aquesta espectacular ratxa es trencà a Tenerife, on el Mallorca va caure golejat (3-0) encadenant tres derrotes seguides que varen baixar a l'equip dels núvols. A partir d'ençà Satur Grech començaria a viure d'amargor en amargor, encara que el desastre total arribaria en el primer partit de l'any 1962, el 7 de gener, que visitava Palma l'Espanyol de Barcelona, equip tradicionalment nefast per als interessos vermellencs. El resultat, escandalós i punyent (1-5), provocaria l'empipament de l'afició mallorquinista, que ho va pagar amb l'entrenador, però de manera especial amb el president, Jaume Rosselló, que va haver d'aguantar tot tipus d'insults i insinuacions de venda dels punts, sospita infundada però que havia alimentat la presència en la llotja de Ricardo Zamora Martínez, secretari tècnic del conjunt blanquiblaui i pare del porte mallorquinista Ricardo Zamora, qui per cert va signar la seva pitjor actuació des que vestia els colors del Mallorca.

Tot va ocórrer en el segon temps, perquè els primers quaranta-cinc minuts varen ser de joc altern i un marcador favorable als visitants gràcies a un gol de Camps fet poc abans del descans. Res feia presagiar

el desastre, però aquest va arribar amb gols altra vegada de Camps, dos de Domínguez i un de Carranza. Mancant dos minuts per al final, amb 0-5 en la torreta del marcador, Joan Forteza va salvar l'honor dels de casa, però no va poder evitar que les graderies del Lluís Sitjar es poblassin de mocadors.

El vespre Jaume Rosselló, de qui l'afecionat havia oblidat aviat els seus esforços per dur al Mallorca a la màxima categoria, va meditar la seva renúncia al càrrec de president i al mateix temps cessar a l'entrenador. Però va decidir esperar una setmana més, un partit més, pel que concerneix Satur Grech, i aguantar el que fes falta com a president. Però el diumenge següent el Mallorca no va passar de l'empat amb el Tenerife, també en el Lluís Sitjar, i Grech va ser cessat. José Luís Saso, que la temporada anterior havia substituït a Juan Carlos Lorenzo, però que no havia renovat per diferències econòmiques, era repescat de nou per a fer-se càrrec de l'equip, que a empentes i rodolons salvaria la categoria, quedant un punt per sobre de l'Espanyol i Racing de Santander, que varen ser els que varen promocionar per la permanència, i varen perdre ambdós les seves respectives eliminatòries amb Málaga i Valladolid, mentre que Real Sociedad i Tenerife varen descendir automàticament, i ocuparen el seu lloc entre els grans Deportivo, campió del Grup I, i Córdoba, campió del Grup II. Una de les figures d'aquest darrer equip era el exmallorquinista Llorenç Homar, un extrem que va estar a punt de fitxar pel Real Madrid, però finalment el club blanc es va inclinar per incorporar al deportivista Amancio.

El Mallorca es va salvar en la penúltima jornada, en guanyar en el Lluís Sitjar a un potent Zaragoza que anava el tercer en la taula, després de Real Madrid i FC Barcelona, i que tenia en el peruà Juan Seminario el seu gran goleador. El goleador per excel·lència d'aquella temporada 1961-62, de la qual seria "Pichichi" amb vint-i-cinc gols, seguit per Evaristo (Barcelona) i Puskas (Real Madrid), amb vint. En el Mallorca el màxim realitzador va ser Joan Forteza, amb vuit gols.

Juan Seminario no va fer gala del "seu instint assassí" en l'àrea de Ricardo Zamora, afortunadament per als vermellencs, i el públic mallorquinista va respirar amb l'ajustat 1-0 (gol de Guillamón); els afecionats propers a la llotja dedicaven gestos desagradables al president Jaume Rosselló, al que seguien acusant de manipular resultats a força de talonari, i aquest, fart de tanta incomprensió, va presentar la seva dimissió irrevocable després del partit. Era el 25 de març de 1962. Jaume Rosselló havia agafat l'equip en Tercera divisió en l'estiu de 1956 i ho deixava instal·lat sis anys després en Primera divisió. Així són les coses del futbol: s'anava insultat pels mateixos que l'havien passejat a becoll per Palma a la volta del famós partit de València davant el Levante. .

Una altra de les peculiaritats del Mallorca de l'època: si Jaume

Rosselló havia substituït el 1956 a un militar de professió anomenat Llorenç Munar en la presidència, ara s'invertien les tornes i era Llorenç Munar el qui rellevava a Jaume Rosselló. Ambdós presidents tenien un nexa comú en Bartomeu Oliver Pujol, un dels membres més actius de la Penya Mallorquinista del Bar Central, que va ser vicepresident primer amb Llorenç Munar i la persona que va lliurar a la Federació Balear la candidatura de Jaume Rosselló a la presidència del Mallorca, presentant-lo com el que era en realitat, un home desconegut, propietari d'una petita botiga de saldos, sense títols nobiliaris o cognoms il·lustres, com abans feien falta per a poder ser president del Mallorca –asseverava Bartomeu Oliver- i que amb el seu entusiasme, dedicació i bona “estrella” havia aconseguit el miracle de col·locar a l'equip en la màxima cota. Per a Bartomeu Oliver i el grup d'entusiastes del Bar Central la nominació de Jaume Rosselló com president va suposar un triomf de la política aperturista que preconitzaven per a la bona marxa de l'entitat, massa vegades convertida en vedat privat. Encara que després a Jaume Rosselló li pagassin amb difamacions i insults.

Jaume Rosselló va ser el primer president que va arribar al Mallorca amb mentalitat empresarial. Des del principi va cercar la persona idònia per a estructurar el club com si fos una empresa. L'elegit va ser un jove advocat en exercici, Francesc Vidal Martínez, que va entrar en el club com assessor del president amb un sou mensual de tres mil pessetes. Però Francesc Vidal del que en realitat exercia en el Mallorca era de gerent, càrrec que el club vermellenc va ser el primer a utilitzar a Espanya, fins el punt que seria el propi Francisco Vidal, en la seva condició d'avocat, qui escriuria els estatuts de la figura de gerent en un club de futbol i que donaren motiu a l'arribada al Real Madrid d'un gerent anomenat Antonio Calderón o de Juan Gich Bech de Careda al Barcelona. Francesc Vidal, que coneixeria un total de cent vuitanta directius, va ser gerent del Mallorca sota les presidències de Jaume Rosselló, Llorenç Munar, baró de Vidal, José Barona, Pau Servera i Guillem Ginard, però va deixar el club per a continuar la seva carrera de jurista, en la qual arribaria a les màximes responsabilitats, exercint de Magistrat Jutge al País Basc, Barcelona i Palma.

3.3 Temporada 1962-63 (1ª Divisió)

Nascut a Santa Eugènia el 8 de maig de 1924, on el seu pare era el cap de l'estació del tren, Llorenç Munar Sastre va accedir a substituir a Jaume Rosselló al capdavant del Mallorca. Militar de professió, alguna cosa havia canviat en la seva vida, perquè si la primera vegada que es va fer càrrec de les regnes del club mallorquinista, substituint a un metge madrileny establert a Palma anomenat José María del Valle, era tinent d'Artilleria, i l'equip estava a Tercera, allà per 1954, ara, vuit anys

després, havia ascendit a capità i el Mallorca era de Primera divisió. “Es deia que aquella temporada 1962-63 el Mallorca tenia el millor equip de la seva història. Va ser la temporada que vàrem guanyar 5-2 al Real Madrid, 4-0 a l'Atlético de Madrid, 2-0 al FC Barcelona, però al final vàrem descendir a Segona divisió”, recorda Munar, l'home que amb motiu del fitxatge de José García Castro, *Pepillo* es va atrevir a enfrontar-se al Real Madrid en els despatxos i en el terreny de joc:

“El Real Madrid ens va traspasar a Pepillo per un milió i mig de pessetes, que en l'època era una doblurada, mentre que nosaltres pagàvem al jugador set-centes mil pessetes anuals de fitxa. El Madrid volia posar-nos una condició limitativa, no poder utilitzar al jugador contra ells, que no acceptàrem. Per això Pepillo es va alinear contra el Madrid en el Lluís Sitjar i en el Santiago Bernabéu”, incident que va refredar les fins aleshores bones relacions entre ambdós clubs.

La plantilla del Mallorca per a aquesta temporada, que registrava la volta després del seu periple pel FC Barcelona i Oviedo del porter Pere Caldentey, va quedar compostosa de la següent manera:

Plantilla 1962-63:

Porters: Martí Mora, Pere Caldentey, Asenjo i Cobo.

Defenses: Doro, López, Bolao, Uribe, Moreno, Arqué i Ignacio Bergara.

Migcampistes: Forteza, Pais i San Emeterio.

Davanters: Mir, Oviedo, Ruíz, Loren, Sampedro, Pío, Lozano, Alberto Bergara, Castilla, Pepillo, Rojo i Achurri.

Les altes produïdes, a més de la citada de Caldentey, varen ser Asenjo (Burgos), Cobo (Sevilla), Moreno (del filial Soledad), San Emeterio, Achurri, Uribe i Rojo (Alavés), Ignacio i Alberto Bergara (Racing de Montevideo), Sampedro (Racing de Santander), Pepillo (Real Madrid) i Pais (Barcelona).

El Mallorca, a través del seu gerent Francesc Vidal, havia contactat amb el Real Madrid, però el president Llorenç Munar, per molt que ho va intentar, no va poder parlar personalment amb el seu col·lega Santiago Bernabéu, que no es posava al telèfon. Munar el que volia era el consentiment madridista per a poder alinear a Pepillo, però els blancs varen donar la callada per resposta. Això va empipar al Mallorca i José Luis Saso va decidir alinear a Pepillo el 30 de desembre de 1962 contra el Real Madrid en el Lluís Sitjar, que va registrar un ple històric per a un partit i un resultat espectacular: 5-2 favorable al Mallorca. Sampedro, Achuri, Pepillo, dos, i Alberto Bergara varen marcar pels vermellencs, mentre que Puskas (que va veure com Cobo li aturava un penal) i Amancio, varen marcar pels madridistes. El Mallorca jugà amb Cobo; Arqué, Bolao, Doro; Forteza, Sampedro; Achuri, Alberto Bergara,

Pepillo, Pais i Oviedo; el Madrid amb Araquistain; Isidro, Santamaría, Miera; Müller, Pachín; Amancio, Félix Ruíz, Yanko Daucick, Puskas i Gento.

El Madrid va tardar a digerir aquella golejada, agreujada a més amb dos gols del genial Pepillo, que mentre havia estat seu havia estat a la poderosa ombra d'Alfredo Di Stéfano, però el club blanc esperà a la tornada en el Santiago Bernabéu el 14 d'abril de 1963 per a venjar-se. El Real Madrid des de feia diverses jornades era ja matemàticament campió de Lliga, no es jugava res, però varen voler golejar i de passada empènyer al Mallorca als llocs compromesos de la taula. 5-2 seria el resultat, aquesta vegada favorable als madridistes amb gols de Félix Ruíz, Puskas (dos) i Evaristo Macedo (dos), mentre que pel mallorca marcaven Mir i Pepillo.

La derrota del Bernabéu va empènyer al Mallorca cap a la promoció, perquè encara que es va guanyar al Barcelona en la darrera jornada, es depenia del Córdoba, que no va fallar. Així que es va arribar a maig amb l'obligatorietat de jugar una promoció de permanència contra l'Espanyol, que havia quedat segon en el Grup I de Segona divisió.

El partit d'anada de l'eliminatòria es va disputar en Sarrià el 12 de maig de 1963 i va guanyar l'Espanyol per 2-1. Al següent diumenge, en el Lluís Sitjar, qui va guanyar per 2-1 va ser el Mallorca, pel que va haver necessitat d'un partit de desempat en terreny neutral, i l'escenari elegit va ser l'estadi Santiago Bernabéu i la data 23 de maig, data inesborrable per a un dels dos futbolistes nascuts a Mallorca que havia sobre el terreny de joc aquell horabaixa, el porter Rafael Piris, titular amb l'Espanyol i màxim artífex amb la seva fantàstica actuació del triomf del seu equip per 1-0. Va fer el gol espanyolista Idígoras, i Piris va fer increïbles aturades a boca de canó de l'altre mallorquí del partit, Julià Mir, de Pepillo i d'Antonio Oviedo, salvant el resultat per al conjunt blanquiblaü.

Fou l'epíleg a una temporada de contrastos, que al costat de grans fites havia ofert autèntiques catàstrofes, com els set gols que li va fer el València o els sis del Zaragoza i Atlético de Madrid, encara que per a catàstrofe indescriptible la viscuda en l'eliminatòria de Copa enfront del Mestalla, equip de Segona divisió. José Luís Saso va alinear enfront dels filials del València al seu millor onze, amb la inclusió de dues promeses del futbol mallorquí, que jugaven en la Soledad, filial mallorquinista, Jaume Fiol i Tolo Salom. En el partit d'anada, en l'actual Luis Casanova, on el Mallorca va perdre per un discret 3-2, res feia presagiar el que ocorreria en el partit de tornada en el Lluís Sitjar, ja que el Mestalla va guanyar 0-5, els cinc gols fets per un mateix jugador: Cabell. Aquest resultat escandalós va precipitar el cessament de Saso, substituït una setmana mes tard per un home de la casa, Jaume Turró.

Llorenç Munar, que quan l'ascens històric a Primera divisió el

1960 estava destinat a Cartagena, no va poder evitar que el Mallorca acabàs la temporada de la seva volta a la presidència descendit i amb un deute de vuit-centes mil pessetes. Així és el futbol i així era el Mallorca, que preparava un nou canvi de president amb la tornada del baró de Vidal a la cadira presidencial.

El campió de la temporada 1961-62 va ser el Real Madrid. Osasuna i Málaga varen descendir automàticament; Mallorca i Deportivo varen promocionar. El Mallorca va perdre la seva eliminatòria amb l'Espanyol, pel que va descendir a Segona, igual que el Deportivo, que va perdre la seva eliminatòria amb el Levante UD (que tenia en les seves files a l'exmallorquinista Currucale) i va baixar també a Segona.

3.4 Temporada 1963-64, de bell nou a Segona

El perdre la permanència davant l'Espanyol i baixar a Segona divisió va suposar una nova etapa d'instabilitat. Abans del començament de la temporada 1963-64 causaven baixa per distints motius algunes de les figures carismàtiques que havien contribuït a l'històric ascens a Primera de l'equip, com Antonio Oviedo, un dels futbolistes més genials que han desfilat pel Lluís Sitjar, que el 5 d'agost de 1963 era traspassat a l'Elche, i Martí Mora, que deixava el futbol per a contreure matrimoni amb Maruja García Nicolau.

Durant el mes d'agost es celebrà el Trofeo de la Asociación de la Prensa de Baleares: Mallorca-Lazio (2-0).

Però a més d'Oviedo i Mora, també causaren baixa Loren, Cobo, Pío i Pais, a més de José Martínez, un argentí arribat al Mallorca al juny de 1958, procedent del Boca Juniors, protagonista dels ascensos consecutius de Tercera a Primera, al que varen detectar un càncer del qual moriria a Palma al juliol de 1964. Martínez va morir tan sols uns dies abans del traspàs de Julià Mir a l'Elche, tot seguint els passos d'Antonio Oviedo.

Com a substituïts varen arribar Galán, procedent del Mestalla, i es recuperava a Bernat Sans, finalitzat el seu servei militar, i el també defensa Moreno, que havia jugat en el filial C. D. Soledad. L'entrenador fou Llopis i l'assessor tècnic Jaume Turró.

Però quedaven jugadors de garantia, veterans de luxe com Bolao, Forteza i Doro, a més dels Pepillo, Morón, Achuri, Sampedro i Alberto Bergara. Un equip que sobre el paper no havia de tenir problemes per a ascendir de nou a Primera, de fet es va estar fins pràcticament el final del campionat en plaça d'ascens, però al final tot es va quedar en un nores i, en l'darrer partit, Las Palmas va relegar al Mallorca a la tercera plaça, en benefici de l'Hèrcules. Curiosament el Mallorca va jugar aquesta temporada en Segona divisió enquadrat en el Grup II, mentre el Constància ho va fer en el Grup I. Del grup del Mallorca va ascendir

directament a Primera divisió el Las Palmas, mentre que l'Hercules va perdre la promoció amb l'Oviedo, i varen descendir a Tercera San Fernando i Eldense.

Plantilla 1963-64:

Porters: Asenjo, Galán, Sansón

Defenses: Ignacio Bergara, Moreno, Doro, Sans, Arqué, López, Rojo

Migcampistes: Lerma, Mir, Achuri, Moreno, Forteza

Davanters: Alberto Bergara, Sampedro, Pérez Lozano, Aguado, Coque, Salom, Fiol, Pepillo

Del grup del Constància va ascendir a Primera el campió, Deportivo de la Coruña, mentre que el segon classificat, Sporting de Gijón, perdria la seva eliminatòria amb l'Espanyol.

A les darreries de 1963, mentre l'actor Simón Andreu, de sa Pobla, mallorquinista confés, triomfava en l'escena internacional amb “Un balcón sobre el infierno”, pel·lícula que va protagonitzar amb Michelle Morgan, i Camilo José Cela publicava el seu llibre “Once cuentos de futbol”, el capità Llorenç Munar meditava seriosament la seva renúncia a la presidència del Mallorca, tot just a l'any i mig de la seva volta al càrrec. Renúncia que va fer efectiva al desembre. “Perdies dos partits i ja eres el més dolent i això em cansava, la veritat. Només els directius anaven a favor del Mallorca, no podies tocar a la porta de ningú perquè no feien cas. Així que vaig llançar la tovallola, deixant al club amb un deute de vuit-centes mil pessetes, deute que ara fa riure”, assegurava molts anys després Llorenç Munar.

3.5 Temporada 1964-65 (2ª Divisió)

La renúncia de Munar va propiciar la volta a la presidència del Mallorca del baró de Vidal, que va entrar amb bon peu ja que a la temporada següent, la 1964-65, es va ascendir de nou a Primera divisió. S'havia anat Pepillo traspassat al Málaga, però es va fitxar a un porter de prestigi internacional, Vicente, procedent del Real Madrid, mentre que per a la banqueta es va dur a un basc d'Erando, Juan Ramón Santiago, que com a futbolista havia triomfat al València, amb el que seria dues vegades campió de Lliga, però que com entrenador havia passat per molts equips –Badajoz, Eldense, Ceuta, Elche, Sabadell, Castelló etc- amb més pena que glòria, i que en el Mallorca tampoc tendria fortuna perquè, a pesar d'anar líders, els jugadors no acceptaven el seu caràcter autoritari i varen forçar al president que li destituís, cosa que ocorreria el 13 de gener de 1965.

En el seu lloc va venir un dels millors rematadors de cap de la

història del futbol, César Rodríguez, cinc vegades campió de Lliga amb el Barcelona i baluard una dotzena de vegades de la selecció espanyola. Com entrenador, venia avalat per la feta d'haver dut com jugador-entrenador a l'Elche de Tercera a Primera divisió, igual que faria Juan Carlos Lorenzo en el Mallorca.

César Rodríguez Álvarez era una llegenda blaugrana. Nascut a Lleó el 4 de juny de 1920, es va formar com a futbolista en el FC Barcelona, que ho cediria al Sabadell i al Granada perquè s'anàs foguejant. Amb el Granada va protagonitzar el primer ascens a Primera divisió de l'equip andalús, la temporada 1940-41, formant part d'una davantera que va fer història en Los Cármenes: Marín, Trompi, César, Bachiller i Liz. L'any 1942 César va ingressar en la primera plantilla del Barcelona, en la qual es va mantenir onze anys i també faria història en Les Corts amb la davantera integrada per Basora, César, Kubala, Moreno i Manchón.

El baró de Vidal havia donat un bon cop d'efecte amb la contractació de César, qui amb un tracte afable va conquerir a la plantilla i també a la Premsa especialitzada, fins el punt que quan va ser cessat el 9 de desembre de 1965, gairebé a l'any d'haver vingut, els periodistes li organitzaren un esmorzar i després es varen fer una fotografia de grup com record.

César va continuar el bon treball duit a terme per Juan Ramón. Va dirigir a l'equip en catorze partits en aquesta Lliga 1964-65, dels quals va guanyar nou i va empatar quatre, mentre que Juan Ramón havia estat setze jornades a la banqueta mallorquinista, amb nou triomfs i dos empats en el seu haver. Quan va ser cessat Juan Ramón el Mallorca estava líder del Grup II de Segona divisió, pel que la notícia va causar estranyesa a l'Espanya futbolística, i César l'única cosa que va haver de fer va ser posar concòrdia en el vestuari per a dur a l'equip a Primera divisió, quatre punts per davant del seu sempre perseguidor Màlaga, que tenia en Pepillo al seu estilet. En La Rosaleda, en la primera volta, amb gols de Pepillo i el seu vell conegut Doro. Idèntic resultat es produiria a Palma, però el gol mallorquinista ho va materialitzar Sampedro i el del Màlaga, Pedro Berruezo, aquell extrem que va morir fulminat a Pasarón d'una aturada cardíaca sent jugador del Sevilla. Amb el Màlaga va jugar cedit pel Real Madrid un jove de vint-i-dos anys anomenat Manuel Velázquez que a l'any següent guanyaria una Copa d'Europa amb el Real Madrid.

El Mallorca va pujar automàticament a Primera divisió, com campió del Grup II de Segona divisió, però també ascendiria el Màlaga, segon classificat, que es va imposar en la promoció al Levante, mentre que el campió del Grup I i nou primerdivisionari va ser el Pontevedra, i curiosament també va ascendir el segon classificat d'aquest grup, el Sabadell, que va guanyar la seva eliminatòria al Murcia, tenint en el ex

mallorquinista Jaume Arqué a una de les seves principals figures.

César Rodríguez havia triomfat en el Mallorca i el baró de Vidal treia pit. No era per a menys: havia retornat al Mallorca a la categoria dels grans.

Però la temporada 1964-65, a més de l'ascens vermellenc i les vicissituds en la banqueta, deixaria a nivell domèstic un doble enfrontament en la divisió de plata entre dos equips de l'illa, Mallorca i Constància. La primera confrontació va tenir lloc el 22 de novembre de 1964 en el Lluís Sitjar, escenari al que varen tornar, però com a jugadors del Constància, exmallorquinistes com Miquel Vilar, Magí Duran, Currucalé, Ponce, Pastor i Beitia II.

Plantilla 1964-65

Porters: Vicente, Galán, Pons i Asenjo

Defenses: Doro, Bolao, Sans, Moreno, Domenech

Migcampistes: Forteza, Boy, Amorós, Peñalver

Davanters: Morón, Achuri, Sampedro, Ordaz, Alberto Bergara, Amador, Armendi

3.6 Temporada 1965-66 (Primera divisió)

Amb César Rodríguez en la banqueta el Mallorca havia tornat a l'elit, en una temporada, la 1965-66, de clar color madrileny al quedar l'Atlético de Madrid campió de Lliga en el seu adéu a l'estadi Metropolità, ja que el vell recinte anava a ser enderrocat per a donar pas a habitatges, i conquerir el Real Madrid la seva sisena Copa d'Europa a Brussel·les davant el Partizan de Belgrad. Un Real Madrid ansiós de retornar-li al Mallorca la “maneta” dels temps de Pepillo, i que fet i fet enviaria als vermellencs a Segona divisió. Aquest partit contra el Real Madrid en el Santiago Bernabéu, en la jornada 30 i darrera, va ser dirigit pel navarrès Birigay, i va acabar 5-1 favorable als blancs que varen marcar per mediació de Ramón Grosso (dos), Paco Gento (dos) i Amancio, mentre que el gol mallorquinista va ser obra d'Hèctor Núñez.

Una temporada brillant per als equips de la capital, i dolenta per al Mallorca, que a pesar de tots els esforços, va acabar per perdre de nou la categoria després de diversos terratrèmols en la banqueta.

Plantilla 1965-66:

Porters: Vicente, Galán i Rovira I

Defenses: Doro, Sans, Bolao, Doménech i Pini

Migcampistes: Forteza, Amador, Martínez, Iguarán, Román i Jaume Fiol

Davanters: Morón, Alberto Bergara, Aramendi, Tolo Salom, Arnau, José

Luís, Rovira II, Duca, García, Molina, Héctor Núñez, Herrera i Sebastià Company.

Nous al planter eren el porter Rovira I, que havia vingut de l'Hospitalet de Barcelona; el defensa Pini, del Valladolid; els migcampistes Martínez (Murcia), Román (Recreativo) i Iguarán (Oviedo), i els davanters Duca (Zaragoza), Arnau (Sabadell), José Luís (Oviedo), Molina (Betis), Héctor Núñez (València), Rovira II (Real Madrid), Herrera (Recreativo) i Company, de les categories inferiors del club.

El primer que pagaria els plats trencats seria el propi César, que va deixar el Mallorca el 9 de desembre, després d'haver perdut quatre dies abans en el Sánchez Pizjuán per tres gols a un davant el Sevilla. El va substituir de manera provisional Andreu Quetglas, un tècnic que ja coneixia la casa, que va dirigir l'equip en el partit contra el Màlaga en el Lluís Sitjar (2-2), per a donar pas immediatament al exjugador madridista l'argentí Hèctor Rial, que no va poder redreçar el rumb de l'equip i va ser cessat en consumir-se el descens automàtic a Segona divisió. Abans s'havia anat el baró de Vidal, que deixava el club tocat per un deute de gairebé nou milions de pessetes, quan el seu antecessor Llorenç Munar n'havia deixat tan sol vuit-centes mil. S'aveïnaven temps durs, mentre molts afeccionats es recordaven de Jaume Rosselló i l'injusts que havien estat amb ell.

El 4 de maig de 1966 el baró de Vidal presentava la seva dimissió i quinze dies més tard accedia a la presidència un constructor valencià establert a Palma anomenat José Barona Alcalá, qui, amb criteri empresarial, tenia al Mallorca com la plataforma més eficaç per a fer-se conèixer com a empresari. El club, per tant, era l'excusa per a fer relacions públiques. La broma li va costar quatre milions de pessetes de la seva butxaca, massa doblers per a un mandat tan efímer, ja que va durar del 23 de maig de 1966 al 20 de setembre de 1967. Temporada i mitja en termes futbolístics, que potser el més efectiu que va fer va ser instal·lar les oficines del club en el propi estadi Lluís Sitjar.

3.7 Temporada 1966-67 (2ª Divisió)

Perquè en el terreny esportiu seguia creixent la decepció. La temporada 1966-67 es recordarà fonamentalment per la marxa de Joan Forteza al Lleida, després d'onze temporades de titularitat ininterrompuda en el Mallorca. El “Gran Capità”, com li deien els afeccionats, havia arribat al Lluís Sitjar la temporada 1956-57, sent des d'aleshores una de les peces bàsiques per a l'enlairament d'un equip que va ser capaç de passar de Tercera divisió a Primera d'una tacada. En les

moltes temporades que va estar en l'onze rojillo va assaborir les mels de dos ascensos a Primera i les fels d'altres tants descensos. Encara que res comparable al desencantament que va suposar el veure que es desprenien dels seus serveis quan encara podia rendir a un alt nivell, com va demostrar en el Lleida, equip per altra banda que li va pagar una quantitat de doblers molt superior al que havia cobrat mai en el Mallorca i a més, en reconeixement a la seva personalitat i trajectòria professional, el varen fer capità de l'equip. En el Lleida va coincidir Forteza amb un jove davanter cedit pel mallorca, Joan Cifre, que la temporada següent retornaria a Palma, no sense abans un litigi federatiu sobre la propietat del jugador per part de Lleida i Mallorca.

Però a més de Forteza es varen anar altres jugadors: calia alleugerir el compte de despeses i procurar-se ingressos ràpids, d'allí el traspàs de Molina a l'Elche CF, la baixa del porter internacional Vicente i el desengany de Yanko Daucik, fill del que fou entrenador del Barcelona i Athletic de Bilbao, entre altres equips, i nebot de Ladislao Kubala, que va venir com figura procedent del Real Madrid i tot just va durar mig campionat en el Lluís Sitjar. Per contra es va registrar la tornada d'altre futbolista mallorquí dels considerats històrics, el porter artanenc Rafael Piris, que ja havia pertangut al Mallorca deu anys endarrere i que venia de triomfar en Primera divisió amb el Granada i Espanyol, i els fitxatges de jugadors que donarien un gran rendiment al club com Juancho Forneris, que procedia de l'Elche, i Ernesto Domínguez, del Levante, un dels jugadors de més qualitat dels que han defensat els colors del Mallorca al llarg de la seva història. Ernesto Domínguez va néixer a Barcelona el 1940. Va triomfar en el Levante abans de venir al Mallorca juntament amb Victoriero i Pepín. Davanter d'una enorme qualitat tècnica, va pertànyer a la plantilla vermellenca des de juny de 1966 fins juny de 1971, quan va penjar les botes definitivament.

L'entrenador era José Iglesias Fernández, nascut a Zamora el 23 de desembre de 1926, conegut futbolísticament com *Joseito*, excampió d'Europa amb el Real Madrid el 1956, 1957, 1958 i 1959, en el qual integrava la famosa davantera compostosa per Joseito, Olsen, Di Stéfano, Rial i Gento, i internacional absolut en una oportunitat, enfront d'Alemanya Federal a Madrid (2-2), el 28 de desembre de 1952. Aquest dia Espanya va formar una davantera integrada per Basora, Joseito, César, Molowny i Gainza, dos dels components de la qual s'asseurien en la banqueta mallorquinista: César i Joseito.

Però el Mallorca, amb trenta-cinc punts, no va poder passar de la cinquena plaça, quedant nou punts per darrere del Màlaga, que va ascendir automàticament com campió del Grup II de Segona divisió, però això sí, tretze punts per davant del Constància, que va quedar a la vora del descens a Tercera divisió. A part de no ascendir, el Mallorca afegia un altre greuge al seus seguidors: el traspàs al Sevilla del seu davanter

Alberto Bergara, un jugador que per la seva facilitat golejadora i el seu extraordinari comportament dintre i fora dels terrenys de joc s'havia convertit en un ídol. En la seva estada en el Mallorca va conèixer Alberto Bergara a una turista anglesa amb la qual es casaria, fixant una vegada penjades les botes la seva residència en la ciutat britànica de Sheffield i convertint-se a l'abril de 1989 en el primer estranger manager d'un equip anglès, el Stockport County. A Anglaterra se'l coneix com Danny Bergara.

Un altre uruguaià de l'equip, el defensa Pini, que havia vingut dos anys abans procedent del Valladolid, que militava en el Grup I de Segona divisió, va ser traspassat al Sabadell gairebé al mateix temps que el seu compatriota Bergara s'anava al Sevilla, encara que per una xifra sensiblement molt inferior a la del davanter: sis-centes mil pessetes va pagar el conjunt català per fer-se amb els seus serveis. Qui sortiria guanyant amb el canvi seria Pini, ja que en aquell temps el Sabadell militava en Primera divisió i comptava en les seves files amb el exmallorquinista Diego i el exblaugrana i mallorquí d'adopció Juan Seminario. A més d'altres veterans que havien triomfat en equips grans com Isidro i Casado (Real Madrid), Camps (Espanyol), Vidal i Zaballa (Barcelona).

Plantilla 1966-67:

Porters: Piris, Vilanova, Heredia

Defenses: Forneris, Torrent, Victoriero, Robles, Bolao, Doro, Pini, Sans

Migcampistes: Parera, Iguarán, Martínez

Davanters: Bergara, García, Herrerita, José Luis, Salom, Osman, Daucik, Terol, Araujo, Figueirido, Chanco, Pepín, Domínguez

3.8 Temporada 1967-68

José Barona va començar la temporada 1967-68 mostrant moltes reticències a seguir en el càrrec de president. Havia invertit bastant de doblers i els comptes no li sortien. Tampoc els resultats, així que el 20 de setembre de 1967, el mateix dia que l'actor mexicà Anthony Quinn començava a rodar a Mallorca la pel·lícula "El Mago", i Carrero Blanco era nomenat vicepresident del Govern, Barona no podia més i llançava la tovallola.

Tovallola que varen recollir, com deia en to sarcàstic Contestí, "signant un quilo de lletres". Pau Servera com a president, Bartomeu Oliver com a vicepresident, Miquel Contestí seria el secretari i Guillem Ginard el tresorer.

Pau Servera Enseñat era un prestigiós advocat palmesà, i el seu

treball professional li impedia pràcticament dedicar temps al Mallorca, però per a això estaven els altres, especialment Bartomeu Oliver i Miquel Contestí. El primer va representar al Mallorca en l'Assemblea del Futbol espanyol que va decidir la reestructuració de la Segona divisió, deixant-la en un grup únic, i el segon va començar a donar-se a conèixer com el gran dirigent que va arribar a ésser, però com es duia malament amb Guillem Ginard, al final de la temporada es va marxar per a dedicar-se als seus negocis particulars. El va substituir com a secretari un advocat de Muro que duia el Mallorca com si fos una segona pell, Antoni Ballester Moragues, germà del que amb el temps seria campió del món de Pesca Submarina com capità-seleccionador espanyol, el metge estomatòleg Joan Ballester. La marxa de Miquel Contestí havia obligat a una nova reestructuració de la Junta Directiva, continuant Pau Servera com president, Bartomeu Oliver Pujol com vicepresident primer i Guillem Ginard deixava la tresoreria per a passar a ser vicepresident segon. El secretari i tresorer al mateix temps a partir d'aleshores, el ja citat Antoni Ballester.

La temporada 1967-68 va començar amb una espasa de Dàmocles sobre el cap del Mallorca. La reestructuració de la categoria obligava a molt, ja que només els sis primers de cada grup tenien assegurat el formar part del grup únic. Però conta Bartomeu Oliver Pujol en les seves memòries que es va començar amb una plantilla il·lusionant, en la qual figuraven vuit futbolistes nascuts a Mallorca (Piris, Gost, Sans, Oliver, Parera, Cifre, Company i Puig) i provisionalment un entrenador de la casa, Jaume Turró. Poc després es va fitxar com entrenador a un exjugador de l'Espanyol de Barcelona, Vicente Dauder, que va durar poc. “Va arribar a la illa en pla Cristóbal Colón i ens donava lliçons a tots. Va fer unes declaracions que no agradaren i li vàrem enviar de tornada a casa”, conta Bartomeu Oliver. “Vàrem donar després la campanada fitxant Juan Carlos Lorenzo. Havia estat, amb Jaume Rosselló de president, l'entrenador que havia ascendit al Mallorca a Primera divisió per primera vegada en tota la seva història. Un déu per a l'afició. Va arribar de nou a la illa amb una aurèola tal que fins els directius gairebé besàvem per on trepitjava. En realitat no havia per a tant”, afegeix el qui en aquell moment era vicepresident primer i havia intervingut directament a fer possible la volta del tècnic argentí.

Juan Carlos Lorenzo va substituir a Dauder el 6 de febrer de 1968, i el primer que va fer va ser recuperar com ajudant a Jaume Turró, un tàndem que havia funcionat molt bé en el passat, però que en aquesta oportunitat duraria molt poc. Qüestions extradeportives varen precipitar la fugida de Juan Carlos Lorenzo. “Segons l'acordat per contracte -conta el senyor Oliver Pujol- havíem d'abonar-li un termini d'un milió i mig de pessetes, li vàrem donar un taló, vàrem consultar el saldo del banc i no hi havia fons suficients. L'avisarem perquè demoras uns dies el cobrament,

però no ens va fer cas, va presentar el taló al seu cobrament i no li varen pagar. La premsa es va assabentar i es va armar la consegüent revolada”.

Quinze dies més tard Juan Carlos Lorenzo va citar a Bartomeu Oliver i a Guillem Ginard en el Lluís Sitjar. Allà, amb tota la plantilla reunida, Lorenzo va dir: “Els he citat per a dir-los que estem enutjats amb la conducta de la directiva. Es retarden els pagaments i vostès no donen la cara. Jo em queixo amb raó i he volgut que els *pibes* sabessin que els defens. Així que ja saben, es donin per assabentats”. En aquell tibant ambient, Bartomeu Oliver va contestar a l’entrenador: “Em sembla, senyor Lorenzo, que ni les seves paraules, ni el moment, ni el lloc, han estat els mes adequats per a donar lliçons a la directiva, que aquesta mateixa nit es reunirà per a tractar aquest assumpte.

Era el 4 d'abril. Aquell mateix vespre es va reunir la Junta Directiva i Tomeu Poquet, vocal de la mateixa, va ser l'encarregat de comunicar personalment a Juan Carlos Lorenzo el seu cessament immediat. Fou una veritable bomba informativa. De nou Jaume Turró exercia d'apagafocs i es posava al capdavant del planter fins al final de la temporada. El Mallorca va acabar quart en el Grup II, del que el Constància d'Inca lamentablement seria darrer i descendria a Tercera divisió.

Plantilla 1967-68:

Porters: Piris, Heredia, Vilanova, Gost

Defenses: Doro, Sans, Forneris, Victoriero, Robles, Oliver

Migcampistes: Martínez, Parera, Triguero, Bancalero

Davanters: Chancho, Terol Araujo, Joseíto, Domínguez, Pepín, Herrerita, Carmelo, Company, Cifre, Puig

3.9 Temporada 1968-69, un nou ascens a Primera divisió

La temporada 1968-69 el Mallorca va mantenir el gruix de la plantilla anterior, que seguia comptant com a referent principal amb l'internacional Ernesto Domínguez, que havia triomfat en l'Espanyol, i de manera molt especial en el Levante, abans de venir al Mallorca. Plantilla que incorporava a un davanter que havia estat campió d'Europa amb el Real Madrid, però que venia del Zaragoza, el brasiler Canario, així com l'internacional paraguaià Amado Benjamín Cáceres, que sortia de l'Hèrcules conegut com “l'equip de les regions”: hi jugaven Cáceres, el davanter, Sevilla, el porter Bilbao i els migcampistes Cervera i Toledo. Cáceres arribava així a formar part del Mallorca de les “ces”: Cano, Canario, Candela, Conesa, Cifre i el propi Cáceres, que va arribar faltant una dotzena de partits per a concloure la temporada i va agafar el tren de l'ascens.

Plantilla 1968-69:

Porters: Gost i Heredia.

Defenses: Doro, Sans, Victoriero, Robles, Oliver i Forneris.

Migcampistes: Parera, Company, Candela, Sánchez i Cano.

Davanters: Canario, Terol, Domínguez, Càceres, Camps, Conesa, Cifre, Puig, Amiano, Joseito, Jaume Buele i Rosselló.

Va començar com a entrenador el català Vicente Sasot, al qual la directiva li va imposar com ajudant al jugador Juan Carlos Forneris, que ja estava al final de la seva carrera, però que encara jugaria aquesta temporada contra el Murcia, Oviedo i Mestalla abans de substituir a Sasot el 6 de febrer de 1969, destituït no per la marxa de l'equip, que era molt bona, sinó per unes manifestacions a Llorenç Ripoll en el diari *Balears* que en el club es varen considerar com injurioses. Sasot es queixava, com en el seu moment Juan Carlos Lorenzo, dels retards en els pagaments de les nòmines a la plantilla. El Mallorca arrossegava un deute de tres milions de pessetes i els bancs no li fiaven.

Com que Juan Carlos Forneris no tenia títol d'entrenador, se li va cercar un home de palla que en ho tingués per a exercir de pantalla, i aquest va ser l'uruguaià Sergio Rodríguez, al que la directiva atribuïa una excessiva afició per freqüentar els bars de Palma. El cas és que el tàndem va funcionar i el Mallorca va aconseguir l'objectiu. “Les coses varen sortir bé i vàrem ascendir a Primera divisió. No obstant això Ginard, que havia sabut organitzar el seu propi màrqueting, amb el propòsit d'arribar a la presidència del Mallorca en un pròxim futur, va ser passejat a becoll per diversos jugadors, prèviament alliçonats, el dia del partit que es va jugar en el Lluís Sitjar celebrant l'ascens”, va escriure Bartomeu Oliver en les seves memòries.

3.10 *Temporada 1969-70 (Primera divisió)*

Qui era aquell Ginard que tanta passió semblava despertar en alguns components de la plantilla? Se sabia que la seva família regentava una botiga de mobles i que ell es dedicava a negocis immobiliaris, en l'activitat dels quals alguns el veien com un portunista, i uns altres criticaven la seva exagerada ambició, però ningú dubtava del seu mallorquinisme. I sobretot ningú dubtava de les seves aspiracions a arribar a la presidència del Mallorca. Per això s'havia apropiat a Doro, un dels veterans de l'equip, amb el qual va fer una bona amistat. Llavors Guillem Ginard va trobar el camí de la presidència aplanat. El 18 de

novembre dimiteix Pau Servera, espantat pel que se li venia damunt, i el vicepresident primer Bartomeu Oliver va quedar com president en funcions el temps just per a convocar una Assemblea de socis amb un únic punt en l'ordre del dia: elecció del president del club. Es presentaren dos candidats, Guillem Ginard, amb el suport de molts dels membres de la Junta Directiva i de la premsa, i José Sánchez, protegit del baró de Vidal. Va guanyar Ginard per golejada.

Guillem Ginard Oliver va ser proclamat president del Mallorca el 7 de gener de 1970, quan ja es duïen dasset jornades del campionat de Lliga de Primera divisió i el Mallorca ocupava posicions de descens en la taula, una situació indesitjada i allunyada de les expectatives inicials. El Mallorca havia afrontat amb molta il·lusió el seu reingrés en l'elit. Es contava amb el gruix de la plantilla de la temporada anterior, amb el mateix tàndem tècnic de l'ascens, Juan Carlos Forneris i Sergio Rodríguez, i s'havia fitxat a bona gent. El 7 de juliol va arribar Joan Colom, que havia triomfat com a punta en el Constància, que va fitxar per l'Atlético de Madrid i va triomfar en el Murcia abans de tornar a la illa i que seria paradigma de la mala sort: Colom va debutar en la tercera jornada de Lliga en la Nova Creu Alta davant el Sabadell i va sofrir una greu lesió de la qual ja no es recuperà mai del tot.

També després de triomfar en l'Atlético de Madrid i FC Barcelona va arribar al Lluís Sitjar l'angolès Jorge Mendoza, però ja ho va fer assotat per les seves creences religioses, que estaven en contra de qualsevol tipus de violència física, pel que va penjar les botes després d'una pobríssima aportació de nou partits oficials i dos gols amb el Mallorca i va tornar a Madrid on el 1976, va vendre la fàbrica de sabó que posseïa i va treure als seus fills del col·legi convençut que aquell any s'anava a acabar el món. Com no va ser així, l'any següent va denunciar al Mallorca davant la Magistratura de Treball reclamant un deute de mig milió de pessetes.

Altres incorporacions varen ser la dels argentins Prougenes i Sarrachini, procedents del Newells Old Boys, i de l'extrem Pérez, un català que venia de l'Europa i al que el Mallorca serviria de trampolí per a tornar a casa fitxat pel Barcelona. Mariano, de l'Atlético de Madrid, i Luis Costa, del Córdoba, varen tancar el capítol de fitxatges.

Plantilla 1969-70:

Porters: Gost, Heredia i Pont

Defenses: Doro, Bernat Sans, Victoriero, Felipe Oliver, Muñoz, Mariano, Robles i Puig

Migcampistes: Parera, Sarrachini, Sánchez i Reina

Davanters: Colom, Mendoza, Miralles, Prougenes, Luis Costa, Terol, Cifre, Rosselló, Domínguez, Cáceres i Pérez.

Era un planter compensat, brillant fins i tot, que no feia presagiar el mal final d'aquella temporada. Però el novembre se cessava a Forneris i Sergio Rodríguez i es fitxava com entrenador a Sabino Barinaga, un ex jugador del Real Madrid que contava en la seva biografia professional amb una dada inesborrable: va ser l'autor del primer gol oficial en l'estadi de Chamartin, conegut avui com estadi Santiago Bernabéu. Barinaga no va poder evitar el daltabaix i el Mallorca va tornar a Segona divisió. Tampoc va poder evitar-lo Ginard, proclamat president quan ja s'havia entrat en crisi.

Clar que el cessament de Forneris i Sergio Rodríguez es va produir després d'encadenar una impressionant ratxa de derrotes consecutives. Tot va començar el 28 de setembre de 1969 en el camp del Sabadell, dua de la greu lesió de Colom. El Mallorca va perdre 1-0, diumenge següent al Lluís Sitjar un Sevilla comandat pel exmallorquinista Alberto Bergara també va guanyar (1-2) i a partir d'ençà caiguda lliure: 3-1 va guanyar l'Atlético de Madrid en el Vicente Calderón; 0-3 el València a Palma; 3-1 el Celta en Balaídos; 3-1 el Las Palmas en l'estadi Insular; 4-6 el Granada en es Fortí i 2-1 el Zaragoza en La Romareda.

Especialment sagnant per a l'afició mallorquinista va ser la derrota davant el Granada en el Lluís Sitjar, el 9 de novembre de 1969, per un resultat que mes bé semblava un set de tennis: 4-6. Els afeccionats no donaven crèdit a aquell frenètic moviment de marcador: 0-1 (min. 3) Hidalgo; 1-1 (min. 13) Robles; 2-1 (min. 18) Luis Costa; 2-2 (min. 24) José; 2-3 (min. 30) Barris; 3-3 (min. 40) Mariano; 3-4 (min. 44) Barris; 3-5 (min. 70) Hidalgo; 4-5 (min. 80) Domínguez i 4-6 (min. 82) Hidalgo.

Sabino Barinaga es va trobar amb una bona papereta. Per la pèssima marxa de l'equip i perquè el seu debut com entrenador mallorquinista en el Lluís Sitjar, el 23 de novembre de 1969, havia d'ésser contra un Barcelona que acabava d'elegir nou president en la persona d'Agustín Montal i que arribava a Palma amb la necessitat de sumar punts per a no despenjar-se massa dels dos equips que encapçalaven la taula, Atlético de Madrid i Athletic de Bilbao. Però el Mallorca va fer de la necessitat virtut, va treure forces de no sabem on, i es va alçar amb el triomf per 3-2, tallant la sagnia de derrotes, sí, però sense suturar la ferida, perquè el Mallorca no va saber estar a l'altura de les circumstàncies, llevat del seu pas pel santiago Bernabéu el 5 d'abril de 1970 on va aconseguir el seu primer punt en el camp del Real Madrid. Antonio Sánchez Moreno jugaria nou partits oficials amb el Mallorca en Primera divisió i marcaria un sol gol, aquest del Bernabéu. Fleitas va empatar pel Madrid.

Seria aquesta una de les contades alegries en una temporada que el descens suposaria alguna cosa més que la pèrdua de categoria. El Mallorca estava ferit en la seva línia de flotació.

3.11 *Bernat Sans*

“Vaig anar a l’escola fins als setze anys i ho vaig deixar tot pel futbol. Abans no podia viure sense la pilota i ara no sent cap nostàlgia perquè me’n vaig anar avorrit i fastiguejat. Després d’haver-ho donat tot pel Mallorca no hi ha dret que em paguessin d’aquella manera que ho feren”. En Bernat Sans Perelló, el futbolista que ostenta el rècord de longevitat en el Reial Mallorca, al qual va pertànyer setze temporades, des 1959 fins a 1975, no mereixia, en efecte, un tracte com el rebut. “A mi em deuen 300.000 pessetes de fitxa de la meva darrera temporada de jugador, la mensualitat de cinc mesos que vaig estar com a tècnic i el partit d’homenatge estipulat en contracte. I el que és pitjor: encara és l’hora que algú del Mallorca em digui adéu. Com si no hagués existit”, es desfoga qui té ben merescut el sobrenom de “Gran Capità”. Ho donà tot pel Mallorca i a canvi només va rebre, ja ho veuen, menyspreu i amargura.

Des de 1975, en què ocorregueren els traumàtics fets que propiciaren la seva partida per la porta falsa del Mallorca, a avui, ha transcorregut quasi un quart de segle. En Bernat Sans ha utilitzat tot aquest temps per refer la seva vida a S’Alqueria Blanca. De Cara a la mar i exercint de mariner en un negoci de barques de pesca amb un soci anomenat Joan Coll Fiol. El seu aspecte és fantàstic. Als cinquanta-nou anys (nascut a Muro el 31 de gener de 1940), té cura d’ell mateix com si encara estigués en actiu com a futbolista. El seu físic segueix essent el d’aquell defensa rugós, decidit, volenterós i fort, que es batia amb qui fos. Els seus marcatges a Ufarte adquiriren el to èpic dels de Pérez García a Kevin Keegan o els de Camacho a Cruyff. Mereixien l’atenció de la crítica especialitzada de l’època.

Sans ha conegut tot en el Mallorca. Arribà al Lluís Sitjar la temporada 1959-60, la de l’ascens històric a Primera divisió. “El Mallorca pagà vint-i-cinc mil pessetes al *Murense* pel meu traspàs, i cent mil a mi per tres temporades. En un principi, junt amb altres jugadors com Pío, Ladaria, Peña, Nieto, Sito i Escandell, vaig jugar en el filial, el Soledat. Després durant uns mesos em cediren al Constància, amb el qual vaig ascendir a Segona divisió. Després la mili em dugué a Ceuta, i allí vaig jugar cedit en el Ceuta, amb el qual també ascendírem a Segona divisió. En el Ceuta vaig tenir per company un jugador que amb el anys es convertiria en un mite: Pirri”, recorda en Sans, que llicenciat el 1962 s’incorporà definitivament al Mallorca per escriure les més fantàstiques pàgines de dedicació i esforç vers uns colors, encara que després no quedés ningú en el club per agrair-li els serveis prestats. “Si pos en una balança les meves vivències en el Mallorca, en l’aspecte positiu hi ha els dos ascensos a Primera divisió que he viscut amb l’entitat, les

temporades 1965-66 i 1969-70”, diu. “Però pesen més les coses negatives. He vist autèntiques barbaritats en el Mallorca, com quan els jugadors no cobràvem i alguns havien de mendicar uns doblers per poder donar de menjar a les seves famílies. Quan vingué com a entrenador un ‘fantasma’ anomenat Manuel de la Torre el caos arribà al màxim, Jo mateix vaig haver d’anar-me’n perquè tenia tres fills per mantenir i amb la barca almenys menjava, cosa que no feia en el Mallorca. Jo, després d’estalviar la fitxa de diversos anys, vaig comprar un pis a Palma. És tot el que he tret del futbol”, afegeix apesarat. En efecte, Manuel de la Torre, amb les seves “excentricitats” tècniques, acabà de ferir de mort un club com el Mallorca que en la temporada 1975-76, en la qual el nostre personatge estrenà de manera efímera un càrrec tècnic, arribà a la més absoluta bancarrota econòmica i a Tercera divisió. En Sans recorda perfectament alguna de les gestes més sonades de qui es proclamava a si mateix com el millor entrenador d’Espanya i no passava de ser un venedor de pintes per a calbs. “S’entestava a dir que en Paco Buyo, que tenia divuit anys quan el fitxà el Mallorca, no valia per al futbol, per això no el convocava quasi mai per als partits. L’al·lot, fart de la situació, va demanar el canvi de residència i se’n va anar al Deportivo de La Corunya, on triomfaria totalment, com més endavant en el Reial Madrid i a la Selecció Espanyola”, conta.

Però això són avatars propis d’un club de l’antiguitat del Mallorca, que unes vegades està millor i unes altres pitjor. Unes a dalt i d’altres a baix. En Bernat Sans Perelló, en les seves setze temporades de permanència a l’entitat, és testimoni de càrrec: arribà quan l’equip estava a Primera divisió i penjà les botes amb un descens a Tercera. Ara ell quasi no va al futbol, però sembla tenir clares les causes del seu gradual desarrelament de l’afecció: “Abans la gent anava a veure més el Mallorca perquè hi havia més jugadors de casa. A la meva època de jugador, en la temporada 1969-70, amb en Forneris d’entrenador, arribàrem a jugar deu mallorquins: Gost, Oliver, Pont, Rosselló, Colom, Cifre, Puig, Parera, Miralles i jo. Ara és tot el contrari: deu argentins i un sol mallorquí”, afegeix.

Quan arribà en Bernat Sans al Mallorca, en la temporada 1959-60, es vivien moments d’eufòria en el Mallorca, que tenia un equipàs que enfilava el repte històric de l’ascens a Primera divisió amb en Jaume Rosselló a la presidència i en Juan Carlos Lorenzo a la banqueta. La plantilla del primer ascens a la categoria dels grans tenia jugadors de la qualitat de Ricard Zamora, Villamón, Bolao, Cobo, Forteza, Currucalé, Mir, Rodríguez II i Antoni Oviedo. Tot un luxe el que es trobà en Sans a la seva arribada al Lluís Sitjar. Quan el deixà, en la temporada 1975-76, l’equip estava a Tercera divisió, en mans d’una gestora i a punt de la desaparició.

El primer gran èxit viscut per en Bernat Sans com a jugador del Mallorca

arribaria la temporada 1964-65, en què es tornà a ascendir a Primera divisió. El president aleshores era el baró de Vidal i a la banqueta alternaren l'ex -valencianista Juan Ramon, cessat a petició dels jugadors, i l'ex -barcelonista César. No seria l'únic ascens a Primera viscut per en Sans, que repetí l'experiència en la temporada 1968-69, amb Juancho Forneris com a entrenador i un ex -campió d'Europa, canari, a les seves files.

4. EL MALLORCA DELS SETANTA. ANYS DIFÍCILS

Els setanta no varen ser precisament uns bons anys per al Mallorca, que havia deixat de ser la referència de l'esport mallorquí en uns temps d'agraïment per a les coses ben fetes, temps per a noves il·lusions. Pep Amengual, que encara no havia guanyat cap títol mundial de Pesca Submarina ja era considerat com el millor esportista de les Balears. Per la seva banda, veient que el Mallorca passava una època de vaques flagues, Jerónimo Petro va ser proclamat president de l'Atlètic Balears, substituint a Genovart. El club de la Via de Cintura volia recuperar les confrontacions directes amb els vermellencs, i aquestes arribarien, en efecte, la temporada 1975-76, però no com havia somiat Petro en la divisió de plata, sinó a Tercera divisió, categoria en la qual tornaria a caure el Mallorca com a conseqüència d'una llarga sèrie d'esdeveniments desafortunats.

3.1 Temporada 1970-71 (2ª Divisió)

Guillem Ginard havia accedit a la presidència del Mallorca el 7 de gener de 1970, estant l'equip en Primera divisió, però tot just un any més tard dimitia Ginard i l'equip lluitava per mantenir-se en Segona divisió. És més: el club estava tocat en la seva línia de flotació econòmica.

No és fàcil dissecar l'ocorregut en la temporada 1970-71. El descens havia motivat que es traspassassin alguns valors com Pere Gost i Pedro Robles, que es varen anar al Celta en canvi de doblers i la cessió al Mallorca de tres jugadors de la categoria de Taberner, Pocholo i Jaime Cano; Felipe Oliver es va anar al Salamanca, Parera al Calvo Sotelo de Puertollano i Luís Costa al Zaragoza, aquest a canvi de doblers i també tres jugadors: Alarcia, Moyà i Quirós. El Mallorca incorporà quatre jugadors del filial, Miralles, Martínez, Roig i Bartolí, i aconseguí la cessió per part de l'Atlético de Madrid del defensa paraguaià Benegas. Però el fitxatge estrella fou el de Chus Pereda.

Plantilla 1970-71:

Porters: Heredia, Alarcia i Calvo.

Defenses: Victoriero, Sans, Taberner, Pons, Benegas, Muñoz i Mariano.

Migcampistes: Jaime Cano, Roig, García Temprano i Miralles.

Davanters: Chus Pereda, Pocholo, Moyà, Quirós, Pérez, Reina, Martínez, Cáceres, Sánchez, Bartolí, Rosselló, Domínguez i Colom.

La directiva havia posat en les mans de Saso una plantilla gairebé

de luxe, una plantilla que seguia capitanejada per Bernat Sans i que sobre el paper havia d'anar sobrada en Segona divisió. A més en una temporada que la Federació Espanyola de Futbol havia anunciat l'ampliació de Primera divisió, passant de setze a devuit clubs, pel que ascendien quatre equips. Els dos primers (Betis i Burgos) per a reemplaçar als dos que descendien (Elche i Zaragoza), i tercer (Deportivo) i quart (Córdoba) beneficiats per l'ampliació.

El Mallorca era favorit per a arribar de nou a l'elit, però el fracàs va coronar la temporada i al final es va classificar en novena posició, amb quaranta punts, a cinc del Córdoba. José Luís Saso, que deu anys endarrere havia substituït a Juan Carlos Lorenzo al capdavant del Mallorca, era reemplaçat per Juan Carlos Forneris el 9 de novembre, però la crisi s'aprofundia amb la marxa del president Ginard el 29 d'abril de 1971. José Fandós, vicepresident primer, que ja havia estat directiu amb Pau Servera, es va fer càrrec del club a contracor. No hi havia candidats. El deute, cada vegada major, impedia que entràs aire fresc, pel que la presidència era cada vegada més un intercanvi de personatges que ja havien passat per ella. Igual que la banqueta, convertit en un *pim pam pum* entre Saso i Forneris, Forneris i Saso.

4.1 Temporada 1971-72 (2ª Divisió)

Però si la temporada 1970-71 havia suposat un important desengany per a la soferta afició mallorquinista, la següent seria pitjor en tots els aspectes. En l'esportiu, perquè l'internacional Ernesto Domínguez, amb trenta anys, anunciava la seva decisió de penjar les botes per a entrar a treballar en un banc i assegurar-se el futur, i perquè la llista de fitxatges, amb el dèficit que s'arrossegava, va ser molt modesta: el porter Vallespir, que procedia de l'Atlètic Balears, els argentins Errandonea i Doval, així com Munné i Teixidó cedits pel Barcelona en compensació del traspàs de l'extrem Pérez, que havia impressionat a l'entrenador blaugrana Rinus Michels en el "Ciutat de Palma" i va demanar la seva incorporació al club barcelonista.

Plantilla 1971-72:

Porters: Heredia, Vallespir i Calvo.

Defenses: Pons, Puig, Taberner, Mariano, Sans, Gerardo i Mayol.

Migcampistes: Reina, Chus Pereda, Jaime Cano, Errandonea, García Temprano i Martínez.

Davanters: Càceres, Roig, Rosselló, Sánchez, Pocholo, Paquito, Dioni, Moyà, Doval, Munné i Teixidó.

La temporada va ser un desastre en tots els sentits. La situació era tan delicada que antics mallorquinistes de pro, com els exjugadors Jaume Turró i Pau Vidal auguraven una volta a les cavernes si no succeïa un miracle. Desgraciadament no es varen equivocar, perquè el Mallorca seguia costa per avall sense que es trobàs més solució que anar canviant els càrrecs de responsabilitat com si fossin cromos. Juan Carlos Forneris va començar en la banqueta una altra vegada, però encara no havien transcorregut tres mesos de campionat quan a mitjan novembre va ser reemplaçat pel brasiler Otto Bumbel, que va ser cessat tres mesos més tard i substituït per José Luís Saso. De la plantilla destacà la presència de Jesús María Pereda, nascut a Medina de Pomar (Burgos), el 15 de juny de 1938, ha estat un dels grans mites del futbol nacional que ha vestit la camiseta del Mallorca. Només Miquel Àngel Nadal pot lluir més llores en el seu historial. Chus Pereda va estudiar a Bilbao i amb devuit anys jugava a Segona divisió amb l'Indauchu. L'any 1957 va fitxar pel Real Madrid, que havia pagat un milió i mig de pessetes pel seu traspàs. Va debutar com a madridista el 20 d'octubre de 1957 en el camp del Jaén (0-2) en Lliga i va guanyar el Campionat d'aquesta temporada, participant en la consecució de la Copa d'Europa amb dos gols en el camp de Nervión al Sevilla.

Precisament –després d'una curta cessió al Valladolid, amb el qual va ascendir a Primera- Chus Pereda va ser traspassat al Sevilla a canvi de doblers i el jugador Pepillo. El 1961 el va fitxar el Barcelona, al qual pertanyeria deu temporades i amb el qual conqueriria la Copa de Fires de 1966 i dues Copes d'Espanya.

Però el seu major èxit, que el converteix en un mite del futbol espanyol, consisteix a haver format part de la Selecció espanyola que va conquerir la Copa d'Europa de Nacions el 1964 en vèncer la Unió Soviètica en la final. Aquest dia Espanya va formar amb Iribar; Rivilla, Olivella, Calleja; Zoco, Fusté; Amancio, Pereda, Marcelino, Luís Suárez i Carlos Lapetra. Chus Pereda va ser quinze vegades internacional absolut.

Del Barcelona Chus Pereda va passar al Sabadell i d'allà al Mallorca, al qual va pertànyer les temporades 1970-71 i 1971-72. Una vegada penjades les botes, el 1975, va ser nomenat seleccionador nacional juvenil i va guanyar el Trofeu de Mònaco i el Campionat del Món de Tunis 1966.

Els constants canvis a la banqueta no era més que un reflex del tràfec de directius. Així Josep Fandós Abad, que treballava de bus professional en el port de Palma, i que havia arribat on havia arribat per pertànyer a la Penya Mallorquinista del Terreny, va deixar la presidència del Mallorca el vuit de juny de 1972 amb l'equip situat en dotzena posició i un important deute econòmic i el va substituir el baró de Vidal, que arribava així per tercera vegada a la presidència del Mallorca, i ho

feia amb sort vària i vitola de salvador...frustrat.

Frustrat perquè en la seva primera aparició al capdavant de l'entitat vermellenca el 1950, amb trenta-sis anys d'edat, la seva gestió no va servir per a pal·liar la fallida del club, amb un deute en aquells dies astronòmic de tres milions de pessetes; després, més tard, quan va repetir entre 1964 i 1965 va situar l'equip a Primera divisió, a força, això sí, d'un fort endeutament. Però a la tercera aniria la vençuda per al pintoresc personatge, el qual, dut per la seva megalomania, va voler canviar l'escut del Mallorca. És l'única cosa que va poder canviar momentàniament, perquè la situació de l'equip i del club seguia sent caòtica.

4.2 Temporada 1972-73 (2ª Divisió)

Algunes coses bones va dur la temporada 1972-73. El fitxatge del “periquito” Sabaté, un mig defensiu que era un model de professionalitat i saber estar en el camp. O l'arribada del sevillista Eloy Matute per a suplir la sensible baixa de Jaime Cano, traspassat a l'Elche. També la novetat de comptar amb un preparador físic, un tal Manuel Delgado Meco, que amb el temps crearia escola. I el *folletín* Chango Díaz, utilitzat per la directiva presidida pel baró de Vidal com a maniobra de distracció.

Amb Chango Díaz ocorria com amb la rondalla del pastor i el llop, que s'anunciava la seva arribada i no venia mai. Un any va tardar des que es va dir que estava fitxat fins que va aparèixer pel Lluís Sitjar el 28 de juliol de 1972. La premsa li va dedicar una rebuda d'autèntica estrella. Va arribar, curiosament, el mateix dia que Pep Amengual aconseguia a Cartagena un altre títol de campió d'Espanya de Pesca Submarina i el mateix dia que Tomás Estela es proclamava en Karls-Krona (Suècia) campió del món de vela en classe optimist.

Chango Díaz va conèixer Mallorca, va respirar el seu aire i es va quedar enlluernat: el sobtat encanteri seria un pacte per a tota la vida, ja que una vegada finalitzat el seu breu pas pel Lluís Sitjar se'n va anar a viure a Sa Pobla.

El punt d'inflexió en la vida de Chango Díaz cal cercar-lo en un dia d'agost de 1971 després d'un partit amistós contra el Liverpool en el Lluís Sitjar. Chango havia de fer el seu debut amb un Real Mallorca que era a Segona divisió i sospirava per un ídol com a revulsiu social. No li varen poder anar millor les coses a l'argentí en el terreny de joc: aquest dia Chango Díaz va fer tres gols i va enlluernar de tal forma els afeccionats vermellencs que aquests varen començar a dir-li sense cap tipus de rubor el “Pelé blanco”.

Però si les coses havien sortit bé en el terreny de joc, no va ser així en els despatxos: a la Segona divisió no s'admetien estrangers i perquè Chango Díaz fitxàs calia colar-lo per la porta dels oriünds, fangar administratiu pel qual es colarien casos tan significatius com el d'aquell

que va arribar a Balaídos i a la pregunta d'on havia nascut el seu avi va dir que “a Celta”, o el del campió del món amb l'Estudiantes de La Plata, Juan Echeopar, que va fitxar pel Granada lluint passaport paraguaià a pesar de ser argentí. A Chango calia fer-li una cosa semblant. El baró de Vidal, que al cap i a la fi havia comprat un títol nobiliari, aviat li va trobar un avi amb arrels a Catalunya. Fals a més no poder, naturalment.

Però mentre arribava el *dribbling* legal federatiu, Chango, al qual a Palma hi deien “El Desitjat”, va haver de regressar al Peñarol de Montevideo. Els seus tres gols al campió anglès, a manera de bestreta, havien començat a teixir una llegenda entorn de la seva persona i se sospirava per la seva ràpida tornada, que es perllongaria per espai d'un any. “Quan jo llegia en els diaris que em deien el Pelé blanc, m'espantava, perquè havia jugat contra *O Rei* i era impossible semblar-se a ell, a més de perjudicar-me la comparança, ja que tots esperaven massa de mi”, confessava anys després.

Però, qui era i d'on venia aquell Chango Díaz que s'havia convertit en un dels fitxatges més sonats fins aleshores de la història del Mallorca? Nascut el 17 d'agost de 1942 a Santiago del Estero, la capital d'una província argentina del mateix nom, va ser inscrit en el registre civil com Luís Alberto Díaz Rebaneira. El menor de sis germans d'una família de classe mitjana en la qual el pare, Román Díaz, era inspector de policia, i la mare, Brígida Rebaneira, infermera cap en l'Hospital Provincial. “Chango” és la paraula amb la qual criden els nens en el nord d'Argentina i el sobrenom li quedaria com si fos una segona pell.

Les seves primeres armes futbolístiques les va fer en l'Atlético Mitre, de la seva ciutat natal, però aviat els tècnics es fixaren en les seves qualitats i el va fitxar el San Lorenzo de Almagro, en principi per al seu equip juvenil. Curiosament seria Juan Carlos Lorenzo, que havia deixat el Mallorca després d'ascendir-lo des de Tercera a Primera divisió, el que faria debutar Chango Díaz en el primer equip del San Lorenzo de Almagro la temporada 1961-62, durant la qual va tenir companys il·lustres en el futbol argentí com Albretch, Rossi i Telch. Una altra curiositat: seria José Luís Saso, substituït de Lorenzo el 1961, el que el faria debutar oficialment amb el Mallorca onze anys després.

Però Chango Díaz no arribaria al Mallorca directament del San Lorenzo de Almagro, sinó després de molts entrebancs per culpa d'una greu lesió de genoll i diverses cessions. Primer a la Unión de Santa Fe, després a l'Oros de Guadalajara (Mèxic) i Peñarol de Montevideo. Amb aquest equip va jugar la Copa d'Amèrica.

El que distingia el Mallorca de començaments dels anys setanta, una dècada tremenda econòmicament i esportivament, era la seva caparrudesca cap a l'error. En l'aspecte tècnic, per exemple, persistia la barata constant en la banqueta entre José Luís Saso i Juan Carlos Forneris. Aquesta temporada 1972-73 la va començar Saso com

entrenador i la va concloure Forneris. Saso va ser cessat en el darrer partit de la primera volta i Forneris al final d'un campionat novament decebedor per al Mallorca, que va acabar en desena posició, la meitat justa de la taula, a molta distància en punts dels tres equips que varen ascendir a Primera divisió i que varen ser Murcia, Elche (amb Tomeu Llompart i Jaime Cano de figures) i Racing de Santander.

Plantilla 1972-73:

Porters: Heredia, Vallespir i Alfonso.

Defenses: Taberner, Mariano, Bernat Sans, García Temprano, Pons, Mayol, Martín i Garau.

Migcampistes: Sabaté, Graciano Martínez, Eloy Matute, Aranda, Marañón, Platas, Niz i Paquito.

Davanters: Bartolí, Doval, Teixidó, Isidoro, Mas, Unzueta, Roig, Cotelo, Aparicio i Chango Díaz.

Nota: Cáceres havia estat traspasat al Deportivo, però no es va aclimatar i mesos més tard va tornar al Mallorca.

4.3 Temporada 1973-74 (2ª Divisió)

Per a la temporada 1973-74, avantsala del desastre total en l'esdevenir del Mallorca, el baró de Vidal va confiar la tasca d'intentar ascendir a l'equip a Primera en un entrenador que mai abans no havia tingut res a veure amb l'onze vermellenc. Era Manuel Martínez Canales, *Manolín*, que havia estat un gran futbolista, primer en l'Athletic Club de Bilbao de la davantera d'or (Iriondo, Venancio, Zarra, Panizo i Gainza), amb el qual seria campió de la Copa d'Espanya el 1950, i després en el Real Madrid, amb el qual seria campió d'Europa el 1956. També va jugar amb el Zaragoza i Recreativo. Manolín va ser una vegada internacional absolut, contra l'Argentina, a Buenos Aires, el 5 de juliol de 1953.

Com a entrenador, Manolín havia triomfat a l'Orense, al qual havia fet pujar a Segona divisió, circumstància que va influir en la decisió del baró de Vidal de contractar-lo per al Mallorca. Però el Mallorca, a pesar que seguia tenint en les seves files jugadors tan carismàtics com Bernat Sans i al propi Chango Díaz, s'afeblia més que reforçar-se. El club necessitava doblers i traspasava sempre que podia, per la qual cosa Cáceres se'n va anar al Lleida, Sabaté al Betis i Eloy Matute al Cádiz CF, alhora que els fitxatges no varen respondre a les expectatives, especialment els realitzats en Sudamèrica. En compensació pel traspàs de Sabaté el Betis va cedir al porter Campos i al defensa Frigols; de l'Olimpia de Paraguai varen arribar Giménez i Cuiñas; de l'Olimpia de

Tegucigalpa (Hondures), Urquía i Bran; del Deportivo Ilicitano de Buenos Aires ho va fer un tal Blanco. La resta eren jugadors encara per fer com Alfonso (Poblense), Izaguirre (Arenas de Getxo), Vicens (Soledad), Polo (Eivissa), Iribarren (Real Madrid), Cortés (Barcelona) i Tinín (Logroñés).

Plantilla 1973-74:

Porters: Heredia, Alfonso, Campos i Izaguirre.

Defenses: Sans, Frigols, Cuiñas, Mariano, Pons, Taberner, Martín i Garau.

Migcampistes: Niz, Vicens, Martínez, Cortés, Platas i Blanco.

Davanters: Giménez, Urquía, Bran, Doval, Chango Díaz, Polo, Iribarren, Tinín i Bartolí.

Al final es va quedar en onzena posició, però l'horitzó no era gens esperançador. El Mallorca es trobava tenallat per un deute econòmic cada vegada major. Aquell any fou el del comiat de Bernat Sans, el “Gran Capità”, prototip de futbolista de club, carismàtic i lliurat, no mereixia un final esportiu com el que va tenir. Però el Mallorca dels darrers espertenechs del baró de Vidal com a president i la poca afotunada gestió com a mandatari d'Antoni Seguí no estava per a èpiques, per aquest motiu un jugador com Bernat Sans, que mereixia com a cap un sortir de nou a becoll per la porta principal del Lluís Sitjar, va haver d'anar-se'n per la porta de darrere després de setze temporades de permanència en el club vermellenc.

Bernat Sans és, per tant, la referència de distintes èpoques en la llarga, i de vegades turbulenta, vida del Mallorca. Quan va arribar, en la temporada 1959-60, es vivien moments d'eufòria en el club vermellenc, que tenia un equipàs que enfilava el repte històric del primer ascens a Primera divisió amb Jaume Rosselló en la presidència i Juan Carlos Lorenzo en la banqueta. La plantilla, aleshores, era de luxe, amb jugadors de la qualitat de Ricardo Zamora, Guillamón, Bolao, Forteza, Currucalé, Mir i Antonio Oviedo. Tot un aparador d'estrelles el qual es va trobar Bernat Sans a la seva arribada al Lluís Sitjar. Quan se'n va anar, al final de la temporada 1974-75, l'equip estava a Tercera divisió, en mans d'una gestora i gairebé a punt de la desaparició. Enmig d'aquesta voràgine de sensacions oposades, quedava el record de dos ascensos a Primera divisió i el plaer d'haver estat el capità del Mallorca durant la temporada 1969-70.

Bernat Sans Perelló, nascut a Muro el 31 de gener de 1940, mereix un racó preponderant en la història del Mallorca, que per a fer-se amb els seus serveis va pagar vint-i-cinc mil pessetes al Murense pel seu traspàs i cent mil pessetes al jugador per tres temporades. Al principi, juntament amb altres jugadors que prometien, els casos de Luís Ladaria, el menorquí Pío, Peña, Nieto, Sito i Escandell, Juan Carlos Lorenzo el va enviar al Soledad, que era el filial del Mallorca, i després durant uns mesos el varen cedir al Constància, amb el qual va ascendir a Segona divisió. El servei militar el va dur a Ceuta, on va jugar cedit. Llavors el Ceuta tenia en el porter mallorquí Febrer a una de les seves figures, amb el qual també ascendiria a Segona divisió. El juny de 1962 es va incorporar definitivament al Mallorca per a escriure les més belles pàgines de dedicació i lliurament a uns colors, encara que al final no quedés ningú en el club per a agrair-li els serveis prestats. Tots els seus dirigents havien fuit, morts de por, davant el caos que deixaven endarrere. Potser per això en el record de Bernat Sans pesen més les coses negatives. “He vist veritables barbaritats en el Mallorca, com quan els jugadors no cobràvem i alguns havien de mendicar uns doblers per donar per a menjar a les seves famílies”, contava en una entrevista retrospectiva Bernat Sans. “Quan va venir com entrenador un fantasma anomenat Manuel de la Torre el caos va arribar al màxim. Jo mateix vaig haver d'anar-me'n perquè tenia tres fills que mantenir i amb la barca almenys menjava, cosa que no feia en el Mallorca. Jo, després d'estalviar la fitxa de diversos anys, vaig comprar un pis a Palma. És tot el que li he tret, al futbol”, afegia.

4.4 Temporada 1974-75, descens a Tercera

Només per la traumàtica marxa de Bernat Sans podria ser titllada de nefasta la temporada 1974-75, de no haver estat que al final de la qual el Mallorca retornava a Tercera divisió i a la foscor. A mitjan setembre el baró de Vidal li confessava al periodista Llorenç Ripoll que estava cansat, que tenia molts problemes econòmics en el Mallorca i que li cercàs un substitut.

No ho tenia fàcil Llorenç Ripoll perquè ningú volia fer-se càrrec de la presidència d'una entitat que estava en fallida. Només un empresari jove anomenat Antoni Seguí Gomila, que acabava d'iniciar la construcció de la urbanització de Son Ferrer, va accedir a provar sort. A Antoni Seguí el mallorquinisme li venia dels seus temps de conserge de nit a l'hotel Terreno Campomar, on es concentrava el Mallorca i el tracte directe amb els jugadors li havia despertat la seva afició pel futbol vermellenc.

Quan Ripoll li va insinuar la possibilitat de ser president del Mallorca, Antoni Seguí, convertit ja en un important empresari de la construcció, no ho va dubtar ni un moment i es va llançar a l'aventura de

cap fent-se càrrec del deute que el club tenia amb el baró de Vidal, que era l'eufemisme utilitzat per a “comprar” la presidència. Ho va fer, això sí, desaconsellat pel seu propi advocat, Antoni Bennàsar, un home molt conegut en el món del futbol perquè com a president havia ascendit al Constància a Segona divisió.

Però havia estat el baró de Vidal el que havia planificat la temporada: Antoni Seguí no va fer més que agafar el vaixell en plena tempesta. El president va mantenir a César Rodríguez en el lloc d'entrenador, i entre els dos varen manejar les altes i les baixes. Se'n varen anar Blanco, Cuiñas, Alfonso i Bran, i varen arribar procedents del Betis Chicharro, Macario i Nebot; Miguel Matamoros, de l'Olimpia de Tegucigalpa (Hondures); Mansilla, del Córdoba; Almagro, de l'Elche, i es repescaren els cedits Aparicio i Bartolí. També es va fitxar al juvenil Sahuquillo.

Plantilla 1974-75:

Porters: Heredia, Campos i Chicharro.

Defenses: Sans, Martín, Mariano, Frigols, Sahuquillo, Matamoros i Taberner.

Migcampistes: Niz, Almagro, Cladera, Urruchurtu, Ricardo Martínez i Platas.

Davanters: Macario, Nebot, Mansilla, Aparicio, Bartolí, Tinín, Urquía i Giménez.

Antoni Seguí es trobà amb un Mallorca enfonsat econòmicament, sense comprovants de pagaments i cobraments perquè un misteriós lladre, mai descobert, havia “netejat” prèviament les oficines del club i l'equip a la deriva, així que la seva primera determinació va ser cercar un entrenador amb garanties per a reemplaçar a César. Per això acudeix al Real Madrid i el gerent, Antonio Calderón, li aconsella el fitxatge de Manuel Sanchis, un exjugador madridista que vuit anys enrere havia estat campió d'Europa i iniciava la seva carrera d'entrenador.

Seguí i Sanchis es varen reunir per esmorzar en un restaurant situat en els voltants de la Plaça Major de Madrid i el tècnic va fixar les seves condicions: milió i mig de pessetes per a ell i el preparador físic, i un altre milió i mig de pessetes per a cinc jugadors aleshores del filial, que eren Camacho, Escribano, Zambrano, Vitoria i Sánchez Barrios, amb tot just denou anys d'edat. Una operació rodona per un total de tres milions de pessetes. Antoni Seguí va quedar a contestar, però no ho va fer, i en lloc d'un entrenador i uns reforços de la pedrera blanca va preferir substituir a César per Hugo Villamide. Segurament d'haver pres l'opció que li va proposar el Real Madrid l'equip s'hauria anat cap amunt, potser a Primera disparat, però va adoptar la decisió equivocada, per estalviar-se

unes pessetes, i ho va pagar amb el descens cap a Tercera i el descrèdit, ja que si a César li havia substituït Hugo Villamide, a aquest li va reemplaçar Manuel de la Torre, que va dirigir l'equip només tres setmanes per no disposar encara del títol d'entrenador i va acabar la temporada un desconegut anomenat Alfredo Vera. Els jugadors varen acabar trastocats dels nervis amb tant canvi a la banqueta... i enfonsats.

Una vegada consumat el descens Antoni Seguí va convocar una Assemblea en la qual va donar a conèixer el deute real del club: quaranta-quatre milions de pessetes.

4.5 Temporada 1975-76 (3ª Divisió)

Manuel de la Torre era capaç de vendre una pinta a un calb. Arreglats els seus problemes burocràtics amb la Federació, va convèncer Antoni Seguí perquè li confiàs el projecte de retornar el Mallorca a la divisió de plata del futbol espanyol. De la Torre s'escalfava la boca dient que no el motivaven els *derbies* domèstics contra el Constància i l'Atlètic Balears, i això agradava a una afició que es deixava engalipar a pesar de tant desencantament esportiu, agreujat per la prohibició que pesava sobre el club de poder fitxar professionals mentre mantingués deutes amb alguns d'ells, com era el cas amb Chicharro, Martín, Macario, Tinín i Campos.

Circumstància que no preocupava a De la Torre, que va incorporar per a la temporada 1975-76 a jugadors poc coneguts i amb etiqueta d'afezionats com Alfonso, Solano i Torilo, procedents de l'Eivissa; Garau, de l'Atlètic Balears; Carri, del filial Santa Catalina, Leflet, del Poblense, i dos xavals de divuit anys que amb el temps arribarien per triomfar en Primera divisió: Pep Bonet, del La Salle, i Paco Buyo, un gallec de Betanzos recomanat pel seu paisà i exmallorquinista Amador.

Dels històrics se n'havien anat Bernat Sans i el porter Heredia, que va fitxar pel Melilla, mentre que Taberner havia tornat a l'Atlètic Balears. Però continuaven puntals com els defenses Mariano, Matamoros i Platas, o el centrecampista Nebot.

Plantilla 1975-76:

Porters: Alfonso, Arregui i Buyo.

Defenses: Alarcón, Mariano, Matamoros, Sahuquillo, Platas, Carri, Marcos, Fernández, Bermejo i Garau.

Migcampistes: Solano, Pep Bonet i Leflet.

Davanters: Nebot, Bartolí, Mansilla, Filipo, Torilo i Giménez.

La Tercera divisió en aquella època era una categoria molt dura. No seria un passeig, com assegurava alegrement De la Torre abans del

seu inici. És més: en el primer partit, jugat a l'Estadi Balear, va guanyar l'Atlètic Balears (3-1), entrenat per un extècnic mallorquinista anomenat Vicente Sasot i amb jugadors de la categoria del ja citat Taberner, Gabriel Bordoy o Meñico.

A poc a poc Manuel de la Torre va anar decebent a tots. Als afeccionats, perquè els havia fet creure coses que després no varen succeir, ja que al final el Mallorca va quedar a la meitat de la taula, només un punt per sobre del Constància, entrenat també per l'exmallorquinista Satur Grech, i amb jugadors que havien defensat el Mallorca en Primera divisió com el porter Gost i el defensa Puig, o havien estat en la màxima categoria, com Juan Bezares, i quatre punts per sobre de l'At. Balears. Una cosa que no va contentar l'afició mallorquinista, que va començar a desertar en massa.

Però on va arribar De la Torre el rínxol de la demagògia seria en el tracte amb el molt jove encara porter Paco Buyo, al qual va postergar no sense abans recomanar-li públicament que es cercàs un altre ofici “perquè per al futbol -paraules textuais- no servia”. Paco Buyo, que sobrevivia a Palma gràcies a la generositat d'Amador, que li donava per a menjar en la Casa Gallega, va arribar a ser figura de primera magnitud en el Real Madrid i va debutar amb la selecció espanyola absoluta el 21 de desembre de 1983 en el cèlebre Espanya, 12; Malta, 1 disputat a Sevilla.

Paco Buyo va viure una odisses en el Mallorca per culpa d'un “il·luminat”. Com era juvenil un canvi de residència li va solucionar el futur: es va anar al Deportivo de la Coruña, després al Huesca, Sevilla i finalment Real Madrid.

El Mallorca havia tocat fons aquella temporada 1975-76. El 13 de desembre, en vespres de la visita del Girona, un dels *gallitos* del Grup català-valencià-balear de Tercera divisió, els jugadors del Mallorca acordaren el primer *plante* reivindicant el cobrament de les mensualitats que se'ls devia. La plantilla estava desesperada i alguns jugadors, fins i tot, no tenien ni per a plantar cara a la manutenció de la família. Antoni Seguí, que seguia capejant tempestes des de la presidència, es va espantar i va arreglar com va poder les necessitats més peremptòries dels integrants de l'equip.

El 8 de maig de 1976 Antoni Seguí dimitia de president i un grup presidit per un tal Gómez Artero anuncia que es farà càrrec del club, però en no poder pagar els jugadors llança la tovallola als dos dies. L'ambient és irrespirable i el 26 de maig dimiteixen els dos únics directius que quedaven en l'entitat, José Jiménez, que s'havia autonomenat president accidental, i Francisco Rotger. El Mallorca queda en mans d'una Gestora, el president de la qual és Joan Ferrer i José Buades Costa, el vicepresident.

Paral·lelament als problemes de trobar qui volgués fer-se càrrec del club, que arrossegava un important deute econòmic, la part esportiva

anava, també, com més va pitjor, amb un episodi que va fer que el Mallorca sortís en els papers de tot el país, i no precisament en l'aspecte positiu. La cosa va succeir així: s'havia de disputar el penúltim partit del campionat, en el Luís Sitjar, contra el Mestalla, filial del València, que necessitava guanyar per a intentar eludir el descens, cosa que finalment no aconseguiria a pesar del seu triomf a Palma. A José Ramos Costa, president del València, no se li va ocórrer altra cosa que oferir mig milió de pessetes als jugadors del Mallorca per deixar-se guanyar, però aquests, en una demostració de professionalitat a pesar de la seva desesperada situació, varen rebutjar l'oferta. Com que va guanyar el Mestalla, de València varen lliurar de totes maneres el doblers promesos i l'encarregat de recollir-los, que prèviament havia avisat a la Premsa i a la policia perquè se sabés que el Mallorca res tenia a veure amb això, va ser l'entrenador, Manuel de la Torre. La recollida del maletí, en el Bar Cristal, de Palma, va ser la fotografia de l'any en el futbol espanyol d'aleshores, i encara que havia quedat clar que res rar havia passat a nivell esportiu en aquell desgraciat Mallorca-Mestalla, l'escàndol mediàtic estava servit. El mig milió de pessetes, del que ningú va voler fer-se responsable, va anar a parar a la beneficència. Per als jugadors del Mallorca, com a prova irrefutable de la seva honestedat professional, ni una pesseta. Ni de fora, ni de dintre, ja que duïen diversos mesos sense cobrar i per a alguns la situació era extrema. El davanter paraguaià Giménez, lesionat, no tenia doblers ni per a pagar-se un bitllet de tornada al seu país. El Mallorca no pagava ni el llum, i no és un símil, perquè a finals de maig per falta de pagament es va tallar l'electricitat i el telèfon en la seu del club.

Mentrestant, en el mallorquinisme, cada vegada més residual, s'aixecaven veus perquè Miquel Contestí Cardell, que ja havia estat secretari en la directiva presidida per Pau Servera el 1968, es fes càrrec del club. Però Contestí, destinat a fer grans coses en la història de l'entitat, no veia arribada encara la seva hora d'agafar les regnes i intentar redreçar el rumb de l'entitat.

En el seu lloc, el 26 de juny de 1976, Guillem Ginard tornava a la presidència, aquesta vegada de la Junta Gestora, i la seva primera decisió va ser prescindir de Manuel de la Torre i dur en el seu lloc, com tècnic, a un home que ja havia estat jugador del Mallorca, i que en el seu moment va ser traspassat al Zaragoza: Luís Costa.

4.6 Temporada 1976-77, ascens a la nova 2^a B

La temporada 1976-77 era la darrera que en Tercera divisió hi hauria quatre grans grups nacionals, conformatos per proximitat geogràfica, perquè, igual que es feia a Anglaterra, la Federació Espanyola de Futbol va decidir crear una nova categoria: la Segona

divisió B, relegant amb això a la fins aleshores fortíssima Tercera divisió a un simple torneig regional.

Les regles estaven clares: ascendirien a Segona divisió A els quatre campions de Tercera divisió, mentre que del segon al desè classificat de cada grup passaven a Segona divisió B. Només valia, per tant, acabar el primer i en aquesta missió es varen posar-hi totes les seves forces Guillem Ginard i Luís Costa, que varen recuperar per a la porteria a Heredia, que s'havia anat al Melilla, i mantenia l'armadura amb futbolistes de molta vàlua i dedicació com Sahuquillo, Mariano, Matamoros, Gallardo, que havia vingut del Màlaga, Meñico, fitxat de l'Atlètic Balears, Nebot, Francisco Rodríguez, procedent del Tarrassa i un jove Pep Bonet amb qualitat suficient com per a tirar-se l'equip a l'esquena a pesar dels seus devuit anys d'edat. Tots ells, que venien d'una situació veritablement caòtica, i els nouvinguts, varen donar en tot moment una autèntica lliçó de professionalitat, encara que en ocasions puntuals s'arribava a situacions límit, com en el descans del Mallorca-Olímpic de Xàtiva, que els jugadors vermellencs amenzaron amb no sortir a jugar el segon temps si no se'ls donava la recaptació del partit. La situació era tan desesperant i desesperada, tan dramàtica, que aquells futbolistes que podien convidaven els companys més necessitats a les seves cases perquè mengessin calent. Fins i tot l'internacional hondureny Miguel Ángel Matamoros va perdre uns terrenys que havia adquirit a Tegucigalpa en no poder plantar cara a la hipoteca.

Plantilla 1976-77:

Porters: Heredia, Alfonso i Alex.

Defenses: Sahuquillo, Matamoros, Mariano, Herrera, Jaume i Bermejo.

Migcampistes: Pep Bonet, Macario, Gallardo, Rodríguez, Meñico, Chiva i Garau. Davaners: Bartolí, Manolín, Vicens, Aparicio i Carreras.

Juntament amb el Mallorca, també At. Balears, Constància i Poblense, a més de l'Eivissa, varen participar en un campionat que va ser dur i competitiu fins al final. Per al Mallorca, que es va mantenir líder gairebé tota la temporada, l'èxit final passava per aconseguir almenys un empat en el camp de l'Atlètic Balears i Constància, i no obstant això es varen perdre ambdós partits, el que unit a la derrota en el darrer partit (1-0) en el camp del Nàstic de Tarragona, que tenia en l'exmallorquinista Pedro Robles a la seva principal figura, deixaren el conjunt vermellenc amb la mel als llavis. O almenys amb el sabor amarg de l'ascens a Segona divisió B, que és amb el que varen haver de conformar-se'n.

4.7 Temporada 1977-78 (2ª Divisió B)

El que faltava. L'angolès Jorge Mendoza, que com bon testimoni de Jehovà que era s'havia cregut que el 1976 s'acabava el món, va vendre la fàbrica de sabó que posseïa a Madrid. Quan va veure que el món seguia rodant, i la pilota de futbol també, es va enrecordar d'un vell deute de mig milió de pessetes que el Mallorca mantenia amb ell i va interposar davant la Magistratura de Treball una demanda formal contra el club. Així el Mallorca viuria el seu particular "23-F", ja que va ser el 23 de febrer de 1977 quan el magistrat jutge Miquel Suau Rosselló anunciava mitjançant edicte la subhasta dels drets de traspàs dels jugadors del Mallorca. La intercessió del president de la Federació Espanyola de Futbol, el català Pau Porta, va parar el cop i el Mallorca no va ser subhastat com si fos el camió del peix. Però el mal estava fet.

Plantilla 1977-78:

Porters: Heredia, Vargas, Sánches, Gigante

Defenses: Piu, Herrera, Jaume, Sahuquillo, Manzanares, Ortega, Mut, Calero

Migcampistes: Bermejo, Pep Bonet, Meñico, Alba, Rodríguez, Pepín, Gongui

Davanters: Nebot, Aparicio, Forcadell, Alzamora, Doval, Riutort, Quini

Guillem Ginard, al capdavant de la Gestora, havia de fer autèntics exercicis de funambulisme econòmic. Ningú s'explicava com podia convèncer d'ajornar els pagaments a una plantilla desesperada per cobrar, però ho aconseguia. Fins que a mitjan novembre de 1977, sens dubte l'any més nefast del Mallorca des de la seva fundació, la plantilla, farta de les promeses incomplides del seu president, protagonitzava el primer tancament en la història del futbol espanyol.

Un altre escàndol a nivell nacional que Ginard engrandiria en cridar al seu despatx els dos capitans, Bartolí i Nebot, i convèncer-los perquè la plantilla abandonàs el tancament signant uns talons que quan els jugadors anaren a cobrar...No hi havia fons!. La Federació Balear de Futbol, presidida per l'industrial Joan Seguí Florit, va voler cessar a Guillem Ginard, però al final no es va fer davant la impossibilitat de trobar algú que volgués substituir-lo.

La signatura de talons sense fons va motivar el segon tancament de la plantilla, el 24 de novembre, tancament aixecat pels propis jugadors per a complir el seu compromís d'Ontinyent, on a un mal resultat (3-0) s'hi varen afegir les burles del públic llançant monedes als jugadors del Mallorca.

L'1 de desembre Ginard apartà de l'equip a Sánchez Alexanco,

l'entrenador que s'havia solidaritzat amb els jugadors, i el reemplaçà un home de la casa, Juan Carlos Forneris, que en aquesta oportunitat no va poder exercir de bomber. El Mallorca estava en la boca mateixa de l'infern. Va quedar 18è i baixà a Tercera divisió.

5. MIQUEL CONTESTÍ (1978-1992)

–Quan jo em vaig fer càrrec de la presidència del Mallorca, a l'agost de 1978, el club estava pràcticament desaparegut. No havia res: ni jugadors, ni llibres de comptabilitat, ni empleats, ni llum, ni telèfon...

Miquel Contestí Cardell, el president que mes temporades (tretze) ha estat al capdavant del Reial Mallorca, qui va posar el llistó de l'equip pels núvols (quarts en la Lliga 1988-89 i finalista de Copa el 1991), encara sent escalfreds quan recorda el panorama que es va trobar a l'arribar a les oficines del club degà del futbol balear. El mes peremptori: un telegrama sobre la taula pel qual la Real Federació Espanyola de Futbol li comunicava que no s'acceptaven fitxes professionals mentre es degués doblers a jugadors que ja havien causat baixa.

Contestí, no obstant això, és un home fort. Un home amb recursos. Es va envoltar d'un grup de directius eficaç, entre els quals destacaven Josep Buades Costa, Antoni Ballester Moragues, Guillem Oliver, Jordi Roselló, Rafael Torres, José María Lafuente i Antoni Company Mayol, es va anar amb el seu "llaut" amb Pablo Porta, prèvia mediació i acompanyament d'en Miquel Vidal –un dels autors d'aquest llibre- i després d'una jornada de pesca amb els campions del món Pep Amengual i Joan Ballester, així com una bona paella en el Cap Blanc, va aconseguir el que pretenia: un préstec federatiu de tretze milions de pessetes per a netejar el passat i començar el futur de zero. Un préstec a Miquel Contestí persona, no al club, sabedor Pablo Porta que anava a complir religiosament amb tot l'acordat. Era el 20 de juliol de 1978.

–Sempre ho cont perquè és una anècdota elevada a categoria. El primer partit del Mallorca "ressuscitat" va anar a Lloseta. vàrem Anar en un camió mig desfet i amb els cinc jugadors -Calero, Pou, Alzamora, Nebot i Pep Jaume- que disposàvem. Abans vàrem fer una volta per Palma per a convidar a qualsevol soldat que trobàvem perquè s'unís al grup. Fins i tot un porter de Santa Margalida que havíem convidat, Jeroni, va arribar tard, va jugar el segon temps i al final no va voler fitxar. Un malson.

Creditors desconeguts acudien tots els dies a les oficines del club a reclamar factures els comprovants de les quals no apareixien. Futbolistes que els seus clubs els volien cedir es negaven a venir al Mallorca de por de no cobrar. El Mallorca estava totalment desprestigiada i ningú volia doblers si no era al comptat.

–La nostra batalla mes immediata era retornar el prestigi al club i a l'equip. Varem començar en Tercera divisió amb un equip de soldats i cedits i ara que veig les coses des de la distància m'adono que ni jo quan era president, ni ningú posteriorment, ha fet justícia a una sèrie de persones que es varen deixar la pell pel mallorca, que varen fer de forma totalment desinteressada grans favors a l'entitat. Per exemple el Mallorca

li deu molt a Enrique Agustí, l'únic, ho repeteixo més alt, l'únic entrenador que ha dirigit gratis al Mallorca i això que venia a entrenar tots els dies des de Manacor. Quan per qüestions esportives vaig haver de cessar-li simplement em va dir: “No et preocupis, agafaré les alpargatitas i tornaré a casa tan tranquil”. Podia dur-se les alpargatas perquè eren seves.

El Reial Mallorca en el primer any de mandat de Contestí va debutar en Tercera divisió el 3 de setembre de 1978 a Albacete, compost pràcticament sol amb juvenils o amb jugadors mallorquins. L'únic forà era el defensa Verdiell, cedit per l'Espanyol mentre feia el servei militar a Palma. Varen jugar i varen perdre (1-0) aquest partit, primer de l'etapa Contestí, el porter Miquel Juan; els defenses Verdiell, Pou, Calero i Pep Jaume, els migcampistes Mut, Víctor Alzamora, Sebastià Bauzá “Bussi” i Graciano Martínez, i els davanters Luis i Campoy.

La temporada 1978-79 no va ser bona esportivament parlant, però Miquel Contestí, que sempre se les ha sabut totes, va pensar en Pere Colombás, president de la Penya Raval, perquè animés a altres aficionats a crear penyes i mobilitzar així a una afició que s'havia acostumat a viure d'esquena a l'equip.

La temporada 1979-80 ja va ser millor en tots els aspectes. El Mallorca va guanyar disset partits consecutius amb el ex jugador Antonio Oviedo en la banqueta, va ascendir a Segona divisió “B” i el nou president va poder comprovar que on abans havia teranyines la caixa ja tenia doblers per a afrontar nous reptes esportius. El Mallorca tenia de nou prestigi. Tothom es refiava de Contestí.

El segon miracle de Contestí en la presidència i d'Antonio Oviedo en la banqueta es consumaria en la temporada 1980-1981 a l'ascendir a Segona divisió A. Ens ho conta amb aquestes paraules:

–Començàvem a veure la llum al final del túnel. Vàrem començar a fitxar estrangers, crec recordar que el iugoslau Kustudic va ser el primer sent jo president. Després en la temporada 1982-83 vàrem fitxar a gent com Sabido (Real Madrid), Zuviría (Barcelona), López (Betis), vàrem pujar del juvenil a Higuera i vàrem aconseguir el primer ascens a Primera divisió dels tres que jo he viscut com president. Després la final de Copa per primera vegada en la història del Mallorca. Moltes emocions viscudes en tretze anys però em vaig marxar perquè ja no podia aguantar més. De 1978 a 1991 van moltes hores que vaig dedicar al Mallorca sempre de forma desinteressada.

Miquel Contestí va llaurar la seva fama de persona seriosa i capacitada a través de la presidència del Mallorca, però el que pocs saben és que abans de salvar, sanear i prestigiar al primer club de l'arxipèlag va tenir un passat de nin prodigi. Nascut en S´Arenal a cent metres escassos del Torrent dels Jueus, que fa la divisió històrica entre els termes municipals de Palma i Lluçmajor, els seus pares posseïen una fàbrica de

pimentó on es treballava una mica com en l'hostalera, tres mesos d'infern i nou d'hivern. El pimentó es preparava per a l'època de la matança. Es recol·lectava a l'agost, s'assecava al setembre i es triturava a l'octubre. Miquel, fill únic d'aquell matrimoni format per Antoni Contestí Gamundí i Magdalena Cardell Vidal, té una visió agredolça del que era i del que s'ha convertit s'Arenal:

–*S'Arenal quan jo era nin era una delícia, el que passa que no ho sabíem valorar.* Havia molt poques cases i la gent estava bé avinguda. Ara és una pasterada important d'habitants, que no m'atreviria a enumerar, però varem formar tot menys un poble. És una espècie de torre de Babel que lògicament no m'agrada, encara que jo viui en la mateixa casa que vaig néixer i m'agradi o no he d'aguantar-me. Sóc tradicionalista.

Miquel Contestí, en efecte, viu on va néixer, en una espècie d'oasi dintre de la immensitat de ciment que li envolta. Una casa amb pou, amb pati, amb arbres. Un tros de naturalesa i de passat envoltat d'hotels.

–*Vaig anar al col·legi de monges fins els set anys, que vaig començar a estudiar piano.* Tenia un professor particular anomenat Joan Moranta, qui per cert va morir poc temps després que jo acabés la carrera. Anava a examinar-me al Conservatori de Música de València. Als 13 anys ja era professor de piano. Vaig ser una espècie de nin prodigi i no m'alegro d'haver-lo estat, encara que sempre he procurat fer les coses bé.

Paral·lelament als estudis de piano, va cursar el batxillerat en el Col·legi Sant Francesc de Palma.

–*Era horrible.* No tenia diumenges ni festius per a mi, perquè a més del batxillerat li dedicava set hores diàries al piano. El P. Caldentey, director del col·legi dels franciscans, un home que anava cinquanta anys avançat al seu temps, em feia donar concerts representant al col·legi. Fins que un dia vaig dir basta. vaig Pensar que un veritable artista del que sigui és un esclau i vaig entendre que sent un concertista de primera línia perdia independència. Així que ho vaig deixar. AL meu m'agrada donar el que sigui, però que no m'exigeixin

Miquel Contestí va deixar de tocar el piano per als altres. Va cancel·lar un concert que tenia programat a París (França) i com necessitava guanyar doblers es va posar a treballar de gestor. Com necessitava, a més de doblers, independència, es va independitzar al poc temps i va començar a volar pel seu compte.

Així segueix: lliure com el vent. Fins i tot lliure dels lligaments que li varen donar la glòria: la presidència del Mallorca, de la qual ha estat juntament amb Lluís Sitjar, Jaume Roselló, el president del primer ascens a Primera, Bartomeu Beltran, el president que va dur l'equip a una competició europea, i Mateu Alemany, el primer president professional, el seu millor exponent. Solo és esclau d'una cosa: el seu amor pels colors

mallorquinistes no li permeten viure en pau.

Nascut a s'Arenal de Lluçmajor l'1 de juliol de 1933, Miquel Contestí va arribar a la presidència del Mallorca amb quaranta-cinc anys d'edat i va deixar el càrrec amb cinquanta-vuit. Però molt abans, de la mà de Guillem Ginard, ja havia donat mostres del seu mallorquinisme en acceptar el 1966 el lloc de Comptador en la Junta Directiva presidida per José Barona Alcalá. Després el 1968 va ser secretari a la directiva presidida per Pau Servera i es va marxar pel desacord amb el fitxatge de Camps, un extrem de l'Espanyol al que una greu lesió li va impedir continuar a Sarrià.

Deu anys després hi va tornar. El 9 de juliol de 1978 va dimitir Miquel Cardell, un empleat de banca amb grans idees però pocs recursos per a dur-les a la pràctica, i el 30 d'agost Miquel Contestí va ser proclamat president en una Assemblea a la que només varen assistir vint-i-set socis. Tots ells, grans mallorquinistes. Allà va prometre una administració del club fèrria, clara i transparent. Tan convincent es va mostrar que un creditor anomenat Antoni Gomis Gayà, propietari de l'Hotel Abelux, on es concentrava el Mallorca, que havia acudit a l'Assemblea per a reclamar l'important deute que es mantenia amb ell, es va oferir per a allotjar de franc a l'equip. Antoni Gomis no només seria des d'aleshores un dels bons mallorquinistes de cor que hagin existit mai, sinó que fins la seva mort va ser un fidel directiu del Mallorca amb Miquel Contestí de president.

5.1 Temporada 1978-79 (3ª Divisió)

Contestí es va trobar amb tan només cinc jugadors inscrits – Calero, Pep Jaume, Pou, Nebot i Alzamora- i la prohibició de fitxar professionals. Cedits per altres clubs si podia tenir, pel que el Betis va cedir a Javier i Selu, l'Espanyol a Verdiell i es va fitxar a Rubio (Moscardó), Aizpurúa (Sanse), Polo (Castilla), Juanjo (Erandio), el alaroner Rosselló va tornar de la seva aventura en el juvenil del Real Madrid, Hilario (Tolosa), Ceca (Getafe), Luís i Graciano Martínez (Murense), Parera (Toledo) i Campoy, Miquel Juan, Núñez i Braulio, ascendits del filial. Enrique Agustí, que havia jugat a Primera divisió amb l'Espanyol, que després va venir al Manacor per a integrar una davantera fantàstica amb Pocoví, Fluxà, Monroig i Torrella, i al Mallorca la temporada 1952-53, va ser el primer entrenador, substituït molt aviat per Juan Carlos Forneris, reemplaçat també abans de finalitzar la temporada per Andreu Quetglas.

L'arribada de Miquel Contestí a la presidència havia produït l'efecte d'un bàlsam. De cop i volta el club va deixar d'estar en la picota nacional i l'equip anava adquirint la consistència que molt aviat li duria a l'enlairament. Pot dir-se que Contestí va arribar, hi va veure, va vèncer i

va convèncer. Havia agafat una entitat desapareguda en combat, li va donar vitamines, va aplicar el compteaquell d'allò tens, tant pots gastar-te, i la jugada li sortiria rodona.

Clar que a Contestí li va ajudar en la seva empresa un nucli de mallorquinistes de debò, d'aquests mallorquinistes de cor, dels quals tants exemples s'havien donat en el passat, i entre els quals cap destacar en aquesta etapa inicial de l'era Contestí a Josep Buades, Pedro Mauri, Antoni Company, Antoni Gomis, José María Lafuente, Miquel Miralles, Guillem Oliver, Joan Ferrer, Antoni Caldentey, José Luís Muñoz, Pere Colombás i Joan Riutort.

I si l'arribada a la presidència de Miquel Contestí va resultar providencial, també seria providencial l'arribada a la banqueta d'Antonio Oviedo Saldaña, al que caldria fer justícia nomenant-lo, per les especials circumstàncies per les quals travessava el Mallorca, potser com el millor tècnic en la història de l'entitat. Va agafar a l'equip en un dels seus moments més baixos i va saber galvanitzar-lo fins el punt que d'una tacada es va ascendir de Tercera a Segona divisió B i de Segona divisió B a Segona divisió A.

Plantilla 1978-79:

Porters: Javier i Miquel Juan.

Ddefenses: Calero, Nebot, Verdiell, Braulio, Núñez, Pou, Rubio i Pep Jaume.

Migcampistes: Parera, Gallardo, Graciano Martínez, Sebastià Bauzà *Bussi*, Selu, Hilario i Aizpurúa.

Davanters: Polo, Ceca, Campoy, Alzamora, Rodríguez, Luís i Rosselló.

5.2 Temporada 1979-80, ascens a 2ª Divisió B

En plena efervescència recobrada en la primera temporada d'Oviedo com a entrenador, la 1979-80, es va aconseguir un rècord que encara subsisteix: disset triomfs consecutius en lliga. Una lliga de Tercera divisió que per primera vegada era exclusivament balear, quedeixava de ser considerada nacional per a convertir-se en autonòmica, empobrint-se en joc i objectius. El campió de cada grup ascendia directament a Segona divisió B.

Andreu Quetglas havia renovat com tècnic pel Mallorca, però una setmana abans que s'iniciàs el campionat va presentar la seva dimissió, en desacord amb la política de fitxatges de Contestí, i aquest a corre-cuita es va enrecordar d'Antonio Oviedo, que havia tornat a fer gran a l'Atlètic Balears com entrenador, i li va fitxar. El debut de l'equip vermellenc amb Oviedo en la banqueta va anar a Sa Pobla davant un

Poblense reforçat fins les dents amb Gost, Mestre, Amer, Crespí, Franch, Morey i Antoni Rosselló. El Mallorca va perdre per dos a zero. La cosa no pintava bé, però es va fitxar a Iriarte, del Sabadell, i es va recuperar a Gallardo i Sahuquillo. Sobre aquests tres pilars, més les incorporacions de futbolistes joves i ambiciosos com Jaume Bauzà (Constància), Lizoáin (Osasuna), Reus (Atlètic Balears) i Chea (Nàstic de Tarragona), així com la del davanter centre Sebastià *Cuqui* Nadal, al que es va fer pujar de l'equip infantil amb quinze anys. Antonio Oviedo, a poc a poc, amb treball i sacrifici personal, estava posant les bases d'un gran equip.

Plantilla 1979-80:

Porters: Reus i Gabaldón.

Defenses: Sahuquillo, Calero, Braulio, Iriarte, Silva, Ferrer-Pinya i Chea.

Migcampistes: Jaume Bauzà, Campoy, Andrés Mir, Sebastià Bauzà, Vidal, Juanito i Gallardo.

Davanters: Lizoáin, Losantos, Sebastià Nadal, Luís, Bonnin, Marcelo, Pacheco, Toni i Juanjo.

Antonio Oviedo és un dels personatges més carismàtics en la densa i llarga història del Mallorca. Posseïdor d'un esquivament imprevisible, com tenia el manacorí Sebastià Pocoví, i d'una velocitat en ziga-zaga com la de Pere Marroig, Oviedo va fer les delícies del públic del Lluís Sitjar. Però sempre es movia en la corda fluixa, potser perquè se li exigia massa.

Fill pòstum d'Antonio Oviedo Rosas, un mariner mercant de professió que va morir en el front de Terol a l'agost de 1938, i de Josefa Saldaña Peral, mestressa, va venir al món el 22 d'octubre de 1938 a Valencia de Alcántara, una bella localitat extremenya. Traslladada la seva família a Zamora, als quinze anys Antonio Oviedo debutava al primer equip de la ciutat en Tercera divisió, i amb devuit fitxava per l'Atlético de Madrid, que ho va cedir al Rayo Vallecano on va coincidir amb dos jugadors que més tard tornaria a trobar en el Mallorca: Juan Carlos Lorenzo i Ángel Cobo. A l'any següent en el Sevilla va jugar al costat de Pepillo i Quirro, amb els que coincidiria també a Palma. Perquè Oviedo seria en la temporada 1959-60 un dels protagonistes destacats de l'històric ascens del Mallorca a Primera divisió. Al final de la temporada 1962-63 va fitxar per l'Elche, on va coincidir amb Juan Carlos Forneris, Tomeu Lompart i Julià Mir, formant aquella davanteria que en tota Espanya es coneixia com *el Clero*, per les inicials dels seus integrants: Cardona, Lezcano, Eulogio Martínez, Romero i Oviedo.

Genio y figura, les seves sortides del Mallorca han estat tan injustes com traumàtiques. Com a jugador va ser culpable de la derrota davant l'Espanyol en un partit de desempat disputat en el Santiago

Bernabéu de Madrid, derrota que va costar el descens de categoria, i com entrenador, cessat també de manera almenys sorprenent el desembre de 1981 quan l'equip lluitava en els llocs alts de Segona divisió. El cessament es va produir per votació de la Junta Directiva en ple, menys el seu president, Miquel Contestí, que es va abstenir, i el veredicté inapelable: dels vint-i-quatre membres, vint-i-tres varen votar a favor del cessament del tècnic, al que atribuïen excessiu protagonisme en els mitjans de comunicació:

“Se da cuenta de las muchas declaraciones que sobre la Prensa y radio efectua el entrenador Sr. Oviedo en detrimento del Club y Jugadores, no acatando los acuerdos tomados en Junta, en especial de la prohibición que tiene de no manifestarse publicamente, haciéndolo con frases que dañan el buen nombre del Club y a los propios jugadores [...]. Visto lo que antecede, se propone, después de una larga discusión, dar el cese al Entrenador Sr. Oviedo”. Com en els temps que corria la banda del Lluís Sitjar els afeccionats, i no pocs periodistes, es dividien en oviedistes o antioviedistes.

El cessament d'Antonio Oviedo no va agradar a les cada vegada més influents penyes mallorquinistes, que es varen posar del seu costat. El periodista Marc Verger reflectia en les pàgines del Diari de Mallorca aquest malestar:... “Respecte al cessament de l'entrenador, els penyistes censuren les maneres, forma i moment del cessament d'Oviedo. Es queixen igualment que ningú els va demanar la seva opinió i sobretot que el president no ha ofert una excusa coherent de les raons que han induït al cessament”.

Quan va arribar Contestí a la presidència del Mallorca, l'afició havia desertat gairebé en la seva totalitat. Només romanien vives la degana de les penyes, la Peña Arrabal, que havia iniciat les seves activitats el 1947, i les penyes Bar Central, Güell i les de Lloseta i Andratx. Per a tornar a galvanitzar l'afició fou elegit Pere Colombàs com a Coordinador General de Penyes del Real Mallorca, al que abrigallaven Antoni Martorell, fundador de la Peña Arrabal, el seu president d'honor Andrés González, conegut com *Mallorqueta* per la intensitat amb que se sentia els colors vermellencs, Matías Bonet, Gabriel Moll, Joan Jaume i Jaume Romaguera.

Pere Colombàs i el seu inquiet grup de col·laboradors es posaren a treballar i en poc temps el mallorquinisme va començar a florir de bell nou, empès per la bona marxa de l'equip. Així a Antoni García Lliteras creà la Peña Son Pizà; Antonio Román, la del Molinar; Ángel Ruíz, la de la Casa de Granada; Jackie i Juan Ramón, la *Peña Graderío*, fundada el 1968. Juan Ramón, el fill del barber més famós de Palma, el popular Fígaro de la barberia Can Benito, va deixar la Peña Graderío per a fundar la Peña Es Fortí. I hi havia també la Peña Güell, el major mèrit de la qual era la de tenir la seu social enfront del camp de Son Canals, on

jugava l'Atlètic Balears.

Després varen néixer altres penyes. Miguel Jesús Esteva i Joan Sancho varen fundar la mes llunyana i per tant la mes entranyable, la Peña Cala Ratjada; José Escoto i Pere Colom, la de San Cristóbal de S'Arenal, en el mateix carrer on vivia Miquel Contestí. Miquel Mesquida va fundar el mateix 1979 la carismàtica *Penya Barralet*. Toni Tatxa i Julià Bisbal varen fundar la penya Els Pardillos; Amador Bauzà va fundar la Peña de Montuïri i sota la presidència del degà de la Universitat Central de Barcelona, Jordi Dosta Parcerissa, es va inaugurar amb magnificència la Peña Universitària de Barcelona, compostosa per tres centenars d'estudiants mallorquins que cursaven els seus estudis en la ciutat comtal.

Els excel·lents resultats de l'equip dirigit per Antonio Oviedo trobaven la eufòrica resposta dels penyistes, que a poc a poc varen tornar a omplir de vermell les graderies del Lluís Sitjar.

La temporada 1979-80 registraria fins el final un apassionant duel entre el Mallorca i el Poblense. Només ascendia el campió, heus aquí l'interès en la pugna dels quals varen demostrar ser els millors del grup autonòmic balear. Al primer partit de la segona volta el Poblense va arribar a Palma com a líder del grup.

Feia bastants anys que el Lluís Sitjar no s'omplia com aquell horabaixa i el Mallorca va aconseguir imposar-se per un estret 2-1, amb gols de Jaume Bauzà i Pacheco. Miquel Contestí contemplava des de la llotja l'espectacle i ni ell mateix podia creure-se'l. Encara no feia any i mig que s'havia fet càrrec d'un club en fallida total, en ple procés de dissolució, en ple divorci entre afeccionats i equip, i tot el passat semblava un mal son. El present tornava a ser una explosió de mallorquinisme.

L'espectacular mà a mà entre Mallorca i Poblense es va mantenir fins la penúltima jornada, que el visitant era l'Atlètic Balears i al Mallorca li bastava un punt per a ser matemàticament campió. El Lluís Sitjar tornaria a viure una gran festa. En els prolegòmens uns paracaigudistes de la Brigada d'Alcantarilla varen aterrar en el cercle central del terreny de joc i la festa es prometia apoteòsica, i al final ho va ser, encara que l'Atlètic Balears va fer tot el possible per a espenyar-la, especialment el seu porter Capellá, que ho va aturar tot. El resultat final seria d'empat a un gol, pel que el Mallorca es guanyava el dret a jugar la propera temporada en Segona divisió B.

Amb l'ascens en la mà, Miquel Contestí va convocar Assemblea General de socis, qui, emocionats, varen dedicar una tancada ovació al president quan aquest va anunciar un superàvit de tres milions i mitjà de pessetes, i aprovaren sense problema algun el pressupost de gairebé quaranta milions de pessetes fixat per a la temporada 1980-81. Tres dies mes tard, el 6 de juny de 1980, Antonio Oviedo renovava com

entrenador. El 18 de juny fitxava Riado, procedent del Palència, equip de Segona divisió que uns mesos abans havia eliminat al Mallorca de la Copa del Rei.

La temporada 1979-80, amb Antonio Oviedo en la banqueta, el Mallorca va presentar la major ratxa positiva de la seva història, ni més ni menys que amb desset victòries consecutives.

5.3 Temporada 1980-81, ascens a Segona divisió

El Mallorca 1980-81 estava en Segona divisió B, però obert a majors expectatives. Les penyes tornaven a estar en ebullició, però el gruix del mallorquinisme necessitava una petita empenta per a bolcar-se amb l'equip. El necessitava l'equip per a créixer i ho necessitava el club per a consolidar-se perquè la Federació Espanyola seguia sense permetre el fitxatge de professionals i el Mallorca havia de recórrer a les cessions.

Aquesta empenta arribaria a mitjan agost de 1980 amb la disputa del Trofeu Ciutat de Zamora. Antonio Oviedo havia volgut dur a l'equip als seus paisatges familiars a la vora del Duero. El Mallorca, construït a imatge i semblança del seu ambiciós entrenador, va eliminar al Zamora i en la final es va imposar a la selecció de Bulgària. Allò va ser una bomba, les conseqüències de la qual varen ser una allau de gairebé vuit mil nous socis i el permís federatiu de poder fitxar professionals, després d'haver signat un compromís amb la R.F.E.F. per a amortitzar el deute de tretze milions de pessetes. El davant argentí Roberto Pedro Orellana, en qualitat d'oriünd, va ser el primer futbolista professional fitxat per Miquel Contestí. Procedia de l'Elche.

Antonio Oviedo creixia com entrenador al ritme que el Mallorca tornava a presentar les seves credencials. Després del ressonant triomf davant una selecció búlgara que es preparava per al Mundial d'Espanya, li varen arribar importants ofertes —econòmicament, la millor va ser la de el Deportivo de la Coruña, aleshores en Segona B; i la més apetecible des del punt de vista esportiu en aquells moments la de l'Osasuna—però Antonio Oviedo havia tirat arrels a Mallorca i estimava per sobre de tot al Reial Mallorca, pel que va fer *oidos sordos* a tot el que no fos potenciar l'equip i preparar un nou ascens de categoria.

Paco Bonet fou el jugador determinant d'aquella temporada i un dels futbolistes més espectaculars que hagin militat mai en el Mallorca. Havia nascut a Almuñécar (Granada), el 27 de juny de 1959. Criat en la popular barriada d'es Molinar, en un triangle de cases prop de la mar on també s'havien criat personatges cèlebres com l'actor Simón Andreu, el tres vegades campió mundial de pesca submarina Pep Amengual i el llegendari navegant Xisco Estarellas, Paco Bonet va fitxar per l'Atlètic Balears i poc després per l'Elche CF. La fortuna per al Mallorca seria que

el servei militar va fer tornar Bonet cap a Palma i l'Elche ho va cedir als vermellencs.

Un geni en la banqueta (Oviedo) i un geni en el camp (Paco Bonet), que a més es duien de meravella, només podia tenir una conseqüència: l'èxit. Completat per una plantilla motivada i competitiva, que a l'inicial fitxatge de Riado, procedent del Palència, i de Orellana (Elche), calia afegir els de San Cayetano (Hèrcules), Salvury (Ronda), Alonso (Basconia) i les cessions de Paco Bonet (Elche), Ferrer (Barcelona Atlètic) i Collantes (Málaga). Seguint amb la seva política de potenciar la pedrera, Antonio Oviedo va ascendir del juvenil al davanter Calvo.

Plantilla 1980-81:

Porters: Reus, Gabaldón i Ferrer

Defenses: Gallardo, Braulio, Chea, Ferrer-Pinya, Iriarte, Juanito i Calero

Centrecampistes: Jaume Bauzà, Paco Bonet, Riado, Sahuquillo, Alonso i Mir;

Davanters: Nadal, Orellana, Collantes, San Cayetano, Bonnín, Salvury, Lizoain i Calvo.

Antonio Oviedo, del mateix curs d'entrenador d'Alfredo Di Stéfano i Ladislao Kubala, era un tècnic avançat a la seva època, un home que coneixia profundament a la plantilla, i encara que el Mallorca fos un equip de Segona B els seus jugadors entrenaven matí i horabaixa. Balons medicinals, exercicis variats, diàleg constant i bon ambient col·lectiu varen ser les bases utilitzades per Oviedo per a dur al Mallorca a Segona divisió A. La seva era una feta equiparable a l'aconseguida administrativament per Miquel Contestí: s'havia dut a un equip que estava desnonat fins les portes mateixes de la glòria. Club i equip, amb dues persones de forta personalitat al capdavant, un tàndem que en la seva efectivitat i brillantor no havia tornat a repetir-se des dels temps de Jaume Rosselló i Juan Carlos Lorenzo, havien recuperat la dignitat i l'orgull.

La temporada va ser impecable dintre de la seva duresa, perquè el Mallorca va quedar campió amb només un punt més que el Córdoba. De les trenta-vuit jornades de Lliga, de les quals Gallardo i Sahuquillo participarien en trenta-set, només es varen perdre cinc partits: a Lleida (3-2), Cartagena (2-0), Badajoz (1-0), Córdoba (4-1) i Jerez (3-2). Paco Bonet, amb setze gols, i San Cayetano, amb onze, varen ser els màxims realitzadors de l'equip i peces bàsiques en l'ascens.

Mallorca i Córdoba disputaren fins el final un estret mà a mà. Fins i tot a les seves confrontacions entre ells va prevaler la igualtat absoluta. El dia dels Innocents el Mallorca, en un partit superb, va golejar, en

només una primera part inoblidable, els cordovesos al Lluís Sitjar, en un horabaixa que la davantera vermellenca, conduïda per Paco Bonet, es desmelenà a gust. El propi Bonet va fer dos gols, i Sahuquillo, San Cayetano i Sebastià Nadal la resta fins arribar a cinc.

Aquesta golejada al Córdoba, unida a la gesta de remuntar en tot just dotze minuts un 0-2 davant el Jerez, en un dels finals més intensos i emotius que es recorden en el Lluís Sitjar, el Mallorca va acabar la primera volta com campió d'hivern i amb moral suficient per a continuar liderant la taula.

Per això, quan va arribar el partit de revenja davant els cordovesos, el Mallorca va arribar relaxat a l'*Arcángel*. Faltaven tres jornades i el Mallorca i Córdoba havien arribat a matemàticament l'ascens, encara que faltava dilucidar qui seria el campió. Aquesta circumstància va fer que els andalusos, desitjosos de retornar la golejada, aprofitassin la visita d'un distès equip vermellenc per a endossar-li un 4-1, que equilibrava, en tots els aspectes, la marxa liguera d'ambdós.

El 27 d'abril, després d'haver jugat a Jerez, el Mallorca d'Antonio Oviedo era rebut amb entusiasme per una afició cada vegada més lliurada a l'equip, els èxits del qual varen permetre a Miquel Contestí presidir una Assemblea que va nomenar gerent a Antoni Caldentey i va aprovar un pressupost bastant generós (115 milions de pessetes) per a la temporada 1981-82 en Segona divisió. El Mallorca tornava a estar en la bona senda.

Antonio Oviedo havia fet jugar a Paco Bonet en l'Atlètic Balears encara sent juvenil i coneixia les seves enormes possibilitats com jugador, pel que quan es va assabentar que venia a fer el servei militar a Palma va viatjar a Elx acompanyat de José Luís Muñoz i va aconseguir la seva cessió per al Mallorca.

A Oviedo no li va fallar la intuïció, perquè, en efecte, Paco Bonet arribaria a ser figura del futbol espanyol i internacional absolut en quatre oportunitats. L'Elche CF, que ho havia cedit al Mallorca, ho va reclamar abans de la finalització de la temporada 1980-81, per a traspassar-lo al Real Madrid, que ho reconvertí en un gran defensa central. Fins el punt que el 27 d'octubre de 1982 Miguel Muñoz li fa debutar a Màlaga amb la Selecció Espanyola enfront d'Islàndia (1-0).

El 15 de maig de 1983 va jugar a La Valetta davant Malta (2-3) el seu darrer partit internacional, entre altres coses perquè el 4 de juny d'aquest mateix any, a Zaragoza, amb motiu de la final de Copa del Rei que el FC Barcelona guanyaria al Real Madrid per 2-1, Migueli el va lesionar de gravetat i Paco Bonet ja no tornaria a ser el mateix

5.4 Temporada 1981-82 (2ª Divisió)

La temporada 1981-82 va estar marcada pel cessament sorprenent,

i totalment injust des del punt de vista esportiu, d'Antonio Oviedo, artífex no només de dos ascensos consecutius, sinó de la consolidació d'un equip que havia tret del no-res.

Tan traumàtica i difícil de justificar seria la destitució de l'entrenador, produïda per telèfon poc abans de Nadal de 1981, que les Penyes del Mallorca es varen posar unànimament de part d'Antonio Oviedo i després d'una maratoniana Assemblea Extraordinària varen acordar un vot de censura a la directiva que presidia Miquel Contestí. S'havia trencat el consens i el bon ambient que regnava. Pere Colombàs i Gabriel Moll, que duïen la veu cantant de les penyes, a més de ser els seus representants en la directiva mallorquinista, varen fer les següents declaracions a Ràdio Mallorca:

-Què va passar a l'Assemblea?

-Es va votar que la carta que varem lliurar a la directiva no es fes pública, però podem dir que en l'esperit dels afeccionats està per a censurar no el cessament de l'entrenador Antonio Oviedo en si, sinó la forma que s'ha produït. Mes exactament, la directiva no ens va consultar abans de prendre aquesta determinació, cosa que comprenem, però tampoc ens ha donat després una explicació coherent, malgrat haver-la demanat.

-O sigui que vosaltres vareu sol·licitar de la directiva una explicació...

-Si, en la inauguració de la darrera penya així ho vàrem fer i ens varen dir que ens la donarien en privat, el que no ens convenç, perquè tots els seguidors del Mallorca tenen dret a saber el que hagi passat. L'explicació ha de ser pública, així que de moment hem decidit donar un vot de censura a la directiva i vàrem esperar una resposta coherent de la mateixa. De no obtenir-la, obraríem en conseqüència.

-Bé, la situació és complexa. ¿Podeu concretar alguna cosa més?

-Mira, els penyistes, l'afició, està descontenta amb les darreres actuacions de la directiva i pots afegir que la Comissió Esportiva, si és que existeix, ha estat nefasta.

-Això és molt fort, ¿no temeu que vos treguin fora de la directiva?

-No. Nosaltres no anem a barallar-nos amb ningú, el que volem és ajudar al Mallorca. Nosaltres veiem uns colors que ha costat molt aixecar i que estan per sobre de directives, d'entrenadors i del que sigui. Contestí, Müller o qualsevol altre, passaran, però el Mallorca ha de romandre. Fa dos anys el Mallorca era una família unida, directiva, entrenador, jugadors i afició érem una pinya. Ara, des de fa un o dos mesos l'ambient no és bo. D'ahí aquest vot de censura.

La polèmica s'alimentava dia a dia en els mitjans de comunicació de Palma. En aquest sentit no va haver treva nadalenca. Humbert Colom en les pàgines de "El Dia de Balears" demanava:... "¿Existeix alguna justificació a una determinació tan dràtica com la present, en perjudici d'un entrenador que ha aixecat a l'equip des del no-res a Segona divisió

A i que ho estava mantenint en aquests moments sobre unes cotes dignes, donada la categoria dels elements disponibles? I Miquel Contestí, el president del Mallorca, contestava així: “No hi ha cap causa en concret que justifiqui el cessament d'Oviedo i hi ha moltes alhora. Oviedo ha complert un cicle en el Mallorca i aquest ha acabat ja, segons va entendre la directiva. Un entrenador és un empleat del club, un assalariat que cobra els seus emoluments, i com a tal se li cessa en qualsevol moment”. I així ho feia Antonio Oviedo en les pàgines d'Última Hora: “Jo no vull lastimar al Mallorca i per consegüent preferesc no parlar de segons que temes. El que si vull dir és que me'n vaig apesarat perquè som del Mallorca i ho he demostrat, perquè l'estim i perquè en nou anys és la primera vegada que em cessen. La major alegria me l'han donat els jugadors, quan m'he acomiadat d'ells i he pogut comprovar que estaven amb mi”.

Com els propis interessats deixaven clara les causes del cessament, absolutament injust des del punt de vista esportiu, la versió més fidedigna i propera a la realitat és que alguns directius, que només anaven a la llotja per a pintar-la, estaven gelosos de la popularitat d'Antonio Oviedo i el seu enganxi amb l'afició que cada vegada en major nombre tornava a acudir al Lluís Sitjar. Una vegada més, com havia ocorregut tantes i tantes vegades en el passat -els casos precedents de Joan Forteza i Bernat Sans eren els més sagnants i pròxims en el temps- el Mallorca pagava amb la injustícia i el menyspreu als seus millors servidors. Directius que mai varen posar una sola pesseta per a ajudar al Mallorca, ni tan sols quan el club estava a prop de la desaparició per deutes, es varen permetre el luxe de defenestrar a l'entrenador que els havia permès treure pit en la llotja, atribuint-li *excés de protagonisme en els mitjans de comunicació*! La seva estretor de mires demostrava no tenir límits.

La temporada 1981-82, a més del cas Oviedo, es recordarà també per l'arribada al Lluís Sitjar del primer futbolista estranger (Orellana, cedit per l'Elche, havia vingut al Mallorca en qualitat d'oriünd) de l'era Contestí, un fornit davanter iugoslau que responia al nom de Miograd Kustudic, al que li seguiria el seu compatriota Peles. Cap dels dos donaria el resultat esperat. Un, Kustudic, pel seu comportament anárquic fora dels terrenys de joc, i l'altre, Peles, potser perquè el seu cognom es prestava a confusió i se li exigia més del que realment podia donar.

Després de dues fantàstiques campanyes el mallorquinisme tornava a vibrar amb un equip que havia causat una bona impressió en el Ciutat de Palma, i que s'havia reforçat bastant amb els fitxatges del porter Mariano Tirapu, que va venir procedent del Tarrassa, encara que havia pertangut i fins i tot jugat en l'Atlético de Madrid; el defensa Damià Amer i el davanter Jordi Morey, fitxats del Poblense; Barrachina, del Zaragoza; de l'Elche va venir Delgado, Urtubi de l'Athletic Club de

Bilbao; Toño i Aparicio del Valladolid, Gabari de l'Osasuna i Ruisánchez del Racing de Santander. Del futbol argentí es va dur a Barrera, del Newell's Old Boys (aquest, a més d'Amer i Barrachina arribaren a l'equip quan Oviedo ja no era entrenador), i de tot aquest mosaic de cares noves Antonio Oviedo havia de construir un bon cove.

Plantilla 1981-82:

Porters: Reus, Tirapu i Gabaldón.

Defenses: Gallardo, Sahuquillo, Almenara, Juanito, Iriarte, Alonso, Gabari, Ruisánchez, Aparicio i Amer

Migcampistes: Riado, Delgado, Toño, Peles, Urtubi, Barrachina i Planelles.

Davanters: Orellana, Bonnín, Doro, San Cayetano, Kustudic, Morey, Comas i Barrera.

Antonio Oviedo, pels motius apuntats, no es va menjar el torró com entrenador del Mallorca: la nit del 22 de desembre de 1981 va ser destituït i Juan Carlos Forneris es va fer càrrec accidentalment de l'equip en el seu partit de Vigo. Una vegada més el veterà Forneris havia fet de pont, perquè el 30 de desembre subscribia contracte Lucien Müller, un futbolista francès que havia triomfat en el Real Madrid i FC Barcelona, un home enamorat d'Espanya i del futbol espanyol que havia entrenat, a més, al Barcelona. La targeta de presentació del substitut d'Oviedo era bona.

Oviedo va dirigir l'equip les primeres disset jornades del campionat de Lliga de Segona divisió A de la temporada 1981-82 i els guarismes no feien preveure el seu cessament i posterior substitució per Müller (el debut i comiat de Forneris en la banqueta es va saldar amb una derrota per golejada a Vigo), que va mantenir a l'equip mes o menys en les mateixes cotes. Al final, la sisena posició era el just premi a una singladura marcada des del seu inici mateix per la polèmica. La directiva del Mallorca (amb l'abstenció del seu president Miquel Contestí, tot cal dir-lo) no va aplicar l'axioma que *en tiempos de bonanza, no hay que hacer mudanza*, i el vaixell va travessar una tempesta.

Quant a Kustudik, Miquel Contestí va donar un cop d'efecte mediàtic en anunciar el seu fitxatge. Miograd Kustudik era un jugador que es basava en el físic per a sembrar el pànic en l'àrea. Kustudic s'havia donat a conèixer al públic espanyol en un dels partits amb més tirantor de la història del futbol, aquell Iugoslàvia-Espanya disputat a Belgrad el 30 de novembre de 1977, i del resultat del qual depenia la presència d'una o altra selecció en el Mundial d'Argentina. Un partit marcat per la

violència, els *botellazos* a Juanito, les pallisses als periodistes espanyols en el túnel de vestuaris...i les colzades de Kustudic, “el tanc”. Kustudic es va quedar sense anar al Mundial d'Argentina, però va fitxar per l'Hèrcules d'Alacant, i en la temporada 1981-82 pel Mallorca. La seva fama de goleador corria parella amb la de juerguista, i la seva fama de “ventilador” amb els colzes li valdria una sanció d'onze partits per propinar una colzada a un jugador del Binéfar en partit de Copa. Després es va enfrontar amb Müller i se li va donar la baixa. Havia arribat a Palma com un ídol i va sortir per la porta falsa.

5.5 Temporada 1982-83, ascens a 1ª Divisió

Mentre Espanya vivia pendent d'un Mundial que al final suposaria un gran fracàs per a la selecció amfitriona, la nostra, Miquel Contestí i Lucien Müller planificaven la temporada 1982-83 amb un únic objectiu: ascendir a Primera divisió. Per a un equip com el Mallorca que ja sabia el que era militar en l'elit, per a un equip acostumat a córrer pel fil de la navalla, l'objectiu no podia ser un altre que la glòria.

També ho sospirava l'afició, que vibrava. Fins i tot una penya tan carismàtica com era la Penya Tolo Güell havia tornat a reinaugurar-se, mentre s'estrenaven unes altres que amb el temps arribarien a tenir solera de mallorquinisme pur com la Penya de Lluçmajor, les d'Andratx i es Molinar o la Peña Camborio que en Can Pastilla presidia un animós Jaume Isern.

L'equip es va preparar a consciència, amb pocs fitxatges però selectius. El porter García Mallo, procedent del Compostel·la; dos defenses que havien conegut les màximes alegries en els seus respectius equips, Sabido del Real Madrid, i Zuviría del Barcelona; del Jerez va venir Juanito II i del Betis un migcampista de luxe anomenat López; Dacosta va arribar del Burgos i Melchor del Linares, mentre que Nichiporuk va venir del Deportes Iquique, de Xile, i Otermín ho va fer del Sarmiento de Junín (Argentina). Però la verdadera revelació fou Paco Higuera. Si Antonio Oviedo havia ascendit al primer equip del Mallorca amb quinze anys a Sebastià Nadal, per a ser venut dos anys més tard a l'Atlético de Madrid per nou milions de pessetes, Müller també va reclamar del juvenil a Higuera, al que sis anys més tard Miquel Contestí traspassaria per vuitanta milions de pessetes al Zaragoza.

Aquella temporada 1982-83 naixia, doncs, per al Mallorca i per al futbol espanyol una nova figura. Nascut el 30 de gener de 1965 en Escorial, un petit poble d'Extremadura, Francisco Fernández Higuera tenia nou anys quan es va instal·lar en la palmesana barriada de Son Cladera i el seu pare va trobar feina fent aixetes a casa Buades.

El primer equip mallorquí de Higuera va ser la Unió de Son Cladera, des d'on va passar als infantils del Mallorca. Quan va complir

disset anys es va dur una doble alegria: Lucien Müller li va pujar al primer equip, pel que va cobrar la seva primera fitxa de vint-i-cinc mil pessetes, i Amador Cortés li oferí treball a La Casa Gallega. La vida li somreia.

Higuera era tan bon futbolista que va fer l'impossible: popularitzar el diminutiu afectuós del seu nom, "Paquete", sense que ningú veiés res pejoratiu en això. La seva primera temporada en el Mallorca, la 1982-83, va jugar disset partits i l'ascens a Primera divisió li va mostrar el camí de l'èxit. El debut d'Higuera es va produir en el Lluís Sitjar en la sisena jornada, el 10 d'octubre de 1982, dia en el que el Mallorca va golejar (3-0) al Deportivo de la Coruña. Higuera, encara que després seria substituït per Melchor, va sortir com a titular.

Paquete Higuera va pertànyer sis temporades al Mallorca, tres d'elles, la 1983-84, 1986-87 i 1987-88 en Primera divisió, categoria en la qual va jugar un total de noranta-un partits i va fer tretze gols amb els colors vermellencs. Al descendir el Mallorca a Segona divisió la temporada 1987-88 varen arribar moltes ofertes per Higuera, però al final seria el Zaragoza qui es faria amb els seus serveis. Durant nou temporades va fer les delícies del públic de La Romareda, conquerint amb el Zaragoza els títols de Copa del Rei i Recopa d'Europa. Sent jugador del Mallorca havia estat internacional juvenil i Sub-21, arribant amb els *maños* la internacionalitat absoluta el 15 de gener de 1992 en la localitat portuguesa de Torres Novas (Portugal, 0-Espanya, 0) i la casualitat va voler que s'ajuntassin tres jugadors amb el denominador comú d'haver defensat els colors del Mallorca: Buyo, Higuera i Nadal.

Plantilla 1982-83:

Porters: Tirapu, reus i Mallo

Defenses: Braulio, Gallardo, Amer, Sabido, Zuviría, Juanito I i Juanito II

Centrecampistes: Delgado, Riado, Barrachina, López i Dacosta

Davanters: Morey, Orellana, Kustudik, Barrera, Higuera, Nichiporuk, Otermín i Melchor

Des del principi del campionat nacional de Lliga de Segona divisió 1982-83 la pugna per les tres places d'ascens directe a Primera divisió la varen dur sis equips: Murcia (que en el darrer tram es destacaria, acabant set punts per sobre del segon classificat), Cádiz CF, Mallorca, Deportivo de la Coruña, Palencia i Elche CF. Tan atapeït va ser el final que el Mallorca va acabar el tercer, i per tant va ascendir, empatat a quaranta-sis punts amb el Deportivo de la Coruña i gràcies al millor coeficient particular. Els vermellencs havien guanyat 3-0 a Palma i perdut 3-1 en Riazor.

Les darreres jornades varen anar d'un dramatisme intens, i marcades a més per la frenètica circulació de maletins contenint les famoses primes a tercers. El Mallorca va tenir a casa i en la penúltima jornada la possibilitat de l'ascens. El visitant era el Cádiz, que també es jugava l'ascens, i aquell setze de maig de 1983 tot estava preparat a Palma per a la gran festa. Les trenta Penyes mallorquinistes, mobilitzades gràcies a l'ingent treball realitzat pel seu coordinador, Pere Colombás Vanrell, varen recórrer els carrers de Palma en una sorollosa i multicolor caravana. Mai fins aleshores s'havien vist tantes banderes en el Lluís Sitjar.

Però al final, tot es va torçar i a l'optimisme succeiria el desencantament i l'angoixa perquè tot s'ajornava per a la darrera jornada en l'estadi Santiago Bernabéu davant el Castilla el diumenge següent. Al Mallorca li va poder la pressió, i encara que Barrera va avançar als vermellencs en el marcador, els gaditans remuntaren amb gols de Mejías I i Mágico González.

El desenllaç final de la Lliga 1982-83 encara reservava noranta minuts d'autèntica angoixa. El Rayo Vallecano, sense cap opció d'ascens, jugava en Riazor contra el Deportivo de la Coruña, que tenia els mateixos punts que el Mallorca, obligat per tant el conjunt vermellenc a obtenir com a mínim, en el camp del Castilla, el mateix resultat que els gallecs, que jugaven a casa.

Les penyes mallorquinistes havien tornat a fer un esforç enorme per a no deixar només a l'equip en tan important cita, pel que aquell diumenge 23 de maig de 1983 en l'estadi Santiago Bernabéu només es varen veure onejar les banderes vermelles, i les banderes mallorquines, dels cinc mil seguidors que es varen desplaçar per terra, mar i aire fins la capital d'Espanya. Veient una de les graderies del Bernabéu tenyir-se de vermell l'actor pobler Simón Andreu, mallorquinista de pinyó fíx, no va poder reprimir les llàgrimes. I al final, com els va ocórrer a tots els altres, respirava profund per a esmoreir l'angoixant espera dels vuit minuts de desfament que va haver entre el final del Castilla, 1 (Julián); Mallorca, 0 i el final del partit entre el Deportivo i el Rayo.

Quan el conjunt mallorquinista va concloure el seu partit davant el Castilla amb derrota, les notícies de Riazor eren esperançadores, perquè el Rayo s'imposava en aquells moments per 1-2 als locals, i amb aquell resultat ascendia a Primera el Mallorca. Però el temps que faltava era una eternitat i els jugadors vermellencs, així com els seus seguidors, resaven perquè el Deportivo no empatàs. Al final el Rayo va mantenir el tipus i l'angoixant i dramàtica espera del mallorquinisme va donar pas a una explosió de goig sense precedents. "Aleshores -recorda Simón Andreu- vàrem inundar el Passeig de la Castellana de banderes vermelles. A alguns viandants vàrem haver de dir-los que allò no era una manifestació del Partit Comunista, sinó que érem els seguidors del Mallorca que

celebràvem l'ascens a Primera divisió”.

Jugaren el partit del Santiago Bernabéu:

CASTILLA: Ochotorena; López Pérez, Francis, Pérez Durán, Lucas; Chendo, Michel, Bernardo; Cholo (Pardeza), Julián i Butragueño (José Manuel).

MALLORCA: García Mallo; Zuviría, Dacosta, Gallardo, Juanito I; López (Barrachina), Delgado, Riado; Higuera (Orellana), Nichiporuk i Barrera.

L'ajuda del Rayo Vallecano (dos de les seves figures, els defenses Izquierdo i García Jiménez arribarien al Mallorca la temporada següent) va resultar fonamental per a aconseguir el ansiat ascens a Primera divisió. Miquel Contestí havia complert el seu primer gran objectiu des que va accedir a la presidència, encara que, a esclat de l'èxit, ningú s'acordava ja dels enormes sacrificis i esforços que havia costat treure al Mallorca de l'abisme per a col·locar-lo de nou en el cim del futbol.

Finalitzada la Lliga i amb el Mallorca ja a Primera divisió es disputà una nova competició, la Copa de la Lliga, un torneig que esdevingué un autèntic fracàs. El Mallorca eliminà al Sabadell i fou eliminat pel Castelló.

5.6 Temporada 1983-84 (1ª Divisió)

El Mallorca tornava a estar entre els grans i Miquel Contestí ho va celebrar convidant als amics a un passeig fins Cabrera en el seu llaüt “Avatar”, un nom apropiat en la seva accepció acadèmica de fase, canvi o vicissitud, perquè la veritat és que des que Pablo Porta, president de la Real Federació Espanyola de Futbol, havia pujat a bord, allà per l'estiu de 1978, l'equip i el club vermellenc havia experimentat un canvi radical amb Contestí al front. El Mallorca, com en l'època de Jaume Rosselló, tornava a ser respectat i admirat a Espanya sencera.

Miquel Contestí al timó del seu llaüt planificava la temporada que marcava la volta a l'elit. El primer que calia fer era decidir qui anava a ser l'entrenador, ja que Lucien Müller, a pesar d'haver ascendit l'equip, es negava a continuar perquè considerava que un sector de la premsa estava en la seva contra, pel que va preferir tornar al seu país. Un avatar, ja sense joc de paraules amb el llaüt, amb el qual no contava Contestí i que calia resoldre sobre la marxa. A corre-cuita es va contractar a un exjugador de l'Athletic Club de Bilbao dels anys seixanta anomenat Koldo Aguirre, que no acabaria la temporada, sent substituït per Marcel Domingo, després d'encadenar la seva pitjor ratxa històrica en Primera divisió: onze partits consecutius sense conèixer el triomf.

El tema de l'entrenador havia arribat a posar nerviós fins i tot a un home tan temperat com Miquel Contestí, que no volia perdre un sol minut per a cercar reforços per a la plantilla. La veritat és que el ritme de fitxatges va ser frenètic. Del Rayo Vallecano, en agraïment a l'*ajut* que havien fet al Mallorca guanyant en Riazor al Deportivo, varen venir els defenses Jesús García Jiménez i José Alberto Izquierdo. Procedent del Palència es va fitxar al porter Sabino Zubeldia, que tenia experiència en Primera divisió ja que havia militat en el Zaragoza i Real Sociedad. El Barcelona va cedir al centrecampista Estella, que arribaria a Palma gairebé al mateix temps que Francisco Martínez, exjugador barcelonista que estava en el Salamanca, i Juani, un extrem de la Unión Deportiva Las Palmas.

Però ja que s'havia recuperat la Primera divisió i el mallorquinisme tornava a estar conscienciat, calia donar un cop d'efecte que fes somiar a l'afició. Miquel Contestí va sondejar el mercat internacional cernant un devanter destrossador, i després de nombrosos contactes es va decidir pel nordirlandés Gerry Armstrong, l'home que en el Lluís Casanova de València la nit del 25 de juny de 1982 havia aprofitat el *regal* d'Arconada per a consumir amb aquella Espanya, 0; Irlanda del Nord, 1 una de les grans decepcions, per no dir la major, de la selecció espanyola en el Mundial 1982.

Armstrong havia canviat Vicarage Road, l'estadi on jugava amb el Watford, pel Lluís Sitjar, escenari dels partits del Mallorca. Setanta-cinc milions de pessetes era un bon preu per un jugador que s'havia donat a conèixer en el futbol anglès el 1977, al fitxar pel Tottenham Hotspurs de Londres, i que seria internacional per Irlanda del Nord en seixanta-tres oportunitat (nou sent jugador del Mallorca), inclòs aquell Espanya-Irlanda del Nord (0-0) que es va jugar en el Lluís Sitjar el 27 de març de 1985 i que va suposar el primer partit de la selecció absoluta espanyola a Palma. Curiosament Armstrong va tornar a veure's les cares amb Arconada, encara que al revés del que havia ocorregut en el Mundial d'Espanya, aquesta vegada no va poder batre-li. Del Mallorca va passar al West Bromwich Albion, la temporada 1985-86, i d'allà al Chesterfield, on penjaria les botes sumant encara deu internacionalitats més.

Gerry Armstrong va ser la gran bomba de Contestí, però no el darrer, perquè faltant dues setmanes per a l'inici del campionat es va fitxar, procedent del Racing de Santander, a l'argentí Verón.

Plantilla 1983-84:

Porters: Tirapu, García Mallo i Zubeldía.

Defenses: Gallardo, Zuviría, Sabido, Juanito, Izquierdo, García Jiménez i Amer.

Migcampistes: Higuera, Estella, Delgado, Martínez i Riado.

Davanters: Jordi Morey, Orellana, Verón, Barrera, Juani i Armstrong.

Tant confiava el mallorquinisme en aquesta plantilla, i tal era la febre deslligada per la volta a la Primera divisió, que la campanya de socis va resultar inusualment espectacular, arribant-se a la xifra rècord de 18.615 socis.

La temporada 1983-84 va acabar sent per a l'Athletic Club de Bilbao, que va treure a passejar la gabarra per la ria de Nervión per segon any consecutiu. Però el campió no havia deixat bon sabor de boca en la seva visita al Lluís Sitjar, on només va aconseguir empatar a zero en la vuitena jornada, a pesar que el Mallorca encara no coneixia la victòria i venia d'una doble golejada davant Osasuna i Espanyol. Per contra, qui si produirien una gran impressió en les seves visites a Palma serien Barcelona (tercer classificat al final) i Real Madrid, subcampió.

El Barcelona, entrenat per César Luís Menotti, i amb Diego Armando Maradona de figura, es va passejar pel Lluís Sitjar el 18 de setembre de 1983, data de la tercera jornada de Lliga. Al matí *Boquerón* Esteban havia visitat l'hotel de concentració del Mallorca per a saludar al seu paisà Gallardo, amb el qual havia coincidit en el Màlaga, i a Zuviría, que ho havia fet en el Camp Nou, i ja els va pronosticar la golejada. Zuviría i Gallardo es varen prendre de broma l'amenaça, perquè el Mallorca duia dos empats en les dues jornades disputades fins aleshores, a casa amb el Zaragoza (1-1) i en el camp del Salamanca (1-1), i a més l'expectació creada entorn d'aquesta visita del Barcelona era enorme. Tan gran com la qualitat dels blaugrana, qui amb gols de Maradona, Schuster, Esteban i Víctor es varen imposar amb comoditat per 1-4 a un Mallorca que havia començat avançant-se en el marcador per mediació d'Armstrong.

El Real Madrid va visitar el Lluís Sitjar en la jornada nombre 12, el 20 de novembre de 1983, i va guanyar amb gols de Santillana i García Hernández. Marcel Domingo va veure el partit des de la graderia, assegant-se de manera interina en la banqueta Serra Ferrer.

La temporada 1983-84 va començar malament, amb la marxa de Müller, i va acabar pitjor, amb el descens i successos varis, inclòs el canvi d'entrenador. Començant per l'escàndol arbitral protagonitzat el 2 d'octubre de 1983 pel col·legiat internacional Ángel Franco Martínez, qui, després d'haver assenyalat un inexistent penal contra el Mallorca passant cinc minuts del temps reglamentat, falta màxima que donaria el definitiu empat a dos al Sevilla, va haver de sortir del Lluís Sitjar escortat per la força pública. De resultes d'això, el Comitè de Competició de la Real Federació Espanyola de Futbol va clausurar el Lluís Sitjar per una jornada.

Però aquí no s'acabarien els problemes i el mal *fario* de la temporada. El 12 de febrer de 1984 el defensa Izquierdo es va alinear

contra Osasuna en el Lluís Sitjar, però seria el seu darrer partit de la temporada ja que en un exàmen mèdic rutinari se li va diagnosticar una arritmia i li varen prohibir practicar el futbol. Izquierdo no tornaria fins passats uns mesos a vestir-se de curt. Aquest problema del madrileny i l'esfondrament d'una paret en el Lluís Sitjar el dia de la visita del Valladolid, el 18 de març de 1984, amb quaranta afeccionats ferits de distinta consideració, encara que sol dos varen haver de ser ingressats a Son Dureta, serien el preludi del que estava irremediablement per arribar: el descens de categoria.

Amb l'equip ja descendit s'iniciaren les eliminatòries de la Copa de la Lliga. El Mallorca eliminà al Salamanca (3-1 i 1-1) i al Málaga (2-1, 0-2), però fou eliminat pel Barcelona per penals (2-1, 2-3), un Barça que marcà el seu tercer gol en el descompte. Tothom recorda, però, un dels gols més espectaculars que s'han vist al Lluís Sitjar, el de Juani contra el Málaga, des de mig camp.

5.7 Temporada 1984-85 (2ª Divisió)

Quan en Miquel Contestí es va fer càrrec de la presidència del Mallorca havia somiat que en quatre anys posaria l'equip en Primera divisió, i ho va complir. El club sanejat i l'equip alternant-se amb els millors era un somni -el 1978, amb el club pràcticament desaparegut i l'equip enfilat de soldats alguns li cridaven utopia- que s'havia complert. La temporada 1983-84 havia marcat la tornada del Mallorca a l'elit del futbol espanyol, donant la primera gran alegria a Contestí, però també el seu primera gran decepció perquè immediatament es va tornar a descendir.

La temporada 1984-85 la va iniciar per tant el Mallorca en Segona divisió. L'entrenador elegit, Manolo Villanova, havia estat porter vermellenc en les temporades 1966-67 i 1967-68 compartint titularitat amb Piris, Heredia i Gost, i entre els fitxatges rellevants cal parlar del defensa Chano, procedent del Cádiz, Antonio Orejuela, del Salamanca i la volta de Pep Bonet. Per a suplir les baixes de Tirapu, Zuviría, Martínez, Orellana, Juani i Jordi Morey varen arribar, a més, Benedé (UD Salamanca), Preciado (Racing de Santander), Modesto (Zaragoza) i Tolo Ferrer (Poblense).

Plantilla 1984-85:

Porters: Zubeldia i García Mallo.

Defenses: Chano, Amer, Gallardo, Sabido, Izquierdo, García Jiménez, Benedé, Juanito, Dacosta i Preciado.

Migcampistes: Riado, Pep Bonet, Delgado, Martínez, Higuera, Orejuela i Verón.

Davanters: Barrera, Armstrong, Modesto i Tolo Ferrer.

Un dels jugadors claus d'aquells moments fou Antonio Orejuela. La seva va ser una família acostumada a la incomoditat i el sofriment. Els seus pares, Evaristo Orejuela Castañeda i Estela Rivero Reyes, eren de Fuente Palmera, una petita localitat de la província de Còrdova on escasejava el treball. Així que un bon dia Evaristo, que era paleta, va agafar a la seva esposa i es va anar a Madrid a la recerca d'una millora que no va arribar, pel que va acabar emigrant a Alemanya amb els seus fills per a instal·lar-se en Langensboldt, molt a prop de Franckfort.

Allà, a Franckfort, Antonio Orejuela, un dels grans encerts de Miquel Contestí en matèria de fitxatges, va aprendre a ser futbolista. Jugava en Segona divisió amb un equip anomenat FSV Franckfort i es guanyava la vida treballant de lampista. Fins que el 1983 li parlaren d'anar al Salamanca, però per a això va haver de posar mig milió de pessetes de la seva butxaca. No li va importar perquè confiat en les seves forces ho va considerar com una inversió de futur. El seu entrenador en El Helmántico, Manolo Villanova, que naturalment al venir al Mallorca va recomanar el fitxatge de qui en el vestuari, afectuosament, cridaven l'alemany. Un tros de futbolista aquest Antonio Orejuela, pel qual Contestí va pagar trenta milions de pessetes al Salamanca pel seu traspàs.

El Mallorca, com per a altres molts, seria el gran trampolí d'Antonio Orejuela i una oportunitat més per a Miquel Contestí de demostrar els seus dots de gestor, ja que va fer un negoci rodó amb el jugador al traspassar-lo en la temporada 1988-89 a l'Atlético de Madrid. Un negoci econòmic, però sobretot esportiu, perquè Orejuela, en les quatre temporades que va estar en el Lluís Sitjar en la seva primera etapa (el 1993 va tornar al Mallorca, però als cinc mesos es va anar a l'Atlètic Balears, on penjaria les botes), va oferir un rendiment d'alt nivell. A excepció curiosament de la primera temporada en la qual una sèrie de lesions li varen impedir rendir com ell hagués desitjat i això ho va notar l'equip, que va acabar el campionat en setena posició, molt allunyat de les posicions d'ascens que aquella temporada serien per al Las Palmas, Cádiz i Celta.

5.8 Temporada 1985-86, ascens a 1ª Divisió

La temporada 1985-86 va significar el segon ascens a Primera divisió dels tres que viuria Miquel Contestí com president del Mallorca, però també va dur alguna cosa que semblava bandejat en la vida del club: les sospites de suborn. Miquel Contestí va haver de declarar davant el Comitè de Competició per una acusació, que va resultar infundada, del president de el Deportivo de la Coruña, que es queixava de l'arbitratge de

Villena Peña en el seu partit contra l'Oviedo. Una pataleta que el prestigi del Mallorca no es mereixia.

Però el que tampoc es mereixia el Mallorca, també per part de tercers equips perjudicats, és que s'intentàs entelar el triomf en el camp del Logroñés, en el darrer partit, que va valer l'ascens a Primera divisió. En Les Gaunas, pres pels afeccionats mallorquinistas, ningú va donar facilitats. Tot el contrari, l'entrenador del Logroñés era Koldo Aguirre, cessat en el Mallorca alguns endarrere, i havia mentalizado a la plantilla riojana per a tirar la resta i derrotar als vermellencs, que l'hi jugaven tot a una carta. Tan difícil va ser el partit que fins en el minut vuitanta-cinc no arribaria el gol de Luís García que suposava l'ascens. Les Gaunas aleshores, amb vuit mil afeccionats mallorquinistes a les graderies, va ser una explosió vermellenca.

Aquest partit es va jugar el 18 de maig de 1986 amb arbitratge de Juan Sánchez Moreno. Aquestes foren les alineacions:

LOGROÑÉS: Moncaleán; Comas, Noly, Arjol, Urdaci; Marro, Iraola, Albis (Salvador), Ángel (Peiró); Melo i Lotina.

MALLORCA: García Mallo; Izquierdo, Bernal, García Jiménez (Puskas), Amer; Antonio Orejuela, Luís García, Higuera (Crespí), Pep Bonet; Magdaleno i Hassan.

La plantilla del Mallorca aquesta temporada 1985-86, dirigida per l'entrenador mallorquí que més alt ha arribat, Llorenç Serra Ferrer, mantenia de la temporada anterior al porter García Mallo; als defenses Sebastián López Serrano, *Chano*, García Jiménez, Amer i Izquierdo; els migcampistes Orejuela, Higuera i Pep Bonet, i als davanters Bonnín i Tolo Ferrer, pel que la nòmina de fitxatges va ser elevada. Varen venir els porters Villalvilla i Pascual, procedents del filial; també del filial els defenses Doro (fill d'aquell Blas Armero que va popularitzar el sobrenom de Doro en el Mallorca dels anys seixanta), Pastor i Salas, així com el migcampista Crespí i el davanter Manuel Molina; del Racing de Santander va venir Bernal; del Salamanca el centrecampista Luís García; Tomás (Poblense), Mantilla (Betis), Fernando Martínez Pérez, *Puskas* de l'Olímpico de Totana; l'internacional finlandès Lipponen no va quallar i als tres mesos es va tornar al seu país; Hassan va venir del RBM de Casablanca; Pindinga Muñoz del Central de Xile, que tampoc va quallar, i Magdaleno, procedent del Sevilla, i considerat com un deixeble de Santillana.

En efecte, Carlos Alonso González, fill de guàrdia civil, nascut en la caserna de la benemèrita en una de les més belles ciutats medievals que es conserven a Espanya, Santillana de Mar, va adoptar el nom de la seva ciutat per a fer gols per tots els camps d'Europa. Santillana era el mestre en el Real Madrid i Enrique Magdaleno Díaz, un altre dels grans

encerts de Miquel Contestí, el seu alumne en el Castilla. Però Santillana era intocable i Magdaleno va haver de cercar-se la vida en el Levante, Burgos i Sevilla abans de venir al Mallorca i contribuir amb els seus gols -un total de cinquanta en les tres temporades que va romandre en l'equip- a fer el Mallorca una mica més gran.

Magdaleno, al que una d'aquestes casualitats de la vida havia dut a viure a Palma al nombre 88 del carrer Arxiduc Lluís Salvador, pel que tenia de veïns a un exjugador del Mallorca que havia triomfat en Primera divisió amb el València, Gabriel Suñer, i a l'home que més i millor li ha cantat de sempre a Mallorca: Bonet de San Pedro. Aviat es va guanyar les simpaties de l'afició mallorquinista, que li va adoptar com un ídol.

Del fitxatge del marroquí Hassan podem afirmar que Miquel Contestí es deixà dur per la intuïció, que només li fallava quan uns altres interferien les seves idees. Havia vist una vegada en un amistós del Mallorca amb el Valenciennes a un davanter que les hi tenia teses amb tot el que es movia al seu voltant, que caçava una mosca al vol i no va parar fins fitxar-lo. Aquest davanter era Hassan Fadil, dues dotzenes de vegades internacional absolut pel Marroc i complement ideal per a Magdaleno. El prelude d'un èxit impressionant per a la següent campanya en la seva política de fitxar bé, bonic i barat: Ezaqui Badou, el porter titular de la selecció del Marroc en el Mundial de Mèxic 1986. I altres èxits, perquè mèrit de Contestí va ser també reaccionar a temps i impedir que Miquel Àngel Nadal s'anàs al Zaragoza, amb el qual s'havien compromès verbalment tant el jugador com el seu club, el Manacor, i fer-li quedar en el Lluís Sitjar quan ja tenia un peu dins l'avió.

Plantilla 1985-86:

Porters: Mallo, Pascual i Villalvilla

Defenses: Chano, Bernal, Luís García, Mantilla, Pastor, Salas, García Jiménez, Doro, Amer i Izquierdo

Centrecampistes: Orejuela, Tomàs, Higuera, Crespí i Pep Bonet

Davanters: Puskas, Lipponen, Bonnín, Hassan, Tolo Ferrer, Molina, Magdaleno i Pindinga Muñoz.

5.9 Temporada 1986-87 (1ª Divisió). La Lliga del play-off

Dimarts, 15 de juliol de 1986. Dia de molts nervis per a Miquel Àngel Nadal, que ell intenta dissimular amb uns banys en Porto Crist. El motiu és que unes hores més tard es presenta amb el Mallorca en el Lluís Sitjar i ell serà, juntament amb el exmadridista Isidoro San José, qui centri l'atenció dels afeccionats per ser les úniques novetats de la plantilla vermellenca en l'arrencada de la temporada 1986-87. El fitxatge estrella aquell any, el porter marroquí Ezaqui Badou, que havia estat una

de les figures del Mundial de Mèxic, arribaria mes tard, igual que Paco Bonet, Trobiani i Belza.

Plantilla 1986-87:

Porters: Ezaqui, García Mallo i Belza.

Defenses: Bernal, Paco Bonet, Mantilla, García Jiménez, Izquierdo, Amer, San José i Chano.

Migcampistes: Crespí, Luís García, Orejuela, Pep Bonet i Nadal.

Davanters: Higuera, Magdaleno, Hassan, Trobiani, Puskas i Molina.

Només feia vuit dies que Nadal havia subscrit contracte pel Mallorca, en una cerimònia per cert bastant pobre, ja que només assistiren a la mateixa els representants de dos periòdics i una emissora de ràdio, però tot el seu món començava a girar. Els varis milers d'afezionats mallorquinistas que varen assistir a la presentació de l'equip li varen donar a entendre que a partir d'aleshores el futbol anava a ser altra cosa per a ell. De vegades somni i de vegades malson, però sempre emocionant.

La temporada 1986-87 passarà a la història com la mes llarga, ja que a les trenta-quatre jornades de la primera fase, cridem-la regular, es disputarien deu jornades mes en “un play off” dividit en tres parts: els sis primers classificats lluitarien pel títol, els sis següents per un lloc en la Copa de la Lliga, i els sis darrers per no descendir.

Havia temps per tant per al jove Nadal de debutar en Primera divisió. Tots els equips s'havien reforçat amb vista a la maratoniana campanya, deixant a més bales en la recambra. El Real Madrid, que una vegada més va confirmar el seu vitola de favorit quedant campió, va fitxar a un porter que el Mallorca havia menyspreat com juvenil, Paco Buyo, a un defensa expeditiu que es va dur del Real Sporting de Gijón, Mino, i quan a mitjan temporada va emmalaltir Jorge Valdano d'hepatitis se'n va dur a un migcampista de l'Estrella Roja iugoslau anomenat Jankovic. El Barcelona per la seva banda s'havia fet amb els serveis del màxim realitzador del Mundial de Mèxic d'aquell any 1986, Gary Lineker, al que completaria perquè els blaugrana tenguessin una davantera d'autèntic luxe amb el també britànic Mark Hughes.

Si, tots els equips d'elit es reforçaven, pel que l'oportunitat podia arribar-li al futbolista en qualsevol moment. L'Atlético de Madrid va mirar al futbol base i va fitxar Julio Salinas, Elduayen i Rubén Bilbao. Javier Clemente va deixar l'Athletic i es va anar d'entrenador a l'Espanyol, que havia incorporat a la seva plantilla a Pichi Alonso, Valverde i Meléndez. Osasuna va fitxar a l'irlandès Michel Robinson i un company en la selecció marroquina del mallorquinista Ezaqui, el

centrecampista Timoumi. Finalment, seguint la moda de fitxar mundialistes, a la qual ni el Mallorca va poder resistir-se, el Sporting de Gijón es va fer amb els serveis dels mexicans Negrete i Flores.

El Mallorca en l'elit era ja altra història. O almenys això pensava Miquel Àngel, qui, en un cotxe prestat gairebé sempre per un familiar, fins que va tenir l'oportunitat de comprar-se un Opel Kadett de segona mà, anava i venia de Porto Crist a Palma tots els dies, i alguns dies, depenia dels horaris d'entrenament, fins tres vegades, pel que es feia gairebé tres-cents quilòmetres.

Però així com la seva vida familiar i afectiva no havia experimentat cap canvi, en l'aspecte esportiu Miquel Àngel va tenir uns començaments traumàtics en el Mallorca. Primer perquè jugant en pretemporada a Lorca i Jerez va rebre sengles cops en la cuixa dreta, cops que li havia produït una hinchazón dolorosa. Un dia abans del debut del Mallorca en el Trofeu Ciutat de Palma, que en aquella edició d'agost de 1986 contava amb el Barcelona, Cruzeiro de Brasil i Nacional de Montevideo, Miquel Àngel, que volia estar bé en la presentació davant el seu nou públic, va sofrir una contractura muscular que li va impedir jugar. A partir d'ençà Miquel Àngel va començar a desesperar-se perquè ningú en el club semblava trobar-li a faltar dels entrenaments, ni varen tornar a preocupar-se d'ell, fins el punt que més d'una vegada va estar a punt de llançar la tovallola i tornar de nou a Manacor. “Un dia em vaig presentar a l'entrenament, després de gairebé un mes d'estar de mala manera, vaig començar a entrenar, i al cap de cert temps Serra Ferrer em va dir que per a foguejar-me fora a jugar amb el filial, el Mallorca Atlètic, que per primera vegada militava en Segona divisió B. Havia d'anar a Granada, així que em vaig presentar en l'aeroport, i com no seria la meva sorpresa quan un company em va dir que l'entrenador del filial, un tal Rafael Alcaide “Crispi”, no em va incloure en la convocatòria al·legant que no em coneixia i que a més jo no li agradava com jugador perquè deia que era lent. Al final es va aclarir el malentès i vaig viatjar. Aparentment havia de jugar de titular”, recorda amb amargor Nadal per tan estrambòtic passatge de la seva vida esportiva, d'altra banda exemplar sempre, tant a nivell disciplinari com a nivell professional. “Em vaig dur una decepció quan en el vestuari de l'estadi dels Càrmenes no vaig veure el meu nom en la pissarra entre els onze titulars, però no vaig dir res perquè de vegades és convenient saber empassar-te les llàgrimes. En el minut quaranta de partit, quan ja anàvem guanyant 0-2, em va fer sortir sense escalfar ni res. Em va dir: marca el 10. Aquell 10, que no record com es deia, va treballar bé i va fer un gol, motiu pel quin en el minut 60, és a dir quan jo tot just duia vint minuts en el terreny de joc, Crispi em va substituir per Tomeu Obrador. Aquesta és la meva desagradable experiència en el meu debut amb el filial”, afegeix Miquel Àngel Nadal.

La marginació del manacorí és tan manifesta que Crispi no conta

tampoc amb Nadal per a l'eliminatòria de Copa a doble partit enfront del San Sebastian de los Reyes i el que és més greu, per humillante, tampoc conta amb Nadal per a l'amistós d'Inca contra el Constància el 13 de novembre amb motiu del Dijous Bo. Amb aquella caparrudesa Crispi havia signat el seu adéu al Mallorca Atlètic, i Miquel Contestí va decidir cessar al tècnic cordovès el 3 de desembre. Juancho Forneris, un home de la casa, es va fer interinament càrrec del filial i el 7 de desembre de 1986, data històrica per tant, Nadal jugà davant el Pontevedra a Pasarón el seu primer partit com titular en el Mallorca Atlètic, que va alinear a Villalvilla; Fortunato, Salas, Pastor, Doro; Salvuri, Tomás, Nadal; Aleñá, Obrador (Cazorla) i Bonnín (Redondo). Joan Bibiloni, que va rellevar Forneris, li va fer debutar al diumenge següent al Lluís Sitjar com a titular, amb triomf davant l'Almería, que estava dirigit en la banqueta per un exmallorquinista important, Antonio Oviedo, a qui el públic allà congregat va rebre per cert amb una ovació. Més endavant Joan Bibiloni va ser al seu torn reemplaçat pel tàndem integrat per Miquel Crespí i Joan Cladera, exfutbolista de Primera divisió en el Betis aquest darrer, amb els quals Nadal va tenir la projecció necessària com perquè Llorenç Serra Ferrer li cridàs per a fer el debut en el primer equip i a més a Barcelona. Era el 19 d'abril de 1987, un dia que mai oblidarà Nadal. “Quan l'entrenador em va comunicar que anava a sortir de titular estava tan emocionat que no vaig poder fer migdiada perquè estava en el llit suant”, assegurava moments previs al debut un Miquel Àngel Nadal que després del partit va sofrir un desmai estant ja de tornada a l'hotel Princesa Sofia, on s'havia allotjat l'equip vermellenc.

El debut de Miquel Àngel Nadal a Primera divisió i en el Camp Nou havia estat tot un esdeveniment, com ho seria també la seva confirmació en el següent partit del Mallorca enfront del Real Madrid en l'estadi Santiago Bernabeu. El Mallorca va perdre ambdós encontres. En el Camp Nou per 1-0, amb gol de Pedraza per al Barcelona. En el Santiago Bernabéu el Mallorca va perdre per 3-0, amb dos gols de Gordillo i un de Martín Vázquez per al Real Madrid. Aquest partit es va jugar el 3 de maig de 1987, quinze dies després del disputat en el camp del Barcelona, a causa del compromís internacional de la selecció absoluta d'Espanya que el 29 d'abril, dintre del marc de la VIII Eurocopa de Nacions perdia a Bucarest enfront de Romania per tres gols a un. Partit per cert aquest disputat en l'estadi “23 d'Agost” en el qual el defensa català Miquel Soler, en aquells dies en el Espanyol, i que seria company de Miquel Àngel Nadal en el Barcelona i en el Mallorca, va fer el seu debut com internacional absolut al reemplaçar en el minut 36 a José Antonio Camacho.

Els majors encerts de Miquel Contestí al capdavant del Mallorca no hi ha dubte que varen ser els fitxatges del migcampista Miquel Àngel Nadal, procedent del Manacor, i el porter internacional marroquí Ezaqui

Badou, una de les grans figures del Mundial de Mèxic 1986, que en el seu país estava considerat com un ídol. Nascut en Side Karem, localitat propera a Casablanca, el 2 d'abril de 1959, Ezaqui molt aviat es va aclimatar a la vida de Mallorca i la seva personalitat en el terreny de joc li va comerciejar immediatament les simpaties dels assidus del Lluís Sitjar. Tot el contrari de Nadal, el tracte del qual va deixar molt a desitjar i va tardar a entrar en els plans de l'entrenador de la primera plantilla. Ezaqui per tant va ser titular immediatament la temporada 1986-87, amb debut a Pamplona davant Osasuna en la primera jornada liguera el 31 d'agost de 1986, mentre que Nadal només contribuiria al final a un dels èxits més rutilants del Mallorca en Primera divisió al lluitar pel títol en la famosa Lliga del "play off". En la Lliga regular el Mallorca havia quedat el cinquè, però després en el "play off" per a aspirar a la màxima glòria no va poder contar amb Ezaqui, lesionat l'1 de març de 1987 amb la visita del Murcia a Palma. Com Nadal va debutar en el Camp Nou un mes més tard, concretament el 19 d'abril, curiosament en la temporada 1986-87 el de Manacor no va coincidir en cap partit oficial amb el porter marroquí.

Com a curiositat direm que el 15 de febrer de 1987 es va batre el rècord d'assistència al Lluís Sitjar. Va ser en el partit contra el Real Madrid (fase regular), amb 29.000 espectadors. El Mallorca va guanyar, a més, per 1-0, gol de Magdaleno.

5.10 Temporada 1987-88. Primera divisió

Es va haver d'esperar a la Lliga 1987-1988 per a veure junts en una mateixa formació del Mallorca els que el temps i la història ha situat com dos dels jugadors més importants que hagin vestit mai la samarreta vermellenca: Nadal i Ezaqui. Fou a San Mamés amb derrota (2-1) enfront de l'Athletic Club de Bilbao el 30 d'agost de 1987. Era la primera vegada en el seu llarga i reeixida carrera en l'elit que Nadal començava un campionat com a titular.

Plantilla 1987-88:

Porters: Ezaqui, García Mallo y Belza

Defenses: Julio Llorente, Izquierdo, Chano, García Jiménez, Lema, Paco Bonet, Bernal, García Cortés i Amer.

Migcampistes: Antonio Orejuela, Pep Bonet, Marcos, Luís García i Miquel Àngel Nadal.

Davanters: Higuera, Magdaleno, Asan, Trobiani, Molina i Álvaro.

A pesar de la derrota inicial en San Mamés el Mallorca havia causat una molt bon impressió, el que en una Primera divisió en la qual

salvo l'Atlético de Madrid, que estrenava president, Jesús Gil i Gil, i havia fitxat a Paulo Futre, procedent del Porto portuguès, els equips s'havien reforçat poc, permetia tenir aspiracions com a mínim d'acabar com la temporada precedent. Però no va ser així. Tampoc per a Nadal, que després de la titularitat en San Mamés tornava al següent partit en el Lluís Sitjar a la banqueta, del que sortiria per a reemplaçar a Damià Amer quan ja estava clar que l'Atlético de Madrid s'anava a dur un punt. Nadal va tornar a la titularitat al diumenge següent en la Nova Creu Alta davant un Sabadell que es va imposar amb un clar 2-0, preludi del desastre del diumenge següent, 20 de setembre de 1987, davant el Cádiz a Palma (1-4) i que afortunadament per a ell en aquesta oportunitat Nadal ni tan sols va jugar un minut perquè Serra Ferrer no tenia les idees clares sobre l'aportació del manacorí a l'equip i igual ho treia de titular que li enviava a la banqueta o a la graderia. Fins que va arribar de nou el partit del Camp Nou, estadi talismà per a Nadal, on havia triomfat amb magnificència en el seu debut en Primera divisió uns mesos abans, i en el qual tornaria a deixar constància de la seva enorme qualitat futbolística aquell diumenge 25 d'octubre de 1987 que el Mallorca es va dur un merescut empat a dos gols.

Els següents partits varen ser un desastre per al Mallorca, i el 2-2 del Camp Nou fou un miratge. Es varen encadenar una sèrie de resultats tan negatius com preocupants de cara al futur: 3-3 amb el Murcia; 1-0 en Atocha amb la Real Sociedad; 0-2 amb el Valladolid (ambdós de Gabi Moya i ambdós a passada de Fernando Hierro, que tan sols cinc dies abans havia compartit a Jerez banqueta de la selecció Sub-21 amb Miquel Àngel Nadal) i finalment 3-1 en el Bernabéu davant el Real Madrid. La dolenta ratxa es va tallar en el Luís Sitjar amb els dos gols de Paquete Higuera a l'Sporting de Gijón i el punt d'inflexió va semblar arribar amb el triomf a Las Palmas (1-2), però va ser un altre miratge. El Mallorca corria cap al precipici, devorat per les lluites internes en el vestuari, amb jugadors obertament enfrontats entre sí i amb l'entrenador, que propiciaren el desastre esportiu.

La vergonya aliena va arribar amb el 7-0 que els va endossar l'Atlético de Madrid, i que és la major golejada encaixada pel Mallorca en tota la seva història en un partit de Lliga. El pitjor partit dels vermellencs en molts anys. La pluja de gols del Vicente Calderón va ser el 7 de febrer de 1988. Hi varen marcar Alemao, Parra, Julio Salinas (dos), Landáburu, Eusebio i Futre.

En la darrera jornada de Lliga, el 22 de maig de 1988, el Mallorca va agafar una mica d'oxigen empatant a València i condemnant així al Sabadell al descens automàtic, ja que els vallesanos varen perdre en el Vicente Calderón davant l'Atlético de Madrid i es varen quedar amb vint-i-nou punts, igual que el Las Palmas, que havia perdut en l'Estadi Insular davant el Real Betis. Aquests resultats, units al gol de Nadal en el Lluís

Casanova (1-1 seria el resultat final) varen permetre el breu respir.

Respir que no serviria de res perquè encara que el Mallorca va partir com favorit davant l'Oviedo en la promoció de permanència, al final varen ser els carbayones els quals varen aconseguir l'objectiu d'ascendir a Primera, retornant al Mallorca a la divisió de plata del futbol espanyol. El primer partit de l'eliminàtoria es va jugar el 29 de maig de 1988 en el Carlos Tartiere i va guanyar l'Oviedo 2-1. Juliá i Carlos varen marcar pels oviedistes i García Cortés, de penal, va fer el gol vermellenc. Amb arbitratge de Enríquez Negreira, que allargaria el partit deu minuts, fins el punt que García Cortés va empatar en el minut 90 i en el 98 Carlos va desfer altra vegada la igualada

El partit de tornada, al Lluís Sitjar, va representar una nova decepció per a un Mallorca que va ser incapaç de fer un només gol a un Oviedo ultradefensiu a qui la igualada (0-0) li va facilitar el passaport a l'elit. Amb arbitratge de Sánchez Arminio, aquestes varen ser les alineacions:

REAL MALLORCA: Ezaqui; Chano, Julio Llorente (Trobiani), Paco Bonet, García Cortés; Nadal, Luís García, Orejuela; Higuera, Magdaleno i Álvaro.

OVIEDO: Zubeldía; Murúa, Sañudo, Luís Manuel, Gorriarán; Berto, Tomás, Juliá, Bango; Carlos i Hicks (Tocornal).

Si la temporada 1986-87 el Mallorca havia aconseguit la millor classificació històrica fins aleshores en Primera divisió, l'ocorregut en la 1987-88 és un enigma també històric. Perquè la veritat és que el Mallorca no només va mantenir la mateixa plantilla, i el mateix entrenador, sinó que es va reforçar amb els defenses García Cortés (Zaragoza), Julio Llorente (Real Madrid) i Lema (Celta), el davanter Álvaro Cervera (Racing de Santander) i es va ascendir a Marcos Martín de la Fuente del filial.

Què va poder ocórrer, per tant, perquè l'equip tornàs a Segona? En parlen de mal ambient en el vestuari, encara que fossin resultats desastrosos com el 7-0 del Vicente Calderón els quals varen provocar la renúncia de l'entrenador Serra Ferrer i la volta al Lluís Sitjar del francès Lucien Müller, cinc anys després d'haver renunciat a renovar. Müller tampoc va resoldre la situació del Mallorca, que finalment va perdre la categoria.

5.11 Temporada 1988-89. Ascens a Primera

El descens havia assegut com un cop molt dur per a l'afició mallorquinista, a la qual li costava digerir tot el que havia ocorregut de

dolent la temporada 1987-88, inclosa la prematura eliminació de la Copa del Rei davant el Castilla, filial madridista, que havia guanyat els dos partits: 2-0 en la Ciutat Esportiva i 1-2 en el Luís Sitjar. També Miquel Contestí estava preocupat perquè la pèrdua de categoria li va obligar a soltar llast en les elevades nòmines dels jugadors i desprendre's d'algunes de les seves figures per a fer caixa. Així Antonio Orejuela i Luís García es varen anar per dos-cents trenta milions traspassats a l'Atlético de Madrid; "Paquete" Higuera es va anar al Zaragoza per seixanta, Magdaleno al Burgos per vint, igual que Chano al Málaga i Paco Bonet va rebre la carta de llibertat. Baló d'oxigen per a les arques d'un club que Miquel Contestí seguia administrant amb mà de ferro.

Per contra Fernando Marcos, Magín, Esteban i Gabriel Vidal varen pujar del filial i es va fitxar a molta gent nova: Molondró (Poblense), Abadal (Barcelona Atlètic), Albístegui (Sestao), Guillermo i Sánchez Clemente (Castilla), Sala (Sabadell), Rivas (Atlético de Madrid), Pedraza (Barcelona), Endika (Valladolid), Zoran Stojadinovic (Rapid de Viena) i Vulic (Hajduk Split).

Plantilla 1988-89:

Porters: Ezaqui, Molondro, Fernando Marcos i Abadal.

Defenses: Amer, Sala, Magín, Vulic, Sánchez Clemente, Albístegui, García Cortés, Esteban i Rivas.

Migcampistes: Marcos, Parra, Pedraza, Nadal, Pep Bonet i Crespí.

Davanters: Endika, Vidal, Stojadinovic, Guillermo, Trobiani i Álvaro.

I perquè es notàs el canvi radical que s'havia produït entre el Mallorca 1987-88 i el Mallorca 1988-89 que arrencava de nou, també l'inquilí de la banqueta era distint. No era de Sa Pobla, sinó de Novi Sad (Iugoslàvia) i de nom impronunciable per als afeccionats: Iván Brzic. A dues jornades de finalitzar la primera volta Brzic, per problemes familiars insalvables, va demanar la baixa a Miquel Contestí i va tornar Serra Ferrer a la banqueta. Pep Bonet, que havia penjat les botes, exercia de delegat de l'equip.

Però a Iván Brzic, problemes personals al marge, ningú li va trobar a faltar perquè el públic del Lluís Sitjar es queixava del pèssim joc que desenvolupava l'equip. Encara que es guanyàs. I era cert que el Mallorca guanyava i tenia positius en el seu caseller, però el seu futbol no omplia les apetències del mallorquinisme.

La volta de Serra Ferrer a la banqueta va resultar positiva, i l'equip no només va millorar en el seu joc sinó que va començar a remuntar posicions en la taula i, el que són les coses del futbol, amb l'empat a zero a Castelló en la antepenúltima jornada es va assegurar el poder disputar

la promoció d'ascens a Primera. En l'horitzó esperava l'Espanyol de Barcelona.

L'eliminatòria, presentada com una revenja d'aquella que al maig de 1963 va acabar amb el descens del Mallorca a Segona divisió, a l'imposar-se el Espanyol en la trobada de desempat disputat en el Santiago Bernabéu de Madrid, va ser tot un esdeveniment. Aquesta vegada occurreria al revés que el 1963, perquè si aleshores era el Mallorca l'equip de Primera i el Espanyol qui pugnava per ocupar la seva plaça en l'elit, en aquesta oportunitat l'equip primerdivisionario era el català i el Mallorca qui volia desallotjar-li del reduït grup de grans. El 1963 l'artífex del triomf blanc-i-blau va ser el porter Rafael Piris, que va ser clau en el desempat disputat en el Santiago Bernabéu de Madrid. Total: 2-1 a Sarrià a favor dels locals, 2-1 en el Lluís Sitjar per al Mallorca i derrota vermellenca (1-0) en el colosseu blanc.

El 28 de juny de 1989, a Sarrià, com vint-i-sis anys endarrere, va començar l'eliminatòria Espanyol-Mallorca i ho va fer amb triomf mínim (gol de Golobart) de l'equip blanquiblaü, que contava amb un mallorquí de Sa Pobla en les seves files: Xavier Díaz Pons *Mágico Díaz*.

Aquest 1-0 en contra, i sobretot els mèrits que va fer el Mallorca a Sarrià, va deslligar l'eufòria de l'afició vermellenca que el 2 de juliol va omplir el Lluís Sitjar amb l'ànim ben disposat a empènyer l'equip al salt de categoria. Allò era una explosió de mallorquinitat i mallorquinisme. A la llotja presidencial, al costat de Miquel Contestí, es va asseure el president del Congrés dels Diputats, el mallorquí i mallorquinista Félix Pons Irazazábal, el pare del qual, Félix Pons Marquès, havia estat president del Mallorca entre 1946 i 1948. I perquè l'accent mallorquí fos complet, l'històric triomf per 2-0 el signaren dos futbolistes de la terra, Miquel Àngel Nadal i Gabriel Vidal. Nadal va fer el primer, el qual empatava l'eliminatòria i donava ales a l'esperança. En la pròrroga va arribar el definitiu i valuósíssim gol de Gabriel Vidal. El Mallorca, de nou a Primera divisió.

Els equips varen formar així:

REAL MALLORCA: Ezaqui; Parra, Rivas, Vulic, García Cortés; Nadal, Pedraza, Sala; Vidal (Pep Bonet), Endika (Manolo) i Álvaro.

ESPANYOL: N'Kono; Eloy, Martín, Golobart, Maestre; Mentxaca, Diego Orejuela (Gabino), Zubillaga; Rats, Heat i Mágico Díaz (Pineda).

5.12 Temporada 1989-90. Primera divisió

La temporada 1989-90 passarà a la història del Real Mallorca per haver estat la primera en la màxima categoria que l'equip va acabar amb positius. Els fitxatges, excepte el del búlgar Kurdov, procedent del Levski Spartak, varen resultar encertats. Covelo i Serer varen arribar del

Barcelona Atlètic, i el també exblaugrana Fradera, del Sabadell. Calderón va venir del Cádiz i Claudio Barragán, de l'Elche.

Plantilla 1989-90:

Porters: Ezaqui, Molondro i Covelo.

Defenses: Sala, Vulic, Serer, Fradera, García Cortés, Sánchez Clemente, Albistegui, Amer i Magín.

Migcampistes: Pedraza, Parra, Calderón, Marcos i Nadal.

Davanters: Vidal, Álvaro, Stojadinovic, Kurdov i Claudio.

Per a Miquel Àngel Nadal, que havia renovat pel Mallorca per altres tres temporades, aquesta seria una temporada excel·lent. La temporada de les llums, perquè el manacorí va confirmar la seva condició d'una de les figures del campionat i Barcelona i Real Madrid li varen incloure en la seva agenda de futuribles. Va jugar aquesta temporada un total de trenta-quatre partits de Lliga i juntament amb el porter Ezaqui i el defensa lliure Vulic es va convertir en el principal artífex de la bona marxa del Mallorca, que va acabar en la meitat de la taula i sent l'equip menys golejat de Primera divisió.

El Mallorca va tenir una arrencada espectacular. Va perdre el primer partit enfront de l'Osasuna a Pamplona per 1-0, però allò, lluny de ser una circumstància negativa es va convertir en un factor positiu que els va mantenir deu partits consecutius sense perdre.

D'aquests deu partits consecutius sense perdre, els quals es varen disputar en el Lluís Sitjar varen ser contra Oviedo (2-2), Real Madrid (0-0), Barcelona (1-0), Real Sociedad (0-0), Celta (2-0) i Atlético de Madrid (0-0) i fora a Castelló (1-2), Rayo Vallecano (0-0), Tenerife (1-1) i Logroñés (0-1). Una ratxa superbà que era reflex que la política empresa en el seu moment per Miquel Contestí començava a sedimentar-se en l'èxit. L'espectacular ratxa es trencaria a l'estadi del Molinón, on l'Sporting de Gijón va guanyar per 3-0 a un soprenent -i desconegut- Mallorca.

Però a més dels positius i la llarga ratxa sense perdre, la temporada 1989-90 va deixar dues osques en el sentiment del mallorquinisme. Una trist, el comiat d'Amer del futbol actiu, martiritzat per una lesió en el genoll, i una altra a títol d'anècdota que amb el temps es convertiria en categoria: la primera vegada -i única al llarg de la seva dilatada trajectòria futbolística en l'elit- que Nadal marcava dos gols en un sol partit de Primera divisió.

Damià Amer, un futbolista tot coratge, nascut a Sa Pobla el 4 de setembre de 1958, tot just havia complert deu mesos d'edat quan va perdre al seu pare, Martí Amer que tenia vint-i-set, mort en un accident de moto tornant de veure jugar el Poblense en Pollença. Per a ajudar a la

mare Damián es va posar a treballar a molt primerenca edat de lampista, ofici que alternava amb la seva passió pel baló. Antonio Oviedo li va fer futbolista, li va fer entendre en el Poblense unes virtuts que durien a Damià Amer a l'elit: un ha de fer allò que pot fer. Amb aquesta premissa, amb senzillesa però també amb tota fermesa, Amer es faria un petit buit en la petita història del futbol espanyol pel seu impecable marcatge a l'astre argentí Diego Armando Maradona, del Barcelona, el 22 de gener de 1984. Aquest del Camp Nou seria el primer partit complet i com a titular (uns mesos abans havia jugat uns minuts al camp del Betis substituint a Juani) en el Mallorca, però a Primera divisió, ja que Amer havia arribat al Lluís Sitjar al gener de 1982. El darrer partit amb l'elàstica vermellenca, el del sentit adéu, va tenir lloc el 4 de juny de 1990 en el Lluís Sitjar contra el Sevilla i va ser emocionant veure el comportament del públic, que es va posar en peus i va estar aplaudint diversos minuts quan Amer, als deu minuts, va deixar el seu lloc a Marcos.

Quant a l'esmentada anècdota de Miquel Àngel Nadal, si la temporada havia començat amb derrota a Pamplona davant Osasuna, amb la reacció posterior de l'equip, la visita dels navarresos a Palma al començament de la segona volta va acabar també en anècdota. Perquè anècdota és que Nadal per primera vegada marcàs dos gols en una trobada de Primera divisió i allò servís a més per a salvar almenys un punt. El partit va acabar amb empat a dos, però els navarresos s'havien posat 0-2 i semblava que anaven a fer-se fàcilment amb el partit. Al final 2-2, i una data, 21 de gener de 1990, que Miquel Àngel Nadal recorda amb especial afecte.

La temporada 1989-90, en suma, es completaria per al Mallorca amb la gesta de sortir amb la cara alta amb l'empat a un gol en el Santiago Bernabéu davant el Real Madrid en la quarta jornada de la segona volta. En el colosseu blanc Nadal va jugar de tu a tu a Michel i Martín Vázquez, als quals va reptar en tècnica i força, fins el punt que finalitzat el partit la pròpia premsa madrilenya desvetllava que el Madrid devia intentar llevar-li Nadal al Barcelona. En aquells dies es donava ja per fet que Johan Cruyff havia decidit incorporar-lo al seu projecte de *Dream team* per al Camp Nou, en el que suposaria l'operació més profitosa realitzada mai pel Mallorca. Una setmana després el Mallorca repetí la gesta, aquesta vegada a Barcelona, on també empatà 1-1, gràcies a que Ezaqui aturà un penal a Koeman.

5.13 *Temporada 1990-91. Primera divisió i finalistes de Copa*

Miquel Contestí havia agafat un Mallorca a prop de la desaparició, un Mallorca salvat per la campana federativa que va tocar en forma de préstec Pablo Porta, i a força d'incomptables sacrificis personals, molt

treball i encert a l'hora d'envoltar-se de gent vàlida va aconseguir dur l'equip de Tercera divisió a alternar-se amb la història. Perquè el Mallorca de la temporada 1990-91, que seguia tenint en la seguretat de Ezaqui, els nervis d'acer de Vulic i la força de Miquel Àngel Nadal els seus millors actius, arribaria per primera vegada en la seva història a la final de la Copa del Rei. La curta llista de presidents “històrics” del Mallorca estava servida: Jaume Rosselló va dur l'equip a Primera divisió el 1960, Miquel Contestí a la final de Copa el 1991; amb Bartomeu Beltran en la presidència es repetiria feta el 1998; Guillem Reynés era president quan el Mallorca va conquerir l'únic títol oficial de la seva història (i va ser fundat el 5 de març de 1916) la Supercopa d'Espanya, així com la seva gran gesta d'arribar a la final de la Recopa d'Europa que va perdre davant la Lazio de Roma a l'estadi Vila Park de Birmingham (Anglaterra) el 18 de maig de 1999, i, finalment, Mateu Alemany, el president sota el mandat del qual el Mallorca va jugar la Champions League, el que abans es deia la Copa d'Europa.

Gran temporada per tant la 1990-91 per al Mallorca per la seva sorprenent trajectòria copera, encara que en la Lliga es varen passar més apuros dels desitjats, acabant el campionat en 15è lloc. Molt a prop de l'abisme, en una temporada a més que no només es mantenia la plantilla de la temporada anterior, que s'havia acabat amb positius i amb rècord de imbatibilitat, sinó que s'havia reforçat amb les altes del francès de origen espanyol Sergio García, que va venir del Matra Racing de París, el marroquí Hassan Nadir, procedent del WAC de Casablanca, Roberto Simón Marina i Armando, de l'Atlético de Madrid, i s'havia ascendit del filial a Perico Del Campo.

Plantilla 1990-91:

Porters: Ezaqui, Covelo y Molondro.

Defenses: Sala, Serer, Vulic, Fradera, Armando, Sánchez Clemente, Del Campo i Magín.

Centrecampistes: Parra, Pedraza, Calderón, Marina, Nadal, Sergio García, Paco Soler i Marcos.

Davanters: Claudio, Hassan Nadir, Álvaro, Gabriel Vidal, Guillermo y Dimitrov.

Però si en la Lliga la marxa fou irregular, a la Copa per contra tot anava d'allò més bé. El Mallorca va anar deixant pel camí al Gimnástica de Torrelavega, Sabadell, Oviedo, Elche, València i Sporting de Gijón per a proclamar-se finalista. “Arribar a la final de Copa del Rei era el més meravellós que m'havia ocorregut com futbolista. Quan els amics em preguntaven que sentia a mesura que s'apropava el 29 de juny de 1991,

data fixada per a la final a l'estadi Santiago Bernabéu, jo els contestava que tenia confiança en guanyar, perquè a l'Atlético de Madrid li havíem guanyat els dos partits de la Lliga pel mateix resultat, 1-0 a Palma i 0-1 al Calderón, i estava convençut que també a la tercera aniria la vençuda. Però no va ser així i en el moment que més ho necessitàvem vàrem ser nosaltres els quals vàrem perdre per 1-0. Una llàstima, perquè el Mallorca es mereixia aquella Copa del Rei i entrar en la llegenda”, assegura Miquel Àngel Nadal quan se li recorda aquella oportunitat perduda. Per a Nadal hauria estat el millor colofó a la seva aportació al Mallorca en la primera de les dues etapes que ha militat en el club més representatiu de la seva terra. De totes maneres el manacorí guarda en el millor racó del seu cor aquella màgica nit del Santiago Bernabéu.

Aquestes foren les alineacions:

ATLÉTICO DE MADRID: Mejías; Tomás, Patxi Ferreira, Juanito, Solozábal, Toni; Manolo, Vizcaino, Schuster; Antonio Orejuela (Alfredo, min. 65) i Futre (Sabas, min. 86).

REAL MALLORCA: Ezaqui; Pedraza, Serer, Del Campo, Fradera; Armando, Paco Soler, Parra; Nadal, Hassan (Claudio, min. 78) i Marcos (Álvaro, min. 53).

L'únic gol del partit ho va marcar per l'Atlético de Madrid en la pròrroga el davanter Alfredo, en el minut 111. Un gol que va desbaratar les il·lusions mallorquinistes.

La temporada 1990-91 va deixar per a l'afició dues imatges per al record. Una, la marxa de Miquel Àngel Nadal al Barcelona, de la qual regressaria nou anys després carregat de prestigi i llorers esportius, i una altra, la irrupció en el Real Mallorca d'un jugador tot cor, tot sentiment cap a uns colors, els mallorquinistes, que són els únics que ha defensat al llarg d'una molt llarga trajectòria: ens referim a Paco Soler.

Francisco Soler Atencia, nascut a Palma el 5 de març de 1970, format a la pedrera mallorquinista des de juvenil (amb anterioritat havia jugat amb una beca en el CIDE), tenia vint-i-un anys quan va debutar amb el primer equip del Mallorca. Va ser a l'estadi Vicente Calderón enfront de l'Atlético de Madrid i va guanyar el conjunt mallorquinista per 0-1. Paco Soler va fer un marcatge impecable a Bernd Schuster. Des d'aleshores Paco Soler és el segon futbolista, després de Miquel Àngel Nadal, en nombre de partits amb la samarreta del Mallorca i l'únic futbolista mallorquí, amb Gabriel Vidal, a ser campió olímpic. Perquè Paco Soler i Gabriel Vidal varen ser medalla d'or amb la Selecció espanyola a l'Olimpíada de Barcelona 1992. També, i això és un orgull, és l'únic futbolista que ha tingut l'honor de jugar dos finals de Copa del

Rei amb el Mallorca.

Cap afeccionat podia imaginar-se'l, però la final de Copa havia estat el cant del cigne d'un gran president com Miquel Contestí, l'home que l'any 1978 havia rescatat al Mallorca de la desaparició per després de tretze anys elevar-lo als altars del futbol espanyol ¿Què havia passat? Miquel Contestí al·lega cansament com pas previ a la seva dràstica decisió de dimitir: “Feia dos anys que demanava deixar la presidència perquè estava esgotat. El meu era un treball constant dia després de dia, tant a l'hivern com a l'estiu. Demanava per favor als amics de major confiança que em substituïssin, que no podia més, però ningú donava el pas. Fins i tot una vegada en una reunió de la Junta Directiva José María Lafuente va acceptar la presidència, però el seu fill li va convèncer perquè immediatament es desdigués”.

El Mallorca havia tocat sostre en el Santiago Bernabéu, l'afició estava més que mai al costat de l'equip, i no obstant això la ressaca no va poder ser més amarga. Miquel Contestí, el millor timoner de la història del Mallorca juntament amb Jaume Rosselló, va oficialitzar la seva dimissió el 9 de gener de 1992, però es va marxar deixant una gran plantilla i l'equip en Primera divisió, amb un club sense deutes rellevants i amb pes específic en el futbol espanyol.

5.14 Temporada 1991-92. Primera divisió

La temporada 1991-92, que retornava al Mallorca a etapes que es ja es creien superades, havia tingut un començament que en res feia presagiar el caòtic i desastrós final que va acabar amb el Mallorca de nou en Segona divisió.

En la confecció de la plantilla per a aquesta temporada 1991-92, novament dirigida per Serra Ferrer, la marxa de Miquel Àngel Nadal al FC Barcelona havia oxigenat l'economia del club amb dos-cents milions de pessetes, però no seria l'únic a canviar d'aires: Marcos i Del Campo es varen anar al Sevilla, Guillermo al Castelló, Claudio Barragán va ser traspassat al Deportivo i Calderón al Rayo Vallecano. Per la seva banda el porter Ezaqui Badou, un dels futbolistes més prestigiosos i carismàtics que han passat pel mallorca, va rescindir el seu contracte a la cinquena jornada de Lliga per desavinences amb el tècnic, i es va marxar al seu país. El centrecampista Parra també va demanar la baixa per a fitxar per l'Hèrcules. Per a reemplaçar a aquests jugadors varen arribar Sebastià Herrera i Sergi López, dos defenses del filial del Barcelona, els també defenses Villena, del Burgos, i Juan María Irureta, del Sestao; el ariete José, procedent del Cádiz i un tal Peter Méndez, que en el seu país, Uruguai, havia jugat amb el Defensor de Montevideo però que al Lluís Sitjar va passar amb més pena que glòria -va jugar un total d'onze partits incomplets i va fer un gol- tractant-se d'un dels fitxatges més

injustificables, juntament amb el iugoslau Koncalovic, que va jugar tan sol dos partits, de l'etapa de Miguel Contestí al capdavant del club. Del filial es va ascendir a la primera plantilla al porter Prats, al migcampista Miguel Zamora Pujol i el davanter Pepe Gálvez.

A mesura que avançava la Lliga creixien els problemes de vestuari en el Mallorca, problemes que en la jornada quinze, després d'un 0-0 en El Plantío davant el Burgos, varen comportar la renúncia irrevocable i definitiva de Miquel Contestí al capdavant de la nau vermellenca. Li va substituir com president provisional un directiu enamorat de la pedrera, Pau Llabrés, que el primer que va fer va ser donar llum verda al fitxatge en el mercat d'hivern dels migcampistes iugoslauus Vlada Stosic (Estrella Roja de Belgrad) i el seu compatriota Goran Milojevic, que militava en el Mèrida. Miquel Contestí, a pesar d'haver deixat la presidència, va haver d'avaluar personalment aquests dos fitxatges, perquè en cas contrari el banc no acceptava l'operació. Fins aquest punt tenia Contestí crèdit personal, per la seva serietat. També es va fitxar al porter romanès Stelea, que va venir del Dinamo de Bucarest, i el Barcelona va cedir al jove Pinilla.

Marxar-se Contestí i instal·lar-se el caos va ser tot una. Encara sort que el vicepresident Xavier Cabotà, dinàmic empresari de la construcció, va prendre les regnes de la conversió en societat anònima, que va aconseguir amb un capital social concorde a les possibilitats del club, quatre-cents milions de pessetes, i no els mil milions que en principi exigiria el Consell Superior d'Esports.

Però el que no es va poder evitar va ser el descens a segunda Divisió, i a més com coer, a vint-i-vuit punts de distància del campió, FC Barcelona. El Mallorca quedava condemnat a rellegir el seu passat i intentar no repetir-lo. Tasca gens fàcil.

Plantilla 1991-92:

Porters: Ezaqui, Covelo, Molondro, Stelea y Prats.

Defenses: Serer, Armando, Fradera, Irureta, Pedraza, Herrera, Sergi López y Villena.

Migcampistes: Marina, Paco Soler, Parra, Sala, Koncalovic, Stosic y Sergio García.

Davanters: Peter Méndez, Hassan, Álvaro, Gabriel Vidal, Pinilla, Gálvez y Milojevic.

Un dels jugadors més destacats d'aquells moments fou, sense dubtes, el porter Toni Prats. Antoni Prats Servera, nascut a Capdepera el 9 de setembre de 1971, va debutar amb el primer equip del Mallorca en Primera divisió el 3 de novembre de 1991. va Anar en el Lluís Sitjar davant l'Athletic Club de Bilbao (1-2). Debut i comiat en la categoria, tot

alhora, fins que al juny de 1995 el Celta es va fer amb els seus serveis i va tornar a l'elit. Un any va passar en Balaídos, per a fitxar el 1996 pel Real Betis Balompié, en les files del qual arribaria a fama de ser un dels millors porters del futbol espanyol. Amb el temps s'ha convertit en una autèntica llegenda per als seguidors bètics.

Mallorca ha donat grans porters a la Primera divisió espanyola. A més de Toni Prats podem citar a Francisco Sureda, de Manacor, que va jugar a Primera divisió amb el Real Madrid; a Rafael Piris, d'Artà, que ho va fer amb el Granada i l'Espanyol; Pere Caldentey, de Sant Llorenç des Cardassar, al Barcelona i l'Oviedo; Tomeu Bennàssar, de Lloseta, al Murcia; Antoni Pascual, de Manacor, al Rayo Vallecano; Pere Gost, de Sa Pobla, al Mallorca i Celta; Rafael Nicolau, d'Inca, al Sabadell; Martí Mora, al Mallorca; Miquel Bennàssar *Molondro*, de Sa Pobla, al Mallorca i José Ramón Bermell, de Palma, al València i el Cádiz .

6. CONVERSIÓ EN SOCIETAT ANÒNIMA

Dias de vi i roses. Mentre 1992 estava sent un any meravellós a Barcelona, ciutat que va aprofitar els Jocs Olímpics per a avançar mig segle d'una tacada, modernitzant-se i obrint-se al mar, aquí, a Palma,

pintaven basts. I això que l'any no havia pogut començar millor ja que el sorteig del Nen va repartir el primer premi per Calvià, Andratx i Sineu, a més de Ciutat. Però el 10 de gener Miguel Contestí havia presentat la seva dimissió com president del Mallorca i la carrera cap al precipici de l'equip estava sent tan evident que el 30 de gener, el mateix dia que s'integrava a la plantilla bermellona el iugoslau Vlada Stosic, el Mallorca fitxava a Alejandro García Mas per a realitzar el treball de psicòleg de l'equip, amb la finalitat de millorar els recursos dels jugadors. En el vestuari no només s'havia instal·lat el descoratjament, sinó també la creença que estaven portats mala sort i calia mobilitzar-se. Per això començaren a sembrar alls darrere de les porteries o a fregar-se abans dels partits amb una pastilla de sabó d'una marca concreta, "El Llangardaix", que havien aportat a la causa el jugador Pep Serer i el masajista Jaime Pedrós.

6.1 Temporada 1992-93 (Segona divisió)

Tot en va. El declivi del Mallorca no era fruit de cap mal d'ull, ni tan sols d'una superstició, sinó que la causa tenia a veure amb el final d'un cicle esportiu, pel que el Mallorca va començar la temporada 1992-93 a Segona divisió i de nou amb seriosos problemes derivats de la conversió del club en SAD (Societat Anònima Esportiva), la campanya de la qual de venda d'accions va acabar en fracàs. Miquel Contestí va marxar deixant un deute de setanta milions de pessetes, que era el resultat de dividir els 430 milions que havia avalat dels 350 que va donar al club la Lliga Professional, però amb el club en Primera divisió i amb una plantilla revaloritzada. Però aquesta situació bonancible només duraria uns mesos, ja que la pèrdua de categoria va venir a afegir grans dosis d'incertesa a la situació. La ja citada reconversió en SAD, xifrada en 650 milions de pessetes, va deixar a l'entitat altra vegada a la vora de la desaparició. El mallorquinisme, desencantat amb el descens, havia donat l'esquena al club. "Només vuit-cents seguidors ens varen donar i vàrem recaptar cinquanta milions de pessetes quan necessitàvem sis-cents cinquanta", es lamentava el doctor Miquel Dalmau, qui, amb un grup de mallorquinistes, entre els quals destacaven Crisòfol Pizà i Simón Pedro Barceló, el 26 de juny de 1992 va reunir el doblers amb l'aval de la Banca March, convertint-se en el nou president del Mallorca.

El Mallorca 1992-93, en Segona divisió, va començar mollant jugadors i fent caixa. En relació a la temporada anterior no continuaven Ezaqui, Covelo, Armando, Herrera, Sergi López, Marina, Parra, Koncalovic, Sergio García, Peter Méndez, Álvaro, Hassan i Pinilla. En el seu lloc es va donar l'oportunitat a molta gent de la pedrera, ascendint del filial al primer equip Julián, Juanan, Capó, Vasco, Sacarés, Samper, Nono Santaella i Fabián. En la política d'estrenyer-se el cinturó imposada

pel doctor Dalmau, els fitxatges varen ser mes bé modestos: Luis Delgado (Tenerife), Chema (Elche), Cristian (Sóller) i Bogadonovic (Partizan de Belgrad). L'estructura de l'equip seguia sent en la pràctica la mateixa que no havia pogut evitar el descens, però que tenia suficient qualitat, es pensava, com per a intentar tornar a Primera. L'equip base ho componien Stelea, en la porteria; Serer, Fradera, Villena i Pedraza en la defensa; Sala, Stosic, Paco Soler i Bogdanovic al centre del camp, amb Gálvez i Milojevic en atac. És cert que el Mallorca 1992-93 tenia molts mallorquins en la seva plantilla, però només dos en l'onze titular.

Els començaments varen ser bons i en realitat la campanya estava complint els seus objectius fins que va arribar la penúltima jornada del campionat, en el Lluís Sitjar, amb el Mallorca en llocs d'ascens directe i davant un rival ja descendit a Segona B, el Vila-real. Era el 12 de juny de 1993 i aquí ja va ser l'hecatombe, no només perquè va guanyar l'equip castellonenc contra tot pronòstic, sinó perquè aquella derrota va provocar la caida de l'entrenador, Serra Ferrer, i l'ascensió a la banqueta d'un exjugador del Mallorca, i en aquells moments tècnic de s'Arenal, anomenat Jaume Bauzà, que va dirigir l'equip en la promoció contra l'Albacete, que varen guanyar els manxegos, condemnant al Mallorca a continuar una temporada més en Segona divisió.

Plantilla 1992-93:

Porters: Stelea, Molondró i Prats

Defenses: Serer, Villena, Pedraza, Chema, Julián i Juanan

Migcampistes: Sala, Stosic, Paco Soler, Luis Delgado, Capó, Vasco, Sacarés, Samper i Bogdanovic

Davanters: José, Gálvez, Fabián, Milojevic, Vidal, Nono i Cristian

6.2 Temporada 1993-94 (Segona divisió)

Miquel Dalmau va confiar en Jaume Bauzà per a liderar des del principi el nou projecte per a la temporada 1993-94. El de Sineu li anava com anell al dit, perquè als seus trenta-quatre anys, era un entusiasta deixeble de Johan Cruyff en la idea de fer bons cistells amb vímets propis, i això ja ho havia demostrat en els dos equips que amb anterioritat havia dirigit, el Cardassar i l'Arenal. Mai abans el Mallorca havia potenciat tant la pedrera, i sobretot mai abans tants del filial havien tingut l'oportunitat de jugar junts en el primer equip com titulars, com amb Jaume Bauzà en la banqueta del Lluís Sitjar. De la seva mà varen ascendir del filial David, Galindo, Raúl Pareja, Óscar Montiel i Manolo, als quals cal afegir els Sacarés, Juanjo, Samper i Verger que quedaven de la temporada anterior. De fora varen venir cedits pel valència el migcampista Mestre i el davanter Juan Sánchez.

Jaume Bauzà, que era professor quan va fitxar pel Mallorca, casat amb una de les llegendes de l'esport mallorquí com és la nedadora olímpica Antonia Real, va demanar l'excedència per a dedicar-se en cos i ànima a l'equip. No havia pressuposat per a ascendir de categoria, ni aquesta era la intenció inicial, però el Mallorca més autòcton de tota la seva història (catorze futbolistes de la plantilla eren mallorquins) va acabar en cinquena posició.

Plantilla 1993-94:

Porters: Stelea, Prats i Pascual

Defenses: Julián, Villena, Oscar, Irureta, Chema, Pedraza, Raúl, David i Galindo

Migcampistes: Sacarés, Paco Soler, Mestre, Stosic, Bogdanovic i Samper

Davanters: Milojevic, Sánchez, Vidal, verger, Manolo i Juanjo

6.3 Temporada 1994-95 (Segona divisió)

El Mallorca havia agradat als seus afeccionats jugant amb gent de casa, però Dalmau va canviar de plans i va tornar a enfilars l'ascens com objectiu prioritari de l'entitat. va Seguir confiant en Jaume Bauzà com entrenador, però calia dotar de futbolistes veterans a una plantilla excessivament jove. Així es va fitxar a Bernardino Serrano, *Mino*, exjugador del Sporting de Gijón, Real Madrid i Espanyol, que contava trenta-un anys, i als també defenses Ricardo Serna, exjugador del Sevilla, Barcelona i Deportivo, de trenta anys, i l'hongarès Zsolt Limperger, de vint-i-sis, però amb experiència en el Ferencvaros de Budapest, Burgos i Celta. També es va produir el retorn, després del seu pas per l'Atlético de Madrid i Rayo, del centrecampista Antonio Orejuela. Per a la davantera es va fitxar a l'iugoslau Djurdjevic, que la temporada anterior havia militat en el Panathinaikos grec, però una lesió li va impedir rendir com s'esperava. Del filial es va ascendir al davanter José Miguel Pérez, *Josemi*.

Tampoc la temporada va ser com s'esperava i el 11 de novembre de 1994 Jaume Bauzà deixava de ser entrenador, ocupant el seu lloc Nando Pons, qui amb tot just trenta anys es convertia en el tècnic més jove de la història del Mallorca, però tampoc va acabar la temporada. El 10 d'abril de 1995 era cessat i substituït per José Antonio Irulegui, l'exentrenador de la Real Sociedad, Espanyol, Deportivo Alavés i Jerez.

Plantilla 1994-95:

Porters: Prats i Pascual

Defenses: Julián, Raúl, Pedraza, Mino, Serna, David, Juanan, Oscar i

Limperger

Centrecampistes: Paco Soler, Orejuela, Angel Luís, Bogdanovic, Eres, Juli i Dani Marín

Davanters: Milojevic, Juanjo, Vidal, Djurdjevic, Edu Arnau, Manolo i Josemi

6.4 Temporada 1995-96 (Segona divisió)

Miquel Dalmau, home que s'havia guanyat un sòlid prestigi com metge i com gestor de la Policlínica Miramar, una de les més avançades del país, duia no obstant acumulats molts disgustos al capdavant del Mallorca, fins el punt que els seus afíns li aconsellaven que ho deixàs. El doctor Dalmau havia fet un tremend esforç perquè l'equip tornés pels seus furs, però el desencantament del mallorquinisme era tan gran que els aficionats col·laboraven poc (quedaven tan només vuit-cents socis) i la sangria econòmica, a la qual plantava cara amb el seu propi doblers, insostenible. El futbol de les societats anònimes no estava fet per a lluitadors romàntics i generosos com el doctor Dalmau. Arribava l'època del màrqueting, la televisió i el capitalisme pur i dur. L'època dels especuladors i venedors de pintes per a calbs.

El 30 de juny de 1995 el Mallorca havia donat a conèixer que el seu desfasament patrimonial era de 21 milions de pessetes. En el passiu figuraven els 325 milions de pessetes gastats del capital i les pèrdues acumulades de 250 milions, mentre que 121 milions eren per a creditors a curt termini i altres 593 milions de pessetes per a creditors a llarg termini. ¿Què tenia el Mallorca en aquells moments?. En l'actiu figuraven 62 milions d'aportacions pendents de desemborsar, el que es diu dividend actiu, altres 56 milions d'inversions en el Lluís Sitjar; 167 milions de drets federatius, gran part d'ells pel traspàs de Toni Prats al Celta, i 207 milions procedents de la Lliga Professional.

Quan es va saber que Miquel Dalmau estava disposat a marxar-se, l'expresident Miguel Contestí, que havia demanat un informe de viabilitat financera a l'auditor Ricardo Prieto Llull, es va mobilitzar per a acudir en ajuda del club pel qual tant havia fet en el passat, i amb un grup d'amics units pel seu incondicional mallorquinisme, va reunir tres-cents trenta milions de pessetes en un dia, però varen arribar tard: Miguel Dalmau havia acceptat l'oferta de l'empresari català Antonio Asensio, propietari d'un poderós grup mediàtic, el *Grupo Z*, i president d'Antena 3 Televisió, que aspirava a través dels drets audiovisuals del futbol trencar el monopoli que ostentava l'encara mes poderós Grup Prisa.

Per a la compra del Mallorca l'home de palla elegit per Antonio Asensio va ser un ginecòleg de l'Hospital Militar Gómez Ulla, amb despatx particular obert en el carrer Virgen del Puerto, molt a prop del

camp de futbol de l'Atlético de Madrid, i que per circumstàncies de la vida, amb motiu de l'assassinat del seu sogre, el General Gómez Hortigüela, va entrar l'any 1982 en els serveis mèdics de la Cadena SER i posteriorment el 1989 en els d'Antena 3 Televisió. Aquest home, al que de debò el que li agradava era ser periodista, d'allà les seves incursions davant les càmeres o els micròfons en programes d'èxit com “La salut és el que importa” o “En Bones Mans”, es diu Bartomeu Beltran Pons, nascut a Campanet el 30 de gener de 1950, i que va tenir la virtut de revolucionar el panorama futbolístic illenc. Aplicant tècniques de màrqueting futbolístic que a Espanya només havia utilitzat Josep Lluís Núñez quan el 1978 va entrar en campanya electoral per a la presidència del Barcelona, el doctor Beltran, a qui sens dubte ningú li compraria un cotxe usat, però al que tots seguien, va posar de potes enlaire a l'afició mallorquinista, que en pocs dies va passar de vuit-cents a deu mil abonats. I el que és millor: el Mallorca entrava en la modernitat. En aquesta tasca li va ajudar un home que sempre s'havia distingit per saber galvanitzar les Penyes mallorquinistas, cosa que havia fet amb anterioritat de 1978 a 1983, Pere Colombàs Vanrell, que en aquesta oportunitat va contar amb la inestimable ajuda de la presidenta del CIM, Maria Antònia Munar, que va ajudar en la viabilitat de muntar una xarxa d'autocars que des de quaranta pobles de la Part Forana –els famosos punts vermells- traslladaven aficionats al Lluís Sitjar, acció que es completaria fent socis a tots els alcaldes de les localitats de la illa, incluid Joan Fageda, alcalde de Palma.

Per a motivar a l'afició i desencadenar la reacció d'eufòria res millor que començar a fitxar a tort i a dret. Per a això Bartomeu Beltran, que el 22 d'agost de 1995 formalitzava la seva entrada en el club, no va tenir objeccions a llençar alegrement del compte bancari d'Antonio Asensio. En un obrir i tancar d'ulls José Antonio Irulegui, l'entrenador que havia acabat l'anterior temporada encara amb Dalmau en la presidència, i que tenia contracte en vigor, es va trobar amb que se li havia sobredimensionat la plantilla amb l'arribada de quinze jugadors nous, alguns d'ells autèntics desenganys, com el ghanés Baba Sule, l'argentí Pinasco o el iugoslau Stanojevic, i altres futbolistes d'enorme qualitat i gran rendiment en el Mallorca com Stankovic, Kike, Dani, Morales i Marcelino.

L'objectiu indispensable perquè el nou projecte del Mallorca, i entrar així en el repartiment del pastís televisiu, era l'ascens a Primera divisió, que és el que va fallar en la primera temporada de la presidència virtual de Beltran, més efectista que efectiva, el que va motivar un seriós empipament d'Asensio. La puntilla va venir en la promoció d'ascens en la qual el Rayo Vallecano, que havia perdut 1-0 a Palma, va aconseguir remuntar l'eliminàtoria en Vallecas (2-0) i va romandre en Primera divisió.

Es va passar de l'eufòria inherent al beltranisme i la seva llista interminable de fitxatges, inclòs el canvi tres vegades d'entrenador, va començar Irulegui, després va venir Mané i després Víctor, a una profunda decepció. Però Bartomeu Beltran va demostrar ser un bon fajador i va preparar amb renovat brio l'assalt a l'èxit.

Plantilla 1995-96:

Porters: Kike, Xabier, Pinasco i Pasqual.

Defensas: Julián Ronda, David Castedo, Limperger, Raúl, Olaizola, Luna, Kientz, Marcelino, Dani i Fradera.

Migcampistes: Paco Soler, Sacarés, José María, Fortune, Stanojevic, Petkovic, Copado i Stankovic.

Davanters: Gabriel Vidal, Josemi, Juanjo, Manolo, Anselmo, Masic, Huegún, Maqueda, Mitharski i Morales.

Un dels jugadors més carismàtics que va arribar en aquells moments fou Olaizola. El va dur Miquel Dalmau i des d'aleshores Xabier Olaizola pot presumir d'ésser l'únic jugador del Mallorca que sobreviu d'aquella època. Un futbolista exemplar, que ha fet del lliurament i la inclinació als colors que defensa la seva raó de ser.

Xabier Olaizola va néixer a Sant Sebastià el 28 de novembre de 1969, però mai va jugar en la Real Sociedad, encara que si ho va fer el seu germà Julio, campió de Lliga dues vegades amb els donostiarres les temporades 1980-81 i 1981-82. Xavier Olaizola va debutar en Primera divisió amb el Burgos el 6 de setembre de 1992, encara que al Mallorca va venir procedent de l'Eibar el juny de 1995. Des d'aleshores, titular indiscutible sempre, duu vuit temporades amb els vermellencs, dos d'elles en Segona divisió. Una greu lesió en la temporada 2002-2003 li va tallar el seu espectacular rendiment.

Bartomeu Beltran va tirar mà del seu encant personal, va treure tot el seu arsenal de bones paraules i va tornar a convèncer al propietari del Mallorca, Antonio Asensio Pizarro, que era necessari un nou esforç per a intentar l'ascens a Primera divisió. Asensio havia manat una espècie d'auditor, un català cognomenat Lacueva, qui des del càrrec de director general tenia la missió de vigilar els passos del doctor de Campanet. Però Beltran no va tardar en llevar-se de damunt al tal Lacueva i posar en el seu lloc a Ramon Servalls, el que va ser tot un encert. Servalls, de Biniali, perfecte coneixedor de la Part Forana, va saber convertir-se en peça bàsica, amb l'ajuda del periodista Joan Frontera i Pere Colombàs, en la implantació mallorquinista en els pobles. El Mallorca començava a ser profeta en la seva pròpia terra.

Bartomeu Beltran havia proposat un esforç multidireccional, però amb un denominador comú: l'ascens. El Mallorca de les societats anònimes no podia permetre's quedar-se fora en el repartiment del pastís televisiu, i on estava el doblers a repartir a mans plenes era en Primera divisió. Les funcions estaven bé repartides. El màrqueting, la imàgen, els cops d'efecte mediàtics i el glamour, les consecutives "operacions acordió" que redueixen a zero pessetes el valor nominal de les accions, corre a càrrec del president. Fer que el Mallorca sigui sant i senya dels mallorquins de la direcció general (Servalls) i el gabinet de Premsa (Frontera). La part tècnica segueix en mans de Víctor Muñoz, que té com ajudant a altre gran exjugador del Barça, Ángel Alonso, mentre que el secretari tècnic Pep Bonet sofreix les interferències en els fitxatges d'un promotor esportiu i etern aspirant a la presidència del club blaugrana anomenat Josep Maria Minguella.

6.5 Temporada 1996-97. L'ascens a Vallecas

Víctor Muñoz, futbolista important en el Barcelona i la selecció espanyola, havia penjat les botes en un modest equip dels afores de Glasgow, el Saint Mirren, però l'elecció d'aquest lloc per a acabar una carrera professional tan brillant com la seva tenia una explicació: aprendre anglès i estudiar els mètodes d'entrenament punters en la Primera divisió escocesa, experiència que el Mallorca li va donar l'oportunitat de posar en pràctica com entrenador. En la temporada 1995-96 va reemplaçar a Mané en la quarta jornada de la segona volta, amb triomf en Marbella per 1-4, però va viure en les seves carns la caïda en la promoció d'ascens davant el Rayo Vallecano, el que va servir de lliçó per a enfocar millor la temporada 1996-97, encara que Víctor no va poder impedir que un empat a casa davant l'Orense, el 20 d'abril de 1997, li costàs el lloc. El seu cessament va cridar l'atenció perquè faltaven sis jornades per a la conclusió de la Lliga i l'equip continuava sent el líder la classificació. Un històric del futbol mallorquí, onze any en l'elit amb l'Elche, Bartomeu Lompart, li reemplaçaria.

Quina havia passat perquè es produís el cessament d'un entrenador amb l'equip capdavanter? L'estranya decisió només cabia atribuir-la al nerviosisme. L'equip anava capdavanter, sí, però l'afició mallorquinista no estava contenta amb el joc de l'equip, el que no suposava cap novetat en un club on l'esport preferit és carregar-se entrenadors sense volta ni solta. De nou la retahila de fitxatges havia deslligat unes expectatives que tornaven a apuntar al fracàs final. Fitxatges entre els quals cal destacar al romanès Constantin Galca, el nigerià Michael Obiku i el sevillà de Mairena de Aljarafe Carlos Domínguez, que serien decisius.

Plantilla 1996-97:

Porters: Kike, Xabier i Valero

Defenses: Olaizola, David Castedo, Raúl Pareja, Marcelino, López Rekarte, Barbero, Carreras, Tino i José Manuel.

Migcampistes: Paco Soler, Copado, Stankovic, Baba Sule, Pep Lluís Martí, Vilanova, Galca, Dani Marín i Duah.

Davanters: Josemi, Obiku, Stojiljkovic, Luís Gil, Monchu, Santaella, Carlos, Valverde i Pepe Gálvez.

Quan Bartomeu Beltran, acompanyat del gerent Mateu Alemany va comunicar el cessament a Víctor Muñoz, aquest no podia creure-se'l. Qui agafava les regnes era l'entrenador del filial, Bartomeu LLompart, que al final va tenir la fortuna de concloure la labor del seu predecessor en la banqueta ascendint a Primera divisió. No sense sofriment, perquè dels sis partits que restaven, va perdre dos, en el camp d'Osasuna i a Salamanca, aquesta darrera derrota va impedir l'ascens directe, que va anar per a Mèrida i salmantinos, jugant-se-la el Mallorca altra vegada a la carta d'una eliminatòria a cara de gos. De nou el rival que es jugava la permanència en l'elit era el Rayo Vallecano.

Si al llarg del campionat Galca, com conductor del joc, i Obiku, pel seu olfacte golejadore, havien estat determinants en la marxa del Mallorca, en la promoció qui seria decisiu va ser el punta Carlos, autor del gol que aquell 29 de juny de 1997, a Vallecas, retornaria als vermellencs a l'elit. En el Lluís Sitjar el Mallorca havia guanyat per 1-0, gol de Barbero, mentre que en l'estadi de Vallecas va guanyar el Rayo per 2-1: el gol de Carlos, per la norma del valor doble en cas d'empat en el global de l'eliminatòria, va suposar el retorn del Mallorca a Primera divisió.

Amb arbitratge de l'internacional Celino Gracia Redondo, en el decisiu i dramàtica trobada de tornada a Vallecas els equips varen formar així:

RAYO VALLECANO: Contreras; Cota (Cortijo, min. 61), Ameli (Abdellaoui, min. 33), Muñoz, José María; Alcázar, De Quintana, Castillo (Roberto, min. 80), Moreau; Klimowicz y Guilherme.

MALLORCA: Kike; Olaizola, Marcelino, Barbero, David; José Manuel (Gálvez, min. 84), Paco Soler, Galca, Carreras (Obiku, min. 54); Carlos y Stankovic (Copado, min. 74).

En el minut 40 va obrir el marcador Klimowicz, de penal, en el 57 va empatar Carlos i mancant sis minuts Mas va establir el definitiu i insuficient 2-1 per al Rayo.

La volta del Mallorca a Primera divisió va deslligar de nou l'eufòria, el que es va traduir en un augment d'abonats. Ja eren dotze mil

els incondicionals.

Bartomeu LLompart Coll, nascut a Inca el 6 d'octubre de 1944, és el clàssic home de club. Ja ho era com futbolista. Format en el Constància, equip amb el qual jugaria les temporades 1962-63 i 1963-64 formant una esplèndida línia mitja amb Colom, el Mallorca mai va mostrar interès per ell, pel que va marxar a l'Elche CF el 1964, convertint-se en un dels millors marcadors del futbol espanyol. Internacional Sub-23 en tres oportunitats, va jugar onze temporades en Primera divisió amb l'Elche, i tres en Segona. Amb l'Elche va jugar la final de Copa d'Espanya de 1969 amb derrota en el Santiago Bernabéu (1-0) davant l'Athletic Club de Bilbao.

Llompart al penjar les botes va seguir lligat a l'Elche CF com a entrenador del filial, l'Ilicitano, encara que també va entrenar l'Oriola, al que va ascendir de Tercera a Segona B i Segona A. Però és en el Mallorca a partir de 1996 on Llompart exerceix el seu magisteri futbolístic, en el filial, però sempre a la disposició del club. Quan se li ha reclamat, l'èxit ha culminat la seva aportació.

6.6 Temporada 1997-98. Comença l'era Cúper

El Mallorca 1997-98 no només tornava a l'elit, sinó que tenia una nova cita amb la història al classificar-se per a una nova final de Copa d'Espanya. Tot això de la mà d'un entrenador fins aleshores desconegut en el nostre país, però la vinguda del qual constituiria el major encert de la presidència de Bartomeu Beltran. Aquest tècnic, seriós i de cabells blancs a pesar de la seva relativa joventut -va néixer en Santa Fé (Argentina), el 16 de novembre de 1955- nomia d'Hèctor Raúl Cúper. Un home que no va destacar com a futbolista, encara que va jugar en la Primera divisió argentina de defensa amb el Ferro Carril Oeste i Huracán, però sí com a entrenador. Cúper va fer els seus primers *pinitos* en la banqueta d'Huracán, l'equip en el qual havia penjat les botes, i on va dirigir a un futbolista que tornaria a tenir en el Mallorca, Gabi Amato, però on en realitat va apuntar les seves enormes possibilitats com tècnic seria en el modest Lanús, al que va fer en dues oportunitats subcampió d'Argentina.

Altre gran encert de Beltran, paral·lel al de la contractació de l'entrenador, seria el lot de jugadors que es va dur del València, homes desestimats per Jorge Valdano, titular de la banqueta valencianista en aquell temps, i que en el Mallorca varen donar un resultat òptim. Així Gabi Moya, Xabier Eskurza, Romero, Vicente Engonga, Iván Campo i Pepe Gálvez, que tornava a l'escenari dels seus primers èxits professionals, varen canviar Mestalla pel Lluís Sitjar per un preu global de l'operació de mil tres-cents milions de pessetes. De l'Atlético Lanús es va dur Cúper al porter Carlos Roa i el defensa Óscar Mena, a més de

Gabriel Omar Amato, que havia estat en l'Hèrcules d'Alacant amb anterioritat. Es va fitxar a un internacional brasiler activista en l'esquadra *canarina* de la secta anomenada "Atletes de Crist", Palhinha, que a Palma no va saber estar en cap moment a l'altura de la fama atresorada en el Sao Paulo i en el Cruzeiro de Belho Horizonte, potser perquè un jove valor a punt d'explotar, el canari Juan Carlos Valerón, el va eclipsar.

Héctor Cúper, alumne avantatjat de la nova escola argentina, era un fanàtic de l'ordre i la disciplina. Encomanava una parcel·la del terreny de joc a cada jugador, al que treia el millor de si mateix a força de sacrifici i lliurament. La seva falta de pedigrí en el concert futbolístic espanyol, on moltes vegades es presta més atenció al nom que a l'home, va fer que Cúper tingués mil ulls escodrinyant els seus moviments per a censurar-li. Però els començaments del Mallorca no varen poder ser millors, mes arrolladores: es va guanyar en el Luís Sitjar al València de Valdano, al que se li va aplicar allò que no hi ha pitjor encunya que la de la pròpia fusta, es va empatar en el camp del Deportivo i es va golejar a domicili al Tenerife (1-4) en el que era fins aquells moments el triomf mes folgat com visitant del Mallorca en Primera divisió.

Però no havia paciència i la curiositat amb que es es va rebre a Cúper es va tornar en crítiques quan el Mallorca va enllaçar una sèrie de dolents resultats que varen posar a l'entrenador en la corda fluixa. Fins que va arribar el ultimátum en el camp de l'Atlético de Madrid. O es puntuava, o Cúper al carrer. Plovia i feia una fretada sobre Madrid aquell 17 de desembre de 1997, el que a priori semblava un mal auguri per a les aspiracions mallorquinistes de treure alguna cosa positiu davant un rival tan complicat i en un camp en tan difícils condicions per culpa de la meteorologia adversa. No obstant això el Mallorca va treure el seu geni, com si els jugadors s'haguessin confabulat per a evitar el cessament del seu tècnic, al que començaven a entendre, i encara molts espectadors del Vicente Calderón no havien pres seient quan es varen escoltar tímids crits de gol. Procedien dels escassos afeccionats mallorquinistas que estaven en la graderia, encapçalats per l'actor de cinema Simón Andreu, i el gol madrugador havia estat obra del defensa vermellenc Lluís Carreras. La cosa va començar bé i continuaria millor per a un Mallorca que encara que va acabar guanyant per 2-3 sempre va anar per davant en el marcador i va dominar el joc i els temps del partit. José Gálvez i Juan Carlos Valerón varen aconseguir els uns altres dos punts de l'important triomf. Important sobretot per a Héctor Cúper, que no només va salvar el càrrec sinó que a partir d'aleshores va començar a revaloritzar-se com tècnic i a revaloritzar al Mallorca com equip i com entitat. En la Lliga es va acabar en cinquena posició, darrere de Barcelona, primer; Athletic de Bilbao, Real Sociedad i Real Madrid.

Plantilla 1997-98:

Porters: Roa, Kike i Xabier

Defenses: David, Barbero, Marcelino, Paco Sanz, Iván Campo, Olaizola, Romero, Iván Rocha i Milijas

Migcampistes: Mena, Engonga, Carreras, Palhinha, Stankovic, Paco Soler, Eskurza i Valerón

Davanters: Moya, Amato, Monchu, Gálvez i Ezquerro

Però si el Mallorca de Cúper s'havia guanyat a pols la denominació d'equip revelació del campionat de Lliga, en la Copa es guanyaria el de campió moral, a l'aconseguir que tot el públic que abarrotava Mestalla s'inclinàs davant el cor d'un Mallorca que va caure derrotat en la final per la loteria dels llançaments des del punt de penal, després d'haver plantat cara en tot moment al poderós Barcelona, al que va afavorir a més un demoledor arbitratge de Daudén Ibáñez, que desquició el joc vermellenc a força de targetes i amb les expulsions de Mena i Romero deixant al Mallorca amb nou jugadors per a la pròrroga. Així i tot l'equip dirigit per Cúper va sortir de Mestalla amb el reconeixement unànim de haver-se fet creditor a un títol que només el desencert de Stankovic en el seu llançament des dels onze metres ho va impedir. “Emolumentos del fútbol”, va dir a manera de tota explicació Cúper, recriminat per cert sector de Premsa per haver permès que Stankovic, que cojeaba visiblement, fes aquell llançament. El temps reglamentari havia conclòs amb empat a un gol: va obrir el marcador el Mallorca per mediació de Stankovic als cinc minuts de joc, però Rivaldo va empatar pel Barcelona en el minut seixanta-cinc.

La “marea roja”, com es va conèixer al moviment absolutament desconegut fins aleshores d'afezionats mallorquinistas que es varen desplaçar a València per mar i aire, tretze mil seguidors vestits tots amb samarreta vermella, havia conquerit, com l'equip, Mestalla. Els quals varen veure el partit a través de Televisió Espanyola varen descobrir de cop i volta no només una afició correctíssima i lliurada als seus colors, sinó també un equip competitiu que demanava un lloc destacat en l'elit.

Aquesta final de Copa es va disputar a València, en el camp de Mestalla, el 29 d'abril de 1998, i els equips van formar així:

FC BARCELONA: Hesp; Ferrer (Roger, min. 50), Bogarde, Nadal, Reizeger; Celades, Luis Enrique (Óscar, min. 106), Giovanni; Figo, Andersson (Pizzi, min. 76) y Rivaldo.

MALLORCA: Roa; Olaizola, Marcelino, Iván Campo, Romero; Mena, Engonga (Eskurza, min. 68), Valerón (Iván Rocha, min. 91); Ezquerro (Paco Soler, min. 70), Amato y Stankovic.

El Mallorca passava pels seus millors moments, i no obstant això va esclatar la crisi, mai explicada, en el Consell d'Administració, al decidir-se el propietari del club Antonio Asensio Pizarro a donar la cara,

destituir a Bartomeu Beltran del càrrec de president i assumir aquesta responsabilitat. El 30 de maig de 1998, tres anys després de la seva irrupció en el Lluís Sitjar, Beltran deixà el Mallorca. Abans s'havia encarregat de lligar la renovació d'Hèctor Cúper com garantia de continuïtat d'un projecte que encara no havia tocat sostre. L'arquitecte Guillem Reynés Corbella fou nomenat President amb funcions representatives; Vicenç Rotger i Joan Buades, vicepresidents, i Mateu Alemany passà a ser Conseller Delegat.

Quan al segon equip, el Mallorca B aconseguí l'ascens a Segona divisió A, després de jugar una lligueta amb Athletic B, Cacereño i Granada. La plantilla de Linares la varen formar els porters César Gálvez, Miki i Oscar Rojas; els defenses Rondo, Vasco, Felipe, Paco, Rubio, Serrano, Raúl Valencia; els migcampistes Maldonado, Gibanel, Sastre, Martí, Rondo; els davanters Ramon, Chumillas, Nacho, Juanjo i Luque.

6.7 Temporada 1998-99. La Supercopa d'Espanya

El Mallorca va haver d'esperar vuitanta-dos anys per a conquerir el seu primer títol. Mai és trigui si aquesta és bona, i agost de 1998 està gravat en lletres d'or en la història del club. El Mallorca es va venjar del Barcelona i va conquerir la Supercopa d'Espanya amb un històric triomf en el Camp Nou.

Aquest triomf importantíssim en el palmarès del Mallorca obria la temporada 1998-1999, la millor de la història del club fins la data perquè al títol de la Supercopa, i el tercer lloc en la Lliga cal afegir l'haver jugat en Birmingham (Anglaterra) la final de la Recopa, amb derrota mínima davant la Lazio de Roma.

Amb Hèctor Cúper en la banqueta, el Mallorca va afrontar tan reeixida campanya amb moltes incorporacions. En realitat l'ascensió al primer plànol del protagonisme dirigent del propietari del club, l'empresari Antonio Asensio Pizarro, va causar cert desassossec entre els aficionats per la seva febre venedora. Mena i Valerón varen ser traspassats a l'Atlético de Madrid a canvi de doblers i jugadors. Iván Campo va fitxar pel Madrid i Romero pel Deportivo. Amato se'n va anar al Glasgow Rangers (Escòcia) i Ezquerro tornà l'Athletic Club de Bilbao. També varen causar baixa Iván Rocha, Barbero, David, Eskurza, Pep Lluís Martí, Palhinha, Monchu, Moya i Pepe Gálvez.

La davantera es va renovar en la seva totalitat, com símptoma d'una revolució que pràcticament havia fet taula rasa de l'anterior temporada. Del filial varen pujar el porter Leo Franco i el davanter Albert Luque. De l'Atlético Lanús, el seu anterior equip, Cúper es va dur al defensa Gustavo Siviero i al migcampista Ariel Ibagaza, al mateix temps que recuperava del futbol italià a Chupa López, que estava en el

Gènova, i el també argentí Pineda, jugador del Udinese. El davanter català Dani García Lara va fitxar procedent del Madrid; Miguel Soler va venir del Zaragoza; Paunovic i Biagini de l'Atlético de Madrid; també es va recuperar a Carlitos Domínguez, que la temporada anterior havia militat en el Sevilla. De la capital hispalense va venir Diego Tristán, que pertanyia al filial bètic.

Plantilla 1998-99:

Porters: Roa, César Gálvez i Leo Franco.

Defenses: Olaizola, Siviero, Miquel Soler, Marcelino, Fernando Niño, Mauricio Pineda, Paco Sanz i Carreras.

Migcampistes: Paco Soler, Engonga, Stankovic, Ibagaza, Lauren, Paunovic, Rufete, Arpón i Pablo Lago.

Davanters: Luque, Diego Tristán, Dani, Biagini, Ariel *Chupa* López i Carlos.

El 18 d'agost de 1998, en el Lluís Sitjar, començaria el Mallorca a posar la primera pedra de la seva millor glòria esportiva. Aquest dia començava a dilucidar-se qui era el millor del futbol espanyol, si el campió de Lliga (Barcelona) o el campió de Copa al defensa de la qual havia accedit el Mallorca gràcies al doblete blaugrana. Una oportunitat fantàstica perquè els vermellencs, titllats unànimament per la premsa nacional de campions morals pel succeït en la final de Mestalla mesos endarrere, reivindicuessin la seva condició de reis del futbol nacional. Començava la Supercopa d'Espanya, i a més a doble partit perquè quedàs clar que ningú pogués lamentar-se que el títol s'escapàs per fallar un penal. El Mallorca va guanyar el seu envit del Lluís Sitjar, encara que el resultat no permetia massa optimismes de cara a la trobada de tornada. Ni el resultat ni com s'havia desenvolupat el partit, perquè es va avançar en el marcador el Barcelona per mediació de Xavi, molts minuts després va empatar Dani i finalment, en el minut vuitanta, Stankovic va aconseguir el 2-1 definitiu. A les ordres del col·legiat Antonio Jesús López Nieto, els equips formaren així:

MALLORCA: Roa; Lauren, Marcelino, Siviero, Miquel Soler; Paco Soler, Engonga, Ibagaza, Stankovic; Chupa López (Biagini, min. 75) i Dani (Carreras, min. 87).

FC BARCELONA: Hesp; Okunowo (Abelardo, min. 71), Nadal, Reiziger, Roger (Sergi, min. 46); Xavi, Giovanni, Cocu, Zenden; Luís Enrique i Rivaldo.

El partit de tornada es presentava compromès no només pel triomf mínim, sinó perquè el Mallorca no havia guanyat mai al Barcelona al

Camp Nou. Però el 22 d'agost de 1998 es va trencar un doblement històric. D'una banda perquè s'aconseguia guanyar per primera vegada al colós blaugrana en el seu propi camp i per un altre perquè aquell triomf suposava l'únic títol en l'història del Mallorca, que es proclamava rei d'Espanya en futbol. Així de valuós seria el solitari gol aconseguit a la mitja hora de joc per un català format en la pedrera del Real Madrid, Daniel García Lara, *Dani*.

Amb arbitratge de Manuel Díaz Vega els equips varen presentar les següents alineacions:

FC BARCELONA: Hesp; Okunowo (Celades, min. 61), Nadal, Reiziger, Roger (Sergi, min. 46); Cocu, Giovanni, Rivaldo; Figo, Luis Enrique i Zenden (Oscar, min. 46).

MALLORCA: Roa; Lauren, Marcelino, Siviero, Miquel Soler; Paco Soler, Engonga, Ibagaza (Arpón, min. 67), Stankovic; Chupa López (Biagini, min. 56) i Dani (Carreras, min. 87).

Aquest triomf en la Supercopa va elevar al màxim la moral dels seguidors mallorquinistes, que varen vibrar de principi a fi després en una Lliga que al final llançaria altra fita històrica: el tercer lloc, que donava la possibilitat d'entrar en la Champions League, que és l'Olimp del futbol continental, el gran aparador.

Però Hèctor Cúper tenia reservada una desagradable sorpresa als seguidors del Mallorca al renunciar a renovar, i marxar-se al València. L'afició mallorquinista, no obstant això, li va acomiadar amb l'afecte i l'admiració que mereixia el tècnic argentí, que havia dut al Mallorca a les mes alts cims de l'autoestima en les dues temporades que va romandre en la banqueta del Lluís Sitjar. Perquè la final de Copa 1998, el títol de la Supercopa i la tercera plaça en la Lliga 1998-99 varen ser fites que es varen veure acompanyats per un altre igualment espectacular: disputar la final de la Recopa en l'estadi Vila Park de Birmingham enfront del Lazio de Roma.

El Mallorca de Cúper no només demostrava ser el rei d'Espanya, sinó que va saber convertir-se en virrei d'Europa després d'un espectacular periple en el torneig continental de la Recopa, competició en la qual va debutar el 17 de setembre de 1998 en la ciutat escocesa d'Edimburg amb triomf (0-1) davant el Hearts of Midlothian, equip amb el qual després empataria a Palma (1-1), i va seguir la seva marxa deixant successivament en la cuneta al Genk belga, al Varteks croata i en semifinals al Chelsea de Londres, amb el qual empataria en el seu feu de Stamford Bridge per a acabar imposant-se en el Lluís Sitjar en un partit que va valer el passaport per a la final.

La final de la Recopa, que va mobilitzar a mes de sis mil afeccionats mallorquinistes, es va disputar el 18 de juny de 1999 en la

ciutat anglesa de Birmingham, en l'estadi propietat del club Aston Vila, el Vila Park. Als set minuts de joc Christian Vieri, davanter centre del Lazio, va avançar als seus en el marcador, però l'alegria dels italians va durar molt poc perquè quatre minuts més tard Dani aprofitava una excel·lent internada de Stankovic per a empatar la trobada. Amb els dos equips donant el millor de si mateixos i l'emoció en tot l'alt, mancant vuit minuts per al final Nedved va aconseguir el gol del triomf per al Lazio. El Mallorca havia caigut amb el cap ben alt, i deixant constància que era un dels millors equips del continent en aquells moments. Amb arbitratge de l'alemany Gunter Benko, els equips varen formar així:

MALLORCA: Roa; Olaizola, Marcelino, Siviero, Miquel Soler; Lauren, Engonga, Ibagaza, Stankovic; Biagini (Paunovic, min. 73) i Dani.

LAZIO: Marchegiani; Favalli, Nesta, Mihajlovic, Pancaro; Stankovic (Sergio Conceição, min. 56), Almeyda, Mancini (Couto, min. 90), Nedved (Lombardo, min. 84); Salas i Vieri.

El Mallorca va afrontar el final de la temporada 1998-1999 en plena ebullició. L'anunci de l'entrenador Hèctor Cúper que deixaria l'equip havia crespat els ànims d'una afició que de forma majoritària volia la continuïtat de l'argentí.

En un frenètic mes de juny de 1999, la cronologia dels fets se succeeix així: el dia 5, el propietari del Mallorca en persona, l'empresari català establert a Madrid Antonio Asensio Pizarro, fitxa a Buenos Aires al successor de Cúper, Mario Gómez, un argentí nascut a Mar del Plata el 27 de febrer de 1957, que havia estat ajudant d'aquell al Ferrocarril Oeste. El dia 18, el porter argentí del Mallorca i flamant premi Zamora al porter menys golejat de Primera divisió, Carlos Roa, anuncia que es va a prendre un any sabàtic a impulsos de les seves creences religioses, i es torna a Argentina. Pertany a l'Església Adventista del Setè Dia. “Crec que és el moment de fer altres coses que m'omplen més”, va dir. “Els ensenyaments de Déu no van amb el futbol ni amb l'alta competició”, argumentava a qui volgués escoltar-li.

Curiosament el mateix dia 18, però a Barcelona, un altre il·luminat del futbol, Louis Van Gaal, col·locava la targeta de transferible a Miquel Àngel Nadal. Immediatament Real Madrid, Deportivo de la Coruña i Manchester United, els millors equips del continent en aquells moments, s'interessen pels serveis de l'encara blaugrana.

El dia 19 centenars d'afezionats es donen cita en les instal·lacions de Son Bibiloni per a assistir a el darrer entrenament oficial d'Hèctor Cúper amb la plantilla del Mallorca, a la qual ha dut a les més altes cotes esportives en la història del club. A continuació l'equip viatja a València per a disputar el darrer partit del campionat nacional de Lliga 1998-1999

a Mestalla.

El dia 20 el segon equip baixa a Segona B. Ni tan sols l'aportació de futures figures com Leo Franco, Pep Lluís Martí, Álvaro Novo, Diego Tristán o Albert Luque pot impedir que el filial caigui derrotat davant l'Hèrcules d'Alacant (1-3) i perdi la categoria. El primer equip del Mallorca perd aquell mateix dia 3-0 amb el València a Mestalla, però la derrota no afecta a la classificació de l'equip, que queda tercer. La millor classificació de la seva història en Primera divisió fins aleshores. Després del partit, Pedro Cortés, president valencianista, oficialitza l'interès del València en fer-se amb els serveis d'Hèctor Cúper.

Plantilla del Mallorca B -1998-99- (Segona divisió A):

Porters: Sergio Granados, Valbuena, Leo Franco

Defenses: Raúl Valencia, Rondo, Dino Castro, Nené, Rodri, Albert, Vaqueriza, Ivo, Ortiz, Caracol, Porto

Migcampistes: Sastre, Maldonado, Pep Lluís Martí, Álvaro Novo, Álvaro Cámara, Miguel Àngel Valerón, Benjamín, Potenzoni, Braña, Douglas, Alison, Jesús

Davanters: Luque, Ramón, Diego Tristán, J. Perera

6.8 Temporada 1999-2000

El dia 23 de juny de 1999 el Mallorca declara transferible tota la plantilla del filial. Del primer equip Dani se'n va al Barcelona, Paunovic a l'Atlético de Madrid, Pineda al Udinese italià i Marcelino al Newcastle United anglès. Les altes són moltes i de la mà de Mario Gómez arriben els argentins Germán *Mono* Burgos, Jorge Quinteros i Juan José Serrizuela, als quals cal afegir a Armando (Deportivo), Ardijan Djokaj (Buducnost d'Iugoslàvia), David Castedo (Extremadura) i Pablo Lago (Rayo Vallecano), a més dels ascendits del filial Leo Franco i Diego Tristán. Albert Luque fou cedit al Málaga.

Arriba el mes d'agost i el dia 11, en la ciutat noruega del mateix nom, Molde i Mallorca dirimeixen el partit d'anada de l'eliminàtoria prèvia per a jugar la Champions League. El poc nom de l'adversari en el concert internacional fa que el Mallorca sigui clar favorit. L'empat a zero en el Molde Stadium no fa més que augmentar aquesta sensació de superioritat mallorquinista. El Mallorca va alinear a Molde el següent equip: Germán Burgos; Olaizola, Niño, Siviero, Miquel Soler; Lauren, Engonga, Ibagaza (Serrizuela, min. 86), Stankovic; Carlos (Djokaj, min. 78) i Quinteros (Gabrich, min. 65). Tres dies després d'aquest partit en el camp del conjunt noruec, el 14 d'agost, Miquel Àngel Nadal és presentat com nou jugador del Mallorca.

El dissabte 21 d'agost va començar la Lliga 1999-2000. Ni més ni menys que enfront del Real Madrid. L'afició mallorquinista vivia moments dolços i Son Moix va registrar el seu primer gran ple. Mario Gómez havia inclòs a Nadal entre la llista de convocats, però l'entrenador argentí no va contar amb ell per a l'onze titular. Amb el partit de Lliga davant el Real Madrid, el Mallorca va estrenar l'estadi de Son Moix, el seu tercer camp, amb una capacitat per a 22.738 espectadors. Nadal, per tant, va començar vivint des de la banqueta la seva volta al Mallorca. Només en la recta final del partit, quan Gómez va creure que calia defensar amb unghes i dents un marcador que li era favorable, Nadal va tornar a escoltar una ovació tancada del mateix públic que vuit anys endarrere li havia acomiadat del Luís Sitjar als crits de "¡Torero, torero, torero!".

“Em va emocionar l'afecte que em va mostrar el públic, però no puc estar content perquè vàrem perdre el partit i això em va amargar l'alegria de la rebuda i de jugar de nou amb el Mallorca”, es lamentava Nadal, amb raó, perquè el conjunt vermellenc, que fins el minut noranta anava guanyant per 1-0, després, en dues negligències, acabaria perdent 1-2. Va obrir el marcador el Mallorca en el minut 51 per mediació de Carlos, va empatar en el 90 Fernando Morientes i en el 94 Raúl va desequilibrar definitivament el marcador a favor del Real Madrid.

Però si l'estrena a la lliga havia estat una decepció per al mallorquinisme, quatre dies més tard no havia paraules per a descriure la frustració de la inflada vermellenca. Aquell dimecres 25 d'agost de 1999 quedarà com una data maleïda en la història del Mallorca, perquè aquest dia, davant la incredulitat de propis i estranys, el Molde li va impedir jugar per primera vegada la Champions League a l'empatar a un en un So Moix que s'havia tornat a vestir de gal·la. Va marcar en primer lloc el Mallorca, al transformar Stankovic un penalty sobre Carlos assenyalat per l'àrbitre italià Stéfano Braschi en el minto 21, i va empatar, també de penal comès per Fernando Niño, el Molde, en el minut 85, per mediació de Lund. El Mallorca en tan infausta jornada va alinear a Leo Franco; Olaizola, Niño, Siviero, Miquel Soler; Lauren, Engonga (Diego Tristán, min. 86), Stankovic, Ibagaza; Carlos (Paco Soler, min. 77) i Quinteros (Gabrich, min. 60).

Però aquells maleïts set dies d'agost, que per al Mallorca havien començat el 21 amb la derrota davant el Madrid i continuat el 25 amb l'eliminació davant el Molde, culminarien en Vallecas el 29 amb la derrota també en els darrers minuts amb el Rayo Vallecano. Derrota que va costar la defenestración de Mario Gómez com entrenador vermellenc, ja que a més de ser qüestionat seriosament per l'afició mallorquinista, la Real Federació Espanyola de Futbol no li va concedir permís per a entrenar a Espanya al mancar de la pertinent acreditació per a poder fer-lo. El gallec Fernando Vázquez seria el seu substitut.

Amb Vázquez en la banqueta Nadal no només va arribar la titularitat, sinó que partit a partit va recuperar la solidesa que en el Mallorca li havia dut a ser un dels millors en el seu lloc del futbol espanyol. La seva volta al Mallorca, unit al llarg període d'inactivitat que li va sotmetre Van Gaal en el Barça, li havia fet perdre fins i tot la seva condició de fix en la selecció espanyola. José Antonio Camacho, que havia substituït amb motiu de la desgraciada derrota de Larnaca davant Xipre (3-2) a Javier Clemente al capdavant de l'equip nacional, va debutar com seleccionador espanyol absolut el 22 de setembre de 1998 a Granada contra Rússia. Per a aquest partit no va contar amb Nadal, al que li donaria no obstant això una nova oportunitat el 17 de novembre de 1999 a Sevilla. Aquest dia, enfront d'Argentina, Espanya va alinear a Molina; Ferrer, Paco, Nadal, Aranzábal; Mendieta (Morientes, min. 73), Guardiola, Guerrero (Valerón, min. 67), Luís Enrique (Etxeberria, min. 46); Raúl (Munitis, min. 46) i Alfonso (Urzáiz, min. 22). "En Sevilla vàrem perdre 2-0 amb Argentina i mentre em dutxava al final de la trobada vaig pensar que seria difícil tornar a la selecció, com així va ser. En el meu cas concret no vaig tornar a l'equip nacional fins març de 2001, que Camacho va contar de nou amb mi per a jugar a Alacant contra Liechtenstein, un partit valedor per a la fase prèvia del Mundial 2002 de Corea i Japó", recorda Nadal.

Un Nadal que almenys en la seva primera temporada de nou en el Mallorca, mancant títols (dècims en la Lliga, eliminats de la Champions pel Molde, de la Copa de la UEFA pel Galatasaray turc i de la Copa del Rei per l'Orense) es va prendre complerta revenja davant el superb Van Gaal, liderant el conjunt vermellenc que li va guanyar els seus dos partits al Barça: 3-2 a Son Moix i 0-3! en el Camp Nou.

Si la venjança és un plat que deu servir-se fred, la cara que se li va posar a Van Gaal al final d'aquest "bany" mallorquinista no va poder ser contemplada per Nadal, que en el minut divuit va haver de ser reemplaçat per Fernando Niño i ingressat d'urgència en la clínica Asepeyo de Barcelona afligit d'un neumotórax produït per un fort cop en una costella. "Vaig creure que sofria un infart", confessaria després el propi Nadal.

Plantilla 1999-2000

Porters: Germán Burgos, Leo Franco i César Gálvez

Defenses: Olaizola, Siviero, Miquel Soler, Fernando Niño, Paco Sanz, Carreras, David, Armando, Miquel Àngel Nadal

Centrecampistes: Paco Soler, Engonga, Lauren, Stankovic, Ibagaza, Serrizuela, Djokaj, Pep Lluís Martí

Davanters: Biagini, Carlos, Diego Tristán, Quinteros, Gabrich.

El Mallorca quedà en desena posició i es conformà amb la

classificació per a disputar la Intertoto.

6.9 Temporada 2000-2001

Miquel Àngel Nadal havia quedat particularment satisfet del seu retorn a Mallorca i al Real Mallorca. També estaven contents els afeccionats mallorquinistas, que no sabien si admirar més en Nadal la seva humilitat com persona o la seva senzillesa com a professional del futbol.

En tot cas, encara quedaven per veure moltes coses en la segona joventut d'un futbolista que, a pesar de tenir un dels historials més brillants del futbol espanyol, es comportava amb la il·lusió d'un principiant. Perquè de la mà experimentada del tècnic més veterà de Primera divisió, Luís Aragonés, Nadal aconseguiria cotes mai abans somiades vestint la samarreta vermella.

També es produí el canvi de president. El 30 d'agost el Consell d'Administració elegí Mateu Alemany Font com a nou mandatari mallorquinista, en substitució de Guillem Reynés. El nou Consell d'Administració el formaran el propi Mateu Alemany, Vicenç Rotger (vicepresident), els consellers Francesc Matosas, Asensio Moshba (fill d'Antonio Asensio), Guillem Reynés, Antoni Calafat, John Gibbons, Marcel·lí Socias i Francisco Javier López, el conseller secretari Joan Buades i el vicesecretari Antoni Tugores.

Plantilla 2000-2001:

Porters: Miki, Roa, Leo Franco i Germán Burgos.

Defenses: Olaizola, Miquel Àngel Nadal, Siviero, Miquel Soler, Fernando Niño, Armando Álvarez i Antonio Ruiz *Romerito*.

Migcampistes: Engonga, Ibagaza, Stankovic, Francisco Soler, Carreras, Marcos, Álvaro Novo i Julián Robles.

Davanters: Albert Luque, Carlos Domínguez, Biagini, Josemi, Finidi George, Samuel Eto'o i Daniel González, *Güiza*.

Al llarg de la temporada hauria modificacions. Durant el mercat d'hivern Stankovic fitxà per l'Olympic de Marsella; el 6 de novembre Roa va ser operat d'un múscul i es va inscriure en el seu lloc al també porter argentí Germán Burgos i Luís Aragonés va potenciar alguns jugadors del filial, especialment al davanter Albert Riera.

I va aconsellar i va pulir, com si d'un pare es tractàs, a un dels futbolistes de més brillant futur del futbol espanyol, un diamant anomenat Samuel Eto'o, que havia arribat procedent del Real Madrid

Ningú podia preveure que aquell Mallorca 2000-2001 batés els

seus rècords de punts (71), victòries (20) i gols (61) en Primera divisió o que seria el millor equip de la segona volta amb 40 punts, perquè el Mallorca de Luís Aragonés, discutit per la seva edat des del primer moment, va tenir un pèssim començament, arribant a la cinquena jornada amb un sol punt i essent colista.

Però tot de nou va poder haver-se anat al trast per la inveterada impaciència de l'afició rojilla. S'havien encès totes les alarmes. El dissabte 7 d'octubre de 2000 Miquel Alzamora escrivia en Última Hora “que la continuïtat de Luís Aragonés al capdavant del Mallorca no depenia del que ocorregués davant el Racing de Santander”. La directiva s'esforçava a demanar calma a una afició inquieta i que ho veia tot negre perquè després del Racing arribaven consecutivament els partits contra Deportivo en Riazor, Barcelona a Son Moix i Real Madrid en el Santiago Bernabéu. Però va ocórrer que es va guanyar al Racing, encadenant una bona ratxa de resultats, i l'equip es va ser disparat a les altures de la taula.

La famosa triada (Deportivo, FC Barcelona i Real Madrid sense solució de continuïtat) és, en efecte, històrica. Cap equip dels anomenats modests havia aconseguit mai superar-la positivament. Excepte el Mallorca, que ho va aconseguir amb matrícula: dels sis partits en va guanyar quatre (els dos al Real Madrid, un al Barcelona i Deportivo) i va empatar dos (a Riazor i Camp Nou). De fet, si els àrbitres no s'haguessin acarnissat amb l'equip en moments puntuals i decisius el Mallorca podria haver donat la gran campanada de la seva vida guanyant la Lliga. Derrotat en els despatxos, va haver de conformar-se amb el tercer lloc

La gran escalada va començar a Riazor el dissabte 21 d'octubre de 2000, on Deportivo i Mallorca varen empatar a un gol. Valerón va inaugurar el marcador en el minut 75 i va empatar definitivament Albert Luque en el 85

El dissabte següent, 28 d'octubre, el Barça visitava Son Moix. Enfront dels blaugrana el Mallorca no només va confirmar la millorança mostrada a La Corunya, sinó que va brodar el futbol i el mallorquinisme va respirar màgia i triomf. Del pessimisme més radical s'havia passat a una eufòria irreprimible gràcies als gols de Eto'o (minut 12) i Ariel Ibagaza (minut 51)

El dimecres 1 de novembre de 2000 suposa una fita en la història del Mallorca, que va guanyar per primera vegada al Real Madrid en el Santiago Bernabéu. Una gesta lluminosa per al futbol mallorquí, precisament en un dia trist que es plorava la mort d'una de les figures més senyeres del nostre futbol, Guillem Pont, un palmesà que va passar de l'Atlètic Balears al Real Madrid a la fi dels anys quaranta.

El Bernabéu va guardar un minut de silenci en memòria de Pont i el Real Madrid va lluir braçalets negres. Però ningú esperava dintre d'aquell respectuós ambient que el Mallorca faria saltar tots els ploms de la seva pròpia història, guanyant per primera vegada en el seu propi camp

al Real Madrid. Eto' o i Ibagaza signaren amb els seus gols el colossal triomf.

El Mallorca s'instal·lava en les altures del futbol espanyol d'elit i adquiria la categoria de gran. Nadal, convertit en un autèntic cacic de l'àrea, regressava també al primer plànol de l'actualitat de la mà de José Antonio Camacho, que li convocava per al partit contra Liechtenstein, valedor per a la fase prèvia del Mundial 2002 de Corea i Japó, i li retornava l'etiqueta de millor defensa central del futbol espanyol de la darrera dècada. Nadal va debutar amb la selecció absoluta espanyola el 1991 i des d'aleshores, exceptuant el parèntesi que abasta de novembre de 1999 a març de 2001, havia estat un fix. Millor encara: un baluard.

El Mallorca B va participar en la primera eliminatòria de la Copa Intertoto, un torneig europeu que permet als seus tres finalistes jugar la Copa de la UEFA. A la plantilla del Mallorca B de llavors hi havia Miki, Cordero, Rubiales, Pelegrín, Buades, Viale, Álvaro Novo, Romerito, Robles, Marañón, Campano, Güiza, Ramón, Roberto Merino, Jesús Perera, etc. Els resultats contra el Ceahlaul Piatra de Romania varen ser de 2-1 i 1-3.

Sense dubte va ser l'any de l'explosió d'Eto' o, un jugador comparable al gran Pepillo. No és cap casualitat que ambdós tinguessin la mateixa procedència: Real Madrid. Perquè el Mallorca ha tingut el privilegi de gaudir de dos autèntics genis del futbol que en el seu moment no van tenir cabuda en el colós blanc. Un, José García Castro *Pepillo* (Melilla, 1933), que tot just va tenir oportunitats com madridista, i l'altre Samuel Eto' o Fils, nascut en Nikon (Camerun) el 10 de març de 1981 i que amb el Madrid només ha jugat tres partits oficials de Lliga en les tres temporades que va pertànyer al club madrileny. La primera d'elles, la 1997-98 va jugar cedit en el CD Leganés, la 1998-99 va jugar un solo partit de Lliga, cedit després a l'Espanyol, no va entrar en els plans del tècnic blanquiblaui Paco Flores i la 1999-2000, repescat pel Madrid, va jugar tan sol dos partits

Samuel Eto' o va arribar a Son Moix durant el mercat d'hivern de la temporada 1999-2000. I ha estat en el Mallorca on ha explotat, fins el punt de convertir-se en un dels millors davanters del futbol europeu. La seva velocitat, el seu prodigiós esquivament en carrera i la seva capacitat de sacrifici li han dut al cim continental. Ha estat internacional per Camerun, campió olímpic amb el seu país a Sydney 2000. També ha participat en el Mundial de Corea i Japó 2002.

Un altre esdeveniment important fou la mort d'Antonio Asensio, propietari del Mallorca. Al principi no ho va tenir fàcil, però a poc a poc la figura d'Antonio Asensio Pizarro, propietari del Mallorca, va ser calant entre l'afició bermellona. Fins el punt que l'anunci de la seva mort, esdevinguda a Madrid el 20 d'abril de 2001, als cinquanta-quatre anys d'edat, va causar una profunda pena. Antonio Asensio, amb els seus

desvelos per la bona marxa del Mallorca i la serietat de la seva gestió, s'havia fet un buit important en el cor del mallorquinisme.

Antonio Asensio Pizarro, un dels empresaris mediàtics mes importants d'Espanya, havia comprat el Mallorca el 1995, dotant-li d'una estructura esportiva sòlida i arribant a els majors èxits en la història del club. La Ciutat Esportiva de Son Bibiloni, una de les millors d'Europa, duu el seu nom

El seu fill Antonio Asensio Mosbah, nascut a Barcelona el 1981, es va fer càrrec del club.

2.10 *Temporada 2001-2002*

Mateu Alemany, el primer i únic president professional dels trenta mandatariis que ha tingut el Real Mallorca des de la seva fundació el 1916, llua el seu millor somriure aquell 27 de juny de 2001 per a presentar al nou entrenador de la primera plantilla bermellona. L'elecció sobre un ampli ventall d'aspirants a succeir a Luís Aragonés semblava plausible, perquè Bernd Krauss era alemany i ja se sap que Mallorca és, sobretodo a l'estiu, destinació turística de centenars de milers de persones d'aquella nacionalitat, i perquè Krauss com ex futbolista internacional per Alemanya i entrenador del Borussia Monchengladbach, entre altres, en el seu país, i Real Sociedad de San Sebastián, a Espanya, havia demostrat estar preparat per al ja que se li oferia.

El Mallorca, que acabava de realitzar la millor temporada de la seva història, havia posat per tant en mans de Bernd Krauss una plantilla que havia estat l'enveja de propis i estranys, de la qual havien causat baixa Germán Burgos, Armando, Carreras (els tres es varen anar a l'Atlético de Madrid de la mà de Luís Aragonés) i Finidi (traspasat al Ipswich Town anglès), incorporant-se el turc Fatih Akyel (Galatasaray), Vicente Fernández (Sporting de Gijón), el iugoslau Veljko Paunovic (Oviedo), l'argentí Cristian Díaz (Udinese), es va comprar al Real Madrid els drets federatius de Samuel Eto'o i es va ascendir del filial a Alejandro Campano.

Plantilla 2001-2002

Porters: Leo Franco, Roa i Miki

Defenses: Olaizola, Miquel Àngel Nadal, Miquel Soler, Fernando Niño, Siviero, Cristian Díaz i Vicente

Migcampistes: Paco Soler, Campano, Marcos, Engonga, Julián Robles, Ibagaza, Riera i Álvaro Novo

Davanters: Carlos, Luque, Eto'o, Losada, Paunovic i Biagini

La pretemporada se va efectuar a la localitat tirolesa de Kössen, un bon lloc per a fugir dels rigors de l'estiu mallorquí

L'objectiu era arribar en les millors condicions possibles a la gran cita de l'eliminatòria prèvia de la Champions League. El tren europeu passava de nou per Son Moix i no calia desperdiciar l'oportunitat. Encara que l'adversari fora “un històric” del futbol europeu i iugoslauu, el Hajduk, que el 8 d'agost guanyava en la ciutat croata de Split per 1-0. El 21 d'agost el Mallorca va aconseguir a l'estadi de Son Moix una fita en la seva carrera: classificar-se per a jugar la Champions League. És a dir: actor principal en la gran escena del futbol europeu. Poques vegades s'ha celebrat a Palma un gol amb tanta emoció com el qual va fer Luque en la pròrroga i que va valer la classificació

El 23 d'agost de 2001, en el sorteig de la Champions League celebrat a Montecarlo, el Mallorca va quedar aparellat, en el Grup C, al costat d'Arsenal, Panathinaikos i Schalke 04. Tres dies mes tard d'aquest sorteig va començar el campionat nacional de Lliga 2001-2002

La primera decepció es produí ben aviat: la Unión Deportiva Las Palmas, amb l'exentrenador vermellenc Fernando Vázquez en la seva banqueta, va guanyar per un contundent 0-3. Bernd Krauss va alinear un onze experimental del que va deixar fora Miquel Soler i Vicente Engonga, el que li va valer enceses crítiques.

Però Krauss tenia temps per davant per a cicatitzar ferides, perquè entre el daltabaix davant els canaris i el següent partit a San Mamés havien de transcórrer quinze dies pels compromisos consecutius de la selecció espanyola enfront d'Àustria, el dia 1, i Liechtenstein el dia 5, partits valedors per a la fase prèvia del Mundial 2002 i en els quals Nadal va ser titular en ambdós partits.

Va arribar el dissabte 8 de setembre, data que el Mallorca va tornar a donar una satisfacció als seus incondicionals guanyant a l'Athletic Club de Bilbao en el seu propi feu amb un gran gol de Samuel Eto'o al començament del segon temps. Bernd Krauss havia tornat a confiar en Miquel Soler i Engonga i el Mallorca, altra vegada amb el 4-4-2, va realitzar un acceptable partit.

Aquest triomf i l'aconseguit tres dies després a Son Moix enfront de l'Arsenal (1-0), el mateix dia que el món s'estremia amb el brutal atemptat terrorista contra les Twins Towers de Nova York, que donava els tres primers punts en la Champions, havia animat a l'afició mallorquinista. Era el preludi del sofriment. En la Lliga i en la Copa d'Europa.

El que havia distingit al Mallorca comandat per Cúper, Fernando Vázquez o Luís Aragonés, era el bé presa la mesura que li tenia al Barcelona. Seria sens dubte el daltabaix mallorquinista al Camp Nou el 3 d'octubre el que posaria d'ungles definitivament a l'afició amb Krauss. En la Lliga es duien disputades cinc jornades, el Mallorca venia de perdre a

casa amb el Villareal, quan es va visitar el colosseu blaugrana. Partit considerat com el millor termòmetre per a calibrar les possibilitats lligueres d'un Mallorca que ningú es podia creure que ocupàs posicions de descens. Al Camp Nou el Mallorca es va oblidar de l'ordre i la disciplina i va acabar perdent clarament per 3-0.

L'octubre de 2001 és un mes per a oblidar. Un mes tan infaust en l'esportiu per al Mallorca que li costaria definitivament el lloc a Bernd Krauss, perquè a la derrota del Camp Nou cal afegir la produïda a Son Moix quatre dies més tard enfront del Zaragoza (0-1), que deixava a l'equip molt mal parat en la Lliga. Però la derrota determinant, la qual va dordre a l'afició, va ser la qual es va produir el dimarts 16 d'octubre de 2001 a Son Moix. Aquest dia el Mallorca va llençar per la broda gran part de les seves possibilitats de seguir avant en la Champions, humiliat per un Schalke que va guanyar per un contundent 0-4. L'àrbitre holandès Jan Wegereef va expulsar Eto'o per agressió a un contrari en el minut 26.

Hores després del partit, Mateu Alemany va prendre la decisió de cessar el tècnic alemany, que es va defensar amb aquestes paraules no exemptes de sentit: "Fallam perquè els jugadors estan cansats mentalment. Encara que siguin els mateixos de l'any passat, estan més cansats i es nota en el seu rendiment. No és el mateix jugar de diumenge a diumenge que fer-lo dues vegades per setmana. Els jugadors necessiten un descans i nosaltres no ho tenim", confessava un Krauss que es va mantenir 113 dies al capdavant del Mallorca. Va arribar a Palma amb un somriure d'orella a orella i la va abandonar amb cara de pocs amics. Les derrotes de l'equip li varen condemnar.

Només dos dies després de la debacle davant el Schalke 04 a Son Moix, els diaris de Palma ja anunciaven el successor de Bernd Krauss a la banqueta del Mallorca: Sergio Kresic. Se n'anava un alemany i arribava un croata, encara que aquest darrer amb residència a Espanya des que va venir a jugar amb el Burgos allà pels anys setanta, i entrenador amb experiència a dirigir equips que sempre solen moure's en el fil de la navalla. La temporada 2000-2001 havia aconseguit mantenir Las Palmas en Primera i els dirigents del Mallorca varen estimar oportú confiar-li idèntic objectiu per al club mallorquí. No semblava que s'aspiràs a més que la permanència quan encara no s'havia arribat a el primer terç en la Lliga, seguia viu en la Champions i en la Copa del Rei.

Bernd Krauss va ser cessat en la vuitena jornada de Lliga, que el Mallorca havia empatat a dos gols en el camp del Sevilla. Kresic va agafar les regnes de l'equip amb jornades sobre el paper assequibles per davant. Jornades de les cridades aptes per a la teràpia col·lectiva, ja que se suposava que la ferida de la plantilla vermellenca era més moral que física, més d'aptitud que d'esgotament.

Començant per la visita del Rayo Vallecano a Son Moix, al que es

va golejar (3-0) en l'estrena de Kresic com entrenador mallorquinista. Amb alguns canvis en relació a l'equip que havia perdut amb el Schalke, especialment en el centre del camp, i l'obligat en la porteria a l'estar lesionat Leo Franco i no figurar inscrit en la Federació Carlos Roa, el Mallorca va oferir la millor cara enfront de l'onze de Vallecasa. En l'estrena de Kresic el Mallorca va formar amb Miki; Olaizola, Niño (Paunovic, min. 43), Nadal, Miquel Soler; Campano, Engonga, Marcos, Novo; Eto'o (Biagini, min. 65) i Luque (Carlos, min. 77)

Però el 3-0 al Rayo havia estat un miratge. La realitat estava sent tozuda amb el Mallorca i l'efecte "Kresic" va passar aviat de ser una il·lusió a ser un abonament per al sofriment.

Perquè després del Rayo, sense solució de continuïtat, es va viatjar a Londres per a jugar amb l'Arsenal en "la porta del cel", que és com els aficionats anglesos anomenen l'estadi Highbury. Un partit que va resultar una gran decepció pel resultat final, que suposava en la pràctica l'adéu del Mallorca a la Champions, però que també va posar de manifest la manca de previsió perquè ni Kresic ni cap dels seus col·laboradors quan l'equip anava perdent 2-1 i atacant com bojós es va adonar que amb aquell resultat el Mallorca passava a la segona fase. Va ser el 3-1 i no el 2-1 que va eliminar al Mallorca fet i fet, i el tercer gol dels londinencs ho va fer Thierry Henry en el minut 92, ja en ple descompte. El Mallorca empenyia per a empatar i això li va fer descurar fatalment la defensa. Ningú va pensar que després del 1-0 de Son Moix el 2-1 de Londres podia servir per a deixar en la cuneta als anglesos en cas d'acabar igualats a punts? Per estrany que sembli, no va caure en el compte. Un perillós error de càlcul, fruit sens dubte de la inexperiència.

Enfront del Rayo s'havia jugat bé. A Londres es va donar sensació d'equip i Kresic arribava al seu tercer partit al capdavant del Mallorca amb tot el seu crèdit intacte. L'escenari era el Sadar de Pamplona i l'adversari un Osasuna destinat a ser un dels candidats al descens

Precisament per aquesta condició de modest de l'adversari va doldre mes a l'afició mallorquinista la garrotada. Perquè el Mallorca va perdre a Pamplona per 4-0 i varen començar a aflorar els nervis. Els aficionats vermellencs no podien entendre com un equip que contava en les seves files amb futbolistes de la categoria de Nadal, Miquel Soler, Engonga, Marcos, Eto'o o Luque seguia instal·lat en la mediocritat.

El mallorquinisme va tancar files entorn de l'equip. Ara la Lliga per al Mallorca es dilucidava diumenge a diumenge. Es passejava a la vora de l'abisme i una jornada s'estava en Primera i a la següent en Segona, tal era la importància dels punts en joc i la dificultat d'encadenar diversos triomfs seguits per a fugir de la crema. Així va arribar el Tenerife a Son Moix, al que es va guanyar 3-0 en una nova exhibició de futbol ofensiu de l'equip, i al diumenge següent, 11 de novembre de 2001, es va encadenar una important victòria en Anoeta davant la Real Sociedad (1-

2) que semblava allunyar definitivament els fantasmes del descens. Un altre miratge.

A Sant Sebastià el Mallorca va abandonar la zona de descens i va sumir a la Real Sociedad en una profunda crisi. En un partit on l'anècdota va estar en la lesió de l'àrbitre Esquinas Torres mancant un quart d'hora, substituït pel quart àrbitre, els gols d'Alejandro Campano (min. 55) i Albert Riera (min. 85) varen suposar el primer triomf de l'era Kresic lluny de Son Moix. L'onze de la gesta va estar integrat per Leo Franco; Campano, Marcos, Nadal, Siviero, Miquel Soler; Novo, Paco Soler, Paunovic (Albert Riera, min. 73); Eto'o i Luque (Robles, min. 87).

Per al Mallorca 2001 avançava cap a la seva fi d'una manera molt distinta a com s'havia dissenyat. La primera volta de la Lliga va finalitzar amb els pitjors nombres d'un lustre daurat. Cinc anys que l'equip s'havia acostumat a l'èxit i el guió del qual es vió alterat amb l'arribada de Krauss, primer, i de Kresic, després.

El Mallorca va finalitzar la primera volta del campionat 2001-2002 perdent a Valladolid i encallat en una perillosa décimoctava posició. Sumava 20 punts i només havia aconseguit cinc triomfs (davant l'Athletic Club de Bilbao i Real Sociedad, fora, i Rayo Vallecano, Tenerife i Deportivo, a casa).

Això, en Lliga, perquè, eliminat de la Copa d'Europa, quedava encara el mal glop de la Copa del Rei per a acabar un any pèssim en resultats. En el torneig del KO, en el qual el Mallorca havia dipositat no poques esperances per a salvar la temporada, un equip de Segona divisió, el Córdoba, va donar la gran sorpresa, guanyant al Mallorca en el seu camp (2-1) i empatant a un gol en la volta a Son Moix.

El diumenge 28 d'abril de 2002 la permanència s'havia convertit en una espècie de miracle per al Mallorca. La derrota davant el Betis a Son Moix (1-3) havia deixat a l'equip a costa dels altres, en zona de descens i amb un mur davant per a intentar l'impossible: la visita al Santiago Bernabéu. És a dir, en la ruleta russa de les possibilitats matemàtiques de salvació tot passava per sorprendre al Real Madrid, equip que el dimecres anterior s'havia classificat per a la final de la Champions League a costa del Barcelona, gràcies al resultat del partit d'anada en el Camp Nou (0-2), ja que en el Bernabéu els blaugrana es varen anar de la competició europea amb el cap alt després de realitzar un bon partit i empatar a un gol.

El Mallorca va fer el viatge al més difícil encara sense Sergio Kresic en el grup, destituït al matí següent de la derrota amb el Betis i substituït per Tomeu Llompart, un home considerat de la casa, tècnic del filial i que a les files de l'Elche havia demostrat ser un dels millors defenses del futbol espanyol dels anys seixanta. Miquel Àngel Nadal, dubte durant tota la setmana per culpa d'un cop en un genoll, una vegada més havia tret a relluir la seva condició de pes pesat del vestuari, d'home

irreductible als cops, tant físics com morals, per a demanar un darrer esforç. "Vivim una situació límit i és el moment de tornar a guanyar al Real Madrid en el seu camp, com ja vàrem fer la passada temporada. El Mallorca sap reaccionar en els moments difícils i aquest no només és un moment molt difícil, sinó que també és un moment decisiu", deia el manacorí, qui als seus trenta-cinc anys i més de quatre-cents partits en Primera divisió seguia mantenint la il·lusió pels reptes difícils.

Tomeu Llompart va dirigir l'equip en les dos darreres jornades, que varen ser fonamentals per a mantenir la categoria.

Les paraules de Nadal varen ser paradigmàtiques i el Mallorca, per art d'encantament, es va transformar en un equip nou, fresc, imbuït de força i il·lusió, el que va fer que es tragués un valuós i més que merescut empat del Bernabéu (0-0). Punt d'or que unit a la derrota del Las Palmas en el Insular davant el Tenerife va treure al Mallorca de les places de descens i el que és millor, li va retornar l'aire suficient per a dependre de nou de si mateix en la darrera jornada.

Quedava un darrer esforç per a salvar una la temporada que havia estat nefasta en tots els sentits. Una temporada que va cremar dos entrenadors i va demanar un miracle a termini fix a un tercer, Tomeu Llompart, que a més només disposava de quinze dies per a variar el caòtic rumb. Va començar Bernd Krauss i va durar 113 dies, que són els quals van del 27 de juny, dia de la seva presentació, al 17 d'octubre de 2001, data del seu comiat. Sergio Kresic va agafar l'equip antepenúltimo el 18 d'octubre de 2001, que és quan es va incorporar al Mallorca com successor de Krauss, i ho va deixar en la mateixa posició quan 194 dies després, el 29 d'abril de 2002, era destituït.

Els partits decisius de la darrera jornada es varen avançar al divendres 10 de maig. El Mallorca havia de rebre al Valladolid a Son Moix per a assegurar la permanència. Només quedava la darrera estació per a pujar-se al tren de l'elit i l'oxigen aspirat en el Bernabéu podia ser suficient. Al final se guanyà per 2-1. El Mallorca s'havia salvat a la darrera jornada.

Perquè si per al Mallorca l'any 2001 havia estat per a oblidar, pitjor seria 2002. Krauss només va tenir temps de dirigir l'equip en vuit jornades de Lliga, amb el pobre balanç d'aconseguir cinc punts de vint-i-quatre possibles, però ho havia deixat viu en la Champions i en la Copa del Rei. Amb Kresic l'equip va caure eliminat de la Champions, de la Copa de la UEFA (va perdre els dos partits de l'eliminatòria amb el Slovan Liberec), de la Copa del Rei i s'estava en llocs de descens. Lògica conseqüència d'una temporada mal planificada, amb reforços que no varen complir les expectatives, i en la qual l'esforç afegit de jugar pràcticament dos partits cada setmana amb una plantilla curta i descompensada, acabaria per passar factura al grup.

El Mallorca 2001-2002, combinant grans victòries (4-1 a el

Deportivo, 0-4 a l'Alavés) amb decepcions sonades (0-4 amb el Sevilla, 0-2 amb la Real Sociedad, 5-0 en Riazor), es va allunyar de la màxima liguera que és la regularitat, l'ordre i l'equilibri per a instal·lar-se en una irregularitat que va arribar a desesperar als seus seguidors.

El no poder enllaçar tres triomfs consecutius va mantenir sempre a l'equip amb l'aigua al coll, si exceptuem una brillant reacció que va fer somiar amb l'assoliment de la permanència. Aquesta reacció va començar en Vallecas enfront del Rayo Vallecano, al que es va guanyar amb autoritat (0-2), continuaria al diumenge següent a Son Moix al guanyar a Osasuna (4-2) en un partit desequilibrat finalment gràcies a un esplèndid cabezazo de Nadal quan el marcador reflectia un inquietant empat a dos punts, i es perllongaria una jornada més amb l'empat a zero a Tenerife.

Amb aquests set punts d'una tacada el Mallorca va ascendir fins la tretzena posició i es va prendre un respir. Però quan semblava que s'havia trobat el camí adequat, el triomf de la Real Sociedad a Son Moix (0-2), en un partit que Nadal no va poder jugar per complir sanció federativa d'un partit de suspensió, va retornar a l'equip a la incertesa. Amb l'agreujant que els donostiarres, als quals el Mallorca havia guanyat a Anoeta per 1-2, superaven amb el 0-2 el golaverage directe entre ambdós. Dificultat important perquè el Mallorca, llevat de Tenerife i Rayo Vallecano, ho perdia amb tots els altres implicats en la lluita pel descens: Las Palmas, Osasuna, Zaragoza i Villarreal.

El 19 de maig de 2002 Miquel Àngel Nadal va ser convocat per José Antonio Camacho per a disputar la fase final del Campionat del Món de Corea i Japó, el seu tercer Mundial. De la Copa del Món de 1994 a la de 2002, vuit anys després, es mantenien a l'equip nacional i en la titularitat Fernando Hierro, Miquel Àngel Nadal i Luis Enrique.

Amb seixanta-dos internacionalitats a la seva esquena, Miquel Àngel Nadal és històricament el novè futbolista de la selecció espanyola, només superat per Zubizarreta (129), Hierro (89), Camacho (81), Gordillo (75), Butragueño (69), Arconada (68), Michel (66) i Víctor Muñoz (60).

A nivell nacional, Miquel Àngel Nadal ostenta sengles rècords en els dos equips que ha defensat en Primera divisió. Del Mallorca és el qual més ha vestit el seu uniforme en la màxima categoria. Del FC Barcelona és, juntament amb Albert Ferrer, Pep Guardiola, Guillermo Amor i Carlos Busquets, el qual més títols ostenta en tota la història del club blaugrana: 5 campionats de Lliga, 2 Copes del Rei, 1 Copa d'Europa, 1 Recopa, 2 Supercopes d'Europa i 4 Supercopes d'Espanya.

Miquel Àngel Nadal també és, amb Zubizarreta, Luis Enrique i Víctor, el futbolista que més vegades ha vestit la samarreta de la selecció espanyola absoluta en la història centenària del Barcelona. També és l'únic futbolista nascut a Mallorca, que ha estat internacional absolut jugant en l'equip de la seva terra, el Real Mallorca.

2.11 Temporada 2002-2003. Campions de Copa del Rei

Havia sofert tant la temporada anterior el Mallorca per a mantenir la categoria, que els afeccionats vermellencs esperaven algun tipus de reacció espectacular de la propietat per a retornar la il·lusió als assidus de Son Moix. Però una vegada més Mateu Alemany, president professional, va optar per la moderació, la prudència i l'horitzontalitat mediàtica. Res d'estridències. Res de fitxatges rimbombants. Començant per l'entrenador, Gregorio Manzano Ballesteros, un home de tracte afable i perfil poc conflictiu, que just més trepitjar la illa es va comerciejar la simpatia dels mallorquinistas al declarar que venia a un equip gran "per a obrir-se un avenir en el món del futbol". Manzano tenia clar que el Mallorca és un bon trampolí. Abans havia estat fugaçment en altres equips de Primera divisió com el Valladolid (una temporada), Racing de Santander (va ser cessat en la jornada catorze) i Rayo Vallecano (una temporada) però per a aquest llicenciat en psicologia ficat a entrenador, l'oportunitat, efectivament, li arribaria amb el Mallorca de la temporada 2002-2003.

Res feia preveure, no obstant, que la temporada 2002-2003 anava a ser tan acceptable per al Mallorca. Les raons del pessimisme se sustentaven sobre el fet que amb la base de la plantilla de la temporada anterior, que va fregar el descens, els fitxatges de futbolistes que eren una incògnita, com els defenses David Cortés i Hipólito Fernández, *Poli*, procedents de l'Extremadura, o d'altres acreditats en l'elit però que venien cedits com Federico Lussenhoff (Tenerife), que a més va tenir la desgràcia de lesionar-se de gravetat en el seu primer partit com vermellenc en el trofeu Ramón de Carranza de Cadis, i els deportivistes Walter Pandiani (cedit) i Turu Flores, que varen venir a canvi del traspàs d'Albert Luque al conjunt de Riazor. Manzano, en tot cas, només havia intervingut directament en la incorporació d'un futbolista que coneixia bé del Valladolid, l'internacional colombià Harold Lozano.

El pessimisme inicial, que no havia minvat un ápice a pesar de la conquesta del prestigiós Trofeu Ramón de Carranza, es veuria reforçat pel pèssim començament de l'equip, que en tres jornades s'havia col·locat com a coer i ressuscitat el fantasma del passat més immediat. En només dos-cents setanta minuts de joc tot apareixia tan fosc que fins i tot es parlava de la destitució imminent de Manzano. La veritat és que els primers resultats convidaven a la desesperació: 0-2 amb el València i 0-4 amb l'Atlético de Madrid a Son Moix, i enmig, 3-1 contra el Celta a Vigo.

A Gregorio Manzano, igual que la temporada anterior al seu primer predecessor, Bernd Krauss, se li atribuïa deixar en la banqueta a un històric de l'equip i del futbol espanyol, Miquel Soler, per a fer

provatures en el seu lloc amb Poli, o de deixar també a la banqueta a un futbolista del carisma de Javier Olaizola per a alinear en el seu lloc a David Cortés. Però entre tot aquell panorama de negres presagis, els va caldre varen creure en el projecte Manzano i en la seva aposta de futur i no es varen equivocar. A poc a poc l'equip va anar agafant to i seria en la jornada quarta, en San Mamés, on no només agafaria oxigen per a remuntar el vol, sinó que va batre tots els registres de la seva pròpia història en Primera divisió enllaçant una ratxa de set victòries consecutives que li va catapultar als primers llocs de la taula. Aleshores els afeccionats mallorquinistas, embriagats pel perfum de l'èxit, començaren a somiar a recordar pretèrites fetes de Champions.

Però l'espectacular ratxa de set victòries consecutives es va tallar el 24 de novembre de 2002 amb l'empat del Villareal a Son Moix i a partir d'ençà el Mallorca va entrar de nou en el tobogan. El punt d'inflexió potser calgui cercar-lo en el correctiu que va infligir el Real Madrid a Son Moix el 8 de desembre. Un 1-5 en la jornada 13 que va retornar al Mallorca a les seves manques, mentre el Real Madrid, que venia de Tòquio (Japó) de guanyar la Copa Intercontinental.

El pas del Real Madrid en Lliga havia causat estralls en la moral del Mallorca, que va enllaçar una ratxa de tres derrotes consecutives, una d'elles tan dolorosa com la qual li endossaria el Barcelona per un contundent 0-4. La conclusió cojuntural no podia ser més pessimista, ja que els dos grans del futbol espanyol havien mancillat la cassola mallorquinista amb una facilitat pasmosa. L'afició rojilla havia entrat en depressió, però en això del futbol l'alegria va per barris i el Mallorca va aplicar allò que una taca de mora amb altra mora es guareix per a escriure pàgines glorioses en la seva trajectòria. Perquè res va agradar més al mallorquinisme que el Mallorca retornàs l'afront al Real Madrid en el Santiago Bernabéu (1-5) i a més amb una gesta que és única en la història del club blanc, que mai en els seus més de cent anys de vida havia encaixat cinc gols en només quaranta-cinc minuts. Però això és el que va passar el dissabte 3 de maig de 2003 al Santiago Bernabéu, on el Mallorca, després de retirar-se al descans perdent per 1-0 (gol de Ronaldo), es va enganxar a un segon temps perfecte en tots els aspectes, quaranta-cinc minuts de somni, de futbol d'altíssim nivell i ple d'efectivitat amb el qual varen deixar atònits als noranta mil afeccionats que varen assistir en directe a l'històric desastre madridista, i als molts milions d'espectadors que ho varen veure per televisió: 1-1 (Pandiani, minut 48); 1-2 (Albert Riera, min. 51); 1-3 (Eto'o, min. 62); 1-4 (Roberto Carlos, en pròpia porta) i 1-5 (Carlos, min. 90). El Real Madrid duia 914 dies invicte en la Lliga en el seu camp, 49 partits sense perdre, i curiosament el Mallorca havia estat el darrer a guanyar al Santiago Bernabéu el 1 de novembre de 2000 (0-2) amb Luís Aragonés en la banqueta.

Aquesta gesta del Bernabéu, unida a la qual ja havien realitzat els vermellencs guanyant (0-2) a l'estadi de l'Athletic Club de Bilbao a la tercera jornada i la qual farien el 18 de maig de 2003 venent al Camp Nou al Barcelona (1-2) va permetre al Mallorca inscriure el seu nom en la història de la Primera divisió com l'únic equip capaç de guanyar en una mateixa temporada en els tres camps històrics del futbol espanyol: San Mamés, Santiago Bernabéu i Camp Nou. El València, quan va guanyar la Lliga en la temporada 1941-42 va guanyar a Bilbao i FC Barcelona, però va perdre a Madrid.

Set jornades consecutives guanyant, triomf memorable a Madrid i aconseguir l'impossible que és sortir victoriosos d'una tacada del triangle de les Bermudes del futbol espanyol (San Mamés, Bernabéu i Camp Nou), juntament amb ratxes negatives difícils d'explicar, havien minvat la moral del Mallorca en la Lliga, on al final quedaria en novena posició.

Però paral·lelament a la Lliga el Mallorca anava escrivint, pas a pas, la millor pàgina de la seva història des que va ser fundat el 1916: la conquesta de la Copa d'Espanya. I ho va fer en gran: sense perdre un sol partit. El primer adversari, a partit únic, va ser el Gramanet, de Segona divisió B, que va resistir en el seu camp fins el minut 90 que Álvaro Novo va aconseguir el gol que donava la franquícia al Mallorca. A la segona eliminatòria, també a partit únic i en camp contrari, el Mallorca només va poder superar a l'Hèrcules gràcies al seu major encert en els llançaments des del punt de penal.

La tercera eliminatòria, ja a doble partit, va ser contra el Valladolid, que va sorprendre a Son Moix duent-se un inquietant 2-2. Però a la volta al Nuevo Zorrilla (1-4) va sorgir Carlos, que abans de la primera mitja hora ja havia posat un mes que suficient 0-3 en el marcador, avantatge que Lozano ampliaria amb un quart gol per a un letal Mallorca

Els mallorquinistes varen témer el pitjor quan el sorteig va oferir al pitjor rival possible, el Real Madrid. Però entre que Vicente del Bosque, entrenador madridista, va voler deixar alguns titulars en la banqueta pensant en la Champions League, i que al Mallorca no se li pot donar avantatge, l'eliminatòria va ser més fàcil que beure's un ou per als vermellencs de Gregorio Manzano que varen empatar a un gol en el Bernabéu (va marcar Miquel Àngel Nadal pels mallorquinistes) i varen massacrar al Real Madrid a Son Moix en la volta, 4-0, amb punts de Niño, Eto'o (dos) i Pandiani.

En semifinals li va correspondre al Mallorca el campió de Copa de la temporada anterior, el Deportivo. A Riazor es va arribar al minut 90 amb un clar avantatge del Mallorca per 0-3 (dos gols de Pandiani i un de Eto'o), però en el descompte Diego Tristán de penal i Makaay varen posar el definitiu i inquietant 2-3 en el marcador. Aquest resultat va fer que en la volta Son Moix lluís lluís les seves millors gal·les, amb un

públic lliurat per a ajudar a l'equip a fer realitat el somni d'arribar per tercera vegada en la seva història a una final de Copa. Surava en l'ambient que guanyant a el Deportivo la consecució del títol estava més volta ja que el rival, el Recreatiu d'Huelva, es considerava assequible. Els onubenses havien deixat en la cuneta al Villanueva (1-2), Almeria (0-1), Betis (0-0 i 1-0), Atlético de Madrid (1-0 i 0-0) i finalment Osasuna (2-0 i 2-2).

Mallorca i Deportivo varen empatar 1-1 a Son Moix, resultat que certificava l'arribada per tercera vegada a una final de Copa a l'equip mallorquí. I aquesta vegada sí, a la tercera anava a anar la vençuda i el Mallorca inscriuria el seu nom en el llibre d'or del torneig més antic d'Espanya: la Copa del Rei. La guinda a una temporada que en fets puntuals pot ser considerada com la més rellevant de totes les viscudes pel mallorca al llarg de la seva història de vuitanta-set anys.

Un detall que no pot passar distret és que el Mallorca, el sentiment del qual va ser capaç de mobilitzar la major emigració massiva de mallorquins a la Península que es recorda(quinze mil), va guanyar la Copa d'Espanya sense conèixer la derrota. L'estadi talismà per a aquesta fita va ser el Martínez Valero de la ciutat alacantina d'Elche, amb un resultat que no deixava a més dubta alguna: 3-0. Pandiani, de penalty, i Eto'o per partida doble, rubricaron amb els seus gols la superioritat d'un Mallorca que feia història. Tocava la glòria en forma de Copa.

Amb arbitratge del col·legiat basc Iturralde González, els equips varen formar així:

RECREATIVO: Luque; Merino (Arpón, min. 69), Loren, Alex, Pernia; Javi García, Bermejo (Xisco Muñoz, min. 40), Camacho, Benítez (Joaozinho, min. 78); Viqueira i Raúl Molina
MALLORCA: Leo Franco; Cortés, Niño, Nadal, Poli; Novo, Lozano, Ibagaza (Marcos, min. 85), Riera; Eto'o (Campano, min. 87) i Pandiani (Carlos, min. 81).

Aquesta és la plantilla que va guanyar la Copa del Rei 2002-2003, un planter que queda gravat amb lletres d'or en la història del Mallorca. A partir d'aquest moment sempre haurà un abans i un després, una barrera sentimental, un mirall on mirar-se'n. El 28 de juny de 2003 el Mallorca va entrar definitivament en la llegenda del futbol

LEO FRANCO

Leonardo Franco Loeren (San Nicolás, Argentina, 1977). Porter. Va arribar del Mèrida el 1998

MIKI

Miguel Garro Gomila (Palma, 1975). Porter. Procedeix del filial. Fill del president de la Federació de Penyes del Reial Mallorca, Miguel Garro

ALBERTO

Alberto Cifuentes Martínez (Albacete, 1979). Porter. Procedeix del filial.

LUSSENHOFF

Federico Guillermo Lussenhoff (Santa Fé, Argentina, 1974). Defensa. Cedit pel Tenerife.

POLI

Hipólito Fernández Serrano (Sevilla, 1977). Defensa. Va arribar de l'Extremadura el 2000.

NOVO

Álvaro Novo Ramírez (Còrdova, 1978). Centrecampista. Procedeix del filial.

CAMPANO

Alejandro Campano Hernando (Sevilla, 1978). Centrecampista. Va arribar del Sevilla B l'any 2000

LOZANO

John Harold Lozano Prado (Calí, Colòmbia, 1972). Centrecampista. Va arribar del Valladolid el 2000

RIERA

Albert Riera Ortega (Manacor, 1982). Centrecampista. Procedeix del filial.

PACO SOLER

Francisco Soler Atencia (Palma, 1970). Centrecampista. Fruit de la pedrera mallorquinista.

IBAGAZA

Ariel Miguel Santiago Ibagaza (Buenos Aires, 1976). Centrecampista. Va arribar del Atlético Lanús (Argentina) el 1998.

VICENTE

Vicente Fernández Pujalte (Vilanova i la Geltrú, Barcelona, 1975). Defensa. Va arribar del Real Sporting de Gijón el 2001

MARCOS

Marcos Martín de la Fuente (València, 1968). Centrecampista. Segona etapa en el Mallorca, procedent del Mèrida el 2000.

OLAIZOLA

Xabier Olaizola Rodríguez (Sant Sebastià, 1969). Defensa. Va arribar de l'Eibar el 1995.

MIQUEL SOLER

Miquel Soler Sarasols (Sant Esteve de Bas, Girona, 1965). Defensa. Va arribar del Real Zaragoza el 1998.

CORTÉS

David Cortés Caballero (Llerena, Badajoz, 1979). Defensa. Va arribar de l'Extremadura el 2002.

NIÑO

Fernando Niño Bejarano (Rota, Cadis, 1974). Defensa. Va arribar del Xerez el 1998.

NADAL

Miquel Àngel Nadal Homar (Manacor, 1966). Defensa. És la seva segona etapa en el Mallorca. Procedeix del Barcelona (1999).

ANGEL

Angel Luis Pérez (Aviles, 1981). Defensa cedit per l'Oviedo.

ROBLES

Julián Robles García (Palma, 1981). Centrecampista. Procedeix de la pedrera mallorquinista.

PANDIANI

Walter Gerardo Pandiani Urquiza (Montevideo, Uruguai, 1976). Davanter. Cedit pel Deportivo.

TURU FLORES

Oscar José Flores (Buenos Aires, 1971). Davanter. Va arribar del Deportivo el 2002.

CARLOS

Carlos Domínguez Domínguez (Mairena de Aljarafe, Sevilla, 1976). Davanter. Segona etapa en el Mallorca. Va arribar del Sevilla (1998).

RAÚL MARTÍN

Raül Martín Rodríguez (Sevilla, 1979). Centrecampista. Procedeix del filial.

BIAGINI

Leonardo Ángel Biagini Bruzzese (Arroyo Seco, Argentina, 1977). Davanter. Va arribar del Mèrida el 1998.

TUNI

Antoni Lluís Adrover Colom (Sóller, 1982). Davanter. Procedeix de la pedrera.

ETO'O

Samuel Eto'o Fils (Nikon, Camerun, 1981). Davanter. Va arribar del Real Madrid el 2000.

Entrenador: Gregorio Manzano Ballesteros, nascut a Bailén (Jaén), l'11 de març de 1956. Abans havia entrenat al Toledo (2^a), Valladolid, Racing i Rayo Vallecano.

2.12 Temporada 2003-04

L'1 de juliol el Mallorca oferí la Copa a les institucions i s'inicià una nova temporada. Per a substituir a Gregorio Manzano es va dur com a nou entrenador al portuguès Jaime Pacheco, que havia entrenat mb anterioritat al Pazos Ferreira, Rio Ave, Vitoria de Guimaraes i Boavista. La plantilla partí cap a Anglaterra per a fer l'acostumat *stage* de pretemporada. Del capítol d'altres destacam l'acord amb Miquel Àngel Nadal per a continuar un any més; el fitxatge de Jesús Perera, procedent de l'Albacete i màxim goleador de Segona divisió la temporada anterior; de l'Atlético de Madrid arriben Nagore, Stankovic –en una nova etapa al Mallorca-, Colsa i Correa; Lussenhoff també torna a l'equip cedit pel Tenerife; l'holandès Bruggink arriba del PSV; Toni González, del filial; Martín Ligüera, del Fénix (Uruguai); Anderson Luís de Carvalho, *Nené*, del Santos de Barsil. De les baixes cal destacar la no renovació de Harold Lozano; Albert Riera és traspasat al Girondins; Carlos, al Sevilla; Ibagaza i Novo a l'At. de Madrid.

Durant el mercat d'hivern es produeixen les següents altes: Finidi (procedent de l'Ipswich Town, comença a entrenar el mes de novembre); Edu Moya, del Tenerife; Delibasic, del Partizan; Pereyra; Iván Ramis (del filial). Baixes federatives: Stankovic i Martín Ligüera; cessions: Raúl Martín al Tenerife; Alberto Cifuentes, al Ciudad de Murcia.

Plantilla 2003-04

Porters: Miki, Leo Franco, Alberto, Moyà

Defenses: Niño, Cortés, Olaizola, Poli, Nadal, Vicente, Lussenhoff, Edu Moya, Iván Ramis

Migcampistes: Campano, Nagore, Colsa, F. Soler, Marcos, Nené, Toni González, Martín Ligüera, Finidi, Stankovic, Pereyra, Raúl Martín (cedit al Tenerife)

Davanter: Correa, Eto'o, Bruggink, Jesús Perera, Delibasic, Enric Pi (Mallorca B)

Un episodi fonamental de cara al futur del club és l'ampliació de capital, fet que es produïx durant el mes d'agost amb la participació d'un grup d'hotelers i empresaris mallorquins, que han rellevat al Grupo Z. Al capdavant de l'operació es situa Bartomeu Cursach. És parla d'una aportació de 17 mil·lions d'euros. La família Asensio conserva un 20 % del capital social.

El nou Consell d'Administració del RCD Mallorca queda així:

President: Mateu Alemany Font

Vicepresidenta Sonia Cursach Canuet

Consellers: Bartomeu Cursach Mas, Miquel Dalmau Diana, Álvaro Delgado Truyols, Ignasi Esteve Pla, Vicenç Grande Garau, Francisca March Noguera, Mateu Palmer Mas, Vicenç Rotger Rebassa, Joan B. Seguí, Marcel·lí Socías Batet, Miquel Vaquer Gelabert i Agustín Vitorica Gutiérrez.

Conseller Secretari: Joan Buades Feliu

Gerent: Pedro Terrassa

Directora Financera: Raquel Ortega

Director de Marketing i Vendes: Miquel Rubí

Director de Comunicació i Relacions Externes: Joan Frontera

Director de la Fundació: Pau Nadal

La temporada s'inicia amb la disputa de la Supercopa, entre el Mallorca (Campió de Copa) i el Real Madrid (Campió de Lliga). Els resultats són 2-1 a favor del Mallorca al partit d'anada (gols de Bruggink i Eto'o), amb el Rei a la llotja de Son Moix; 3-0 a favor del Madrid (que se'n du el trofeu) a la tornada en el Santiago Bernabéu. Ibagaza encara juga els dos partits amb el Mallorca, després es traspassat a l'Atlético de Madrid.

El campionat de Lliga ha estat un patiment constant, sempre en posicions a prop del descens.

30-9 cessament de Pacheco

Tomeu Llompart

Luis Aragonés

07-Oct

PACO SOLER DEIXA LA PRÀCTICA DEL FUTBOL

Una lesió de maluc avança la seva retirada 18-Des

CHICHI SOLER, INSÍGNIA D'OR I BRILLANTS

Al campionat de Copa no s'ha pogut repetir l'èxit de la campanya anterior. S'eliminà al Sabadell (2-4), però es perdé davant el Levante UD (2-0).

A la UEFA se pasaren les tres primeres rondes davant l'Apoel de Nicòsia (Xipre), FC Copenhagen (Dinamarca) i Spartak de Moscou (Rússia), però quedà eliminat als octaus de final davant el Newcastle United. D'aquesta darrera eliminatòria cal destacar que el partit d'anada se jugà el mateix dia del trist 11-M, data dels atemptats a Madrid. El Mallorca havia demanat l'ajornament a la UEFA, però no es va acceptar dita proposta.

Els resultats de totes les eliminatòries varen ser:

Apoel-Mallorca, 1-2; Mallorca-Apoel, 2-4

FC Copenhagen-Mallorca, 1-2; Mallorca-FC Copenhagen, 1-1

Spartak de Moscou-Mallorca, 0-3; Mallorca-Spartak, 0-1

Newcastle-Mallorca, 4-1; Mallorca-Newcastle, 0-3

Toni Cazorla, entrenador del Mallorca B.

Apèndixs

PALMARÈS DEL REIAL MALLORCA

18 temporades a 1ª Divisió
31 temporades a 2ª Divisió
2 temporades a 2ª Divisió B
12 temporades a 3ª Divisió

1 vegada campió de Copa del Rei (2003)
1 vegada campió de la Supercopa d'Espanya (1998)
2 vegades finalista de la Copa del Rei (1991, 1998)
1 vegada subcampió de la Recopa d'Europa (1999)
2 vegades campió de 2ª Divisió (1959-60, 1964-65)
1 vegada campió del Trofeu Ramón de Carranza (2002)
5 vegades campió del Trofeu Ciutat de Palma (1987, 1991, 1992, 1994, 1997)
7 vegades campió de Balears

Millor classificació a 1ª Divisió: 3r (1998-99, 200-01)
Trofeu Zamora: Carlos Roa (1998-99)

Màxims golejadors

Eto'o (37)
Luque (23)
Magdaleno (23)

Resum del Mallorca a Primera divisió

17 temporades, 608 partits jugats, 202 guanyats, 163 empatats i 243 perduts; 662 punts; 701 gols a favor, 812 gols en contra.
Lloc número 22 en la Classificació General (72 temporades).
Major golejada a casa: Mallorca 6, Ath. Bilbao, 1 (1998-99)
Major golejada a domicili: R. Madrid 1, Mallorca 5 (2002-03)

Jugadors internacionals (fins a 2003):

Alvaro (Espanya), Armstrong (Irlanda del Nord), Burgos (Argentina), Bruggink (Holanda), Dani (Espanya), Engonga (Espanya), Eto'o

(Camerun), Ezaqui (Marroc), Fatih (Turquia), Finidi (Nigèria), Harold Lozano (Colòmbia), Hassan (Marroc), Lauren (Camerun), Lipponen (Finlàndia), Luis García (Espanya), Luque (Espanya), Marcelino (Espanya), Miquel Soler (Espanya), Nadal (Espanya), Pandiani (Uruguai), Paunovic (Iugoslàvia), Roa (Argentina), Stankovic (Iugoslàvia), Vulic (Iugoslàvia).

Debut dels jugadors del Reial Mallorca a la Selecció Espanyola:

Luis García (27.1.1988 contra la RDA)

Alvaro (4.9.1991 contra Uruguai)

Engonga (23.9.1998 contra Rússia)

Marcelino i Dani (18.11.1998 contra Itàlia)

Albert Luque (12.6.2002, contra Sud-Àfrica)

Miquel Angel Nadal va debutar sent jugador del Barcelona el 13.11.1991, però va jugar com a mallorquinista al Mundial de Corea-Japó 2002.

Selecció Espanyola Olímpica: Francesc Soler, Gabriel Vidal, Albert Luque

Selecció Balear: el 28 de desembre de 2002 va debutar la Selecció Balear de Futbol en un partit contra Malta. Fou a l'estadi de Son Moix davant 11.000 espectadors. L'entrenador fou Llorenç Serra Ferrer i l'equip titular fou: MIKI, Rondo (Elche), Juanmi (Sevilla), NADAL (Capità), Óscar (Albacete); Sastre (Sporting de Gijón), Pep Lluís Martí (Tenerife), MARCOS, RIERA; Xisco Muñoz (Recreativo) i JOSEMI. A la segona part hi jugaren Iván Ramis (Mallorca B), Buades (Albacete), PACO SOLER, ROBLES, Dani Marqués (At. Ciutadella), Radó (València B), Moyà (Mallorca B), Ramón (Penya D. de Santa Eulèlia), Melià (Sporting Maonès) i Marí (SD Formentera). En el darrer moment no hi participaren David Castedo (Sevilla) per decisió del seu entrenador i TUNI i Prats (Betis) per lesió.

El resultat fou de 0-2 i la recaptació fou destinada íntegrament a l'Associació Balear d'Esclereosi Múltiple (ABDEM).

PRESIDENTS DEL REIAL MALLORCA

Alfonso XIII

1916 Adolfo Vázquez
1916 -1919 Antoni Moner
1919-1924 Josep Ramis d'Ayreflor
1924-1926 Antoni Moner
1926-1927 Lluís Sitjar
1927 Sebastià Sancho
1927-1929 Manuel Villalonga
1929-1930 Josep Ramis d'Ayreflor / Sebastià Sancho
1930-1931 Antonio Parietti / Lluís Sitjar

CD Mallorca / RCD Mallorca

1931-1932 Lluís Sitjar / J Sancho / R Cavaller
1932-1934 Miquel Seguí
1934-1935 Lladó / Andreu Homar
1935-1943 Andreu Homar
1943-1946 Lluís Sitjar
1946-1947 Fèlix Pons
1948-1951 Comte d'Olocau / Andreu Homar / Joan de Vidal
1951 Antoni Buades / Josep Tous
1952 Antoni Buades / José M del Valle
1955 Llorenç Munar
1956-1961 Jaume Rosselló
1961 Llorenç Munar
1964-1966 Baró de Vidal
1966-1967 Josep Barona
1967-1968 Josep Barona / Pau Servera
1968-1969 Pau Servera
1969-1970 Pau Servera / Guillem Ginard
1970-1971 Guillem Ginard / Josep Fandós
1971-1972 Josep Fandós
1972-1974 Joan de Vidal
1974-1975 Joan de Vidal / Antoni Seguí
1975-1976 Antoni Seguí / Gestora
1976-1977 Gestora / Guillem Ginard
1977-1978 Gestora / Miquel Cardell
1978-1992 Miquel Contestí
1992-1995 Miquel Dalmau
1995-1998 Bartomeu Beltran
1998-2000 Guillem Reynés

2000-2005 Mateu Alemany
2005-2008 Viçenc Grande
2008-? Joaquín García

ENTRENADORES DEL REIAL MALLORCA

Alfonso XIII:

1923/24 Zaubek
1924/25 Zaubek, Ferrà-Llauger
1925/27 Ferrà-Llauger
1927/30 Antoni Socias
1930/31 Jack Greenwell

CD Mallorca / RCD Mallorca

1931/32 Paco Tomás
1932/35 Antoni Socias
1935/36 Guzman, Alzamora
1936/38 Guzmán
1939/40 Pagaza
1940/41 Pagaza, Alzamora
1941/43 Prat
1943/44 Cristòfol Martí
1944/45 Castro
1945/46 Patricio Caicedo
1946/47 Caicedo, Martí
1947/48 Cristòfol Martí
1948/49 Balaguer, Mauri
1949/50 Caicedo, Satur Grech
1950/53 Satur Grech
1953/54 Grech, Rotger
1954/55 Pau Vidal
1955/56 Pau Vidal, Platko
1956/57 Andreu Quetglas
1957/58 Miquel Gual
1958/60 Juan Carlos Lorenzo
1960/61 Lorenzo, José Luis Saso
1961/62 Grech, Saso
1962/63 Saso, Jaime Turró
1963/64 Llopis
1964/65 Juan Ramón, César
1965/66 César, Héctor Rial
1966/67 Joseito
1967/68 Dauder, Lorenzo, Turró
1968/69 Vicente Sasot, Forneris-Rodríguez
1969/70 Forneris-Rodríguez, Sabino Barinaga
1970/71 José Luis Saso, Juan Carlos Forneris

1971/72 Forneris, Bumbel, Saso
1972/73 Saso, Forneris
1973/74 Manolín, César
1974/75 César, Villamide, De la Torre, Vera
1975/76 Manolo de la Torre
1976/77 Luis Costa
1977/78 Sánchez Alexanco, Forneris
1978/79 Agustí, Forneris, Andreu Quetglas
1979/81 Antonio Oviedo
1981/82 Antonio Oviedo, Lucien Müller
1982/83 Lucien Müller
1983/84 Koldo Aguirre, Marcel Domingo
1984/85 Manolo Vilanova
1985/86 Joanet, Llorenç Serra Ferrer
1986/87 Llorenç Serra Ferrer
1987/88 Llorenç Serra Ferrer, Lucien Müller
1988/89 Ivan Brzic, Llorenç Serra Ferrer
1989/1992 Llorenç Serra Ferrer
1992/93 Llorenç Serra Ferrer, JaumeBauzà
1993/94 Jaume Bauzà
1994/95 Jaume Bauzà, Pons, Irulegui
1995/96 Irulegui, Mané, Víctor Muñoz
1996/97 Víctor Muñoz, Tomeu Llompart
1997/99 Héctor Cúper
1999/00 Mario Gómez, Fernando Vázquez
2000/01 Luis Aragonés
2001/02 Krauss, Kresic, Tomeu Llompart
2002/03 Gregorio Manzano
2003/04 Jaime Pacheco, Luis Aragonés

TOTES LES TEMPORADES

Temp.	Categoria	Lloc	Observacions
1916			
1917	2 ^a Lliga Catalunya	1	
1918			
1919	Lliga Regional	1	
1920			
1921			
1922			
1923			
1923-24	Campionat Balears	1	
1924-25	Campionat Balears	1	
1925-26	Campionat Balears	2	
1926-27	Campionat Balears	1	
1927-28			
1928-29	Campionat Balears	1	
1929-30	Campionat Balears	1	
1930-31	Campionat Balears	1	
1931-32	Campionat Balears	1	Canvi de nom
	Lliga Catalunya	4	
1932-33	Campionat Balears	2	
1933-34	Campionat Balears	4	
1934-35	Campionat Balears	3	
1935-36	Campionat Balears	1	
1936-37	Campionat Balears	1	
1937-38	Campionat Balears	1	
1938-39			
1939-40	2 ^a Divisió	7	Descens de categoria
1940-41	Campionat Balears	2	
1941-42	Campionat Balears	2	Lliga d'ascens a 2 ^a
1942-43	Campionat Balears	1	Lliga d'ascens a 2 ^a
1943-44	3 ^a Divisió	1	
	Lliga d'ascens a 2 ^a	1	Ascens a 2 ^a
1944-45	2 ^a Divisió	10	
1945-46	2 ^a Divisió	8	
1946-47	2 ^a Divisió	5	
1947-48	2 ^a Divisió	13	Descens a 3 ^a
1948-49	3 ^a Divisió	3	Ascens a 2 ^a
1949-50	2 ^a Divisió	11	
1951-52	2 ^a Divisió	12	
1952-53	2 ^a Divisió	7	
1953-54	2 ^a Divisió	17	Descens a 3 ^a

1954-55	3 ^a Divisió	1	Lliga d'ascens a 2 ^a
1955-56	3 ^a Divisió	2	Lliga d'ascens a 2 ^a
1956-57	3 ^a Divisió	1	Lliga d'ascens a 2 ^a
1957-58	3 ^a Divisió	1	Lliga d'ascens a 2 ^a
1958-59	3 ^a Divisió	1	
	Lliga d'ascens a 2 ^a		Ascens a 2 ^a
1959-60	2 ^a Divisió	1	Ascens a 1 ^a
1960-61	1 ^a DIVISIÓ	9	
1961-62	1 ^a DIVISIÓ	10	
1962-63	1 ^a DIVISIÓ	13	Descens a 2 ^a
1963-64	2 ^a Divisió	3	
1964-65	2 ^a Divisió	1	Ascens a 1 ^a
1965-66	1 ^a DIVISIÓ	15	Descens a 2 ^a
1966-67	2 ^a Divisió	5	
1967-68	2 ^a Divisió	5	
1968-69	2 ^a Divisió	3	Ascens a 1 ^a
1969-70	1 ^a DIVISIÓ	15	Descens a 1 ^a
1970-71	2 ^a Divisió	9	
1971-72	2 ^a Divisió	12	
1972-73	2 ^a Divisió	10	
1973-74	2 ^a Divisió	11	
1974-75	2 ^a Divisió	17	Descens a 3 ^a
1975-76	3 ^a Divisió	9	
1976-77	3 ^a Divisió	3	Ascens a 2 ^a B
1977-78	2 ^a Divisió B	18	Descens a 3 ^a
1978-79	3 ^a Divisió	13	
1979-80	3 ^a Divisió	1	Ascens a 2 ^a B
1980-81	2 ^a Divisió B	1	Ascens a 2 ^a A
1981-82	2 ^a Divisió A	6	
1982-83	2 ^a Divisió A	3	Ascens a 1 ^a
1983-84	1 ^a DIVISIÓ	18	Descens a 2 ^a A
1984-85	2 ^a Divisió A	7	
1985-86	2 ^a Divisió A	3	Ascens a 1 ^a
1986-87	1 ^a DIVISIÓ	6	
1987-88	1 ^a DIVISIÓ	18	Promoció i descens a 2 ^a A
1988-89	2 ^a Divisió A	4	Promoció i ascens a 1 ^a
1989-90	1 ^a DIVISIÓ	15	
1990-91	1 ^a DIVISIÓ	9	Finalista de Copa
1991-92	1 ^a DIVISIÓ	19	Descens a 2 ^a A
1992-93	2 ^a Divisió A	3	Promoció a 1 ^a
1993-94	2 ^a Divisió A	5	
1994-95	2 ^a Divisió A	12	

1995-96	2ª Divisió A	3	Promoció a 1ª
1996-97	2ª Divisió A	3	Promoció i ascens a 1ª
1997-98	1ª DIVISIÓ	5	Finalista de Copa
1998-99	1ª DIVISIÓ SUPERCOPA	3	Campió de la Finalista de la Recopa
1999-00	1ª DIVISIÓ	10	
2000-01	1ª DIVISIÓ	3	
2001-02	1ª DIVISIÓ	16	
2002-03	1ª DIVISIÓ	9	CAMPIÓ DE LA COPA DEL REI
2003-04	1ª DIVISIÓ		

PARTICIPACIONS A EUROPA

1998-99	Recopa	(Finalista)
1999-00 (eliminat)		Prèvia Champions League
2000-01		UEFA (eliminat a 1/4)
2001-02		Copa Intertoto (Mallorca B)
		Prèvia Champions League
		Champions League
		UEFA (eliminat a 1/16)
2003-04		UEFA (eliminat a 1/8)

Jugadors de les plantilles de Primera divisió (1960-1970)

Achuri (62-63) Davanter
Amador (65-66) Davanter
Aramendi (65-66) Davanter
Arnau (65-66) Davanter
Arqué (60-61, 61-62, 62-63) Defensa
Asenjo (62-63) Porter
Bergara I (62-63) Defensa
Bergara II (62-63, 65-66) Davanter
Boixet (60-61, 61-62) Migcampista
Bolao (60-61, 61-62, 65-66) Defensa
Cáceres (69-70) Davanter
Caldentey (62-63) Porter
Castilla (62-63) Davanter
Cifre (69-70) Davanter
Cobo (62-63) Porter
Colom (69-70) Davanter
Company (65-66) Davanter
Conesa (69-70) Davanter
Costa (69-70) Davanter
Cruz (61-62) Davanter
Currucale (60-61, 61-62) Defensa o migcampista
Davoine (60-61, 61-62) Defensa
Diego (60-61) Defensa
Domenech (65-66) Defensa
Domínguez (69-70) Davanter
Doro (61-62, 62-63, 65-66, 69-70) Defensa
Duca (65-66) Davanter
Fiol (65-66) Migcampista
Flotats (60-61) Migcampista
Forteza (60-61, 61-62, 62-63, 65-66) Migcampista
Galán (65-66) Porter
García (65-66) Davanter
Glaría (60-61) Migcampista
Gost (69-70) Porter
Guillamón (60-61, 61-62) Defensa
Haro (60-61, 61-62) Davanter
Héctor (65-66) Davanter
Heredia (69-70) Porter
Herrera (65-66) Davanter
Hollaus (60-61) Davanter
Javier (60-61) Porter
Jofrá (60-61) Davanter

José Luis (65-66) Davanter
Iguarán (65-66) Migcampista
Irusquieta (60-61) Defensa
Laguardia (60-61) Davanter
López (61-62, 62-63) Defensa o migcampista
Loren (60-61, 61-62, 62-63) Davanter
Lozano (61-62, 62-63) Davanter
Mariano (69-70) Defensa
Martí Mora (61-62, 62-63) Porter
Martínez (65-66) Migcampista
Martins Jandry (61-62) Davanter
Mateo (61-62) Porter
Mendoza (69-70) Davanter
Mir (60-61, 61-62) Davanter
Miralles (69-70) Davanter
Molina (65-66) Davanter
Moreno (62-63) Defensa
Morón (65-66) Davanter
Muñoz (69-70) Defensa
Navarro (60-61) Davanter
Núñez (65-66) Davanter
Oliver (69-70) Defensa
Oviedo (60-61, 61-62, 62-63) Davanter
Pais (62-63) Migcampista
Parcet (60-61) Porter
Pardo (61-62) Migcampista
Parera (69-70) Migcampista
Pepillo (62-63) Davanter
Pérez (69-70) Davanter
Pini (65-66) Defensa
Pío (60-61, 62-63) Davanter
Pont (69-70) Porter
Próuges (69-70) Davanter
Puig (69-70) Defensa
Quirro (60-61, 61-62) Davanter
Reina (69-70) Migcampista
Robles (69-70) Defensa
Rojo (62-63) Davanter
Roman (65-66) Migcampista
Rosselló (69-70) Davanter
Rovira I (65-66) Porter
Rovira II (65-66) Davanter
Ruíz (61-62, 62-63) Davanter
Salom (65-66) Davanter

Sampedro (62-63) Davanter
Sánchez (69-70) Migcampista
San Emeterio (62-63) Migcampista
Sans (60-61, 65-66, 69-70) Defensa
Sarrachini (69-70) Migcampista
Szolnoc (60-61) Davanter
Terol (69-70) Davanter
Uribe (62-63) Defensa
Vicente (65-66) Porter
Victoriero (69-70) Defensa
Zamora (60-61, 61-62) Porter
Zuñiga (61-62) Porter

Jugadors de les plantilles de Primera divisió (1983-2004)

Alberto (02-03, 03-04) Porter
Albístegui (89-90) Defensa
Alvaro (87-88, 89-90, 90-91, 91-92) Davanter
Alvaro Novo (99-00, 00-01, 01-02, 02-03) Migcampista
Amato (97-98) Davanter
Amer (83-84, 86-87, 87-88, 89-90) Defensa
Angel (02-03) Defensa
Armando (90-91, 91-92) Migcampista
Armando (99-00, 00-01) Migcampista
Armstrong (83-84) Davanter
Arpón (98-99) Migcampista
Barbero (97-98) Defensa
Barrera (83-84) Davanter
Belza (86-87, 87-88) Porter
Bernal (86-87, 87-88) Defensa
Biagini (98-99, 99-00, 00-01, 01-02, 02-03) Davanter
Bruggink (03-04) Davanter
Burgos (99-00, 00-01) Porter
Calderón (90-90, 90-91) Migcampista
Campano (01-02, 02-03, 03-04) Migcampista
Carlos (98-99, 99-00, 00-01, 01-02, 02-03) Davanter
Carreras (97-98, 98-99, 99-00, 00-01) Migcampista
César Gálvez (98-99, 99-00) Porter
Chano (86-87, 87-88) Defensa
Chupa López (98-99) Davanter
Claudio (89-90, 90-91) Davanter

Colsa (03-04) Migcampista
Cordero (99-00, 00-01) Defensa
Correa (03-04) Davanter
Cortés (02-03, 03-04) Defensa
Covelo (89-90, 90-91, 91-92) Porter
Crespí (86-87) Migcampista
Cristian Díaz (01-02) Defensa
Dani Garcia (98-99) Davanter
David (97-98, 99-00) Defensa
Del Campo (90-91)
Delgado (83-84) Migcampista
Delibasic (03-04) Davanter
Diego Tristán (99-00) Davanter
Dimitrov (90-91) Davanter
Djokaj (99-00) Migcampista
Edu Moya (03-04) Defensa
Engonga (97-98, 98-99, 99-00, 00-01, 01-02) Migcampista
Eskurza (97-98) Migcampista
Estella (83-84) Migcampista
Eto'o (99-00, 00-01, 01-02, 02-03, 03-04) Davanter
Ezaqui (86-87, 87-88, 89-90, 90-91, 91-92) Porter
Ezquerro (97-98) Davanter
Fatih (01-02) Defensa
Fernando Niño (98-99, 99-00, 00-01, 01-02, 02-03, 03-04) Defensa
Finidi George (00-01, 03-04)
Fradera (89-90, 90-91, 91-92) Defensa
F. Soler (91-92, 92-93, 93-94, 94-95, 95-96, 96-97, 97-98, 98-99, 99-00, 00-01, 01-02, 02-03, 03-04) Migcampista
Gabrich (99-00) Davanter
Gallardo (83-84) Defensa
Gálvez (91-92, 97-98) Davanter
García Cortés (87-88, 89-90) Defensa
García Jiménez (83-84, 86-87, 87-88) Defensa
García Mallo (83-84, 86-87, 87-88) Porter
Guillermo (90-91) Davanter
Güiza (00-01, 01-02, 02-03), Davanter
Harold Lozano (02-03) Migcampista
Hassan (86-87, 87-88) Davanter
Hassan Nader (90-91, 91-92) Davanter
Herrera (91-92) Defensa
Higuera (83-84, 86-87, 87-88) Migcampista
Irureta (91-92) Defensa
Ibagaza (98-99, 99-00, 00-01, 01-02, 02-03) Migcampista
Iván Campo (97-98) Defensa

Iván Ramis (03-04) Defensa
Iván Rocha (97-98) Defensa
Izquierdo (83-84, 86-87, 87-88) Defensa
José (91-92) Davanter
Josemi (00-01) Davanter
Josep L. Martí (99-00) Migcampista
Juani (83-84) Davanter
Juanito (83-84) Defensa
Julio Llorente (87-88) Defensa
Kike (97-98) Porter
Konkalovic (91-92) Migcampista
Kurdiv (89-90) Davanter
Lauren (98-99, 99-00) Migcampista
Lema (87-88) Defensa
Leo Franco (98-99, 99-00, 00-01, 01-02, 02-03, 03-04) Porter
Losada (01-02)
Luis García (86-87, 87-88) Migcampista
Luque (98-99, 00-01, 01-02) Davanter
Lussenhoff (02-03, 03-04) Defensa
Magdaleno (86-87, 87-88) Davanter
Magín (89-90, 90-91) Defensa
Martín Ligüera (03-04) Migcampista
Mantilla (86-87) Defensa
Marcelino (97-98, 98-99) Defensa
Marcos (87-88, 89-90, 90-91, 00-01, 01-02, 02-03, 03-04) Migcampista
Marina (90-91, 91-92) Migcampista
Martínez (83-84) Migcampista
Mena (97-98) Migcampista
Miquel Soler (98-99, 99-00, 00-01, 01-02, 02-03) Defensa
Miki (00-01, 01-02, 02-03, 03-04) Porter
Milijas (97-98) Defensa
Milojevic (91-92) Davanter
Molina (86-87, 87-88) Davanter
Molondro (89-90, 90-91, 91-92) Porter
Monchu (97-98) Davanter
Morey (83-84) Davanter
Moya (97-98) Davanter
Nadal (86-87, 87-88, 89-90, 90-91, 99-00, 00-01, 01-02, 02-03, 03-04)
Defensa
Nagore (03-04) Migcampista
Nené (03-04) Migcampista
Olaizola (97-98, 98-99, 99-00, 00-01, 01-02, 02-03, 03-04) Defensa
Orejuela (86-87, 87-88)
Orellana (83-84) Davanter

Paco Bonet (86-87, 87-88) Defensa
Paco Sanz (97-98, 98-99, 99-00) Migcampista
Pep Bonet (86-87, 87-88) Migcampista
Palhinha (97-98) Migcampista
Pandiani (02-03) Davanter
Parra (89-90, 90-91, 91-92) Migcampista
Paunovic (98-99, 01-02) Migcampista
Pedraza (89-90, 90-91, 91-92) Migcampista
Perera (03-04) Davanter
Peter Méndez (91-92) Davanter
Pineda (98-99) Defensa
Pinilla (91-92) Davanter
Poli (02-03, 03-04) Defensa
Prats (91-92) Porter
Puskas (86-87) Davanter
Quinteros (99-00) Davanter
Raúl Martín (02-03, 03-04) Migcampista
Riado (83-84) Migcampista
Riera (00-01, 01-02, 02-03) Migcampista
Roa (97-98, 98-99, 00-01, 01-02) Porter
Robles (00-01, 01-02, 02-03) Migcampista
Romerito (99-00, 00-01) Defensa
Romero (97-98) Defensa
Rufete (98-99) Migcampista
Sabido (83-84) Defensa
Sala (89-90, 90-91, 91-92) Defensa
Sánchez Clemente (89-90, 90-91) Defensa
San José (86-87) Defensa
Serer (89-90, 90-91, 91-92) Defensa
Sergi (91-92) Defensa
Sergio García (90-91, 91-92) Migcampista
Serrizuela (99-00) Migcampista
Siviero (98-99, 99-00, 00-01, 01-02) Defensa
Stankovic (97-98, 98-99, 99-00, 00-01, 03-04) Migcampista
Stelea (91-92) Porter
Stojadinovic (89-90) Davanter
Stosic (91-92) Migcampista
Tirapu (83-84) Porter
Toni González (03-04) Migcampista
Trobiani (86-87, 87-88) Davanter
Tuni (02-03) Davanter
Turu Flores (02-03) Davanter
Valerón (97-98) Migcampista
Verón (83-84) Davanter

Vicente (01-02, 02-03, 03-04) Defensa
Vidal (89-90, 90-91, 91-92) Davanter
Villena (91-92) Defensa
Vulic (89-90, 90-91) Defensa
Xabier (97-98) Porter
Zubeldía (83-84) Porter
Zuviría (83-84) Defensa

Himne del Reial Mallorca

Mallorca, Mallorca,
tot Mallorca està amb tu;
i sempre direm
com el Mallorca no hi ha ningú.

Mallorca, Mallorca,... (bis)

Cap amunt, cap amunt!
sempre amunt, sempre amunt!
el Mallorca guanyarà.

Cap amunt, cap amunt!
sempre amunt, sempre amunt!
el Mallorca triomfarà.

Mallorca!!, Mallorca!!
Mallorca!!, Mallorca!!
Mallorca, Mallorca
tot Mallorca...
guanyarem, guanyarem!
triomfarem, triomfarem!
el Mallorca és superior!!

Guanyarem, guanyarem!!
triomfarem, triomfarem!!
El Mallorca és superior!!

Lletra i música d'Albert Klein i Toni Maldonado.

Himne del RCD Mallorca a Europa

Sobre el verd camp vibrant
del mar fins a les muntanyes,
de ponent fins a llevant
cridarem: isca el coratge!

Com un sol vermell brillant,
claror de totes les Illes,
el Mallorca surt al camp,
el Mallorca és qui domina.

Com un sol vermell brillant,
el Mallorca surt al camp
i va avançant
com un gegant
sempre endavant
sempre guanyant.

Mallorca, Mallorca
quan veim el teu joc
les nostres mans treuen
un torrent de foc.

El Mallorca és un fibló
de fervors; que mai no s'apagui.
És un foc encés per tots
enmig del Mediterrani.

Tan valents com braus foners,
guerrers si la lluita és noble,
tots plegats ens sentirem
orgull del nostre poble.

El Mallorca és un fibló,
és un foc encés per tots,
un lluitador,
un vencedor,
el campió,
és el millor!

Mallorca, Mallorca,

quan veim el teu joc
les nostres mans treuen
un torrent de foc.

ELS ESCUTS DEL REIAL MALLORCA

El primer escut del Mallorca, amb el nom d'Alfonso XIII a seques, va durar tot just 21 dies. La seva vigència va anar del 5 de març de 1916 al 26 del mateix mes que el Rei Alfons XIII va concedir permís per a anteposar-li el nom de Real. Com el fundador del club, Adolfo Vázquez Humasquè era de Madrid, i madridista, l'escut de la Real Sociedad Alfonso XIII era molt semblat al del Real Madrid. El 14 d'abril de 1931, amb l'adveniment de la República, es va canviar de nom, passant-se a ser Club Deportivo Mallorca, i d'escut, una rata pinyada amb les ales desplegades. El 1949 el Comte d'Olocau aprovà l'escut que s'ha mantingut fins els nostres dies, a excepció del període de 1972 a 1980 quan el baró de Vidal va voler canviar-lo posant la bandera de Mallorca embolicada en branques de llorer i amb una pilota en la seva base.

Alfons XIII (1916)

Real Sociedad Alfons XIII (1916-1931)

CD Mallorca (1931-1949)

RCD Mallorca (1973-1980)

RCD Mallorca (1949-1972 i des de 1980)

EL MALLORCA I EL CIUTAT DE PALMA

A proposta de l'aleshores regidor d'esports, Guillem Oliver Sales, confirmada per l'alcalde Màxim Alomar Josa, es va crear el Trofeu Ciutat de Palma de futbol. La primera edició va ser el 1969. El primer partit ho van disputar el Barcelona i l'Hamburg, que va finalitzar en empat (2-2). En la tanda de penalties es va imposar el Barça 4-3. El segon partit va enfrontar al Standard de Lieja i el Mallorca, que va acabar amb 2-1 a favor dels belgues. Per al tercer posat el Mallorca va guanyar 1-0 als alemanys i en la final va vèncer per 1-0 el Barcelona. Van ser convidats d'honor Ricardo Zamora i José Samitier com glòries del futbol espanyol.

El torneig ho organitzava oficialment el Real Mallorca, complint la norma de la Real Federació Espanyola de Futbol, que no autoritzava organitzadors particulars. El promotor va ser el constructor Bartomeu Ramón Jaume i el torneig va ser un èxit total, amb fenomenal resposta del públic.

Bartomeu Ramón va organitzar també els tornejos de 1970, 1971 i 1972 que va tenir com guanyadors al CSKA de Sofia dues vegades i la selecció de Budapest, que en realitat era la selecció de Hungria camuflada sota el nom de la capital perquè estaven prohibits els enfrontaments entre seleccions i equips de club.

El 1973 va haver canvi de promotor. Va ser Joan de Vidal i Salvá, expresident mallorquinista. El campió va ser el Spartak de Moscou. En els tres anys següents amb el baró de Vidal de promotor s'adjudicarien el trofeu el Barcelona, el Real Madrid i de nou el Spartak de Moscou. El 1977 el promotor va ser Antoni Seguí Gomila, que també va ser president del Mallorca sense èxits. El campió va ser el Real Betis. L'any 1978 va tornar el baró de Vidal. El campió va ser el Flamengo.

El promotor que més edicions del Ciutat de Palma ha organitzat, Josep Buades Costa, va debutar el 1979. En la final Barcelona i Vasco de Gama van empatar sense gols, vencent els espanyols en els llançaments de penal. El 1980 el vencedor va ser el Real Madrid i el 1981 el Barcelona, que derrotava 4-1 a un Mallorca que per primera vegada havia arribat a la final.

El 1982, sense promotor, va organitzar l'esdeveniment l'Ajuntament de Palma, un autèntic fracàs econòmic i esportiu. Va guanyar el Paris Saint Germain. A l'any següent, en 1983, Josep Buades, un dels empresaris més emprenedors i de més èxit en el terreny dels electrodomèstics del moment, va tornar a fer-se càrrec de l'organització del torneig, el final del qual la van disputar Real Madrid i Mallorca, amb triomf madridista per 3-2. El 1984 va guanyar la Universitat Catòlica de Xile; el 1985 Gremio de Brasil i el 1986 el FC Barcelona va guanyar la final al Mallorca per 2-1. Fins aquí els tornejos quadrangulares. El 1987, a partit únic, el Mallorca va conquerir per primera vegada el trofeu al

derrotar a l'Inter de Milà per un gol a zero.

Com la fórmula del Trofeu a partit únic no havia quallat, Josep Buades Costa organitzà de nou un quadrangular, amb triomf final del Botafogo. El 1989 va guanyar el Fortuna de Dusseldorf i el 1990 altra final Mallorca-Real Madrid, amb triomf blanc per 1-0. Aquí Josep Buades Costa va deixar el torneig, tornant-se a la fórmula de partit únic i amb el Mallorca com organitzador:

1991: Mallorca, 3; FC Barcelona, 1

1992: Mallorca, 5; FC Barcelona, 0

1993: Mallorca, 1; València, 5

1994: Mallorca, 1; Spartak de Ròtterdam, 0

Buades torna el 1995 i de nou el torneig és quadrangular, amb victòria en la final del Vasco de Gama (2-0) sobre el Mallorca. Dos tornejos quadrangulares mes: el 1996 el promotor és el català José Tomás, actual president de la Lliga de Futbol Professional, i el vencedor va ser el FC Barcelona. El 1997 ho va organitzar el Mallorca, que va guanyar en la semifinal al Vitoria Bahía (1-0) i en la final al Flamengo (2-0). El 1998, partit únic entre el Mallorca i el Bayer Leverkusen, amb triomf dels alemanys (1-3). Ha estat fins ara el darrer Ciutat de Palma, un torneig en el qual el Mallorca ha participat en devuit edicions i n'ha conquerit quatre.

Llistat de penyes i presidents (2003)

Algaida (Toni Mudoy)
Amasol (Damià Vergas)
Arrabal (Toni Planas)
Banaylbufar (Francesc Vives)
Bar Central, del Coll de'n rebassa (Biel Borràs)
Bar Gost (Biel Gost)
Barcelona (Llorenç Gomila)
Barralet, de Marratxí (Miquel Mesquida)
Biniali (Jaume Batle)
Binisalem (Toni Comas)
Ca Sa Rosa, de Can Picafort (Xisco Llabrés)
Campanet (Maribel Fuster)
Cercle Recreatiu, de Felanitx (Pere J. Pou)
Chichi Soler (Miquel Fuster)
Coliseo (Pere Cañellas)
Colònia de Sant Jordi (Miquel Vicens)
Dòlaro, d'Alaró (Pere Bennàssar)
Es Fortí (J. Ramon Ribas)
Es Vici, de Campos (Sebastià Vadell)
Felipe Ferrer (Diego Varas)
Femenina (Joana M. Bosch)
Galilea (Jaume Pujol)
Graderío (Miquel Garro)
Güell (Tolo Güell)
Hostals, de Santa Maria (Pep Suau)
Independent (J.M. Amengual)
Isi (Miquel Romera)
Juvenil (Toni Colom)
La Romana (José Guzmán)
Las Bahías, de Bahía Azul (Joan F. Llambías)
Llorenç Serra, de Cala Bona (Simó Bonet)
LLOseta (Xisco Llabrés)
Llucmajor (J.R. Rodríguez)
Lluís Sitjar, de Porreres (Miquel Servera)
Mallorquinista de Madrid (Pedro Muñoz)
Maracabaibo Taxi, de Can Pastilla (Catalina Bover)
Marisal 2000 (Salvador Maturana)
MVP Burladero (Joan Rosselló)
Panxes Roges, d'Alcúdia (Toni Viver)
Petra (Jaume Oliver)
Puigpunyent (Tomi Betti)
Ràdio Marratxí (Rafael Company)

Rafal Nou (Bartolomé Uribe)
S'Arenal (Claudio Juiz)
S'Arròs Brut, del Pla de Sant Jordi (Juan Cañavate)
Sa Vileta (David Sastre)
Santa Margalida (Miguel Calero)
Selva (Julià Frau)
Son Ferriol (Baltasar Pericàs)
Son Flo (Juan A. Fernández)
Supporters (Xisco Andebuela)
Taujuana J. Parera, de Santa Eugènia (Bernat Parets)
U, de Pollença (Toni Provençal)
Vall de Sóller (Francisco Cañellas)
Valldemossa (Jaume Capllonch)
Veterans (Julià Mir)

(Amb seu en Palma, si no és diu el contrari)

President de la Ferderació de Penyes: Miguel Garro
El 12 d'octubre de 2002 se celebrà a Alcúdia la I Diada de Penyes
Mallorquinistes.

LA MASCOTA

Coneguda com “Dimonió” va ser presentada el mes de febrer de 2003. Simbolitza la inquietud, el dinamisme i l’arrelament a la cultura popular mallorquina. Els seus color bàsics són el vermell i el negre, com els de l’equip. El disseny va ser de Miguel Angel Camps López i el Jurat va estar format per dos exjugadors (Forteza i Mir), dos membres de la Federació de Penyes (Miguel Garro i Maties Rebassa), un representant del 1r Equip (Olaizola), dos representants de la Fundació Reial Mallorca (Mateu Alemany i Vicenç Rotger) i dos representants dels abonats (Amador Chércoles i Angeles Valderrama).

Objectius de la Fundació Reial Mallorca

La Fundació Reial Mallorca inicià les seves actuacions el maig de 2002. Els seus objectius són fomentar el desenvolupament del futbol en tots els seus àmbits, recolzar el futbol base i de formació, que constituirà la pedrera del Real Club Deportivo Mallorca, S.A.D., divulgar les activitats futbolístiques que dugui a terme els equips que pertanyen a la disciplina del Real Club Deportivo Mallorca, fer créixer el patrimoni futbolístic del Real Club Deportivo Mallorca, reunir interessos per recolzar l'esport balear, sumar voluntats i esforços de persones físiques i jurídiques per augmentar l'activitat futbolística del Real Club Deportivo Mallorca, contribuir a la millora de instal·lacions esportives i perfeccionament físic dels esportistes; participar en el capital social del Real Club Deportivo Mallorca, col·laborar en la forma i mesura que s'estimi possible i convenient amb el Real Club Deportivo Mallorca; establir relacions amb entitats nacionals i estrangeres que cerquin finalitats paregudes; empènyer la contínua col·laboració entre la Fundació i les Administracions Públiques, fomentant la realització de Convenis de Col·laboració; fomentar, coordinar i desenvolupar cursos, cursets, seminaris i programes educatius esportius dirigits a la formació i qualificació en matèria futbolística; ajudar econòmicament a les persones que es troben en situació de necessitat i que hagin dedicat anys de la seva vida al servei del Real Club Deportivo Mallorca; construir, promoure i gestionar museus, institucions culturals així com sales de exposicions, centre de reunió, arxius i biblioteques o instal·lacions que la seva activitat principal estigui relacionada amb el Real Mallorca, amb la possibilitat de llogar-les a altres entitats per tal que generin rendes a la Fundació; dedicar a l'assoliment dels objectius de la Fundació i l'explotació de tots els seus actius que generin rendes, propis i aliens; la realització de programes culturals, esportius i formatius que ajudin a la integració de sectors marginals de la societat; qualsevol altres activitats que amb caràcter general, impliquin, a judici del Patronat, la materialització del esperit que informa la constitució de la Fundació.

Per dur a bon termini les finalitats de la Fundació, el Patronat podrà decidir l'organització de les activitats relacionades amb les finalitats fundacionals, la contractació d'estudis i publicacions, revistes i altres medis de difusió, com mitjà per dur a terme els estudis i ànàlisis socioeconòmics, la recopilació de articles, la divulgació lingüística i tot allò que contribueixi a conèixer els objectius i finalitat de la Fundació. la celebració de congressos, cursos i seminaris, la concessió de beques i ajudes per estudiar o per realitzar investigacions en l'àmbit de les finalitats fundacionals; l'assignació de ajudes per recabar bibliografia, publicacions, informes i dictàmens publicats en altres parts i que puguessin ser de ajuda per els fins de la Fundació.

El seu lema és “Jugues Tu”.

Antologia d'articles

EL MALLORCA, UNA TRAJECTÒRIA DE CONTRASTOS

Miquel Vidal

El que més interessa l'afecionat és el futbol. Amb el seu petit cor d'animador dividit en diversos bocins. Un, el més gros, per als colors de l'equip del seu poble; un altre per al Mallorca i, finalment, un altre per al Real Madrid o el FC Barcelona.

El Mallorca se'n du les principals marques del futbol illenc, havent estat l'únic que ha militat a la primera divisió. Altres equips, com el Constància, l'Atlètic de Balears, el Poblense o el Manacor gaudiren d'un cert prestigi en el seu dia, però al final es debilitaren, no podent afrontar el poderós degà.

Perquè el Mallorca, a més de ser el club més poderós des del punt de vista econòmic, és el més antic. Es va fundar el 5 de març de 1916 en un petit local del carrer Armengol de Palma amb el nom d'Alfons XIII. El seu primer president fou Adolfo Vázquez. Vint dies més tard inaugurà el seu primer camp, el Buenos Aires.

El 14 d'abril de 1931 la directiva que presideix Lluís Sitjar Castelló decideix canviar el nom d'Alfons XIII pel de Club Esportiu Mallorca. L'1 de juny de 1933 els afecionats mallorquins es commocionen amb la visita al camp Buenos Aires de l'Athletic de Bilbao, que tenia molts internacionals en les seves files. Amb el camp ple fins a la bandera i amb un arbitratge del mallorquí Joan Bestard, les alineacions d'aquest partit, que els bascs guanyaren 2-5, foren: Mallorca: Abad; Vidal, Liras; Carrasco, Ubeda, Gomila; Alzamora, Borràs, Planas, Albella i Pocoví. Athletic Club de Bilbao: Izpizúa; Oceja, Urquizu; Cilaurren, Muguerza, Roberto; Lafuente, Iraragorri, Bata, Gerardo i Gorostiza.

El juny de 1934 es produí una altra commoció: el Mallorca fitxava el seu primer jugador professional per una quantitat que llavors es considerà astronòmica: cinc mil pessetes de fitxa i una mensualitat de set-centes pessetes. L'afortunat fou Ramón Guzmán Martorell, un mig centre nascut a Barcelona el 22 de gener de 1899, que arribà al "Buenos Aires" als trenta-cinc anys i poca benzina en el motor. Guzmán, que fins llavors havia jugat en el Barça, i que fins i tot havia arribat a ser tres vegades internacional absolut davant Txecoslovàquia, Itàlia i Portugal, es va morir el 1954 d'un infart de miocardi mentre disputava un partit de velles glòries.

Una altra commoció sacsejà els afecionats a l'esport: el 4 de maig de 1941 Constància i Soledad disputen un partit a Inca que es resol amb el triomf dels primers per 30-0. Les cròniques de l'època, sens dubte de

forma malèvola, asseguraven que el jugador més destacat havia estat el porter del C.D. Soledad, Anastasio.

I la primera gran alegria. El Mallorca ascendí per primera vegada a la Segona divisió el 1944, després de guanyar a Altabix a l'Elche. Més de vint mil afeccionats s'aplegaren en el port de Palma per animar els jugadors quan davallaven del barco. La figura de l'equip era Sebastià Pocoví Santandreu, en uns moments que en el Mallorca hi jugaven no res menys que cinc jugadors nascuts a Manacor: l'esmentat Pocoví, que era extrem; el porter Sureda, el defensa Mesquida, el mig Parera i el davanter Gomila.

Tal ascens a segona propicià el canvi de terreny de joc i el 24 de setembre de 1945 s'inaugurà oficialment el camp d'Es Fortí, conegut més endavant com Lluís Sitjar, situat entre el Velòdrom de Tirador i la carretera de Son Massanet, amb el partit de lliga Mallorca-Xerès. En el Mallorca hi jugava com a titular un porter català que feia el servei militar a Ciutat i que més endavant aconseguiria fama internacional, tant amb el Barcelona com amb la selecció espanyola: Antoni Ramallets.

Passà una llarga etapa de daltabaixos amb el Mallorca a tercera, fins que la temporada 1958-59, amb l'argentí Juan Carlos Lorenzo com a jugador-entrenador, tornen a ascendir a segona, i la temporada següent el gran salt a primera en vèncer en el camp del Levante 1-2 amb gols de Julià Mir i Rodríguez II. La rebuda a Ciutat de l'equip, quan els jugadors havien retornat amb el barco des de València, fou memorable.

Entre 1975 i 1977 es viu la crisi pitjor de la història del club. El Mallorca es veu involucrat en un presumpte intent de suborn davant el Mestalla i els drets de traspàs dels seus jugadors, que quasi no cobren, són venuts en subhasta, com si en lloc de persones fossin mercaderies. L'angoleny Jorge Mendoza, l'únic futbolista que ha sortit a becoll d'un estadi com si fos un torero, essent jugador de l'Atlético de Madrid, va fitxar pel Mallorca el setembre de 1969, i se'n va anar pocs mesos més tard, en convertir-se en Testimoni de Jehovà, al·legant que el futbol era un esport de violents. A més a més, Mendoza estava convençut de cap a peus que, segons una profecia, el món s'havia d'acabar el 1975 i volia estar preparat per afrontar-ho. Però no va oblidar-se de demandar el Mallorca a la Magistratura per exigir que li pagassin unes quantitats que li devien. D'aquí va venir l'embargament dels drets dels jugadors i la subhasta vergonyosa.

Arribat en aquest punt, cansat de llegir coses inexactes i que els altres es penjassin medalletes, si és que hi havia medalletes per penjar-se, i tan sols fent honor de la veritat -encara que se'm pugui titllar d'immodest-, contaré una anècdota que salvà el Mallorca de la seva desaparició. Elegit en Miquel Contestí Cardell, a qui llavors no coneixia de res, un dia d'agost de 1978 es presentà a Consell per parlar amb mi:

-Miquel, en Pau Porta estiujeja a l'hotel de Mar i com que sé que

t'hi dus bé m'agradaria que el convidassis a una jornada de pesca amb el meu llaüt. Veuràs: la federació no admet les fitxes del Mallorca, i si això no s'arregla no podem començar el campionat.

-Molt bé, vaig a l'hotel de Mar per convidar-lo. Posa-ho tot a punt per demà.

En efecte: Pau Porta, amb el qual només feia un mes que havia sopat a l'hotel Sheraton de Buenos Aires durant el Mundial d'Argentina, i la relació professional i personal del qual amb mi sempre havia estat molt bona, acceptà la invitació. Vaig passar a recollir-lo a l'hotel, acompanyat de la seva esposa, i anàrem al port de S'Arenal, on Contestí tenia la barca amarrada. Tot estava a punt perquè fos un dia inoblidable en tots els sentits. En Contestí havia convidat el campió del món de pesca submarina, en Pep Amengual; i també en Sebastià Carbonell i en Joan Ballester: perquè agafassin qualche anfós per fer un arròs a la marinera al cap del Pinar. En arribar a les postres, en Pau Porta, que era una geneta, digué:

-Bono, supòs que m'heu convidat per demanar-me qualche cosa.

-És així -li vaig respondre jo, mentre en Contestí es menjava les ungles de tants de nirvis-; volem que salvís el Mallorca.

-Fet.

En Pau Porta va complir. La Federació deixà en préstec els milions necessaris perquè el Mallorca pogués afrontar els seus deutes. En Miquel Contestí hi posà la resta, i gràcies al seu sentit comú i a la seva dedicació, fou capaç de menar un equip que havia agafat sense botes i quasi sense uniformes de Tercera divisió, fins a primera. Fins i tot, per primera vegada a la història, el Mallorca aconseguí el 1991 la final de la Copa del Rei, jugada en el Santiago Bernabeu amb una derrota per 1-0 enfront de l'Atlético de Madrid.

Dels trenta presidents que ha tengut el Mallorca, n'hi ha tres que s'enduen els màxims honors de l'entitat: en Jaume Rosselló fou el primer president que ascendí el Mallorca a la primera divisió (temporada 1959-60); a més d'ascendir l'equip tres vegades a primera divisió (temporades 1983-84, 1986-87 i 1989-90) sota la presidència de Miquel Contestí s'aconseguí la primera final de la Copa del Rei el 1991, i en Bartomeu Beltran Pons, el primer president que ha duit el Mallorca a una competició europea (la Recopa 1998-99) i a la segona final de Copa de la seva història, jugada a València el 29 d'abril de 1998 amb una derrota contra el FC Barcelona per llençaments des del punt de penal un cop acabat el partit, inclosa una pròrroga que s'havia acabat amb un empat a un gol. El Mallorca aconseguia en el camp de Mestalla el seu punt més dolç, ja que fou el més gran èxode de mallorquins de la història: 13.000 aficionats, batejats com “els 13.000 fantàstics”, es varen desplaçar, majoritàriament en barco, a la ciutat del Túria.

EL DIA QUE EL LLAMP CAIGUÉ A L'ESTADI

Miquel Àngel Vidal

Com si d'una novel·la de García Márquez es tractàs podríem qualificar alguns dels sucesos de diumenge passat amb el terme de "realisme màgic": el Mallorca aconseguí el liderat humiliant l'Atlético de Madrid, el Real el perdé amb dos gols en el temps de descompte -un a cada part- que li féu el Racing, i un llamp caigué enmig d'un estadi a Sudàfrica i deixà sis jugadors ferits. Enumerant tots aquests esdeveniments hem d'acceptar, com deia Borges, que la realitat és molt més rica que la ficció. I és que, si deixam de banda el llamp, els aficionats mallorquinistes gairebé no ens ho podem creure. Miram la classificació i ens fregam els ulls com si no hi veiéssim bé o com si acabéssim de despertar d'un somni. Però és cert. Som líders. Sens dubte estam vivint l'inici de temporada més espectacular de la història del Mallorca. S'han aconseguit unes fites realment inimaginables fa només dos anys quan érem al pou de la Segona divisió: guanyar la Supercopa, entrar en competicions europees i, ara, ni més ni menys que encapçalar la primera divisió de la lliga espanyola. Quasi de ficció.

I ara em ve a la memòria una expressió que féu famosa la temporada passada l'expresident, el senyor Beltran: "el Mallorca no tiene techo". Ho deia sovint i molts la consideràvem un poc exagerada. Tanmateix, el que no podia imaginar -ni ell ni nosaltres- és que enguany, amb un equip completament renovat, aquesta imatge es convertiria en una realitat. I és que aquest Mallorca du dotze partits oficials sense perdre. Després de dues victòries sobre el potentíssim Barça, que ens permeteren el primer títol en vuitanta-dos anys d'història, han vengut una estrena a la Recopa molt positiva -s'ha passat la primera eliminatòria i s'ha encarrilat la segona- i un extraordinari començament de lliga amb quatre victòries i tres empats en les set jornades que s'han disputat fins ara.

Els mallorquinistes tenim motius, doncs, per estar prou satisfets. Més encara, eufòrics. I hem de fruit aquest moment amb tota la intensitat, com si fos el darrer alè de vida, perquè al futbol, tristament, la glòria és efímera, i potser la setmana que ve o l'any que ve o el mil·lenni que ve les coses no rutllaran com ara. Per això convé gaudir aquest present ple d'extraordinaris assoliments. No cau un llamp a un estadi de futbol cada dia.

EL VELL LLUIS SITJAR

Miquel Àngel Vidal

A vegades, si el trànsit no és molt espès, quan baix la costa del carrer José Alemany Vich, abans de creuar Sa Riera, veig per uns moments el Lluís Sitjar, i sent un llampec de nostàlgia. És cosa d'uns segons. Sovint pos tercera i, si el semàfor està en verd, enfil el carrer i no hi torn a pensar, però adesiara, en returar-me, em qued una estona fitant la grada coberta, els seients vermells, la peculiar estructura, i me'n record d'haver viscut en aquest vell i entranyable estadi molts de moments apassionants, intensos.

Em vénen al cap imatges com el gol de Magdaleno al Real Madrid en la temporada del *play-off* amb Serra Ferrer al banquet, el de Vidal en la promoció amb l'Espanyol i que suposà el sisè ascens a primera divisió, o el de Biagini al Chelsea en l'heroica semifinal de la Recopa. I és que tota la història del Mallorca de la qual n'he estat testimoni es relaciona amb aquest estadi. Mon pare m'hi duia de tant en tant quan era nin, i llavors, més endavant, hi vaig tornar ocasionalment pel meu compte, encara que no fou fins la temporada 81-82, que vaig començar a anar-hi cada diumenge. Des d'ençà vaig gaudir d'ascensos emocionats i vaig patir descensos agònics fins arribar al que ben bé es podria anomenar la "dècada prodigiosa", perquè és en aquests darrers deu anys quan el Mallorca ha aconseguit les fites més importants de la seva història. De qualsevol manera, ha estat una època de claroscurs: per una banda, ens vàrem passar quatre anys a Segona divisió, d'altra, han esdevingut els èxits més espectaculars; Es Fortí, el vell Lluís Sitjar, ha estat testimoni d'un subcampionat de la Copa del Rei l'any 91, i sobretot de l'extraordinària "època Cúper", amb una altra final a la mateixa competició, una supercopa, el tercer lloc a la lliga i un subcampionat a la Recopa.

Després amb la fuga de Cúper, la vergonyosa eliminació l'any

passat de la *Champions League* i l'abandonament del Lluís Sitjar pel modern i fred Son Moix, he de reconèixer que s'ha refredat la meva passió. No, ja no sent aquella eufòria d'abans. Son Moix és, ara per ara, un estadi impersonal, asèptic. A vegades, fins i tot, em dóna la impressió que el Mallorca està jugant fora de casa. No té alè. Potser d'aquí molts d'anys, quan Es Fortí hagi estat esbucats per construir-hi blocs d'edificis i Son Moix hagi viscut noves gestes del Mallorca, ens hi acostumarem, però mentrestant jo enyor el vell, incòmode i estimat Lluís Sitjar.

LOS MINUTOS MÁS FELICES DE NUESTRA VIDA

Jordi Vidal

La epopeya del sábado cumplió con todos los cánones previstos, tuvo grandeza, solemnidad y sentimiento, exposición, nudo y desenlace de bermellones tintes épicos. La grandiosidad se plasmaba en unas gradas entregadas que esperaban las titánicas acciones de sus héroes y en las que fluían y emergían los desvelos de una preceptiva colectividad que buscaba librarse de un maleficio que amenazaba descargar su furia sobre el estadio. El interés se centraba en la búsqueda por parte de once arquetípicos guerreros de una pírrica victoria que se presumía definitiva. En su deber se combinaban la fuerza y la astucia para hacer frente a su haber, al convidado y antagonista, al primer bastión de la ecotásica estancia, la sospecha albivioleta bañada de las balsámicas aguas del Pisuerga que osó desafiar la lógica con un tanto que nos enviaba a los oscuros reinos del Hades. Fue precisa la cólera para superar con ufanas fuerzas el descalabro, dos golpes de rabia que nos ennoblecían hasta rozar la gloria. La gesta y la saga, en su cíclico deambular, despojaban al guerrero de sus pavores y lo descendían hasta el valle de todas las lágrimas, en un ritual inesperado pero ensayado, en el éxtasis de los milagros. El silencio daba paso al caos sonoro, el murmullo al griterío de un pretorio que clamaba indultos mesiánicos. La pasmosa inquietud del descanso y del descenso cedía el testigo a gigantescas olas humanas que pitonizaban el principio del fin. Del alfa del miedo a la omega de la catársis de un feliz nudo que se deshacía en pedazos. En universos paralelos lo sublime se había convertido en barbarie espantosa, ínsulas de dolor que se hundían bajo el despiadado yugo de la combinatoria y en donde la más terrible de las tinieblas se cernía con inclemente paso firme.

El poeta goza ahora de la ambrosía y duerme el sueño de los justos.

UN HITO QUE SE RECORDARÁ TODA LA VIDA

Miquel Vidal

El Mallorca le ganó ayer la partida a la historia. Ayer, en Elche escribió su mejor página desde que en 1916 un tal Llauger, que tras doce temporadas en el Alfonso XIII pasó al Espanyol de Barcelona, marcara el primer gol rojillo, e inaugurara de este modo un largo y arduo camino de vino y rosas para el conjunto palmesano. El Mallorca ha tenido grandes delanteros autóctonos en sus ochenta y siete años de vida, pero el destino ha querido que sean dos foráneos, Pandiani y Etoo, éste por partida doble, quienes marcaran los goles más valiosos para el Mallorca. Los goles que le dieron su primer gran título: la Copa de España. El torneo más antiguo que se disputa en nuestro país, y por lo tanto el más señero.

Quienes hemos tenido la fortuna de presenciar las tres finales de Copa disputadas hasta la fecha por el Mallorca, la de ayer ha sido la más fácil en los últimos noventa minutos, porque el equipo era técnica, física y anímicamente muy superior al Recreativo, pero la más sembrada de minas en su recorrido, porque no olvidemos que el equipo de Manzano ha dejado en la cuneta a los dos finalistas de la anterior, al campeón, Deportivo de la Coruña, y al subcampeón, Real Madrid, con el que ahora se verá las caras en la Supercopa el mes de agosto. Es decir, que el adversario en la final fuera asequible no resta ni un ápice el enorme mérito del Mallorca en esta Copa de S.M. el Rey que viaja a las vitrinas del club en Son Moix y el uniforme completo de Miquel Àngel Nadal, con su brazalete de capitán, y el balón de la final firmado por los jugadores del Mallorca al Museu de l'Esport de Mallorca. Estamos ante la mayor gesta mallorquinista de su historia y merece ser recordada –y admirada– por las generaciones futuras de aficionados bermellones.

Aficionados que crecerán a la sombra de este hito, bajo la leyenda de la Copa levantada por Nadal que proclamaba al Mallorca como el mejor del torneo del k.o. en la temporada 2002-2003, y que la recordarán mientras vivan. Ayer en Elche el Mallorca trazó una raya. Un antes y un después. De la raya para acá, hacia el futuro, objetivamente el mejor Mallorca de siempre y en el banquillo el hombre que ha sabido llevar al equipo a la gloria: Gregorio Manzano. El Mallorca ya figura por derecho propio en la historia del fútbol español. Y lo hace subido al Manzano, un entrenador tan discutido como indiscutible. Eso sí: con los goles de Etoo.

Ja la tenim

Jordi Vidal

Ya la tenemos. Es la ansiada Copa del Rey, la que tenía miedo al mar.

Puedo escribir las columnas más felices esta noche, y lo hago, tras la hora más larga, la que transcurrió entre las ocho y las nueve, escuchando sin demasiada atención los éxitos de los Rolling Stones, los que nos han desplazado a Elche, la ciudad del misteri, de la dama, de las palmeras, a partir de ahora un poco nuestra. Suena el himno, corre el balón y Franco nos para la debacle, luego las tres tracas, y el delirio. Noche de satisfacción, la noche de los remates largos, día de abrazarse a los amigos, de acordarse del que no está, como hace Samuel Eto'o bueno, mártir. Nuestro héroe, del que me encontré una foto suya tirada por la calle, la premonición, dije yo, y tengo testigos. En el palco y en los ágapes, también tres a cero, goles de Matas, Munar y Cirer. El progreso prefiere la tele, la de cada uno en su casita.

Rojo que te quiero Rojo, que te he conocido en Tercera, lluvia y sol, en patatales, a pie desde mi casa, cruzando la Riera, he crecido contigo y ya me puedo morir. Atrás quedan los fantasmas, las prórrogas, el Molde. Vuelvo de las Tortugas con resaca y en la cama hojeo el álbum de las pipas Churruca de la temporada sesenta y nueve/setenta. Entonces le guiño el ojo a Puig, ese que en el CIDE no me quiso ni para el banquillo y que los dioses le enviaron una lluvia torrencial el día que se estrenaba como entrenador de alevines, y se se me pasó lo de ser futbolista. Otros, como Nadal o Marcos tuvieron más suerte, y la Historia les ha sonreído para siempre.

Miquel Àngel Nadal, un mito irreplicable

Miquel Vidal

Los habitantes de Portocristo al número 50 de la avenida Joan Amer le llaman “la casa de los sueños”. Allí viven, en efecto, en perfecta armonía familiar, los Nadal Homar y todas sus ramificaciones. Cuando se juntan todos a la sombra del inmenso corazón de los creadores de la saga, Rafael Nadal Nadal e Isabel Homar Sureda, destacan dos miembros que han hecho del deporte su razón de ser. Uno ya acreditado, convertido en leyenda, Miquel Àngel Nadal, capitán del Real Mallorca y otro que se abre camino en el mundo del tenis con su insultante juventud cargada de buenos vaticinios, Rafael Nadal Parera, campeón del mundo cadete y que con diecisiete años ya ha disputado su primer Gran Slam en Wimbledon. Ayer hoy y mañana de una familia ejemplar.

Miquel Àngel Nadal Homar, levantando la Copa de España ganada por el Mallorca, acrecienta su condición de gran figura del fútbol español en general y del mallorquín en particular. En la historia del Mallorca, que es donde hay que hacer hincapié, pulveriza todos los registros habidos y por haber. A saber: el que más veces ha defendido los colores del club (224 partidos) y el único futbolista mallorquín del Mallorca que ha sido internacional absoluto y además de tres veces mundialista. Nadal es el futbolista número nueve en lo que a internacionalidades se refiere y forma parte de la defensa histórica (Zubizarreta; Camacho, Hierro, Nadal, Gordillo) de la selección española absoluta. Tambieñ es el jugador nacido en Mallorca que más partidos ha jugado en Primera División: 431.

En Elche puso Miquel Àngel Nadal el listón verdaderamente inalcanzable, al haber jugado dos finales de Copa con el Mallorca, al igual que Paco Soler, pero a diferencia de éste haber ganado una. Y si esta es una circunstancia que quizá un futbolista nacido en Mallorca posiblemente tarde otros ochenta y siete años en repetir, a nivel nacional los entorchados de Nadal son igualmente espectaculares, ya que de los futbolistas españoles aún en activo ninguno le supera en títulos. Nadal conquistó en Elche su tercera Copa de España después de jugar cinco finales, dos de ellas, en 1991 y 2003 con el Mallorca. En títulos de Copa de España le iguala a tres el azulgrana Luis Enrique, pero en nada más. No olvidemos que Nadal tiene en su haber cinco títulos de Liga, tres Copas del Rey, una Copa de Europa, una Recopa, dos Supercopas de Europa y cuatro Supercopas de España.

Manacor, que en la final de Elche se convirtió en un hito, al jugar simultáneamente por primera vez en la historia de la Copa de España tres jugadores de la localidad, Nadal, Albert Riera y Xisco Muñoz (este en el Recreativo de Huelva), puede mostrarse orgullosa de su aportación al

Real Mallorca, ya que a los Pocoví, Sureda, Parera, Gomila y Mesquida de los años cuarenta hay que sumar ahora a un Miquel Àngel Nadal en plenitud y un Albert Riera que aspira a seguir sus pasos.

Pero lo que sí es un legítimo orgullo para cualquier equipo, pero en especial para el Mallorca, es tener jugadores de la calidad profesional y humana del Miquel Àngel Nadal, todo un mito irrepetible. Un hombre que ahora se limitará a descansar en “la casa de los sueños” sin sacar pecho.

Fonts i Bibliografia

Premsa diària de Palma:

La Almudaina (1893-1953)
Correo de Mallorca (1910-1953)
Diario de Mallorca (des de 1953)
Ultima Hora (des de 1893)
Baleares / Diari de Balears (des de 1939)
Hoja del Lunes (1947-1983)
El Día / El Día 16 / El Día de Baleares-El Mundo (des de 1981)

Premsa esportiva de Palma:

Ecos Deportivos (1934-1935)
Mallorca Deportiva (1944-1972)
Fiesta Deportiva (1959-1974)
Illes Sportiu (1986-1987)
Lliga (1999-2003)

Premsa esportiva en general:

As (Madrid)
Marca (Madrid)
Mundo Deportivo (Barcelona)
Sport (Barcelona)

Publicacions de distribució gratuïta a l'estadi:

El Mallorquinista (1987)
Real Mallorca 94/95 (1994-1995)
Gol (1995-1996)
De vermell. La revista dels mallorquisnistes (1995-1996)
Es Fortí (1996-1998)
RCD Mallorca. Programa Oficial (des de 1996)
Jugues Tu. Revista de la Fundació Reial Mallorca (desde 2002)

Arxius i col·leccions particulars

Arxiu família Riutort: Actes de la Junta Directiva (1979-1984)
Joan Riutort: Mis memorias (mecanoscrit inèdit)
Col·lecció particular de Pep Calvo Buades
Col·leccions particulars dels autors

Pàgines web:

www.rcdmallorca.es
www.fundacioreialmallorca.org
www.libredirecto.com

Bibliografia específica

- ARNÁIZ, L., *100 finales de Copa. Historia del campeonato de España*.
Interviú/TVE s.l. 2001
- BIANCHI, I., *L'estrella del RCD Mallorca ...la seva petita història*.
Fundació Reial Mallorca, Palma, 2003
- Bodas de oro del futbol lluchmayorense 1923-1973*. Lluçmajor, 1973
- Bodas de oro del Atlético Baleares*. Palma, 1993
- CAPELLÀ, Ll. (text); MONTSERRAT, T. (selecció fotogràfica),
L'esport a les Balears. Palma, 1994: I (1893-1936), II (1936-1959)
- CORTÈS, J., UMBERT, I., *C.D. Cardessar*. Sant Llorenç, 1993
- El deporte y su historia*. Santillana, Madrid, 1971
- DDAA: *Història del futbol a Campos 1924-1994*. Campos, 1994
- FABREGAS, L. "Ca Nostra". Cort, Palma, 1966
- FINESTRES, J.; GIMÉNEZ, S., *Història dels clubs de Futbol*. El Temps,
València, 1999.
- FONT MARTORELL, G., *El Club Deportivo Mallorca. Historia de la
institución decana del fútbol mallorquín 1916-1944*. Cosmos, Palma,
1944
- FULLANA, P; OLIVER, A., "Mallorca-Els esports". *Mallorca*.
Promomallorca, Palma, 1993, p. 663-671
- FULLANA, P., "Reial Club Esportiu Mallorca". *GEM* 10, p. 74-79
- FULLANA, P.; PÉREZ, J.J., *Història del futbol a Algaida*. Ajuntament
d'Algaida, 1996
- FULLANA, P.; MATAS, J.J., *Els esports*, a *Historia de Mallorca III*,
Moll, Palma, 1998, p. 369-386
- GARCÍA CASTELL, J.; ALIER, R., "Futbol". *Gran Enciclopèdia
Catalana*. Barcelona, 1974, vol. 11, p. 402-403
- GARCÍA MARÍN, J. ; PAMPÍN, G., *Historia del ciclismo en Mallorca*.
Miramar, Palma, 1991
- GILLET, B., *Historia del deporte*. Oikos-Tau, Barcelona, 1971
- JOFRE DE VILLEGAS, F., *Reglas para el juego del foot-ball*. Sóller,
1924
- MARTÍ, J., *Anecdotario mallorquinista*. Programa Oficial del RCD
Mallorca, temporada 2000-2001
- MASCARÓ PASARIUS, J., *Historia de Mallorca, vols XI-XIV (Décadas
de Postguerra)*, Palma, 1979
- MAURA, B.; MARTÍ, J., *Equipos con historia*. RCD Mallorca.

Universo, Madrid, 1991
MAURA, B.; MARTÍ, J., *Historia del Real Mallorca. Coleccionable editado por El Día 16*. Palma, 1991
MAURA, T., *El Mallorca de Beltrán. De intruso a apóstol*. Monograma, Palma, 1997
MAURA, B. (dir), *La década prodigiosa. 1990-2000. La edad de oro del Real Mallorca*. Palma, 1999
MERCADAL, D., *El juego del fútbol en Menorca*. Maó, 1985
MONTES DE OCA, C., 97-98. *El Mallorca de los récords*. Palma, 1998
PAÉZ, J.J., *Reial Societat Alfons XIII Futbol Club*. GEM 14, p. 244-245
PAYERAS, J.; LLABRÉS, J., *80 anys de futbol a sa Pobla 1922-2003*. Sa Pobla, 2003
PUIGSERVER, F. (Pere Fullana), “Història del futbol a les Illes Balears. Els inicis: 1900-1916”. *Jugues Tu. Revista de la Fundació Reial Mallorca* n. 6-7-9-10 (Palma) [2002]
QUETGLAS, A., *Síntesis histórica del CD Constancia*. Inca, 1982
RELAÑO, A., *Futbolcedario*. El País Aguilar, Madrid, 1996
REYNÉS, P., *75 anys de futbol a Lloseta: 1923-1998*. Ajuntament de Lloseta, 1998
TRILOBITES [Adolfo Vázquez], *Año y medio de vida deportiva*. Palma, Imp. de José Tous, 1917
VIDAL, A., et al. *Real Mallorca '87*. Promomallorca, Palma, 1987
VIDAL, J., “Els precedents del Reial Mallorca: L’Alfons XIII (1916-1931)”, *Lluc* 835-836 (2003) p. 21-25
VIDAL, M., *Mallorquins irrepitibles*. Madrid, 1998
VIDAL, M., *Leyendas mallorquinas*. Ultima Hora, 1998-2001
VIDAL, M., *Miguel Ángel Nadal. Historia de un crack*. Ultima Hora, del 21.10.2001 a 19.5.2002
VIDAL, M., *Qui és qui. Museu de l’Esport de Mallorca*. Consell de Mallorca, Palma, 2003
VIDAL, M., *Historias del Real Mallorca*. Ultima Hora, del 1.9.2002 a 20.7.2003
VIDAL, M. (dir): *Cent d’anys d’esport a Mallorca 1900-2000. Un segle de llegenda*. Palma, 2001
WAHL, A., *Historia del fútbol, del juego al deporte*. Ediciones B, Barcelona, 1997

Club Deportivo “Mallorca”. Memoria. Temporada oficial de futbol 1943-44

Fiesta Deportiva n. 30, 23.4.1960. Número extraordinario dedicado al ascenso del RCD Mallorca a la División de Honor.

75 años para la historia. Suplemento especial de Ultima Hora y Baleares. Palma, 5.9.1991

Programa actos 75 aniversario. RCD Mallorca 1916-1991

Historia del Real Mallorca a través de sus escudos. *Gol* n. 3 (1995) p. 13-15

60 años de Campeonato Nacional de Liga. Universo, Madrid, 1988

La plantilla del RCD Mallorca 96-97. Uno a uno. Una colección Diario de Mallorca

Euro Mallorca. La Voz de Baleares Temporada 98/99

Setenta años de Liga 1929-1999. Diario As, Madrid, 1998

Una Liga de platino. As, Madrid, 2004

Atlas visual de la Liga del 2000. Mallorca. Con los ojos puestos en Europa. Interviu, s.l. [1999]

“El Mallorca ya tiene 85 años”. *Programa Oficial del RCD Mallorca*, núm. 88 (2001)

Dinámico. *La historia del fútbol español puesta al día*. Tomás Tocino e Hijos, Zaragoza. 1970-2003 [33 toms publicats]

“Extra Final de la Copa del Rey”. *El Mundo/El Día de Baleares*, 27.6.2003

“Especial RCD Mallorca. Campeón de Copa 2003”. *Don Balón*, Madrid, 2003

“Enhorabona mallorquinistes. RCD Mallorca”. *Programa Oficial*, n. 134 (2003)

Pobles de Mallorca. Krom Ediciones, Palma, 1988-1989

Els Barris de Palma. Promomallorca, Palma, 1994

Memòria Viva. Mallorca des de Franco fins avui. Grup Serra, Palma, 1995

Qui és qui a Mallorca. Promomallorca, Palma, 1999

Vocabulari futbolístic

Bañeres, E., et al., *Diccionari de l'esport*. Enciclopèdia Catalana, Barcelona, 1989

Ortega, R., *Diccionari de futbol*. Edicions 62. Barcelona, sd.

Diccionari de futbol. Proa, Barcelona, 1992

Diccionari visual Duden. Enciclopèdia Catalana, Barcelona, 1994

Vocabulari d'esports. Català-castellà. Ajuntament de Pollença, 1997

Futbol. COFUC. Govern Balear. Eivissa, 1998

Futbol. Termcat. Govern de les Illes Balears. Palma, 2002

Anecdotalis

BROTONS, J.J.; URÍA, R., *El fútbol es así. Historias, anécdotas, chistes y rarezas de los cracks*. El Mundo deportivo, Barcelona, 2000

GARCÍA CANDAU, J., Madrid-Barça. Historia de un desamor. El País/Aguilar. Madrid, 1996

NOLLA, J.; GUASCH, T., *Futbolmania. Les millors anècdotes del*

futbol. El Mundo Deportivo, Barcelona, 1995
VERDÚ, V., *El futbol. Mitos, ritos y símbolos*. Alianza, Madrid, 1980

Enciclopèdies

Enciclopedia Universal Ilustrada. Espasa-Calpe, Madrid, 1924, sv.
“Futbol”, vol. XXV, p. 312-322, amb bibliografia.
Gran Enciclopèdia Catalana. Barcelona, 1974
Nova Enciclopèdia Temàtica Planeta. Barcelona, 1991, vol. 12
Gran Enciclopèdia de Mallorca (GEM). Promomallorca, Palma, 1988-2002

Col·leccionables

“El gran àlbum de los campeones de Ultima Hora 94-95. Hora Nova, Palma, 1994
“La plantilla del D.C.D. Mallorca 96-97. Uno a uno”. Diario de Mallorca
“Los banderines del Real Mallorca”. R.C.D. Mallorca 97-98 Primera División. Ultima Hora
“Poster-àlbum” R.C.D. Mallorca 1998-1999. Ultima Hora
“Las figuras del Mallorca”. R.C.D. Mallorca Temporada 2000-2001. Diario de Mallorca
“Mega Fichas. Liga 2003-2004”. Panini Sports [2003]
“Fichas de los jugadores del Mallorca”. Grupo Serra [2004]

Discografia / videografia

Euro-Mallorca 87 (disc senzill a 45 rpm). Peña Mallorquinista Graderío, 1987
Himne oficial del Real Mallorca. 10è aniversari (CD) Blau, 1997
Himne del RDC Mallorca a Europa (CD) Blau, 1999
Campions. Imatges d'una final inoblidable (DVD) La Caixa, 2003

MIQUEL VIDAL PERELLÓ és periodista. Redactor del Diari As (1967-1998), autor de llibres com El otro curso (1961), Mallorca a paso de camello (1963), Enciclopedia del fútbol (1974), Finalistas de leyenda (1982), Figuras sobre el cespèd (1990), Mallorquins irrepetibles (1998), Memorias de un Reportero (1998), Miquel Àngel Nadal. Història d'un crack (2001-2002) i Qui és qui. Museu de l'esport de Mallorca (2003). És un dels periodistes espanyols que a més campionats del Món de Futbol ha anat: Alemanya 1974, Argentina 1978, Espanya 1982, Mèxic 1986, Itàlia 1990 i Estats Units 1994.

Ha col·laborat en Fiesta Deportiva, Majorca Daily Bulletin, Diario de Mallorca, Baleares i Ultima Hora. Ha estat president de la Asociación Española de la Prensa Deportiva

JORDI VIDAL REYNÉS és historiador i professor d'Ensenyament Secundari. El 1988 es va llicenciar en Història a la Universitat de les Illes Balears. Ha col·laborat a la Gran Enciclopèdia de Mallorca i a diverses revistes d'àmbit local en treballs de temàtica variada. Des de 2001 és columnista d'opinió de El Mundo-El Día de Baleares. És membre de la Societat Arqueològica Lul·liana.